Rocznik
Akademii
Umiejętności

ROK
1904-05

ROCZNIK AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

Rok 1904/1905.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.
1905.

KRAKÓW, DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem J. Filipowskiego.

TREŚĆ.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

(w lipcu 1905 r.).

PROTEKTOR

JEGO CESARSKA I KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ

ARCYKSIĄŻĘ AUSTRYI-ESTE

FRANCISZEK FERDYNAND

PROTEKTOR-ZASTĘPCA

JEGO EKSC. JULIAN SAS DUNAJEWSKI

Dr. praw, Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Ap. Mości, b. c. k. Minister, K. W. W. orderów św. Szczepana i ces. Leopolda, Kaw. ord. Żelaznej Korony I klasy, Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, Obywatel honorowy miast Krakowa, Now. Sącza, Wieliczki i Brodów etc.

ZARZĄD AKADEMII.

Prezes:

JE. Stanisław hr. Tarnowski, Dr. filoz., Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Apost. Mości, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, właśc. odznaki „Litteris et artibus“, b. Rector magn., Prof. p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor Seminar. filol. słow. tamże, Członek dożyw. Izby Panów i Poseł na Sejm krajowy, Członek Komisyi egzam. dla kand. na naucz. szkół gimnaz. i realn., Członek korespondent wiedeńskiej Akademii Umiejętności.

Kraków, ulica Warszawska 12.

Zastępca prezesa:

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kawaler ces. austr. orderu Żelaznej Korony III klasy, dożyw. Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezes c. k. Komisyi rządowej egzaminacyjnej oddziału politycznego, Wiceprezes jej oddziału historyczno-prawniczego, a Członek jej oddziału sądowego, Delegat c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przy Wydziale administracyjnym Szkoły handlowej w Krakowie, Członek czeskiej Akademii im. ces. Franciszka Józefa w Pradze, Obywatel honorowy miast Podgórza, Myślenic i Zatora.

Kraków, ulica Studencka 23.

Sekretarz generalny:

Bolesław Ulanowski, Dr. praw i filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Prof. p. z. prawa kanoniczego i dawnego prawa polskiego Uniw. Jagiell., Członek czeskiej Akademii im. ces. Franciszka Józefa i królewskiego czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Członek c. k. Komisyi rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, b. Dziekan Wydz. prawa Uniw. Jagiell., Konserwator Komisyi centralnej dla zabytków archiwalnych w Galicyi, Członek Rady miejskiej krakowskiej.

Kraków, ulica Garncarska 15.

Dyrektor Wydziału filologicznego:

Kazimierz Morawski, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. filologii klasycznej, Dyrektor Seminaryum i Proseminaryum filologicznego Uniw. Jagiell., Człon. c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Członek czeskiej Akademii im. ces. Franciszka Józefa w Pradze.

Kraków, ulica Wolska 6.

Dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego:

Fryderyk Zoll (jak wyżej).

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Napoleon Cybulski, Dr. med., Prof. p. z. fizyologii Uniwersytetu Jagiell.

Kraków, ulica Basztowa 6.

Sekretarz Wydziału filologicznego:

Józef Tretiak, Dr. filoz., Profesor p. z. języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell., Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa w zakresie literatury.

Kraków, ulica Batorego 25.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego:

Bolesław Ulanowski (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Józef Rostafiński, Dr. filoz., Prof. p. z. botaniki, Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniw. Jagiell., Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. nauk przyr. w Cherbourgu, Wiedniu, Berlinie i Medyolanie, Człon. c. k. Komisyi egzam. dla nauczycieli szkół średnich.

Kraków, ulica Łobzowska 22.

Poczet członków zwyczajnych.

A) Czynni.

I. Wydział filologiczny.

a) *Krajowi*:

Karol Estreicher-Rozbierski, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, b. Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1872.
Kraków, ul. Garncarska 16.

Julian Klaczko, Dr. filozofii, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiell., c. k. Radca Dworu, Członek Instytutu francuskiego (Académie des Sciences morales et politiques), Of. Legii honorowej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 23 lipca 1872.
Kraków, ulica Smoleńska 1.

Antoni Małecki, Dr. fil., właściciel odznaki „Litteris et artibus", b. Prof. jęz. i liter. polskiej i b. Rektor magn. Uniwersytetu lwowskiego, Zastępca Kuratora Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, dożywotni Członek Izby Panów, honorowy obywatel miasta Lwowa i b. długoletni Członek Rady miejskiej lwowskiej, Dr. obojga praw honoris causa Uniwersytetów Jagiellońskiego i lwowskiego, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, Galic. Tow. pedagogicznego, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. liter. Adama Mickiewicza i Koła literackiego we Lwowie, Członek-korespondent serbskiego Tow. nauk. w Belgradzie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 23 lipca 1872.
Lwów, Zakład Ossolińskich.

Antoni Petruszewicz, Kustosz lwowskiej kapituły metropolitalnej grecko-katol., Radca i Referent Konsystorza, Egzaminator synodalny, Członek czynny i honorowy cesarsko-rosyjskiego archeologicznego Tow. w Moskwie, honorowy Doktor historyi cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza w Kijowie, Członek historycznego Tow. Nestora w Kijowie, czynny i honorowy Członek cesarskiego Towarzystwa historyi i starożytności w Odessie, honorowy Członek Akademii nauk w Bukareszcie, Członek honorowy słowiańskiego dobroczynnego Towarzystwa w Kijowie, Członek halicko-ruskiej Macierzy we Lwowie, Członek czeskiej Macierzy w Pradze, hono-

rowy Członek Stauropigialnego Instytutu we Lwowie, Członek i wydziałowy Instytutu ruskiego „Narodowy Dom“ we Lwowie, hon. Członek ces. Akademii Nauk w Petersburgu, Korespondent c. k. Centralnej Komisyi dla sztuki i historycznych zabytków w Wiedniu etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.
Lwów, Kapituła metrop. grecko-katol.

JE. Stanisław hr. Tarnowski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.
Kraków, ulica Warszawska 12.

Maryan Sokołowski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Kaw. orderu cesarza Leopolda, Komandor ord. Włoskiej Korony, Prof. p. z. hist. sztuki i Dyrektor gabinetu historyi sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek Rady sztuki (Kunstrat) przy Ministerstwie Oświaty, Członek korespondent ces. Akademii Nauk w Petersburgu, Korespondent c. k. Komisyi centralnej do badania i utrzymywania pomników sztuki, Członek-korespondent c. k. austryackiego Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek honorowy Tow. przyjaciół sztuk pięknych, miłośników miasta Krakowa i ochrony zabytków w Krakowie, Członek honorowy Towarzystwa historyków sztuki we Wrocławiu, Członek czynny Towarzystwa starożytników w Królewcu, Członek czynny cesarskiego Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Dyrektor Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, Przewodniczący Towarzystwa im. Jana Matejki w Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 10 lipca 1884. — (Korespondentem od roku 1883).
Kraków, ulica Garncarska 3.

Kazimierz Morawski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od roku 1883).
Kraków, ulica Wolska 6.

Władysław Łoziński, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego, dożywotni Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, Członek Rady sztuki przy c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Korespondent c. k. centralnej Komisyi archeologicznej, Kawaler orderu cesarza Leopolda. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.
Lwów, ulica Ossolińskich 3.

Antoni Kalina, Dr. filozofii, Profesor p. z. filologii słowiańskiej porównawczej Uniwersytetu lwowskiego, odznaczony srebrnym medalem bułgarskim dla sztuk i umiejętności, Członek-korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Prezes Towarz. ludoznawczego, b. Członek Rady miejskiej król. stoł. miasta Lwowa, Prezes Towarzystwa naucz. szkół wyższych, Prezes rady nadzorczej Towarzystwa wydawniczego, Prezes Rady nadzorczej kraj. wytwórczo-handl. Spółki przyborów szkolnych, Członek centralnego Wydziału austr. Towarzystwa ludoznawczego w Wiedniu, Delegat Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego do Komitetu administracyjnego fund. im. Kościuszki, Wiceprezes Towarzystwa „Związek rodzicielski", Prezes Rady nadzorczej Spółki wydawniczej i drukarni „Polonia" we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym d. 2 maja 1895. (Korespondentem od d. 15 listopada 1884).
Lwów, ulica św. Mikołaja 23.

Józef Tretiak (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. (Korespondentem od roku 1888).

Maksymilian Kawczyński, Dr. filoz., Prof. p. z. języków i literatur romańskich Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, Kierownik Seminar. filologii romańskiej, Dziekan Wydz. filozof. w r. 1904/5. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. (Korespondentem od d. 6 grudnia 1890).
Kraków, ulica Krowoderksa 40.

Leon Sternbach, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminaryum i Proseminaryum filologicznego, Członek zakrajowy Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Kraków, ulica Straszewskiego 5.

Wilhelm Creizenach, Dr. filoz., Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. orderu Żelaznej Korony III kl., Dyrektor Seminaryum germanistycznego, Członek

c. k. Kom. egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, były docent Uniwersytetu w Lipsku. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 2 maja 1895).

Kraków, ulica Studencka 19.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:
w myśl § 16 al. 2. Statutu Akademii.

Z Wydziału historyczno-filozoficznego. Wybrani 21 listopada 1893.

Wojciech Kętrzyński
Stefan Pawlicki
Stanisław Smolka — obacz str. 13—14.
Tadeusz Wojciechowski
Wincenty Zakrzewski

b) Zakrajowi:

Watrosław Jagić, Dr. filoz., także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. filologii słow. i Dyrektor Seminaryum filolog. słow. Uniwersytu wiedeńskiego, Członek Izby Panów, Kawaler komtur. krzyża orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderów pruskich „pour le mérite“ i Korony, posiadacz austr. węg. odznaki honorowej dla nauki i sztuki, rosyjski Radca tajny i Kawaler orderów Anny i Stanisława I. stopnia (z gwiazdami) i Włodzimierza III stopnia, serbskiego wielkiego krzyża orderu Sawy, norweskiego Olafa, bułgarskiego „pour le mérite“, Członek czynny Akademii Umiejętności w Wiedniu, Petersburgu, Zagrzebiu, Belgradzie, Monachium, Budapeszcie i Pradze, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Berlinie, Członek honorowy Towarzystwa „Ljubiteli drewniej pismiennosti“ i „Archełogiczeskawo Obszczestwa“ w Petersburgu, Akademii Umiejętności w Bukareszcie, Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie, Towarzystw archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie, Odessie i Konstantynopolu, Towarzystwa starożytniczego w Moskwie, Członek honorowy Uniwersytetu w Moskwie i Charkowie, Towarzystwa „Matica srpska“ w Nowym Sadzie, i „Matica slovenska“ w Lublanie etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878 r.

Wiedeń, VIII. Kochgasse 15.

Józef Hampel, Dr. praw i filoz., Profesor p. z. archeologii starożytnej Uniwersytetu w Budapeszcie, Dyrektor Sekcyi archeologicznej Muzeum Narodowego tamże, Członek czynny Akademii węgierskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.
Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jan Gebauer, Dr. filoz., także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. filol. słow. i Dyrektor Seminaryum słowiańskiego czeskiego Uniwersytetu w Pradze, b. Rektor magn., Członek czynny czeskiej Akademii Umiejętności i król. Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek korespondent Akademii nauk w Petersburgu, Członek Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich w Pradze. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.
Praga, Vinohrady 359.

Jan Kvičala, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. i Dyrektor Seminaryum filologii klasycznej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Członek czynny Akademii Umiejętności i Członek nadzwyczajny „Král. České Společnosti Nauk“ w Pradze, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek wielu innych Towarzystw naukowych i obywatel honorowy kilku miast w Czechach. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902.
Praga-Smihow, Divisova ul. 663.

Ludwik Ćwikliński, Dr. filoz., Szef Sekcyi w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, były Rektor magnific. i Prof. p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek czeskiej Akademii Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa, Członek zwycz. c. k. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek-korespondent Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu, Korespondent i b. Konserwator c. k. Komisyi central. dla utrzymania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Członek honorowy Towarzystwa filologicznego we Lwowie i Towarzystwa filozoficznego w Wiedniu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Wiedeń IV, Johann Straussgasse 26.

c) Zagraniczni:

Władysław Nehring, Dr. filoz., Tajny Radca rządowy, ozd. ord. Orła czerw. IV. kl., Prof. p. z. filologii słowiańskiej i Dyrektor

Seminaryum filologicznege słowiańskiego Uniwersytetu wrocławskiego, b. Dziekan Wydziału filoz. w roku 1876 i 1889, b. Rektor Uniwersytetu wrocławskiego w roku 1894, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Petersburgu i Tow. Naukowego w Pradze, honorowy Człon. Towarzystwa Przyj. Nauk w Poznaniu i Tow. ludoznawczego we Lwowie, Członek Towarzystwa histor. i starożytniczego śląskiego i Muzeum starożytności śląskich, Wiceprezes śląskiego Tow. ludoznawczego, Członek Prezydyum śląskiego Towarzystwa kultury krajowej, Członek Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów wyższego stanu nauczycielskiego, Członek deputacyi szkolnej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885.

Wrocław, Sterngasse 22.

Jan Baudouin de Conrtenay, Dr. filoz. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, Profesor zwyczajny językoznawstwa porównawczego i sanskrytu Uniwersytetu petersburskiego, Członek-korespondent ces. Akademii nauk w Petersburgu, posiadacz złotego medalu od ces. Akademii Nauk w Petersburgu i bronzowego od „Institution etnographique“ w Paryżu, b. docent gramatyki porównawczej Uniwersytetu petersburskiego, b. Prof. zwycz. gramatyki porównawczej języków indo-europejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, b. Profesor zwyczajny gramatyki porównawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpackiego, b. Profesor p. z. tytularny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek dożywotni „Societé de linguistique“ w Paryżu, Członek-korespondent „Litauische litterarische Gesellschaft“ w Tylży, Członek-korespondent Towarzystwa etnograficznego czesko-słowiańskiego w Pradze, Członek-korespondent Towarzystwa finnougryjskiego (Suomalais-Ugrilainen-Seura) w Helsingforsie, Członek-współpracownik Ces. rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Członek honorowy Uniwersytetu kazańskiego, Członek honorowy b. estońskiego Towarzystwa literackiego „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887.

Petersburg, ul. Mogilewska 23.

Włodzimierz Spasowicz, Dr. praw. i Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, adwokat. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890. (Korespondentem od r. 1873).
Warszawa, Aleje Ujazdowskie 6.

Aleksander Brückner, Dr. filoz., Profesor filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od r. 1889).
Berlin, SW. 61., Lankwitzstrasse 1.

JE. Stojan Novaković, Deput. „Narodna Skupština", Poseł nadzw. króla serbskiego w Petersburgu, b. Prezydent Ministrów, b. Senator i t. d. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.
Petersburg, Litejny Prospekt 37.

Henryk Sienkiewicz, Dr. filoz. honoris causa Uniwersytetu Jagiell. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 maja 1893.
Warszawa, ulica Wspólna 24.

Aleksander Nikołajewicz Wiesiołowskij, Dr. literatury pow., Dr. honoris causa Uniwersytetu Bolońskiego, Tajny Radca, Prof. zasłużony Uniwersytetu petersburskiego, Człon. czynny Cesarskiej Akademii Nauk w Petersburgu i Prezes Wydziału języka i literatury rosyjskiej tejże Akademii, Prezes Towarzystwa neo-filologicznego przy Uniwersytecie petersburskim, Członek-korespondent Akademii w Wiedniu, Monachium, Białogrodzie, Zagrzebiu i Pradze, Członek Towarzystwa literackiego finlandzkiego i Towarzystwa węgro-fińskiego w Helsingforsie, Członek wielu Towarzystw naukowych rosyjskich, Komandor orderu „Corona d'Italia", Kawaler rosyjskiego orderu Białego Orła, św. Włodzimierza II kl., Św. Anny i Św. Stanisława I kl. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r.
Petersburg, Nikolajewskaja nabereżnaja 1.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) Krajowi:

JE. Julian Dunajewski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1872.
Kraków, ulica Podwale 11.

Fryderyk Zoll (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873 roku.
Kraków, ulica Studencka 23.

JE. Leon Biliński, Dr. praw, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kawaler orderu Żelaznej Korony I klasy, Komandor orderu Franciszka Józefa, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezydent generalnej Dyrekcyi kolei państwowych, b. Minister finansów, Gubernator Banku austro-węgierskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1876.
Wiedeń, VIII, Tulpengasse 3.

Franciszek Piekosiński, Dr. praw, Prof. p. z. prawa polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor arch. aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie, Konserwator Komisyi centralnej dla zabytków archiwalnych na Galicyę zachodnią, Członek-korespondent Towarzystwa heraldycznego „Adler“ w Wiedniu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.
Kraków, ulica Zwierzyniecka 22.

JE. Michał Bobrzyński, Dr. praw, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Członek czeskiej Akademii imienia cesarza Franciszka Józefa, b. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, Poseł na Sejm kraj., Profesor prawa politycznego austr. Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 10 listopada 1883. (Korespondentem od r. 1878).
Kraków, ulica Krupnicza 9.

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Komandor orderu Corona d'Italia, c. k. Radca Dworu, dożyw. Człon. Izby Panów austr. Rady Państwa, b. Sekretarz generalny Akademii Umiejętności w Krakowie w latach 1891—1903, Członek zagr. węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek południowo-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i czeskiej Akademii im. cesarza Franciszka Józefa w Pradze, oraz ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, oraz Towarzystw historycznych w Pe-

tersburgu i Rydze, Korespondent c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, b. Profesor i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Niegoszowice, p. Rudawa.

Wincenty Zakrzewski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Prof. p. z. historyi powszechnej i Dyrektor Seminaryum histor. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek c. k. Komisyi egzam. dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Kraków, ulica Wielopole 4.

Wojciech Kętrzyński, Dr. fil., Dyrektor Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, Konserwator c. k. centralnej Komisyi w Wiedniu, Członek Towarz. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. literackiego w Paryżu, Tow. Nauk. w Toruniu, Towarzystwa litewskiego w Tylży, Towarzystwa historycznego we Lwowie, Towarzystwa historycznego i archeologicznego śląskiego we Wrocławiu, Towarzystwa historycznego przy Uniwersytecie w Petersburgu, ces. Tow. archeologicznego w Moskwie, Tow. Mazurskiego w Lecu w Prusiech wschodnich, miejskiej Komisyi archiwalnej we Lwowie i Kollegium znawców dla zakresu literatury. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1873).

Lwów, Zakład nar. im. Ossolińskich.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. orderu Żelaznej Korony III kl., c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historyi polskiej, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, Korespondent c. k. Komisyi centralnej konserwatorskiej w Wiedniu, Członek c. k. Komisyi egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1881).

Lwów, ulica Techniczna 8.

Stefan Pawlicki, Doktor św. Teologii i filozofii, Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Kapłan Zgromadzenia OO. Zmartwych-

wstańców, Prof. p. z. filoz. Uniwersytetu Jagiell., Konsultor św. Kongregacyi Indeksu, b. Docent b. Szkoły głównej warszawskiej, b. Prorektor papieskiego Kolegium polskiego w Rzymie, Członek czynny rzymskiej Arkadyi i trzech rzymskich Akademij: di religione cattolica, Tiberina i dell'Immacolata Concezione, Członek czynny rzymskiej Società dei cultori di cristiana archeologia, Czł. korespondent papieskiej Akademii archeologii, Wiceprezes sekcyi filozoficznej Tow. wiedeńskiego „Leo-Gesellschaft". Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od r. 1884).

Kraków, ul. Łobzowska 10.

Bolesław Ulanowski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 4 maja 1894 (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Garncarska 15.

Oswald Balzer, Dr. praw, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. prawa polskiego Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, Członek czynny Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek honorowy Muzeum narodowego w Raperswilu, Kasy literackiej w Warszawie i Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, Wiceprezes Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, b. Wiceprezes Tow. historycznego we Lwowie, Członek czynny Towarzystwa historyi i starożytności rosyjskich, tudzież ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek Towarzystwa historycznego w Petersburgu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r. (Korespondentem od r. 1888).

Lwów, ul. Mickiewicza 26.

Władysław Abraham, Dr. praw, Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Rector magn., b. Docent Uniw. Jagiell., Członek rządowej Komisyi egraminacyjnej prawniczo-histocznej i sądowej. Wybrany Członkiem członnym dnia 13 maja 1902. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Długosza boczna 16.

Ludwik Kubala, Dr. filoz., Radca szkolny, Kawaler orderu Fran-

ciszka Józefa, Prof. c. k. gimnazyum im. Franciszka Józefa we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903 r. (Korespondentem od r. 1884).

Lwów, ul. Marka 2.

JE. Leon hr. Piniński, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Apostol. Mości, b. c. k. Namiestnik Galicyi, hon. Prof. prawa karnego i rzymskiego na Uniwersytecie lwowskim, dożywotni Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. p. z. prawa rzymskiego Uniw. lwowskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. (Korespondentem od r. 1895).

Lwów, ul. Matejki 4.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:

w myśl § 16 al. 2 Statutu Akademii.

Z Wydziału filologicznego wybrani dnia 30 października 1892 roku.

Antoni Małecki	obacz wyżej str. 6—8.
Kazimierz Morawski	
Maryan Sokołowski	
Stanisław hr. Tarnowski	
Józef Tretiak	

b) Zakrajowi:

JE. Antoni Randa, Dr. praw, także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, C. k. Minister dla Czech, C. k. Rzeczywisty Tajny Radca, Komandor Orderu Franciszka Józefa II klasy z gwiazdą, Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl., posiadacz medalu austr.-węg. „Litteris et Artibus“, Komandor rosyjskiego orderu św. Stanisława, b. Profesor p. z. prawa austryackiego cywilnego Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes I. Wydziału czeskiej Akademii Umiejętności, Członek „Král. České společnosti náuk“, dożywotni Członek Izby Panów, Członek Trybunału państwowego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Bolonii, Prezes Kollegium rzeczoznawców dla spraw autorskich w zakresie literatury w Pradze. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878 roku.

Praga, Seminař české právnicke fakulty.

Wilhelm Fráknoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat klasztoru BMV z Szent-Jobb etc., główny Inspektor bibliotek i muzeów węgierskich, Członek Akademii Umiej. w Pradze i Belgradzie, Towarz. histor. w Ostrzychomiu etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.
Budapeszt, Muzeum Narodowe.
Roma, Istituto storico ungherese.

Jarosław Goll, Dr. fil., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Profesor p. z. historyi powszechnej na Uniwersytecie czeskim, Członek zwyczajny „Král České Společnosti Náuk“ w Pradze. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r.
Praga-Smihow, Nábřeži 14.

Emil Ott, Dr. praw, Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, dożyw. Członek Izby Panów austr. Rady państwa, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. procesu cywilnego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Wiceprezes c. k. Komisyi rządowej egzam. oddziału historyczno-prawniczego i oddziału sądowego, Członek zwyczajny „Societas regia scientiarum“ i Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Towarzystwa pielęgnowania prawa kościelnego w Getyndze, Członek honor. „Morawska právnicka jednota“ w Bernie, Delegat Ministerstwa Oświaty w Kuratoryum Akademii hr. Straki. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.
Praga, II., Kremencová ul. 8.

c) *Zagraniczni*:

X. Edward Likowski, Dr. św. Teologii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Monasterskiego, Biskup sufragan poznański, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 14 listopada 1887.
Poznań.

Albert Sorel, Profesor historyi dyplomatycznej w École libre des sciences politiques w Paryżu, Członek Akademii francuskiej i Akademii nauk moralnych i politycznych, Członek korespondent królew. Akademii szwedzkiej, król. Akademii w Kopenhadze, królew. Akademii Umiejętności w Berlinie, ces. Akademii Nauk w Peters-

burgu., król. Towarzystwa w Getyndze, król. Akademii Umiejętności w Monachium i król. Tow. historycz. w Londynie, Członek czynny „Société royale des Sciences“ w Upsali. Wybrany Członkiem czynnym dnia 30 listopada 1889 roku.
Paryż, Rue de Vaugirard 47.

Henryk Struve, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, zasłużony Profesor zwycz. Uniwersytetu warszawskiego, Członek honorowy Towarzystwa psychologicznego w Moskwie, Rzeczywisty Radca Stanu, Kawaler orderów św. Stanisława I kl., św. Anny II kl. i św. Włodzimierza III kl. Wybrany Członkiem czynnym dnia 14 maja 1897 r.
»New Home«. Elderslie Road, Eltham. Kent. England.

Tadeusz Korzon, b. starszy nauczyciel gimnazyum kowieńskiego, Bibliotekarz Ordynacyi Zamoyskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. (Korespondentem od r. 1888).
Warszawa, ul. Żabia 4.

Aleksander Jabłonowski, Członek rzeczywisty Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie oraz Towarzystwa historyi i starożytności w Moskwie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. (Korespondentem od r. 1894).
Warszawa, ul. Hoża 20.

Teodor Wierzbowski, Doktor filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, Dyrektor Warszawskiego Archiwum Głównego aktów dawnych, Zarządzający archeologicznym i numizmatycznym gabinetem Warszawskiego Uniwersytetu, Członek Komisyi Emerytalnej Królestwa Polskiego (jako delegat Ministeryum Oświaty), Kawaler cesarskich i królewskich orderów św. Włodzimierza kl. IV., Św. Anny kl. II. i Św. Stanisława II. i III. kl., posiada medal złoty im. Puszkina od Cesarskiej Petersburskiej Akademii Nauk. Wybrany dnia 13 maja 1903.
Warszawa. Aleje Jerozolimskie 74.

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) Krajowi:

Franciszek Michał Karliński, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy i cesarsk. austr. orderu Franciszka Jó-

zefa, b. Prof. p. z. astronomii i matematyki wyższej i b. Dyrektor Obserwatoryum astronomicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisyi do pomiaru ziemi, c. k. Towarzystwa meteorologicznego w Wiedniu, królewsko-czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze oraz Towarzystwa astronomicznego niemieckiego, Człon. honorowy Towarzystwa Kopernika w Toruniu, Członek Towarz. Przyrodników im. Kopernika we Lwowie, b. Członek i zastępca Dyrektora c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, b. Dyrektor Seminaryum matematycz. Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.
Kraków, ulica Kopernika 36.

Bronisław Radziszewski, Dr. fil., Profesor p. z. chemii ogólnej i farmaceutycznej Uniwersytetu lwowskiego, obywatel honorowy m. Lwowa, Członek honorowy Tow. chemików czeskich w Pradze, Towarz. nauczycieli szkół wyższych, polskiego Towarzystwa aptekarskiego we Lwowie, Docent chemii w szkole gospodarstwa leśnego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 14 listopada 1881. — (Korespondentem od r. 1874).
Lwów, ulica Długosza, gmach Uniwersytetu.

Józef Rostafiński (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 10 października 1883.
Kraków, ulica Łobzowska 22.

Jan Franke, c. k. Radca Dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, c. k. krajowy Inspektor szkół, b. Profesor mechaniki w Szkole politech. lwowskiej, Prezes c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na Wydziale budowy maszyn. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885.
Lwów, ulica Bielowskiego 5.

Edward Janczewski, Dr. fil., Profesor p. z. anatomii i fizyologii roślin i Dyrektor pracowni botanicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Rector magn., Członek-korespondent Towarzystwa botanicznego w Edynburgu i Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu, Prezes Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885. (Korespondentem od r. 1876).
Kraków, ulica Wolska 16.

Szczęsny Kreutz, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej korony III klasy, c. k. Radca Dworu, b. Prof. p. z. mineralogii i b. Dyrektor gabinetu mineralogicznego Uniw. Jagiell., Członek honorowy Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika, Członek krajowej Rady górniczej, Członek c. k. geologicznego Zakładu państw. w Wiedniu, b. Członek c. k. Komisyi egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych, Człon. galic. Towarz. rolniczego we Lwowie, b. zwyczajny Prof. i były Dziekan Wydziału filoz. Uniwer. lwowskiego, b. Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego i b. Dziekan. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Kraków, ulica Basztowa 3.

Napoleon Cybulski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 października 1891 r.

Kraków, ulica Basztowa 6.

Benedykt Dybowski, Dr. med., Prof. zwyczajny zoologii Uniwer. lwowskiego, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Lwów, ulica Długosza 3.

Emil Godlewski, Dr. fil., Prof. p. z. chemii rolniczej i Dyrektor Zakładu chemii rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Członek polskiego Tow. przyrod. im. Kopernika we Lwowie, Członek-korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu i narodowego Tow. rolniczego we Francyi, b. Prof. Szkoły rolniczej w Dublanach. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ulica Straszewskiego 6.

Julian Niedźwiedzki, Dr. filoz., Prof. p. z. mineralogii i geologii w Szkole politechniczej lwowskiej, Docent tychże przedmiotów na Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od roku 1887).

Lwów, Politechnika.

August Witkowski, Dr. filoz., Profesor p. z. fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek Komisyi egzaminac. na nauczycieli szkół

średnich, były Prof. Politechniki lwowskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ulica Bernardyńska 13.

Karol Olszewski, Dr. filozofii, Kawaler orderu Żelaznej Korony III. kl., Prof. p. z. chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czeskiej Akademii Nauk i Sztuk w Pradze, Członek Komisyi egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Członek honorowy Towarzystwa lekarskiego w Wilnie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 maja 1896. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, ulica Jagiellońska 22.

Władysław Natanson, Dr. filoz., Magister i Dr. fizyki Uniwers. w Dorpacie, Prof. p. z. fizyki matemat. Uniwers. Jagiellońskiego, Członek Korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek Towarzystwa fizycznego w Londynie, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnazyów i szkół realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. (Korespondentem od roku 1893).

Kraków, ulica Wolska 8.

Tadeusz Browicz, Dr. medycyny, Prof. i b. Rector magn. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystwa lekarskiego w Wilnie, Lublinie i Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ulica Krupnicza 5.

Kazimierz Kostanecki, Dr. medycyny, Prof. p. z. anatomii opisowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1896).

Kraków, ulica Kolejowa 10.

Leon Marchlewski, Dr. filozofii, Inspektor starszy państwowego Zakładu dla badania środków spożywczych w Krakowie, Profesor nadzwycz. tyt. chemii w Uniwersytecie Jagiell. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. (Korespondentem od r. 1899).

Kraków, ulica Graniczna 2.

b) Zakrajowi:

Franciszek Mertens, Dr. filoz., Profesor p. z. matematyki Uniw. wiedeńskiego, były Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, były Prof. Politechniki w Gracu, c. k. Radca Dworu, Członek rzeczywisty Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek-korespondent Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Człon.-korespondent Towarzystwa naukowego w Getyndze, Członek-korespondent królewskiej Akad. Umiejętności w Berlinie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885.

Wiedeń, III., Stammgasse 9.

Edward Suess, Doktor filozofii honoris causa, em. Profesor geologii Uniwersytetu w Wiedniu, Prezydent Akademii Umiejętności w Wiedniu i Prezydent Wydziału matematyczno-przyrodniczego tejże Akademii. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Wiedeń, II/2, Afrikanergasse 9.

Franciszek Vejdovský, Dr. filozofii, Prof. p. z. zoologii i anatomii porównawczej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Członek czynny i Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego „Král České Společnosti Náuk“ w Pradze, Korespondent „Academy of Natural Sciences“ w Filadelfii, Członek czynny „Société Imp. des amis de la nature, d'anthropologie et d'ethnographie“ w Moskwie, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, „Société zoologique“ w Paryżu, „Zoological Society“ w Londynie i wielu innych Towarzystw. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Praga II., Myslíkova ul. 10.

c) Zagraniczni:

Edward Strasburger, Dr. filoz., med. i prawa, Profesor Uniwer. w Bonn. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Bonn, Uniwersytet.

Jan Schiaparelli, b. Dyrektor Obserwator. astronom. w Medyolanie itd. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Medyolan, via Fatebenefratelli 7.

Lord Kelvin, emerytowany Profesor Uniwersytetu w Glasgowie itd. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Londyn, S. W., 15., Eaton Place.

Dymitr Iwanowicz Mendelejew, były Prof. chemii Uniwersytetu petersburskiego, Dyrektor Izby centralnej dla wag i miar i t. d. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.
Petersburg, Zabalkańsky 19.

Henryk Hoyer, Dr. med., Dr. med. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, zasłużony Profesor Uniwers. warszawskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 2 maja 1895.
Warszawa, ulica Długa 16.

Juliusz Wilhelm Brühl, Dr. filozofii, Dr. of Science h. c., Człon. honor. „Royal Institution" w Londynie, Człon. zagraniczny „British Association", Człon. honor. „Physikalischer Verein" w Frankfurcie n. M., Profesor chemii Uniwersytetu w Heidelbergu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.
Heidelberg, Rohrbacherstrasse 48.

Piotr Duhem, Dr. nauk matematycznych, Doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Profesor fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, Korespondent „Institut de France" w Paryżu, Członek zagraniczny król. Akademii Nauk w Brukseli. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r. [1]).
Bordeaux, Rue de la Teste 18.

---

[1]) Piotr Maurycy Maryan Duhem urodz. w Paryżu w roku 1861, Doktor es Sc. Math. w r. 1888, Maître de Conférences w Fakultecie nauk ścisłych w Lille w r. 1887, jest od r. 1895 Profesorem fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, od r. 1900 Korespondentem Instytutu Francyi (Akademii Nauk), członkiem zagranicznym król. Akademii Nauk Belgijskiej. W r. 1900 został Doktorem filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Ogłosił drukiem: 1) Le Potentiel thermodynamique et ses applications, 1886. 2) Hydrodynamique, élasticité, acoustique (1891). 3) Leçons sur l'Electricité et le Magnétisme, 3 Vol. 1891—1892. 4) Traité de Mécanique chimique, 4 Vol. 1897—1899. 5) La Continuité entre l'état liquide et l'état gazeux 1891. 6) Dissolutions et Mélanges 1893—1894. 7) Les déformations permanentes et l'hystérésis 1895—1902. 8) Théorie thermodynamique de la Viscosité, du Frottement et des faux équilibres 1896. 9) Les théories électriques de J. Clerk-Maxwell 1900—1901. 10) Recherches sur l'Hydrodynamique 1901—1903. 11) L'évolution de la Mécanique, 1903; przekład polski, Warszawa 1904. 12) Recherches sur l'Elasticité (1904—1905),

Franciszek Kamieński, Dr. filozofii i botaniki, Profesor zwycz. botaniki i Dyrektor Instytutu botanicznego Uniwersytetu w Odessie, Członek Tow. nauk przyrodniczych i matematycznych w Cherbourgu, Członek Akademii międzynarodowej geografii roślin w Le Mans, Członek noworosyjskiego Towarzystwa przyrodników w Odessie. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r. [1]).

Odessa, Uniwersytet.

Stanisław Kostanecki, Dr. filozofii, Profesor chemii organicznej i teoretycznej Uniwersytetu Berneńskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r. [2]).

Berno szwajcarskie, Uniwersytet.

---

oraz wiele (około 100) mniejszych prac i rozpraw, poświęconych termodynamice, hydrodynamice, teoryi elektryczności i magnetyzmu, mechanice chemicznej oraz historyi i filozofii fizyki.

[1]) Franciszek Kamieński ur. w Lublinie w r. 1851. Po ukończeniu gimnazyum realnego w Warszawie, odbywał studya uniwersyteckie w Warszawie, Wrocławiu i Strasburgu, gdzie się też doktoryzował w r. 1875. Następnie habilituje się we Lwowie, a od roku 1883 przeniósł się do Odessy, gdzie początkowo jako docent stały, a następnie po otrzymaniu stopnia doktora botaniki w Petersburgu w r. 1886 — jako profesor wykłada morfologię i systematykę roślin. Jeździł z ramienia Uniwersytetu w celach naukowych do rozmaitych miejscowości w Europie, do Indyi Wschodnich, na Jawę i do Egiptu.

Ogłosił drukiem: 1) Zur vergleichenden Anatomie der Primeln (Strassburg 1875). 2) Kilka spostrzeżeń nad Ramienicowatymi (Rozpr. Ak. Um. w Krakowie, 1876). 3) Historya rozwoju zarodka Pływacza zwyczajnego (Utricularia vulgaris L.) (Tamże, 1876). 4) Porównawcze badania nad wzrostem pływaczy (Utricularia) (Tamże, 1876). 5) Narzędzia odżywcze Korzeniówki (Monotropa Hypopithys L.) (Pam. Ak. Um. 1881). 6) Spis paproci krajowych (Pam. fizyogr., Warszawa 1885). 7) Lentibulariaceae (monografia w dziele Englera: Die natürlichen Pflanzenfamilien, Lipsk 1891). 8. Utricularia Treubi n. sp. (Ann. du jard. bot. de Buitenzorg, 1898). 9) Quelques remarques sur l'histoire de la question du sexe chez les plantes (Le Monde des plantes, 1898). 10) O nowym gatunku dla flory krajowej Utricularia (Spraw. Kom. fizyogr. w Krakowie, 1899). 11) Lentibulariaceae africanae (Engler's Bot. Jahrb. 1902). 12) Notice préliminaire sur la nouvelle espèce de Metschnikowia (Monospora Metsch.) (Petersburg 1900). 13) Lentibulariaceae (Kunene-Sambesi Expedition. Berlin 1903).

Ponadto ogłosił liczne drobniejsze artykuły i prace popularne.

[2]) Stanisław Wieruszowa Kostanecki ur. 16 kwietnia 1860 r. w Myszakowie, Królestwie Polskiem. Nauki początkowe w Poznaniu;

B) Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

Roman Pilat, Dr. filoz., b. Profesor p. z. języka polskiego i literatury polskiej, Dyrektor Seminaryum filol. dla języka polskiego Uniw.

---

w r. 1881 zapisał się na Wydział filozoficzny Uniwersytetu Berlińskiego. W r. 1884 był asystentem prywatnym prof. Liebermanna, a następnie asyst. rządowym przy katedrze chemiii organicznej Politechniki w Charlottenburgu, a od r. 1886—1900 w École de chimie de Mulhouse. W r. 1889 uzyskał stopień doktora filozofii na Uniwersytecie Bazylejskim, a w rok potem został powołany na profesora zwyczajnego chemii organicznej i teoretycznej Uniwersytetu Berneńskiego.

Ogłosił drukiem: 1) Ueber p-Azo-Kressol (Liebermann i Kostanecki). 2) Einiges über Azoverbindungen (ciż sami) (1884). 3) Ueber ein neues Isomere des Euxanthons (Bistrzycki i Kostanecki). 4) Ueber einige von der Stellung bedingte Reaktionen (Liebermann i Kostanecki). 5) Zur Einführung der Carboxylgruppe in die Phenole (Kostanecki (1885). 6) Ueber die Bildung von Euxanthinsäure aus dem Euxanthon mit Hilfe des thierischen Organismus (tenże). 7) Ueber die Färbeeigenschaften und die Synthesen der Oxyanthraihinone (Liebermann i Kostanecki) (1886). 8) Zur Kenntnis der beizenfärbenden Farbstoffe (Kostanecki). 9) Badania nad barwikami powstającymi przez wprowadzenie grup nitrozo, azo i nitro w molekuł rezorcyny (Rozpr. Ak. Um. XIX). 10) O izomerycznych fenildwuazorezorcynach (Tamże, XIX). 11) O budowie kwasu styfnowego (Kostanecki i Feinstein, tamże, XIX) (1888). 12) Zur Kenntniss der beizenfärbenden Farbstoffe II. 13) Ueber einige Azofarbstoffe des Naphtoresorcins (1889). 14) Ueber die Gentisin (Rozpr. Akad. wiedeń.). 15) Zur Constitution der Orthooxyazofarbstoffe (Ganelin i Kostanecki) (1891). 16) Trzy prace nad pochodnemi ksantonu (1892). 17) Pięć prac nad oksyksantonami, chryzyną, gentyzyną, oksy-fenilokumarynami i kw. oksynaftoesowym (1893). 18) Dwie prace nad oksyksantonami, makluryną i benzorezorcyną (1894). 19) Trzy prace nad fizetyną, ksantonem i gentyzyną (1895). 20) Jedenaście prac nad złożonemi ketonami aromatycznymi i ich pochodnymi (1896). 21) Trzy prace nad indandionami (1897). 22) Siedm prac nad flawonami (1898). 23) Czternaście prac nad kumarananami i flawonami (1899). 24) Dwanaście prac nad flawonami, synteza luteoliny (1900). 25) Dziesięć prac nad flawonami i chromonami (1901). 26) Czternaście prac nad flawonami, chromonami i brazyliną (1902). 27) Siedm prac nad chromonami i flawonami (1903). 28) Dwadzieścia trzy prace nad pochodnemi chromonu, flawonu, synteza kwercetyny, figetyny, kemerolu (1904). 29) Eine zweite Synthese des Apigenins (Marya Breger i Kostanecki). 30) Ueber das 3'-Oxyflavonol (Gutzeit i Kostanecki). 31) Ueber ein Isomeres des Quercetins (Kostanecki i Rudze). 32) Ueber das 2-Methoxystilben

lwowskiego, Członek c. k. Kom. egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, Członek honorowy Towarzystwa im. A. Mickiewicza we Lwowie. Wybrany dnia 30 października 1880.
Lwów, ulica Chorążczyzna 16.

JE. Wojciech hr. Dzieduszycki, c. k. Tajny Radca, Dr. filoz., c. k. Konserwator zabytków sztuki, Poseł na Sejm krajowy. Prezes Tow. archeologicznego we Lwowie. Wybrany d. 12 listopada 1887.
Jezupol w Galicyi.

Adam Antoni Kryński, Magister nauk filol.-histor., Profesor gimnazyalny, Redaktor „Prac filologicznych". Wybrany dnia 30 listopada 1889.
Warszawa, Aleje Jerozolimskie 70.

JE. Karol z Brzezia Lanckoroński, c. k. Tajny Radca i Szambelan, dziedziczny członek Izby Panów, Kawaler orderu Złotego Runa i Kawaler honorowy orderu maltańskiego, Doktor praw i Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu berlińskiego, Członek austryackiego „Kunstrat", Kuratoryi austryackiego Muzeum artyst. przemysłowego i Muzeum handlowego w Wiedniu, Komisyi centralnej dla zachowania zabytków sztuki w Austryi, Członek korespondent Akademii Umiejętności i Członek honorowy Akademii Sztuk Pięknych i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa archeologicznego austryackiego w Wiedniu i archeologicznego niemieckiego w Rzymie i Rady nadzorczej Instytutu niemieckiego dla historyi sztuki we Florencyi itd. Wybrany dnia 31 października 1891.
Wiedeń, III., Jacquingasse 18 i Rozdół (Galicya).

Józef Kallenbach, Dr. filoz., Prof. p. z. języka i literatury polskiej w Uniwersytecie lwowskim, Członek Komisyi egzam. dla kand. na nauczyc. w szkołach gimn. i real. we Lwowie, b. Dyrektor Biblioteki ord. Krasińskich w Warszawie, b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej i b. Dziekan Wydziału filozoficznego

---

(Funk i Kostanecki). 33) Ueber einige Stilbenderivate (Kostanecki i Sulzer). 34) Ueber das 2-Oxydibenzyl (Kostanecki, Rost i Szabrański) 35) Ueber das 4'-Oxyflavonol (Anna Edelstein i Kostanecki 1905).

Uniwersytetu we Fryburgu szwajcarskim, b. Docent Uniwersytetu Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.
Lwów, ulica Ziemiałkowskiego 4.

Adam Miodoński, Dr. filoz., Prof. p. z. filol. klasycznej Uniwer. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminaryum filologicznego Uniw. Jagiell., Członek c. k. Komisyi egzamin. dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, b. Prof. Uniw. we Fryburgu, b. Dziekan Wydziału filoz. Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.
Kraków, ulica Sobieskiego 7.

Stanisław Tomkowicz, Dr. filoz., Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Kraków, ulica Podwale 2.

Alwin Schultz, Dr. filoz., b. Prof. p. z. historyi sztuki na niemieckim Uniwersytecie w Pradze, Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl., Kaw. baw. ord. św. Michała III kl., Korespondent c. k. centralnej Komisyi konserwator. w Wiedniu, tudzież c. k. austryackiego Muzeum dla sztuki i przemysłu w Wiedniu, Członek-koresp. czeskiego Towarz. do popierania w Czechach niemieckiej umiejętności, sztuki i literatury, Człon. Wydz. Muzeum germańskiego w Norymberdze, Członek honorowy Towarzystwa śląskiego Muzeum staroż., Towarzystwa historyi sztuki i Towarzystwa przemysłowego we Wrocławiu, Korespondent śląskiego Towarzystwa „für vaterländische Kultur“ i Tow. śląskiego historycznego we Wrocławiu. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Monachium, Liebigstrasse 41.

Karol Ernest Muka, Dr. fil., Prof. gimnazyalny, Komandor i Oficer serbskiego orderu św. Sawy, Kawaler rosyjsk. orderu św. Stanisława, Prezes Wydz. filolog. i etnograficznego „Maćicy Serbskeje“, Redaktor „Časopisa Maćicy Serbskeje“ i „Łužicy“, Członek honorowy łużyckiego Tow. kaznodziejskiego w Lipsku, Członek nadzwyczajny Tow. nauk w Zgorzelcu, Członek zagraniczny Akademii Umiejęt. w Pradze, Człon.-korespondent król. serb. Akademii Umiejętności w Belgradzie, Południowo-Słowiańskiej Akad. w Zagrzebiu i Król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze. Wybrany dnia 2 maja 1895.
Freiberg w Saksonii, ulica Wosyczańska 6, I.

Jan Bołoz Antoniewicz, Dr. filoz., Kawaler orderu żelaznej Korony III klasy, Profesor p. z. historyi sztuki nowożytnej w Uniwersyt. lwowskim, c. k. Konserwator zabytkówsztuki. Wybrany dnia 14 maja 1897.
Lwów, ulica Zielona 7.

Leonard Lepszy, Naczelnik c. k. Urzędu probierczego, c. k. Radca górniczy, właściciel złotego krzyża zasługi z koroną, Korespondent c. k. centralnej Kom. konserwator. w Wiedniu. Wybrany dnia 14 maja 1897 r.
Kraków, ulica Studencka 27.

JE. Józef Bilczewski, Dr. teologii, Arcybiskup lwowski, c. k. Tajny Radca, b. Profesor p. z. dogmatyki szczegółowej Uniwersytetu lwowskiego, Członek-koresp. rzymskiej Akademii archeol., Członek c. k. kraj. Rady szkolnej. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Lwów.

Zygmunt Winter, Dr. filozofii, c. k. Radca szkolny, Prof. c. k. gimnazyum w Pradze, Człon. Akademii Umiejętności w Pradze, Człon. Król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Praga-Vinohrady, Táborska ul. 88.

Maryn Stepanović Drinov, Dr. filologii, Prof. zwyczajny filologii słowiańskiej na Uniwersytecie w Charkowie, były Minister Oświaty i spraw duchownych w Bułgaryi. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Charków, Uniwersytet.

Hieronim Rafał Łopaciński, Profesor gimnazyalny w Lublinie. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Lublin, Krakowskie Przedmieście, dom Zinkiewicza.

Jan Czubek, Radca szkolny, em. Profesor gimnaz. w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Kraków, ulica Biskupia 8.

Jerzy hr. Mycielski, Dr. filozofii, Profesor p. n. historyi sztuki Uniwersytetu Jagiell., Oficer król. ord. Włoskiej Korony, Prezes „Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury“, Redaktor „Przeglądu Polskiego“. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Kraków, Rynek główny 14.

Bronisław Ignacy Kruczkiewicz, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor Seminaryum i Proseminaryum filologicznego Uniwersytetu lwowskiego, Członek i Dyrektor c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatek na nauczycielki w liceach żeńskich we Lwowie, b. Dziekan i Rector magnif. Uniw. lwow., Prezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Lwów, ulica Kampiana 9.

Gustaw Bauch, Dr. filozofii, Profesor gimnazyalny. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Wrocław, I., Ohlau-Ufer 32a.

Maryan Zdziechowski, Dr. filozofii, Profesor tyt. nadzwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego dla filologii słowiańskiej i historyi literatury powszechnej nowszych czasów. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.

Kraków, ul. Garbarska 7.

Włodzimierz Józef Demetrykiewicz, Dr. praw, Kawaler Orderu Franciszka Józefa, Docent archeologii przedhistorycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, c. k. Konserwator zabytków starożytnych, Kustosz Muzeum antropologiczno-archeologicznego Akademii, Sekretarz Komisyi antropologicznej, Członek zakrajowy Sekcyi archeologicznej Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze, Członek Towarzystwa antropologicznego w Wiedniu i Towarzystwa starożytników w Królewcu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Studencka 6.

Jan Michał Rozwadowski, Dr. filozofii, Prof. p. z. językoznawstwa porównawczego w Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Studencka 8.

Stanisław Jan Schneider, Profesor c. k. gimnazyum V. we Lwowie, Wiceprezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lwów, ulica Zamojskiego 4.

Ludwik Fournier, b. Profesor, literat. Wybrany dnia 11 maja 1903 r. [1]).

Lyon, Quai St. Vincent 24.

Bolesław Erzepki, Dr. filozofii, Bibliotekarz i Konserwator zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zagraniczny archeologicznej sekcyi Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1904 r. [2]).

Poznań, ulica Wiktoryi 26.

---

[1]) Ludwik Fournier ur. w Lyonie 12 marca 1851. Studya odbył w szkole dominikańskiej w Oullins, założonej przez ks. Lacordaire. Ogłosił drukiem: 1) „Les Florentins en Pologne", które są dalszym ciągiem pracy hr. Charpin-Fengerolles p. t.: „Les Florentins à Lyon" (Lyon, 1893—94); 2) „Soeurs de France et de Pologne" (Lyon, 1905); 3) liczne artykuły nad sztuką polską w „L'Echo de Fourviere" i „Gazette des Beaux-Arts" (Paryż 1900—1901); jak również w Sprawozdaniach Komisyi historyi sztuki (tom VII, zeszyt 1—2) artykuł „Les Armoiries de Wierzbna".

[2]) Bolesław Erzepki urodził się dnia 5 lipca 1852 r. we wsi Pawłowice, w W. Ks. Poznańskiem. Nauki gimnazyalne pobierał w Lesznie a studya uniwersyteckie odbył we Wrocławiu, gdzie w r. 1885 otrzymał stopień doktora filozofii. W tymże roku powołany został na stanowisko bibliotekarza i konserwatora zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu.

Ogłosił drukiem: 1) Nowe materyały do archeologicznej mapy Wielkopolski. (Dwutygodnik naukowy, Nr. 13 i 19, Kraków 1879). 2) Z powiatu pleszewskiego i szamotulskiego w Wielkopolsce. Notatki treści archeologicznej (Przegląd bibliograficzno-archeologiczny, T. II. Warszawa 1881). 3) Jana Liciniusa Namysłowskiego „Sententiae". Nieznany druk polski z r. 1589. (Dziennik pozn., 1882, nr. 194). 4) Jakuba Lubelczyka „Wiridarz Krześcijański". Nieznany druk polski z r. 1558 (Tamże 1883, nr. 28). 5) Wiadomość bibliograficzna o nieznanem kazaniu Piotra Artomiusa w Toruniu wydanem r. 1593. (Tamże, 1884, nr. 25). 6) Nowy przyczynek do bibliografii pism Piotra Artomiusa. (Tamże 1884, Nr. 44). 7) Der Text der Gnesener Predigten kritisch beleuchtet. Einleitung zur Abhandlung „Die Sprache der Gnesener Predigten". Inaugural-Dissertation. Posen 1885. 8) Drobny przyczynek do bibliografii piśmiennictwa dolnołużyckiego. (Ateneum. Warszawa 1888, t. III). 9) Wacława z Potoka Potockiego „Merkuryusz Nowy". Poemat historyczny w dwu częściach. (Rocznik Tow. Przyj. Nauk Pozn., t. XVI). 10) Wacława Potockiego dwa nieznane poemata. Zgoda. Do Żałosnej Korony Polskiej po traktatach tureckich. (Poznań, 1889). 11) W sprawie rękopisu książeczki Nawojki. (Poznań 1889). 12) Szczątki dawnej polszczyzny I.

Stanisław Ptaszycki, Docent historyi literatury i języka polskiego w Uniwersytecie petersburskim, Lektor języka rosyjskiego w rzym.-kat. Akademii duchownej, Profesor Seminaryum duchownego, Rosyj. Radca stanu, Kawaler wielu orderów, Członek Tow. historycznego,

---

(Rocznik Tow. Przyj. Nauk, t. XVII). 13) Urywek z Księgi rozchodów podrzęctwa Niepołomickiego, obejmujący okresy czasu od 10 września 1388 do 13 t. m. i r. tudzież od 15 grudnia tegoż samego roku do 2 lutego 1389. (Rocznik Tow. Przyj. Nauk. t. XVII, r. 1890). 14) Krytyka krytyki i literatury. Nieznany utwór Juliusza Słowackiego. Z autografu poety wydał... (Poznań 1891). 15) Album przedhistorycznych zabytków Wielkiego Księstwa Poznańskiego zebranych w Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wydali Dr. K. Köhler i Dr. B. Erzepki. Zeszyt I. z 20 tablicami. 16) Lament strapionej ojczyzny po zerwanej konwokacyej sub tempus interregni i związanych wojskach koronnych i W. Ks. Lit. nieszczęście swoje opłakującej. Nieznany wiersz Wojciecha Stanisława Chrościńskiego. (Rocznik Tow. Przyj. Nauk, t. XXI, 1895). 17) Próbki gwary mazowieckiej z końca XVII i początku XVIII wieku. (Rocznik Tow. Przyj. Nauk, t. XXI. 1895). 18) Dra Wojciecha Adamskiego Materyały do flory W. Ks. Poznańskiego. Zebrał w osobną całość, wstępem i indeksami opatrzył.., Z portretem Dra W. Adamskiego. 19) Kupetzky, Pesne, czy Manysky? (Poznań, 1896). 20) „Masovita". Słowniczek wyrazów gwary mazowieckiej. (Rocznik Tow. Przyj. Nauk, Poznań, t. XXII). 21) Listy Hr. Brunona Kicińskiego do Antoniny Cieciszowskiej, pisane z Petersburga w roku 1817. (Poznań 1896). 22) Słownik łacińsko-polski Bartłomieja z Bydgoszczy. Podług rękopisu z roku 1532. (Rocznik Tow. Przyj. Nauk, t. XXIV i t. XXV). 23) Miscellanea I. Z dawnych ludowych wierzeń i zabobonów. II. List S. W. Ringeltaubego dotyczący nie wydanej drukiem pracy Efraima Oloffa „Polnische Bibel-historie". III. Dwie pamiątki po Juliuszu Słowackim w Poznaniu. (Rocznik Tow. Przyj Nauk Pozn. t. XXIV, 1898). 24) Nieznane zabytki piśmiennictwa polskiego. Zeszyt I. Kazania niedzielne i świąteczne nieznanego autora spisane około roku 1555. (Poznań 1899). 25) Dwie przemowy ślubne księdza Józefa Rogalińskiego. (Przegląd kościelny. Rok I, Poznań 1902). 26) Pisma Franciszka Zabłockiego. Ody — Pasterki — Satyry — Wiersze rozmaite — Pamflety polityczne wierszem i prozą — Przekłady i naśladowania — Urywki różnych komedyj. (Poznań 1903).

Nadto liczne artykuły w czasopiśmie „Zapiski archeologiczne poznańskie" (wyd. razem z Władysławem Jażdżewskim), a mianowicie: *a*) Wykopalisko Granowskie; *b*) Wykopalisko w Polskiej Przysiece, pow. Kościański; *c*) Bronzy przedhistoryczne znalezione w Słupach na Kujawach w Królestwie Polskiem; *d*) Wykopalisko w Pogorzelicy; *e*) Przedhistoryczne bronzy z Łuszczewa.

neofilologicznego przy Uniwersytecie petersburskim, Członek Tow. archeologicznego, genealogicznego w Petersburgu, Komisyi archeograficznej moskiewskiego Tow. archeologicznego, Członek-korespondent Tow. Przyjaciół starego piśmiennictwa w Petersburgu i t. d. Wybrany dnia 17 maja 1904 r. [1]).

Petersburg, ul. Żukowskiego 38.

---

[1]) Stanisław Ptaszycki ur. 31 marca 1853 r. ukończył gimnazyum w Wilnie, uniwersytet w Petersburgu na Wydziale historyczno-filologicznym ze złotym medalem za rozprawę o Wizerunku Reja.

Ogłosił drukiem: 1) Критическія и библіографическія замѣтки. Слѣды русскаго вліянія на старопольскую письменность („Жур. Мин. Нар. Просв." 1878). 2) Деспоты Зеновичи въ концѣ XVI и началѣ XVII вѣковъ. Архивное разысканіе („Русская Старина" T. XXI, XXII). 3) Малоизвѣстныя путешествія по Польшѣ въ XVII и XVIII вѣкахъ („Жур. Мин. Нар. Просв." ч. 199). 4) Mikołaj Rej z Nagłowic i ks. Józef Wereszczyński. Wilno. 1880. 5) Listy Joachima Lelewela do Tadeusza Bułharyna (Gwiazda, Kalendarz peters. na rok 1881). 6) W kwestyi oryginalności Zwierciadła Rejowego (Gwiazda, 1882). 7) Николай Рей, польскій писатель XVI ст. Нѣсколько новыхъ данныхъ для его біографіи. С. Петербургъ 1883. 8) Cesarska Biblioteka publiczna i Metryka Litewska w Petersburgu. Kraków 1884. 9) Iwan Fedorowicz, drukarz ruski we Lwowie z końca XVI w. Ustęp z dziejów drukarstwa w Polsce. (Rozpraw Wydz. filolog. Ak. Um. 1884). 10) Łukasz Górnicki. Kilka nieznanych szczegółów z życia dzierżawcy tykocińskiego i wasilkowskiego (Bibl. Warsz. 1886). 11) Dostojnicy Litewscy (Ateneum 1886). 12) Описаніе книгъ и актовъ литовской метрики. СПБ. 1887. 13) Библіотека Великаго князя Литовскаго въ Вильнѣ въ 1510 года. (Библіографъ 1888). 14) Mikołaja Reja z Nagłowic Wizerunek. własny żywota człowieka poczciwego. Według wydania z r. 1560. Petersburg. Warszawa. 1881—1889. 15) Mikołaja Reja z Nagłowic Wizerunek. Notatka literacko-bibliograficz. Warszawa. 1889. 16) Poezye Krzyckiego (Ateneum 1889). 17) Fortuny i cnoty różność. 1524. Bibl. pis. pol. Nr. 1. 18) Hermana Schottena. O cnocie. Tamże, Nr. 6. 19) Переписка Литовскаго Канцлера Льва Ивановича Сапѣги („Жур. Мин. Нар. Просв." 1893). 20) Средне-вѣковыя западно-европейскія повѣсти въ русской и славянскихъ литературахъ („Историч. Обозр." T. VI). 21) Powieść u nas przed trzystu laty (Upominek na cześć Orzeszkowej. SPB. 1893). 22) Къ вопросу объ изданіяхъ и комментаріяхъ Литовскаго Статута. СПБ. 1895. 23) Къ исторіи Литовскаго Права послѣ третьяго Статута. СПБ. 1894. 24) Сборникъ образцовъ славяно-русскихъ старопечатныхъ изданій. СПБ. 1895. 25) Средневѣковыя западно-европейскія повѣсти въ русской и славянскихъ литературахъ. I. Исторіи изъ

Wilhelm Bruchnalski, Dr. filozofii, Profesor nadzwycz. literatury polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Skryptor literacki Biblioteki Zakładu narod. im. Ossolińskich we Lwowie. Wybrany dnia 19 maja 1905 r. [1]).

Lwów. ul. Ossolińskich 12.

римскихъ дѣяній. СПБ. 1897. 26) Къ исторіи литературныхъ заимствованій въ польской литературѣ XVI ст. (Commentationes philologicae въ честь И. В. Помяловскаго. СПБ. 1892). 27) Krótka wiadomość o rękopisach biblioteki Szczorsowskisj (Z ziemi pagórków leśnych, książka zbiorowa pośw. pam. A. Mickiewicza. Warszawa. 1899). 28) Письмо перваго Самозванца къ папѣ Клименту VIII (Извѣстія II отд. Имп. Академіи Наукъ 1899). 29) Князья Пузыны. Историко-генеалогическіе матеріалы. СПБ. 1899. 30) Польская библіографія за 1899 г. Списокъ изданій по исторіи, языку и литературѣ, вышедшихъ на польскомъ языкѣ (Извѣстія отд. рус. яз. Имп. Ак. Наукъ, IV, 1526—1537). 31) Польская библіографія за 1900 г. (тамъ-же V, 1416—1431). 32) Критика и библіографія. Палеографическій сборникъ. Матеріалы по исторіи южнорусскаго письма. Вып. I. Кіевъ. 1899 („Журн. Мин. Нар. Просв.“ ч. 330 (1900) отд. 2. 33) Средне-вѣковыя западно европейскія повѣсти. II. Обзоръ матеріала по исторіи средневѣковой свѣтской повѣсти въ Польшѣ. СПБ. 1902 г. 34) Mikołaj Rej z Nagłowic. Psałterz Dawidów. Petersburg. 1901. 35) Польская библіографія 1901 г. СПБ. 1903. 36) Wiadomość bibliograficzna o rękopisie nieświeskim kroniki Stryjkowskiego (Pamiętnik Literacki. II, 1903). 37) Палеографическіе снимки съ русскихъ грамотъ преимущественно XIV в. СПБ. 1903. 38) Отчеты о научныхъ занятіяхъ въ 1900, 1901 и 1902 (Сборникъ отд. рус. языка Имп. Ак. Наукъ TT. 69 (83); 71 (67), 74 (102). 39) Иванъ Өедоровъ. Изданія Острожской библіи въ связи съ новыми данными о послѣднихъ годахъ его жизни. „Печатное Искусство“ и отдѣльно. СПВ. 1903. Nadto liczne artykuły i recenzye pomieszczone w różnych czasopismach.

[1]) Wilhelm Adolf Bruchnalski ur. 24 maja 1859 we Lwowie, gdzie też odbył studya gimnazyalne, a później zapisał się na Wydział prawniczy Uniwersytetu lwowskiego (1878—82), a następnie na Wydział filozoficzny (1882—5), który też ukończył ze stopniem doktora filozofii. W r. 1887 mianowany skryptorem literackim Zakładu narod. im. Ossolińskich, zajmuje to miejsce do dzisiaj. Był jednym z założycieli Towarzystwa liter. im. Adama Mickiewicza we Lwowie, a przez 5 lat (do r. 1905), jego prezesem. Od r. 1902—4 był współredaktorem „Kwartalnika historycznego“. W r. 1900 mianowany docentem prywatnym literatury polskiej Uniwersytetu lwowskiego a w r. 1904 profesorem nadzwyczajnym. Bierze czynny udział w życiu publicznem wykładając na „Kursach uniwersyteckich dla kobiet“ i w „Powszechnych wykładach uniwersyteckich“.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Emanuel Henryk de Noailles, margr., b. Ambasador franc. w Berlinie. Wybrany dnia 7 lipca 1873.
Paryż, rue de Saigon 2.

JE. Leonard Piętak, Dr. praw, c. k. Minister, b. Profesor p. z. prawa rzymskiego tudzież austr. prawa handlow. i wekslowego Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezes c. k. rządowej Komisyi egz. oddziału prawno-historycznego i Człon. tejże w oddziale sądowym, b. Członek Rady miejskiej król. stoł. miasta Lwowa, Poseł do Rady Państwa i Sejmu krajowego z miasta Lwowa. Wybrany dnia 19 listopada 1883.
Wiedeń, I., Grillparzerstrasse 14.

Ogłosił drukiem: A) rozprawy: 1) O źródłach niektórych utworów poetycznych polskich XV i XVI w. (Przegl. powsz. 1884); 2) „Legenda aurea“ w literaturze polskiej XV w. (Rozpr. Ak. Um. 1885). 3) O rymie w poezyi polskiej do J. Kochanowskiego (Muzeum 1885). 4) Studya nad pismami M. Reja I. Żywot Józefa (tamże, 1886). 5) O budowie zwrotek w poezyi polskiej do J. Kochanowskiego (Rozpr. Ak. Um. 1886). 6) Reminiscencye w „Panu Tadeuszu“ z Homera, Wergiliusza i Tassa (Pam. Tow. lit. im. A. Mickiewicza, 1888). 7) Źródła historyczne „Konrada Wallenroda“ (tamże, 1889). 8) Geneza „Grażyny“ (Spraw. Zakł. Ossoliń. 1890). 9) Pierwsze utwory Mickiewicza w literaturze galicyjskiej 1822—1830 (tamże, 1894). 10) Sonety Mickiewicza w liter. galicyjskiej 1827—8 (Pam. Tow. lit. im. A. Mickiewicza, 1898). 11) Znaczenie pieśni t. zw. „Bogarodzicy“ w hymnologii polskiej (Ks. Pam. Maryańska 1905). 12) Bibliografia Maryologii Polskiej od wynalezienia sztuki drukarskiej do r. 1902 (tamże). B) wydania autorów krytyczne i popularne: 13) A. Mickiewicza „Pan Tadeusz“ (Wyd. Macierzy Polskiej, 1888). 14) Pisma Franciszka Karpińskiego (tamże). 15) Pisma poetyczne A. Mickiewicza (tamże). 15) Calendarii Cracoviensis notae historicae ad annorum dierumque ordinem redactae (Mon. Pol. histor. 1892). 16) Mikołaja Reja z Nagłowic Zwierzyniec 1562. (Bibl. pis. pol. Nr. 30). 17) Marcina Błażewskiego Setnik przypowieści uciesznych 1608 (tamże, Nr. 34). 18) Dzieła A. Mickiewicza (Wyd. Tow. lit. im. A. Mickiewicza. Tom II).

Nadto liczne artykuły i recenzye w czasopismach „Muzeum“, „Pamiętnik Tow. lit. im A. Mickiewicza“, „Kwartalnik historyczny“, „Encyklopedya kościelna“, „Encyklopedya powszechna“, „Encyklopedya Macierzy Polskiej“.

Władysław Ochenkowski, Dr. fil., Prof. p. z. ekonomii politycz. Uniwersyt. lwowskiego, b. Prof. Akademii w Monasterze, tudzież Uniw. w Jenie. Wybrany dnia 24 listopada 1888.
Lwów, ulica Słowackiego 18.

Tadeusz Pilat, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, emer. Prof. p. z. statystyki, nauki administracyi i austryackiego prawa administracyjnego Uniw. lwowskiego, Członek Wydziału krajowego i Zastępca Marszała kraj. w Wydziale, Członek c. k. rządowej Komisyi egzam. oddziału nauk politycznych, Członek korespondent c. k. centralnej Komisyi statyst. w Wiedniu, Członek międzynarodowego instytutu statystycznego, Członek c. k. galicyjskiego Towarz. gospodar., Członek austryackiej Rady rolniczej i Rady urzędu statystyki pracy, Członek Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej", Poseł na Sejm kraj. Wybrany dnia 24 listopada 1888.
Lwów, ulica Mochnackiego 23.

Maksymilian Perlbach, Dr. filoz., b. Profesor, Dyrektor oddziału król. Biblioteki w Berlinie. Wybrany dnia 9 maja 1893.
Berlin, W. 50, Regensburgstr. 30.

Paweł Pierling, Kapłan T. J., Doktor honoris causa Uniwersytetu w Dorpacie, Członek cesarskiego Towarz. archeologicznego w Moskwie i Ces. Towarzystwa historyi i starożytności przy Uniwersytecie moskiewskim. Wybrany dnia 9 maja 1893.
Paryż, rue de Rivoli, 212.

Antoni Prochaska, Dr. filozofii, Adjunkt Archiwum krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.
Lwów, ulica Kurkowa 5.

Aleksander Semkowicz, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Uniw. lwowskiego. Wybrany dnia 9 maja 1893.
Lwów, ulica Zyblikiewicza 4.

Aleksander Rembowski, Dr. fil., Magister prawa i administracyi, Redaktor wydawnictwa Biblioteki Ord. Krasińskich. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5.

Michał Hruszewski, Magister historyi ruskiej, Profesor p. z. hist. powszechnej z wykładem ruskim Uniwersyt. lwowskiego, Członek

c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych, Prezes Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Dyrektor Sekcyi historycznej i Komisyi archeogragicznej tegoż Tow., Prezes Towarzystwa przyjaciół literatury, nauki i sztuki ukraińskiej, Prezes Spółki wydawniczej ukraińsko-ruskiej, Członek czynny lub honorowy kilku stowarzyszeń naukowych. Wybrany dnia 3 maja 1895.

Lwów, Zofiówka, willa własna.

Józef Milewski, Dr. praw, Prof. p. z. ekonomii politycz. Uniwer. Jagiellońskiego, Członek-korespon. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Poseł do Rady Państwa i Poseł na Sejm krajowy, Wiceprezes Tow. rolniczego w Krakowie. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Kraków, ulica Krupnicza 13.

Bronisław Łoziński, Dr. praw, Kawaler orderu Żelaznej Korony, c. k. emerytow. Radca Namiestnictwa. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ulica Ossolińskich 3, parter.

Ernest Till, Dr. praw, Prof. p. z. austryackiego prawa cywilnego na Uniwersyt. lwowskim, Redaktor „Przeglądu prawa i administr.“ Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ulica Pańska 4.

Bronisław Dembiński, Dr. filoz., Prof. p. z. historyi powszechnej na Uniw. lwowskim, b. Dziekan, Dyrektor Seminaryum historycz. dla historyi powszechnej, Członek c. k. Komisyi egzaminac. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, b. Docent Uniw. Jagiell. w Krakowie, Członek-korespon. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ulica Mickiewicza 10.

Ludwik Finkel, Dr. filozofii, Kawaler orderu Żelaznej Kor. III kl., Profesor p. z. historyi austryackiej na Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, Członek-korespondent Muzeum Narodowego w Rapperswylu, Przewodniczący Rady wykonawczej Macierzy Polskiej, c. k. Konserwator sekcyi II

i Członek Kollegium rzeczoznawców dla literatury. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ulica św. Mikołaja 9.

Iwan Andrzejewicz Linniczenko, Dr. filozof., Radca stanu, Profesor zw. historyi rosyj. na Uniwersytecie w Odessie, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego, Tow. historycznego, Tow. miłośników przyrodoznawstwa i antropologii i Tow. miłośników ruskiej literatury w Moskwie, Członek ces. Towarzystwa historyi i starożytności i Towarzystwa historyczno-filolog. w Odessie, oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Odessa, Uniwersytet.

Jaromir Čelekowský, Dr. praw, Profesor p. z. prawa czeskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Członek zwycz. Król. Towarzystwa nauk. czeskiego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Dyrektor Archiwum król. głów. m. Pragi, Poseł na Sejm Królestwa czeskiego, Doctor honoris causa Uniwersytetu w Petersburgu, Członek-koresp. Instytutu francuskiego (Académie des sciences morales et politiques) w Paryżu, Członek krajowej Komisyi historycznej, Członek zwycz. c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, c. k. Konserwator, Obywatel honor. kilku miast etc. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Praga, Komenského námesti 1.

Wiktor Czermak, Dr. filozofii, Profesor p. n. historyi powszechnej i austryackiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w szkołach gimnazyalnych i realnych, Docent historyi powszechnej i cywilizacyi w Akademii sztuk pięknych w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ulica Graniczna 7.

Stanisław Krzyżanowski, Dr. praw i filozofii, Profesor p. z. nauk pomocniczych historycznych i historyi średniowiecznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor archiwum aktów dawnych m. Krakowa, Paleograf-archiwista Stolicy Św., Członek-korespondent Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu i c. k. Komisyi centralnej dla badania i zachowania zabytków sztuki i pomników histo-

rycznych w Wiedniu, Prezes Towarzystwa miłośników historyi i zabytków Krakowa, Sekretarz Grona Konserwatorów Galicyi zachodniej. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.
Kraków, ulica Wielopole 11.

Karol Potkański, Dr. filozofii, Profesor p. n. historyi powszechnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Kraków, ulica Krupnicza 17.

Mikołaj Iwanowicz Kariejew, Dr. powszechnej historyi, Radca stanu, b. Profesor na uniwersytetach w Warszawie i Petersburgu, obecnie prof. historyi w Cesarskiem Aleksandrowskiem Liceum i na Wydziale ekonomicznym Petersburskiej Politechniki, Prezes Towarzystwa historycznego przy Petersburskim Uniwersytecie oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych w Rosyi i za granicą, Członek Rady miejskiej („Gorodskoj Dumy") w Petersburgu. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, 10 linja, Nr. 9.

X. Jan Fijałek, Dr. teologii i prawa kanonicznego, Profesor p. z. historyi kościelnej w Uniwersytecie lwowskim, Rektor magn. w r. 1903/4, b. Docent Uniw. Jagiell., Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek-korespondent c. k. Komisyi centralnej dla badania i zachowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu. Wybrany dnia 11 maja 1903.
Lwów, ulica Pułaskiego 4.

Aleksander Hirschberg, Dr. filozofii, Profesor p. n. historyi polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Kustosz Zakładu narodowego im. Ossolińskich. Wybrany dnia 11 maja 1903.
Lwów, ulica Frydrychów 12.

Edmund Radwan Krzymuski, Dr. praw, Rector magn., Profesor p. z. prawa i postępowania karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor Seminaryum prawniczego tamże, Wiceprezes c. k. Komisyi rządowej egzaminacyjnej odziału sądowego, a Członek jej oddziału historyczno-prawniczego, Członek Komisyi dla egzaminów sędziowskich, członek honorowy stowarzyszeń akademickich: „Pomoc wzajemna uczniów Uniw. Jagiell.", „Biblioteka uczniów Wydz. prawa", i „Czytelnia Akademicka imienia Adama Mickie-

wicza", Prezes Towarzystwa i konserwatoryum Muzycznego w Krakowie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Kraków, ulica Krupnicza 5.

Ludwik Pastor, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historyi powszechnej na Uniwersytecie w Insbrucku, Kawaler Krzyża Rycerskiego orderu Piusa i Komandor ord. św. Sylwestra, Doktor honorowy Uniwersytetu w Leodyum, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, „Accademia Pontificia" i „Academia di S. Luca" w Rzymie, „Società Colombaria" w Florencyi, „Académie royale d'archéelogie" w Antwerpii, Dyrektor „Istituto austriaco di studii storici" w Rzymie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Rzym, Via della Croce 74.

Insbruck, Uniwersytet.

Zygmunt Celichowski, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Kórnickiej, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek-Korespondent Tow. historyczno-literackiego w Paryżu. Wybrany dnia 11 maja 1903 r. [1]).

---

[1]) Zygmunt Celichowski ur. dnia 12 sierpnia 1875 w Wronkach, w W. Ks. Poznańskiem. Nauki początkowe odbywał w gimnazyum ad S. Mariam Magdalenam w Poznaniu, poczem udał się na Uniwersytet wrocławski, gdzie najpierw studyował prawo, a później filologię i historyę. Następnie udaje się do Berlina na dalsze studya. W r. 1869 zostaje urzędnikiem biblioteki Kórnickiej, a w r. 1871 uzyskał doktorat filozofii na Uniwersytecie w Lipsku. Od r. 1870 jest członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, gdzie też był redaktorem „Roczników", a zarazem prezesem Wydziału historyczno-literackiego. W r. 1880 wybrany został członkiem korespondentem Towarzystwa historyczno-literackiego w Paryżu.

Ogłosił drukiem: 1) Dwa kalendarze polskie na rok 1528 i 1529. Poznań, 1874. 2) Ars moriendi, druk ksylograficzny. Toruń, 1874. 3) Pamiętnik podróży odbytej r. 1661—1663 po Austryi, Włoszech i Francyi. Toruń, 1874. 4) Słowniczek łacińsko-polski wyrazów prawa magdeburskiego z wieku XV. Poznań, 1875. 5) Marchołt. Poznań, 1876. 6) Statut Wiślicki w polskiem przekładzie z r. 1460. Poznań, 1876. 7) Lites ac res gestae inter Polonos ordinemque Cruciferorum. Supplementum, quo continetur causa inter Wladislaum, regem Poloniae, et Cruciferos anno 1320 acta. Poznań, 1880. 8) Korespondencya Joachima Lelewela z Tytusem hr. Działyńskim. Poznań, 1884. 9) Clenodia seu insignia regis et regni Poloniae. Poznań, 1885. 10) Mos-

Władysław Smoleński, Radca Prokuratoryi Skarbu w Królestwie Polskiem. Wybrany dnia 11 maja 1903 [1]).

Warszawa, ul. Hoża 24.

X. Stanisław Ksawery Chodyński, Dr. prawa kanonicznego, Prałat Kapituły Włocławskiej, Protonotaryusz Apostolski, Regens i Profesor Seminaryum duchownego we Włocławku. Wybrany dnia 17 maja 1904 r. [2]).

Włocławek (Król. Polskie).

---

swida M. Waitkuna przekład litewski pieśni Te Deum laudamus z r. 1549. Poznań, 1897. 11) Reja Mikołaja: Kupiec, to jest kształt. a podobieństwo sądu bożego ostatecznego z r. 1549. Poznań. 1898. 12) Trzy nieznane dyalogi z wieku XVI. Poznań, 1899. 13) Acta Tomiciana, tom IX, X i XI. 14) Przyczynki do dziejów panowania Zygmunta Starego (3 zeszyty). 15) O autorze i wydaniach dzieła: Ustawa prawa polskiego (Rozprawy filolog. Ak. Um. t. V). 16) Ars moriendi. Rozprawa bibliograficzna (Tamże, tom XVII). 17). Przyczynek do życiorysu Marcina Kwiatkowskiego z Różyc (Arch. do dziej. lit. i oświaty. tom VI). 18) Polskie indeksy książek zakazanych (Tamże, tom IX). 19) Marcina Kwiatkowskiego Książeczki rozkoszne o poczciwem wychowaniu dziatek 1564 i wszystkiej Lifflanckiej ziemi opisanie 1567 (Bibl. pis. pol. Nr. 3). 20) Jana Seklucyana Oeconomia albo Gospodarstwo 1546 (B. p. p. Nr. 9). 21) Krzysztofa Pussmana Historya barzo cudna o stworzeniu nieba i ziemi 1551 (B. p. p. Nr. 10). 22) Jana Mrowińskiego Płoczywłosa Stadło małżeńskie 1561 (B. p. p. Nr. 12). 23) Historya prawdziwa, która się stała w Landzie mieście niemieckiem 1568 (B. p. p. Nr. 13). Stanisława ze Szczodrkowic Rozmowa pielgrzyma z gospodarzem o niektórych ceremoniach kościelnych 1549 (B. p. p. Nr. 37). Prócz tego liczne inne artykuły.

[1]) Władysław Smoleński ur. 6 kwietnia 1851 r. we wsi Grabienicach Małych, w woj. płockiem. Kształcił się początkowo w Niedzborzu, Lipnie i Mławie, a później w gimnazyum płockiem i drugiem gimnazyum warszawskiem.

Ogłosił drukiem: Przewrót umysłowy w Polsce wieku XVIII (Kraków-Petersburg, 1891). 2) Ostatni rok Sejmu wielkiego (Kraków, 1896; wyd. II 1897). 3) Dzieje narodu polskiego, t. I—II (Kraków 1897—1898). 4) Pisma historyczne, tom I—II (Kraków 1901). 5) Konfederacya targowicka (Kraków, 1903). 6) Prawda w badaniach historycznych prof. Szymona Askenazego (Warszawa, 1903). 7) W sprawie Konfederacyi targowickiej. Polemika z p. Tadeuszem Korzonem (Kraków, 1904).

[2]) Ks. Stanisław Ksawery Chodyński ur. 4 listopada 1836 r. w Kaliszu; tamże ukończył szkołę wyższą realną; potem całkowity

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Edward Skiba, Dr. filozofii, b. Profesor fizyki matematycznej Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 6 lipca 1873.
Kraków.

Henryk Kadyi, Dr. wszech nauk lekarskich, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. anatomii, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Członek czynny c. k. krajowej Rady zdrowia we Lwowie, Członek Towarzystwa anatomicznego w Niemczech, Członek honorowy Towarzystwa weterynarzy w Austryi, Członek honorowy Towarzystwa lekarskiego w Wilnie, galicyjskiego Towarzystwa weterynarskiego i Tow. ratunkowego w Wiedniu, b. Profesor anatomii zwierząt domowych w c. k. Szkole weter. we Lwowie, Redaktor „Polskiego

---

kurs nauk w seminaryum włocławskiem i Akademię duchowną w Warszawie 1863 r.; podczas tych studyów wyświęcony na kapłana 1860 r. Był następnie wikaryuszem przy kościele parafialnym w Sieradzu (1863—66); profesorem w Seminaryum duch. w Włocławku od r. 1866 aż dotąd; nauczycielem religii w gimnazyum i szkole realnej tamże (1869—82); kanonikiem katedry i prokuratorem kapituły (od 1877 r.), prałatem archidyakonem (od 1887), dziekanem kapituły (od 1894); regensem seminaryum (od 1887), sędzią surogatem konsystorza włocł. (od 1899); egzaminatorem prosynodalnym i cenzorem ksiąg treści religijnej; proboszczem w Bronisławiu (1877), następnie w Wieńcu (od 1882). Od papieża Leona XIII otrzymał godność protonotaryusza apostolskiego ad instar participantium (1897), a stopień doktora prawa kanoniczego od Akademii duch. w Petersburgu (1901), do posiadanego już z Akademii warszawskiej stopnia kandydata św. teologii.

Ogłosił drukiem: „Documenta historica Seminarii Wladislaviensis“ (Varsaviae 1897); „Szkoła katedralna włocławska“ (Włocławek 1900); „Organy, śpiew i muzyka w kościele katedral. włocławskim“ (Włocławek, 1902); „Seminaryum włocławskie“ (Włocł. 1904). Do „Encyklopedyi kościelnej ks. Nowodworskiego podał wiele obszerniejszych artykułów z działu teologii pasterskiej, liturgiki, historyi i prawa kościelnego w Polsce. W „Przeglądzie katolickim“ od r. 1867 pomieścił wiele artykułów i korespondencyi z dyecezyi kujawsko-kaliskiej, bezimiennie drukowanych; także po kilka artykułów w czasopismach: „Śpiew kościelny“ i „Kaliszanin“; również w „Słowniku Geograficznym“, w „Monografii ilustrowanej kościołów“, w „Wielkiej Encyklopedyi ilustrowanej“, w „Kwartalniku teo-

Archiwum nauk biologicznych i lekarskich". Wybrany dnia 14 listopada 1888.

Lwów, ulica Zielona 15.

Władysław Gosiewski, Magister nauk matematyczno-fizycznych b. Szkoły Głównej warszawskiej. b. Członek b. Towarzystwa Nauk ścisłych w Paryżu, Członek polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika i polskiego Towarzystwa filozoficznego we Lwowie. Wybrany dnia 31 października 1891.

Warszawa, ulica Ordynacka 10.

Antoni Wierzejski, Dr. filozofii, Profesor p. z. zoologii Uniwersyt. Jagiell., b. Dziekan Wydziału filozoficznego, Członek Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych. Wybrany dnia 31 pazdziernika 1891.

Kraków, ulica Wielopole 6.

Ludwik Birkenmajer, Dr. filozofii, Profesor matematyki i fizyki w krajowej Szkole rolniczej w Czernichowie, Docent fizyki matematycznej z tyt. Prof. historyi nauk ścisłych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Czernichów, pod Krakowem.

Samuel Dickstein, Redaktor „Prac matematycz.-fizycznych" i „Wiadomości matematycznych", Współwydawca „Dzieł i rozpraw matematyczno-fizycznych", Przewodniczący Komisyi meteorologicznej przy Stacyi centralnej meteor. w Warszawie, Członek zagraniczny królewsko-czeskiego Towarzystwa nauk w Pradze, Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu, Niemieckiego Stowarzyszenia matematyków, Petersburskiego Tow. matematycznego, Towarzystwa matematycznego francuskiego, Towarystwa „Circolo matematico di Palermo", Stowarzyszenia „International Association for promoting the study of quaternions etc", Instytutu międzynarodowego bibliograficznego w Brukseli, Instytutu: „Comité permanent des

---

logicznym" i „Homiletyce". W „Elenchach" kleru dyecezyi włocławskiej opisy kościołów i „Monumenta historica Wladislaviensia", podające ważniejsze wyjątki z archiwum kapituły, do dziejów tejże dyecezyi się odnoszące.

Congrés internationaux d'Actuaires" itd. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.
Warszawa, ulica Marszałkowska 117.

Adam Prażmowski, Dr. filozofii. Wybrany dnia 9 maja 1893.
Kraków, ulica Batorego 20.

Ernest Bandrowski, Dr. filozofii, Profesor Szkoły Przemysłowej w Krakowie. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Kraków, ulica Karmelicka 40.

Władysław Kulczyński, Prof. gimn. św. Jacka w Krakowie, Członek Towarzystwa imienia Kopernika we Lwowie, Towarzystwa zoologiczno-botanicznego w Wiedniu. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Kraków, ulica Kopernika 36.

Hugo Zapałowicz, Dr. praw, em. c. i k. Major audytor. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Kraków, ulica Siemiradzkiego 10.

Jan Ptaszycki, Dr. matematyki, Profesor Uniwersytetu w Petersburgu. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Petersburg, Nadieżdinskaja 11.

Julian Sochocki, Dr. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu petersburskiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Petersburgu, Członek Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie moskiewskim, Rzeczywisty Radca Stanu. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Petersburg, Uniwersytet.

Leopold Adametz, Dr. filozofii, Profesor w „Hochschule für Bodenkultur" w Wiedniu, b. Profesor p. z. nauki hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiell., Komandor orderu Daniła, Kawaler orderu „mérite agricole", Właściciel złotego medalu państwowego za zasługi w dziedzinie rolnictwa, b. Członek Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Wybrany dnia 2 maja 1895.
Wiedeń IX., Hasenauerstrasse 42.

Władysław Szajnocha, Dr. filozofii, Profesor p. z. geologii i palentologii, Dyrektor gabinetu geologicznego, Przewodniczący drugiej rolniczej Komisyi egzaminacyjnej, Członek krajowej Rady

górniczej, Korespondent ces. król. państw. Zakładu geologicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek król. czeskiego Towarzystwa nauk w Pradze, Członek niemieckiego Towarzystwa geologicznego w Berlinie, Towarzystwa „Soc. belge de géol. et hydr.“ w Brukseli, Towarzystwa badaczy przyrody w Petersburgu, polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie i c. k. Towarzystwa geograficznego w Wiedniu. Wybrany dnia 2 maja 1895.
Kraków, ulica Jabłonowskich 20.

Stefan Niementowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. chemii ogólnej i analitycznej w Szkole politecznicznej we Lwowie. Wybrany dnia 14 maja 1897.
Lwów, Politechnika.

Maurycy Rudzki, Dr. filozofii, Profesor p. z. astronomii i geofizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 2 maja 1899.
Kraków, ulica Kopernika 25.

Karol Władysław Rothert, Dr. botaniki, Profesor zw. botaniki i Dyrektor pracowni botanicznej na Uniwersytecie w Odessie. Wybrany dnia 2 maja 1899.
Odessa, Uniwersytet.

Józef Kniaź Puzyna, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Lwów, ulica Pańska 18.

Kazimierz Żorawski, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki i Dyrektor Seminaryum matemat. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisyi egzam. na nauczycieli szkół średnich. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Kraków, ulica Smoleńska 19.

Maryan Raciborski, Dr. filozofii, Profesor botaniki w Akademii rolniczej w Dublanach, Profesor n. botaniki Uniwersytetu lwowskiego, Przewodniczący Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika. Wybrany dnia 17 maja 1900.
Dublany, pod Lwowem.

Henryk Hoyer (jun.), Dr. medycyny, Profesor p. z. anatomii porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.
Kraków, ulica Basztowa 27.

Piotr Curie, Dr. nauk ścisłych, Profesor fizyki Uniwersytetu w Paryżu. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Paryż, Rue Cuvier 12.

Jan Kowalczyk, Dr. filozofii i Magister astronomii i geodezyi, Starszy astronom przy Obserwatoryum Uniwersytetu warszawskiego, Członek-korespondent b. Towarzystwa naukowego w Krakowie, Członek Towarzystwa przyrodników przy Uniwersytecie warszawskim, Towarzystwa astronomicznego niemieckiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Warszawa, Obserwatoryum astronomiczne.

Józef Maryan Morozewicz, Prof. zwycz. mineralogii w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Komisyi egzam. dla kandydatów na nauczycieli w szkołach gimn. i realn. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.
Kraków, ul. Wolska 9.

Michał Siedlecki, Dr. filozofii, Profesor n. zoologii, Asystent przy Katedrze anatomii porównawczej. Wybrany dnia 11 maja 1903.
Kraków, ulica Siemiradzkiego 7.

Stanisław Zaremba, Dr. nauk matematycznych, Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor matematyki w Nimes i Cahors. Wybrany dnia 11 maja 1903.
Kraków, ulica Biskupia 5.

Józef Nusbaum, Dr. filozofii i Magister zoologii i anatomii porównawczej, Profesor z. t. anatomii porównawczej na Uniwersytecie lwowskim, Profesor z. anatomii opisowej i histologii w Akademii weterynaryi we Lwowie, b. Prezez Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. Wybrany dnia 17 maja 1904.
Lwów, ul. Ścieżkowa 20.

Julian Talko-Hryncewicz, Dr. med., Lekarz okręgowy w Troickosawsku, Członek Tow. miłośników przyrody, antropologii i etno-

grafii w Moskwie, Tow. rosyj. antropolog. przy Uniwersytecie petersburskim, Członek rosyj. Towarzystwa geograficznego (jego oddziałów wschodnio-sybirskich) i t. d. Wybrany dnia 11 maja 1903 r. [1]).

Troickosawsk (Syberya wschodnia).

---

[1]) Dr. Julian Talko-Hryncewicz ur. w r. 1850 w maj. Rukszanach na Litwie. Nauki odbywał w Kownie, później w Akademii medyko-chirurgicznej w Petersburgu i w Uniwersytecie w Kijowie, które ukończył w r. 1876. Wyjeżdża za granicę, następnie osiada jako lekarz praktykujący w Zwinogrodzie, a w r. 1891 przyjmuje posadę lekarza rządowego w Troickosawsku, krainie zabajkalskiej, gdzie dotąd przebywa. Wśród tego czasu przedsiębrał liczne badania antropologiczne i archeologiczne (n. p. rozkopanie kurhanu ryżanowskiego, z którego wykopaliska znajdują się w Akademii Umiej.).

Ogłosił drukiem (z zakresu antr., archeol. i etnogr): 1) Szereg monografij odnoszących się do Ukrainy i Litwy (Słownik geogr. Król. Polskiego). 2) Spostrzeżenia objawów fizyologicznych życia płciowego u mieszkanek pow. Zwinogródzkiego i okolic do niego przyległych (Zbiór wiad. do antrop. kraj., t. X). 3) Trwanie życia ludzkiego w powiecie Zwinogródzkim etc. (Tamże, t. XII). 4) Z miejscowej antropologii („Przegl. literacki" dod. „Kraju" Nr. 22, 1888). 7) Mazurska kolonizacya w kraju południowo-zachodnim (Tamże, Nr. 22—23, 1890). 8) O antropologii w ogóle i zastosowaniu jej u nas (Wisła, II). 9) Wspólne archeologiczne badania z Godfrydem Ossowskim i pomiary wykopaliskowych kości ludzkich przedhistorycznych (Zbiór wiad. do antrop. kraj. tom. XII—XIII i „Kurhan Ryżanowski", 1888—1889). 10) Ludowe położnictwo na Rusi południowej (po rosyj.). 11) Z Kryminalnej antropologii (Przegl. tygodn. Nr. 3, 1890). 12) Słów kilka o kołtunie i jego współczesnem lekarskiem znaczeniu (po rosyj.). 13) Charakterystyka fizyczna ludu Ukraińskiego na podstawie własnych spostrzeżeń (Zbiór wiad. do antrop. kraj. 1890). 14) Zadania współczesnej antropologii (po rosyj., 1892). 15) Charakterystyka fizyczna ludności żydowskiej Litwy i Rusi na podstawie własnych spostrzeżeń (Zbiór wiad. do antrop. kraj. tom XVI). 16) O medycynie ludowej na Rusi południowej (po rosyj.). 17) Charakterystyka fizyczna ludów Litwy i Rusi z mapą etnograficzną (Zbiór wiadomości do antropologii krajowej tom XVII). 18) Zarysy lecznictwa ludowego na Rusi (Kraków, 1893). 19) Charakterystyka fizyczna ludności Podola etc. (Materyały antropologiczne tom I). 20) Szlachta ukraińska. Studyum antropol. (Tamże, tom II). 21) Materyały do poznania mogił Azyi wschodniej (Tamże, tom IV). 22) Przyczynek do poznania świata kurhanowego Ukrainy (Tamże, tom IV). 23) Notatki z powodu badań mogił kamiennego wieku w gubernii Wołyńskiej (po rosyj.). — Nadto ogłosił cały szereg prac z zakresu medycyny, archeologii, antropologii, historyi literatury i publicystyki, jak również liczne recenzye w pismach polskich i rosyjskich.

†

ZMARLI:

Jakób Caro, Profesor Uniwersytetu wrocławskiego, Członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1881. Zmarł w Wrocławiu 10 grudnia 1904.

Władywój Tomek, Profesor Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Członek czynny zakrajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1881. Zmarł w Pradze 12 czerwca 1905.

Poczet Członków nadzwyczajnych:

Maciej Leon Jakubowski, Dr. medycyny i chirurgii, Magister położnictwa, Kawaler ces. austr. orderu Żelaznej Korony III kl., Prof. p. z. pedyatryi, Dyrektor kliniki chorób dziecięcych na Uniwers. Jagiell., Członek honorowy i b. Prezes Tow. lekarskiego krakowskiego, Członok Tow. lekarzy galic. we Lwowie, Prezydent Izby lekarskiej zach. galicyjskiej w Krakowie, Dziekan Wydziału lekarskiego od r. 1893 do 1895 i w r. 1899/1900, Rektor Uniw. Jagiell. w r. 1900/1901.
Kraków, Podwale 10.

Aleksander Stopczański, Dr. med., Prof. p. z. chemii lekarskiej i zarządzający zakładem chemii lekarskiej na Uniwersytecie Jagiell., Członek koresp. Tow. lek. w Warszawie, przysięgły chemik sądowy.
Kraków, Piaski ad Grzegórzki 12.

WYKAZ
STAŁYCH KOMISYJ AKADEMICKICH.

A) Na Wydziale filologicznym.

I. Komisya do badania historyi sztuki w Polsce.

Przewodniczący:
Maryan Sokołowski [1]).

Sekretarz:
Julian Pagaczewski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)
Jan Bołoz Antoniewicz (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Władysław Bartynowski
Zygmunt Batoski (Lwów)
Matias Berson (Warszawa)
Piotr Bieńkowski
Ks. Józef Bilczewski (Lwów)
Ferdynand Bostel (Lwów)
Ks. A. Brykczyński (Goworów, pow. Ostrołęcki)
Stanisław Cercha
Adam Chmiel
Wilhelm Creizenach
Ks. Stanisław Chodyński (Włocławek)
Aleksander Czołowski (Lwów)
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Wojciech hr. Dzieduszycki (Jezupol, Galicya)
Józef Dziekoński (Warszawa)
Herman Ehrenberg (Królewiec)
Władysław Ekielski
Wacław Fiedorowicz (Witebsk)
Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ludwik Finkel (Lwów)
Zygmunt Gloger (Jeżewo)
Konstanty M. Górski
Ludwik Fournier (Lyon)
Zygmunt Hendel
Aleksander Janowski (Warszawa)

[1]) Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Aleksander Jelski (Zamość. gub. mińska)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Jerzy Kieszkowski (Wiedeń)
Feliks Kopera
Józef Korzeniowski
Michał Kowalczuk (Lwów)
Stanisław Krzyżanowski
Ks. Ferdynand J. Lehner (Praga)
Leonard Lepszy
Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)
Władysław Łoziński (Lwów)
Gustaw bar. Manteuffel (Ryga)
Józef Muczkowski
Jerzy hr. Mycielski
Sławomir Odrzywolski
Julian Pagaczewski
Fryderyk Papée (Lwów)
Edward Pawłowicz (Lwów)
Ks. Antoni Petruszewicz (Lwów)
Franciszek Piekosiński
Leon hr. Piniński (Lwów)
Karol Potkański
Antoni Prochaska (Lwów)
Władysław Przybysławski (Uniż, p. Czernelice)
Ludwik Puszet
Władysław Rebczyński (Lwów)
Witold Rubczyński (Rawa ruska)
Józef Smoliński (Kleck)
Stanisław Smolka (Niegoszowice)
Maryan Sokołowski
Tadeusz Stryjeński
Emmanuel Sweykowski (Tokarówka, gub. kijowska)
Jan hr. Szeptycki (Przyłbice)
Słanisław Tomkowicz
Floryan Trawiński (Paryż)
Bolesław Ulanowski
Maryan Wawrzeniecki (Warszawa)
Ludwik Wierzbicki (Lwów)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Grzegorz Worobjew (Kadzidło via Ostrołęki)
Stanisław Wyspiański
Józef Zieliński (Łążyn)
Jan Zubrzycki

Członkowie lwowscy Komisyi historyi sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Jana Bołoz Antoniewicza.

II. Komisya językowa.

Przewodniczący:

Józef Tretiak.

Zastępca przewodniczącego:

Jan Rozwadowski.

Sekretarz:

Kazimierz Nitsch.

Członkowie:

Samuel Adalberg (Petersburg)
Karol Appel (Warszawa)
Jan Baudouin de Courtenay (Petersburg)
Eryk Berneker (Praga)
Gerson Blatt (Lwów)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Aleksander Brückner (Berlin)
Stanisław Ciszewski (Warszawa)
Jan Czubek
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwajcarski)
Bolesław Erzepki (Poznań)
Karol Estreicher
Michał Janik (Lwów)
Antoni Kalina (Lwów)
Maksymilian Kawczyński
Ks. Romuald Koppens (Chyrów)
Władysław Kosiński
Franciszek Krček (Lwów)
Antoni Kryński (Warszawa)
Jan Leciejewski (Lwów)
Hieronim Łopaciński (Lublin)
Jan Łoś
Antoni Małecki (Lwów)
Józef Mikkola (Helsingfors)
Adam Miodoński
Kazimierz Morawski
Ernest Muka (Freiberg w Saksonii)
Władysław Nehring (Wrocław)
Kazimierz Nitsch
Piotr Parylak
Zygmunt Paulisz
Holger Pedersen (Kopenhaga)
Aleksander Petrow (Wierchnieoziernoje)
Franciszek Piekosiński
Roman Pilat (Lwów)
Wiktor Porzeziński (Moskwa)
Karol Potkański
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Stefan Ramułt
Józef Rostafiński
Jan Rozwadowski
Stan. Rożniecki (Petersburg)
Ignacy Stein
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Jan Werchratski (Lwów)
Roman Zawiliński (Tarnów)

III. Komisya do badań w zakresie historyi literatury i oświaty w Polsce.

Przewodniczący:
Józef Tretiak.

Sekretarz:
Korneli Heck.

Członkowie:

Józef Bieliński (Warszawa)
Ludwik Birkenmajer (Czernichów)
Bolesław Biskupski
Michał Bobrzyński
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Bronisł. Chlebowski (Warszawa)
Adam Chmiel
Ks. Władysław Chotkowski
Ignacy Chrzanowski (Warszawa)
Wilhelm Creizenach
Bronisław Czarnik (Lwów)
Wiktor Czermak
Jan Czubek
Antoni Danysz (Lwów)
Samuel Dickstein (Warszawa)
Maryan Dubiecki
Bolesław Erzepki (Poznań)
Karol Estreicher
Ks. Jan Fijałek
Ludomił German (Lwów)
Konstanty Górski
Tadeusz Grabowski
Bronisław Gubrynowicz (Lwów)
Korneli Heck
Alfred Jensen (Stockholm)
Józef Kallenbach (Lwów)
Antoni Karbowiak
Franciszek Karliński
Maksymilian Kawczyński
Ks. Władysław Knapiński
Feliks Koneczny
Feliks Kopera
Józef Korzeniowski
Aleksander Kraushar (Warszawa)
Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Leon Kulczyński
Antoni Kurpiel
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy
Jan Łoś
Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Antoni Mazanowski
Mikołaj Mazanowski
Leopold Meyet (Warszawa)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Mycielski
Ks. Stefan Pawlicki
Karol Petelenz (Lwów)
Roman Plenkiewicz (Warszawa)
Karol Potkański
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Maryan Reiter (Podgórze)
Michał Rolle (Lwów)
Józef Rostafiński
Stanisław Siedlecki

Stanisław Smolka (Niegoszowice)
August Sokołowski
Maryan Sokołowski
Stanisław hr. Tarnowski
Stanisław Tomkowicz
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Stanisław Windakiewicz
Wincenty Zakrzewski
Roman Zawiliński (Tarnów)
Maryan Zdziechowski
Michał Żmigrodzki (Sucha)

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisya historyczna.

Przewodniczący:
Michał Bobrzyński.

Dyrektor zbiorów i wydawnictw:
Wincenty Zakrzewski.

Sekretarz:
Wiktor Czermak.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Michał Bobrzyński
Ferdynand Bostel (Wiedeń)
W. A. Bruchnalski (Lwów)
Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Adam Chmiel
Ks. Władysław Chotkowski
Michał Chyliński
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Bronisław Czarnik (Lwów)
Wiktor Czermak
Aleksander Czołowski (Lwów)
Adam Darowski (Rzym)
Bronisław Dembiński (Lwów)
Hubert Ermis (Drezno)
Karol Estreicher
Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ludwik Finkel (Lwów)
Zygmunt Gloger (Jeżewo)
Ks. Tadeusz Gromnicki
Ludwik Grosse (Wielkie, poczta Kurów, Król. Polskie)
Alfred Halban (Lwów)
Waleryan Heck
Aleksander Hirschberg (Lwów)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Stanisław Kętrzyński (Warszawa)
Ks. Władysław Knapiński
Feliks Koneczny
Józef Korzeniowski
Aleksan. Kraushar (Warszawa)
Stanisław Krzyżanowski
Ludwik Kubala (Lwów)
Ks. Stanisław Kujot (Grzybno)

Stanisław Kutrzeba
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy
Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Antoni Małecki (Lwów)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Mycielski
Fryderyk Papée (Lwów)
Alfred Parczewski (Kalisz)
Maksymilian Perlbach (Berlin)
Ks. Ant. Petruszewicz (Lwów)
Franciszek Piekosiński
Roman Pilat (Lwów)
Karol Potkański
Antoni Prochaska (Lwów)
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Kaz. Pułaski (Warszawa)
Zygmunt Radzimiński (Lwów)
R. Reicke (Królewiec)
Henryk Sawczyński (Lwów)
Aleksander Semkowicz (Lwów)
Stanisław Smolka (Niegoszowice)
August Sokołowski
Maryan Sokołowski
Alojzy Szarłowski
Stanisław hr. Tarnowski
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Kazimierz Waliszewski (Paryż)
Stanisław Windakiewicz
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)
Wincenty Zakrzewski

II. Komisya prawnicza.

Przewodniczący:
Fryderyk Zoll.

Sekretarz:
Bolesław Ulanowski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Michał Bobrzyński
Tadeusz Bresiewicz
Józef Brzeziński
Włodzimierz Czerkawski
Maciej Czyszczan (Skołyszyn)
Stanisław Estreicher
Ksawery Fierich
Piotr Górski
Alfred Halban (Lwów)
Leopold Jaworski
Edmund Krzymuski
Adam Krzyżanowski
Stanisław Krzyżanowski
Kazimierz Laskowski (Lwów)
Juliusz Leo
Julian Makarewicz
Józef Milewski
Julian Prus Morelowski
Franciszek Piekosiński
Józef Rosenblatt
Michał Rostworowski
Wincenty Tarłowski

Bolesław Ulanowski
Alojzy Winiarz (Lwów)
Stanisław Wróblewski
Ignacy Zborowski
Fryderyk Zoll
Fryderyk Zoll (iun.)

Na Wydziale matem.-przyrodniczym.

I. Komisya fizyograficzna.

Przewodniczący:
Szczęsny Kreutz.

Sekretarz:
Władysław Kulczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz (Wiedeń)
Klaudyusz Angermann (Jasło)
Ernest Bandrowski
Franciszek Bartonec (Krzeszowice)
Andrzej Batycki (Stary Sambor)
Andrzej Berezowski (Kurzęce Łozy, p. Krzywe Jezioro, gub. podolska)
Lud. Birkenmajer (Czernichów)
Jan Blauth (Lwów)
Franciszek Błocki (Lwów)
Franciszek Błoński (Spiczyńce, p. Lipowiec, gub. kijowska)
Józef Maryan Bocheński
Zygmunt Bośniacki (San Giuliano pod Pizą)
Julian br. Brunicki (Podhorce)
Andrzej Bryk (Chyrów)
Józef Brzeziński (Prądnik Czerw.)
Odo Bujwid
Stanisł. Chełchowski (Chojnowo)
Franciszek Chłapowski (Pozn
Andrzej Chramiec (Zakopane)
Edward Claus (Żywiec)
Napoleon Cybulski
Bronisław Antoni Dębski (Wólka Przybojewska, p. Zakroczym)
Emil Dunikowski (Lwów)
Henryk Dziedzicki (Warszawa)
Czesław Dziekoński (Iwonicz)
Władysław Dziewulski
Józef Dziędzielewicz (Lwów)
B. Eichler (Międzyrzec, guber. siedlecka)
Zygmunt Fischer
Wilhelm Friedberg (Lwów)
Tadeusz Garbowski
Ks. Ant. Głodziński (Tarnopol)
Emil Godlewski
Stanisław Goliński
Mieczysław Grochowski (Trościaniec, p. Zabłotów)
Józef Grzybowski

Leon Guńkiewicz (Wadowice)
Bronisław Gustawicz (Żywiec)
Roman Gutwiński
Franciszek Hahn (Bochnia)
J. Hawrysiewicz (Ożydów, Galicya)
Ludwik Hildt (Warszawa)
Jan Holobek
Henryk Hoyer
Bolesław Hryniewiecki (Dorpat)
Leopold Jacobi (Pilzno)
Edward Janczewski
Stefan Jentys
Franciszek Kamieński (Odessa)
Franciszek Karliński
Andrzej Kędzior (Lwów)
Waleryan Klecki
Stan. Klemensiewicz (Lwów)
Mikołaj Kobryn (Jarosław)
Stan. Kontkiewicz (Dąbrowa)
Andrzej Kornella (Lwów)
Michał Kornella (Jasło)
Ignacy Kosiński (Chojnowo p. Przasnysz)
Mieczysław Kowalewski (Dublany)
Szczęsny Kreutz
Seweryn Krzemieniewski
Władysław Kulczyński
Wacław Láska (Lwów)
Lew Lemoch (Stryj)
Henryk Lgocki (Częstochowa)
Mieczysław Limanowski (Zakopane)
Władysław Lubomęski
Michał Łempicki (Sielce)
Jarosław Łomnicki (Kołomyja)

Maryan Łomnicki (Lwów)
Ks. Jan Markow (Smolnik ad Wola Michowa)
Wojciech Mączyński (Warszawa)
Konrad Mościcki
Janusz Niedziałkowski
Edward Niezabitowski
Julian Niedźwiedzki (Lwów)
Leon Nowakowski (Czernichów)
Aleksander Nowicki
Fran. Nowosielski (Stanisławów)
Karol Olszewski
Stanisław Olszewski (Lwów)
Józef Orłowski (Łuczyńczyk, p. Niemiercze)
Józef Paczoski (Cherson)
Feliks Piestrak (Dolina)
Józef Mikułowski-Pomorski (Dublany)
Wiktor Poźniak (Lwów)
Stan. Przybyłowski (Krzyworównia w Galicyi)
Maryan Raciborski (Dublany)
Bronisław Radziszewski (Lwów)
Antoni Rehman (Lwów)
Kazimierz Rogóyski
Eugeniusz Romer (Lwów)
Józef Rostafiński
Maurycy Rudzki
Fryderyk Schille (Rytro)
Michał Siedlecki
Józef Siemiradzki (Lwów)
Tadeusz Sikorski
Tomasz Słomski (Lwów)
Stan. Smreczyński (Tarnów)
Jan Śnieżek
Zygmunt Sobolewski (Jarosław)

Gustaw Steingraber
Stefan Stobiecki
Leon Syroczyński (Lwów)
Władysław Szajnocha
Jan Sznabl (Warszawa)
Jan Sztolcman (Warszawa)
Kazimierz Szulc (Dublany)
Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)
Franciszek Tomaszewski (Sambor)
Józef Trzebiński (Smieła, gub. kijowska)
Marya Twardowska (Weleśnica, p. Pińsk)
Władysław Tyniecki (Lwów)
Seweryn Udziela (Podgórze)
Wiktor Uhlig (Wiedeń)
Franciszek Vetulani
Henryk Walter
Jan Wercbratski (Lwów)
Antoni Wierzejski
Ferdynand Wilkosz
Edward Windakiewicz (Stebnik)
Tad. Wiśniowski (Lwów)
August Witkowski
Eustachy Wołoszczak (Lwów)
Kazimierz Wójcik
Józef Wyczyński (Truskawiec)
Józef Zaborski (Horodenka)
Józef Zagórski (Przemyśl)
Józef Zajączkowski (Sanok)
Edmund Załęski (Trzykosy, p. Klimontów, gub. radomska)
Hugo Zapałowicz
Stanisław Zaręczny (Wiedeń)
Bron. Znatowicz (Warszawa)
Rudolf Zuber (Lwów)
Czesław Zubrzycki (Rzeszów)
K. Żukowski (Podmonostarek)

Prace tej Komisyi są rozdzielone na 5 sekcyj pod kierunkiem: 1) *meteorologiczna*, prof. Rudzkiego; 2) *geologiczna*, profesora Kreutza; 3) *botaniczna*, prof. Janczewskiego; 4) *zoologiczna*, prof. Kulczyńskiego; 5) *rolnicza*, prof. Godlewskiego.

II. Komisya antropologiczna.

Przewodniczący:
Napoleon Cybulski.

Sekretarze:
Włodzimierz Demetrykiewicz. Seweryn Udziela.

Członkowie:

Jan Baudounin de Courtenay (Petersburg)
Jan Biela (Drohobycz)
Piotr Bieńkowski
Gerson Blatt (Lwów)
Adam Bochenek
Michał Brenstein (Telsze. gub. kowieńska)
Franciszek Bylicki
Stanisław Ciechanowski
Stanisław Ciszewski (Warszawa)
Napoleon Cybulski

Adolf Černý (Praga)
Stanisław Jan Czarnowski (Miechów)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Tadeusz Dowgird (Plemborg, gub. kowieńska)
Władysław Dybowski (Niańków na Litwie)
Bolesław Erzepki (Poznań)
Michał Federowski (Warszawa)
Zygmunt Gloger (Jeżewo)
Józef Grajnert (Częstochowa)
Michał Greim (Kamieniec Podolski)
Wojciech Grzegorzewicz (Lwów)
Bronisław Gustawicz (Żywiec)
Karol Hadaczek (Lwów)
Henryk Hoyer
Julian Talko-Hryncewicz (Troickosawsk, Syb. wsch.)
Feliks Kopera
Władysław Kosiński
Kazimierz Kostanecki
Władysław Kryze (Warszawa)
Ludwik Krzywicki (Warszawa)
Leonard Lepszy
Hieronim Łopaciński (Lublin)
Jan Łoś
Erazm Majewski (Warszawa)
Leonard Masing (Dorpat)
Karol Mátýas (Bochnia)
Ernest Muka (Freiberg w Saksonii)
Czesław Neymann (Winnica Podolska)
Kazimierz Nitsch
Zyg. Noskowski (Warszawa)
Wład. Olechnowicz (Lublin)
Tadeusz Pilat (Lwów)
Bolesław Popowski
Karol Potkański
Wład. Przybysławski (Uniż)
Zygmunt Radzimiński (Lwów)
Jan Rozwadowski
Józef Rostafiński
Maurycy Rudzki
Leon Rutkowski (Płońsk, gub. warszawska)
Jerzy Sauerwein (Christiania)
Ludwik Stieda (Królewiec)
Jan Świętek
Wandalin Szukiewicz (Nacza, gub. wileńska)
Włodzimierz Tetmajer (Bronowice)
Józef Tretiak
Maryan Udziela (Przemyśl)
Seweryn Udziela (Podgórze)
Piotr Umiński
Maryan Wawrzeniecki (Warszawa)
Zygmunt Wierzchowski (Sambor)
Zygmunt Wolski (Warszawa)
Adam Zakrzewski (Warszawa)
Roman Zawiliński (Tarnów)
Stanisław Zdziarski (Lwów)
Čeněk Zibrt (Praga czeska)
Michał Żmigrodzki (Sucha)

III. Komisya historyi oraz bibliografii nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:
Władysław Natanson.

Zastępca Przewodniczącego:
Władysław Kulczyński.

Sekretarz:
Tadeusz Estreicher.

Członkowie:

Ernest Bandrowski
Adolf Beck (Lwów)
Józef Bieliński (Warszawa)
Ludwik Birkenmajer (Czernichów)
Adam Bochenek
Tadeusz Browicz
Ludwik Bruner
Franciszek Bujak
Stanisław Chełchowski (Chojnowo przez Przasnysz)
Franciszek Chłapowski (Poznań)
Stanisław Ciechanowski
Napoleon Cybulski
Włodzimierz Demetrykiewicz
Samuel Dickstein (Warszawa)
Stanisław Droba
Józef Eismond (Warszawa)
Tadeusz Estreicher
Jan Franke (Lwów)
Emil Godlewski sen.
Emil Godlewski jun
Władysław Gosiewski (Warszawa)
Józef Grzybowski
Władysław Heinrich
Henryk Hoyer sen. (Warszawa)
Henryk Hoyer jun.
Maryan Jakowski (Warszawa)
Edward Janczewski
Wład. Janowski (Warszawa)
Stefan Jentys
Antoni Karbowiak
Franciszek Karliński
Stanisław Kępiński (Lwów)
Leon Klecki
Waleryan Klecki
Kazimierz Kostanecki
Szczęsny Kreuz
Feliks Kucharzewski (Warszawa)
Antoni Kuczyński (Warszawa)
Władysław Kulczyński
Wacław Láska (Lwów)
Leon Marchlewski
Stanisław Maziarski
Józef Morozewicz
Władysław Natanson
Julian Nowak
Karol Olszewski
Bronisław Pawlewski (Lwów)
Karol Potkański
Adam Prażmowski
Jan Pruszyński (Warszawa)
Kazimierz Rogóyski
Eugeniusz Romer (Lwów)
Józef Rostafiński

Maurycy Rudzki
Józef Rychter (Lwów)
Bronisław Sawicki (Warszawa)
Julian Schramm
Michał Siedlecki
Jan Sosnowski (Warszawa)
Władysław Szajnocha
Stanisław Tołłoczko (Lwów)
Antoni Wierzejski
August Witkowski
Augustyn Wróblewski
Stanisław Wroński (Warszawa)
Stanisław Zaremba
Jan Zaleski (Petersburg)
Jan Zawidzki (Ryga)
Bronisław Znatowicz (Warszawa)
Kazimierz Żorawski

Stacya Naukowa w Paryżu.

Biblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy: Teodor Jełowicki, przewodniczący; Władysław Mickiewicz, sekretarz; Książe Adam Czartoryski, Tadeusz Chojecki, Witold Hryniewicki, O. Ludwik Lescoeur, Józef Rusteyko.

Adjunkt: W. Strzembosz.

BIBLIOTEKA.

Bibliotekarz: Prof. Jan Czubek.

Zastępca Bibliotekarza: Prof. Jan Pawlica.

BIURO AKADEMII.

Według § 23. Statutu Biuro znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

(Godziny urzędowe od godz. 10—2).

SKŁAD:

Adjunkt: Józef Rydel.
Zastępca Adjunkta: Władysław Giżycki.
Podskarbi: Wilibald Śleczkowski.
Rachmistrz: Bolesław Antoniewicz.
Woźny: Ludwik Słowiński.

Sprzedaż wydawnictw znajduje się

w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie (Pałac Spiski).

POSIEDZENIE PUBLICZNE

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 20 maja 1905.

I.

JEGO EKSCELENCYA PROTEKTOR-ZASTĘPCA

Dr. Julian Dunajewski

otwiera posiedzenie w imieniu i zastępstwie Jego Cesarskiej i Królewskiej Wysokości Arcyksięcia Protektora.

II.

PRZEMÓWIENIE

PREZESA J. E. STANISŁAWA Hr. TARNOWSKIEGO.

Akademia nie może się skarżyć na rok ubiegły, owszem z radością ma prawo stwierdzić, że jej sprawy nietylko idą, jak szły, ale postępują i rozwijają się: stwierdza to zaś ze szczególną wdzięcznością dla tych, którym ten rozwój w znacznej części zawdzięcza. Ufność i sympatya do Akademii, nawet czynna pomoc ze strony społeczeństwa, rośnie, na radość i chlubę instytucyi, na dobry i obfity skutek z jej prac, mam nadzieję, na pożytek społeczeństwa i nauki. Co roku każdy prezes Akademii powtarza to samo: moglibyśmy więcej robić, więcej wydawać, ale nie mamy za co. Niema w tem przesady, jest szczera prawda. Ale jeżeli nikt nigdy zapewne

nie dojdzie do tak idealnego stanu, iżby miał środki na wszystko, coby chciał zrobić, to u nas jest jednak zmiana na lepsze. Wyższa subwencya kraju i państwa, nie pozwala nam rozszerzyć zakresu naszych wydawnictw, ale pozwala bez troski o niedobór prowadzić dalej te, które są w toku. Oprócz tej pomocy zaś, za którą wyrażam szczerą wdzięczność Sejmowi i Rządowi, miała Akademia inne zasiłki, ze szlachetnego popędu i ofiarności ludzi. Nie mówię o fundacyach stypendyjnych: jedna z największych śp. Wiktora Osławskiego właśnie wejdzie w życie w roku bieżącym. Ale tego rodzaju fundacye przyjmuje Akademia, jako zaszczytny dowód zaufania, zawsze jednak jako zobowiązanie cokolwiek uciążliwe. Pełni je ochotnie, ale bierze na siebie odpowiedzialność za dobro nie swoje, ma z zawiadowstwem i wykonywaniem zajęcia dużo: pożytku dla swoich własnych i właściwych celów niema. Z tem większą też wdzięcznością przyjmuje dobrodziejstwa, świadczone jej samej, fundusze dane na jej cele, do jej rozporządzenia. Słyszało się czasem porównania niekorzystne, krytyki: na Węgrzech, w Czechach, ludzie prywatni składają znaczne ofiary na rzecz swoich Akademij, a u nas nie. Zarzut nie zupełnie słuszny. Na Węgrzech i w Czechach jest ludzi bogatych nierównie więcej, jak u nas; to powód bardzo ważny. Porównanie, jeżeli je robić mamy, musi to uwzględniać. Że zaś u nas także ludzie prywatni pamiętają o Akademii, dowodzą choćby hojne, bogate zapisy Cużydły i Czabana: tem piękniejsze, że to zapisy ludzi, którzy własną twardą pracą dorobili się majątku.

Ale z tego powodu właśnie, dawały się czasem słyszeć uwagi i wyrzuty. „Oto tacy, którzy z niczego za-

cząwszy, doszli do zamożności, nie szczędząc na cele publiczne, na cele nauki; ale inni, tacy, którzy swoje majątki odziedziczyli, nie mają serc i rąk otwartych dla Akademii". Szczęściem jest inaczej; i mamy na to piękne dowody. Przed rokiem właśnie Feliks i Emilia hr. Sobańscy, złożyli Akademii hojny dar, sto tysięcy marek. Połowę procentu od tego kapitału przez lat trzy, ma pobierać gimnazyum polskie w Cieszynie: po trzech latach cały dochód przejdzie na użytek Akademii. Wypełniam konieczny, ale bardzo miły obowiązek, kiedy ten wspaniałomyślny dar podaję do wiadomości publicznej, a ludziom szlachetnego serca składam gorące dzięki, podyktowane i wdzięcznością i najszczerszem uszanowaniem. Nie jedyny to fakt hojności na cele Akademii. Oddawna odzywa się między uczonymi różnych krajów głos, że teologiczne traktaty greckich Ojców Kościoła z IV wieku, zawierają treść bardzo wielkiej wagi dla nauki, a są prawie nieznane, „skarb ukryty", bo nie wydane lub wydane w małej tylko części. Techniczne i naukowe trudności ich wydania są tak wielkie, że rzadko które ciała uczone mają warunki potrzebne do tego przedsięwzięcia. Te warunki znalazły się u nas: nasz kolega profesor Sternbach, jest zdaniem filologów człowiekiem stworzonym i wskazanym do takiego przedsięwzięcia. Ale człowiek to jeszcze nie wszystko: potrzeba środków. Znalazły się środki. Hr. August Cieszkowski złożył dziesięć tysięcy koron na wydawnictwo Ojców greckich. Przedsięwzięcie naukowe, wartości bez przesady dla całego świata, dokona się polskiemi siłami naukowemi i pieniężnemi, dokona się przez Akademię. I znowu powód do gorącej wdzięczności dla dawcy, który z imieniem

ojca oddziedziczył jego serce gorące dla spraw nauki i dla publicznego dobra. Do dawniejszych więc zapisów i darów takich, jak śp. Andrzeja Deskura, jak pani Jankowskiej, jak fundusze „Grabia", przybywają nowe.

Miała Akademia dowody życzliwości i czynnej pomocy, nie osobiste tylko, od ludzi, ale zbiorowe. Z pomysłu i inicyatywy osób naturalnie, ale z dobrej woli i ofiarności wielu. Mecenas Osuchowski, którego dobroczynna myśl i działalność ma swoje centrum w Warszawie, ale stamtąd rozciąga się w różne strony i sięga daleko, wiedział, że Akademia mogłaby robić, wydawać c wiele więcej, ale że jej środki na to nie starczą. Chciał na to zaradzić, dopomódz jej, i zawiązał stowarzyszenie ku popieraniu wydawnictw Akademii. — Oparte na rocznych wkładkach, a obliczone na znaczną liczbę członków, stowarzyszenie to — (u nas zatwierdzone przez c. k. namiestnictwo) — rozszerza się i w niedalekiej przyszłości, ufam, będzie mogło widzieć skutki swojej dobrej woli i ofiarności. Dla nas są te dowody zaufania, ta wzmagająca się życzliwość, wielkim zaszczytem, wielkiem zobowiązaniem i bodźcem do dalszej pracy i wielką radością. Żal tylko, że nasi pierwsi założyciele, nasi pierwsi przewodnicy, Majer, Szujski nie widzą tego plonu swoich zasiewów, tej budowy, która podnosi się wyżej na ich fundamentach. Oni mieli dość do zwalczenia, dużo do zniesienia: niechęci, podejrzeń, fałszywych oskarżeń. Dziś Akademia zbiera w radości to co oni siali w żałości. Może dla tego zbiera, że starała się robić jak oni, była wierna ich zasadom i duchowi. Jest pociecha i otucha w tem, że ona doczekała się czasów względnie lepszych. Dowodzi to, że kto idzie swoją prostą drogą, wytrwale,

roztropnie, równym krokiem nie porywczym skokiem, kto się trzyma dobrego hasła *fais ce que dois*, cokolwiekby przyszło, i cokolwiekby o nim mówiono, ten przecie kawałek drogi ujdzie i do celu się zbliży. To zaś nowo obudzone, z różnych warstw społeczeństwa i z różnych stron, współczucie dla Akademii, to spotkanie się różnych ludzi w przekonaniu, że wspomagać ją warto, to także mogłoby być przypomnieniem czy przestrogą, że do celu zbliżyć się można wtedy tylko, kiedy różne siły, różne pierwiastki, dążą do niego jednym torem, zamiast rozbiegać się w różne kierunki i strony.

Nie był to dar dla Akademii, ale był znowu dowód zaufania i powagi, jaka ją otacza. że księżna Leonowa z Sanguszków Sapieżyna, złożyła u nas jako depozyt wykopaliska z jaskini w Bilczu Złotem. Znawcy mówią, że mogą one iść w porównanie ze „Skarbem Michałkowskim“ Włodzimierza Dzieduszyckiego, i z tym Ryżanowskim, który jest własnością Akademii. W mieście oczywiście zabytki te łatwiej mogą być zbadane i zdeterminowane, jak na wsi, a ta około nich praca już się rozpoczęła. Po jej ukończeniu nastąpi sprawozdanie i wydanie; a tymczasem na dziś jedno więcej szczere i gorące podziękowanie.

Wydawać! to nasze główne zadanie, to wydział i kształt naszej służby. Mieści ona w sobie różne podziały i gatunki. — Dla czystej nauki, dla zawodowych uczonych, należy robić co tylko można, ale choć przez to służy się ogółowi pośrednio, to trzeba i o tem pamiętać, co bezpośrednio może się przydać wszystkim. W tej myśli, na walnem posiedzeniu jesiennem r. 1904, po długich namysłach i naradach, uchwaliła Akademia

przedsięwziąć wydawnictwo śmiałe i trudne *Encyklopedyi Polskiej*, która ma obejmować i podawać wszystko, co dzisiejszy stan nauk wie i podać może o Polsce. — Plan, już ostatecznie postanowiony, obejmuje w kilkunastu działach geografię i etnografię, historyę przed i porozbiorową, literaturę, język, przyrodoznawstwo, sztukę, stosunki ekonomiczne, obyczaj, przemysł, budownictwo ludu i t. d. Do każdego działu dobrane są najlepsze zawodowe siły, do każdego przyczyniają się uczeni z Warszawy, z Wielkopolski, z różnych stron dalszych. Komitet, pod przewodnictwem J. Eksc. profesora Bobrzyńskiego, rozdzielił. już pracę między współpracowników i jest wszelka nadzieja że w ciągu r. 1906 Encyklopedya zacznie już wychodzić.

Jakim kosztem? Koszt będzie bardzo wielki. Pokryję się, mamy nadzieję, z prenumeraty i ze sprzedaży, ale na razie trzeba z góry zaliczyć. Akademia zrobić tego nie może. W pomoc przyszedł jej Senat uniwersytecki, który uchwalił przeznaczyć na ten cel zyski z drukarni uniwersyteckiej w kwocie dwudziestu tysięcy koron. Znowu piękny przkład, jak ciała odrębne, ale celem sobie bliskie, mogą się łączyć we wspólnem dążeniu do tego celu i pomagać sobie, wspierać się, zamiast iść każde odrębnemi, a czasem krzyżującemi się drogami.

Kiedy z żywą radością mogę się dziś chwalić tem, co Akademia doznała dobrego, nie chcę przez to powiedzieć, jakoby ona niczego już więcej nie pragnęła, nie potrzebowała. Przeciwnie: i potrzeby Akademii, i nagromadzone materyały, i wreszcie jej zdolność pracy, większe są aniżeli jej dzisiejsze środki. Z wdzięcznością tylko stwierdzam, że te środki rosną, co dowodzi, że rośnie

i życzliwość dla Akademii. Prosi ona o wiarę, że rozumie, do czego ją ta życzliwość zobowiązuje: im więcej jej doznaje, tem więcej powinna, i chce wywdzięczyć się społeczeństwu coraz obfitszymi owocami swojej pracy. Ma też nadzieję, że temu swemu zobowiązaniu, zadaniu i gorącemu życzeniu potrafi odpowiedzieć.

III.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

z czynności Akademii

od kwietnia 1904 do kwietnia 1905.

Na walnem posiedzeniu administracyjnem Akademii które się odbyło wczoraj, został dokonany wybór jednego tylko nowego członka korespondenta Wydziału I, a to z powodu, że od dawna skład Akademii nie był tak pełny, jak obecnie.

W ciągu roku ubiegłego Wydział historyczno-filozoficzny utracił członka czynnego zagranicznego w osobie Prof. Jakóba Caro. Zmarły był członkiem Akademii od r. 1881 i bardzo zasłużonym pracownikiem na polu badań nad dziejami Polski. Prócz wielu innych drobniejszych prac z zakresu historyi powszechnej i polskiej Prof. Caro napisał dobrze wszystkim znaną historyę naszego kraju w XIV, XV i początkach XVI wieku. Obdarzony niezwykłym talentem pisarskim umiał on przedstawieniu naszych dziejów nadać formę niezwykle udatną

i niewątpliwie w wysokim stopniu przyczynił się do rozjaśnienia niejednego ciemnego punktu. W obecnej chwili źródłowe badania posunęły się znacznie ponad sferę opanowaną przez zmarłego historyka, powstało wiele monografij, w których pojedyncze materye zostały dokładniej opracowane, ale jeszcze dotąd książka Prof. Caro jest jedyną, w której przedstawiony jest całokształt dziejów z tego tak ważnego okresu. Z tego powodu należy się zmarłemu wdzięczność i od Akademii i od wszystkich historyków polskich.

Wydział filologiczny wydał w roku ubiegłym dwa tomy Rozpraw: XXXIX (str. 386) i XL (str. 386) i rozpoczął druk dwu dalszych tomów: XLI, na który już odbito arkuszy 8 i XLII, na który odbito arkuszy 10. Prócz tego w zakresie Wydziału filologicznego wydany został w ubiegłym roku XX tom Bibliografii polskiej Estreichera.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono następujące prace:

Z zakresu historyi literatury i kultury: Karbowiak A.: „Studya statystyczne z dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego od r. 1433 do 1510"; Tretiak J.: „Geneza poematu Słowackiego: »Poeta i Natchnienie«"; Bruchnalski W.: „O t. zw. „Bogarodzicy", pomniku duchownej poezyi polskiej z XIV w."; Creizenach W.: „O niemieckiem opracowaniu Hamleta Szekspirowskiego z XVII w."; Studziński Cyryl: „Twórczość polemiczna Hypacyusza Pocieja w latach 1594—1605"; Porębowicz E.: „Dwa studya do dziejów literatury średniowiecznej: 1) Belletrysta XII wieku Chretien de Troyes, 2) Teo-

rya średniowieczna miłości dwornej"; Dobrzycki St.: „Nieboska komedya", studyum; Tretiak J.: „Wiadomość o nieznanym autografie wiersza J. Słowackiego: „Do autora trzech psalmów" i wnioski na nim oparte"; Tenże: „Król-Duch Słowackiego", studyum na podstawie niewydanych autografów poety"; Grabowski T.: „Pogląd na literaturę polityczną we Francyi od zwołania Stanów Generalnych w r. 1302 do czasów Henryka IV".

Z zakresu filologii klasycznej: Sternbach L.: „Spicilegium Prodromeum I"; Morawski K.: „De Athenarum gloria et gloriositate Atheniensium (O patryotyzmie i szowinizmie ateńskim)"; Hammer S.: „O wyzwiskach u Cicerona i ich źródłach, języku potocznym i języku komedyi"; Sinko T.: „De Apulei et Albini doctrinae Platonicae adumbratione (O zarysie filozofii Platońskiej Apuleusza i Albina"); Sternbach L. „Spicilegium Prodromeum II".

Z zakresu historyi sztuki: Antoniewicz Bołoz J.: „O wieczerzy Lionarda da Vinci"; Tenże: „Zagadka „Derelitty"; Tenże: „Przeoczony Rubens: Król polski Zygmunt III poskramiający kacerstwo".

Z zakresu archeologii: Bieńkowski P.: „Jak wyglądali Grecy stanowiący część składową pomników zwycięskich Attalosa I?"; Tenże: „O dwu posągach w Villa Albani w Rzymie"; Tenże: „O posągu upadającego rycerza w Atenach".

Na posiedzeniu Wydziału filologicznego 13 lutego b. r. powzięto uchwałę wydawania greckich Ojców Kościoła IV wieku. Pierwszą zapomogę zapewnił w tym celu Akademii hr. August Cieszkowski, który na spełnienie tego zadania ofiarował 10.000 koron, z których pierwsza

rata w kwocie 2000 kor. już nadeszła. Prócz tego prof. Sternbach ofiarował bibliotekę pomocniczą i zobowiązał się do datku 1000 koron na jej zakupno. Dla wykonania tego zamiaru zawiązała się komisya, złożona z pp.: Miodońskiego, Morawskiego, Pawlickiego, Sinki, Sternbacha i Stan. Witkowskiego, która niebawem przystąpi do pracy.

Komisya do badania historyi sztuki w Polsce. Na posiedzeniach w r. 1904/5 przedłożyli jej współpracownicy szereg prac i komunikatów podających nowe a w niejednym wypadku ważne na tem polu odkrycia.

Do działu architektury odnosiły się badania prof. Dra Maryana Sokołowskiego, Kazimierza Mokłowskiego, Dra Stanisława Tomkowicza, dyrektora Zygmunta Hendla i Dra Klemensa Bąkowskiego. Prof. Dr. M. Sokołowski zdając sprawę z naukowej wycieczki do Lublina, odbytej w jesieni 1904 r., opisał dokładnie kaplicę zamkową (dziś więzienną), której architektura jest bardzo interesująca. Jest to bowiem gotycka kaplica podwójna, t. j. górna i dolna z kryptą o zupełnie tych samych wymiarach. Sklepienie wspiera się na jednym środkowym filarze, jak w krakowskim kościele św. Krzyża. Kaplicę zbudowano pod wezwaniem Św. Trójcy, podobnie jak szereg kościołów i innych kaplic z czasów Władysława Jagiełły i Kazimierza Jagiellończyka. Referent illustrował swój wykład planami kaplicy, które p. Pokryszkin nadesłał do użytku Komisyi, dzięki interwencyi ces. Komisyi archeologicznej w Petersburgu.

Prof. Dr. M. Sokołowski zdając sprawę z naukowej wycieczki do Petersburga, zwrócił uwagę Komisyi na

szereg tek z rycinami i rysunkami, które niegdyś należały do Stanisława Augusta a obecnie znajdują się w petersburskiej Akademii sztuk pięknych. W tekach poświęconych architekturze, które referent przeglądał szczegółowo, uderzają projekty wspaniałych budynków (Kamsetzera, Merliniego i Kubickiego), częścią wzniesionych, częścią nigdy nie wykonanych.

Interesującą jest hypoteza, postawiona przez Dra Klemensa Bąkowskiego a dotycząca tak wspaniałego zabytku gotyckiej architektury, jakim jest wieża maryacka. Za autora hełmu tej wieży uważać należy, zdaniem Dra Bąkowskiego, stanowczo Wita Stwosza, bo niepodobna przypuścić, aby rajcy miejscy nie mieli zasięgnąć rady Stwosza, pracującego od roku 1477—1489 nad wielkim ołtarzem, tem bardziej, że hełm pokryty ołowiem wzniesiono równocześnie za ich staraniem w 1478 r.

Z architekturą renesansu wiąże się komunikat Dra Stanisława Tomkowicza, dotyczący budowy pałacu na Woli Justowskiej. W 1533 r., jak tego dowodzi umowa na pergaminie d. 24 grudnia spisana i opatrzona podpisami Bernardina de Gianottis, Giovanniego Cini i Filipa da Fiesole, wspomniani włoscy kamieniarze wydzierżawili od Decyusza, właściciela Woli i Przegorzał, grunt w Przegorzałach w celu wybudowania cegielni, pieca wapiennego, eksploatowania gliny i wapiennych kamieniołomów a to najprawdopodobniej do budowy pałacu na Woli, skoro już w następnym roku poręczyli wzajemnie Decyuszowi sumę 300 zł., powziętą na przeprowadzenie „pewnych budowli na Woli“.

W inną epokę przenosi nas komunikat Dra Stanisława Tomkowicza „O resztach pałacu i pomnika Lu-

bomirskich w Dąbrowie". Sądząc z fragmentów tej budowy i wiadomości, które o niej zebrał referent, była ona niegdyś okazałą. W r. 1780 pałac stał jeszcze w całości. Zniszczony został w czasie rzezi 1846 roku, a pożar z r. 1847 dokonał reszty. Dochował się opis pałacu z 1858 r. Gmach składał się z piwnic i suteryn, oraz bardzo wysokiego parteru i I piętra. Na I piętrze znajdowała się bogato dekorowana „sala marmurowa", biblioteka, zbrojownia, sale: rycerska i długa. Z nazwiskiem Lubomirskich wiąże się marmurowy obelisk, ozdobiony herbami tej rodziny oraz rodów z nią spokrewnionych, który wznosi się na placu miejskim w Dąbrowie.

P. Zygmunt Hendel referował „O zamku w Rzemieniu". Zamek otoczony wałami i oblany dokoła wodą, dzielił się na dwie części: gospodarską i obronną. Wieża, t. j. część obronna, stanowiąca właściwy zamek, składała się w piwnicach, na parterze i I p. z trzech, na II p. z dwóch ubikacyi. Stare wejście, którego górna część pochodzi z r. 1625, dochowało się do dziś dnia. Referent illustrował swój wykład zdjęciami fotograficznemi oraz rysunkami. P. Hendel omawiał również bóżnicę w Żółkwi, fundacyi Jana Sobieskiego, która jest bardzo ciekawą budową o pięknej attyce, na której rogach wznoszą się wieżyczki. Ornamenty pilastrów i konsoli są nader subtelne. Interesującym zabytkiem drewnianego budownictwa, na który referent zwrócił uwagę Komisyi, jest lamus w starym Wiśniczu z połowy XVIII wieku, odznaczający się wybitnie swojskim charakterem.

P. Kazimierz Mokłowski przedstawił wyniki swych badań nad rozwojem form cerkwi galicyjskich, oparte

na materyale, zebranym w II części swojej książki p. t. Sztuka ludowa w Polsce.

Z rzeźbą średniowieczną wiązał się jedynie referat Dra Ignacego Betta „O posągu Matki Boskiej z kościoła parafialnego w Bolesławcu“. Referent na podstawie analizy przyszedł do wniosku, że tego drewnianego posągu, dzieła epoki przejściowej z gotyku w renesans, niepodobna przypisać wybitniejszemu artyście, lecz raczej jakiemuś warsztatowi o dobrych tradycyach. Madonna bolesławicka, przypominająca uderzająco Madonnę z tryptyku w Swidnicy na Śląsku, pochodzi prawdopodobnie z warsztatu śląskiego, ulegającego wpływom norymberskim.

P. Zygmunt Hendel zajął się zbadaniem figury Matki Boskiej cudownej w kościele OO. Bernardynów w Rzeszowie. Drewniany ten posążek pochodzi, jak się zdaje, z XVI w.

Z odpisów trzech kwitów z archiwum p. Stanisława Rusieckiego w Warszawie, które przedłożył Komisyi prof. Dr Franciszek Piekosiński, dowiadujemy się, że Jan Marya Padovano jeszcze w 1572 r. był czynnym w Krakowie, oraz że autorem kaplicy i grobu Stefana Batorego w katedrze krak., co jest zresztą wiadome, był Santi Gucci.

Dzięki badaniom prof. Dra Maryana Sokołowskiego, postać Jana Maryi Padovana nabrała wyrazistości. Rezultat kilku podróży do Włoch, przedsięwziętych w celu wyszukania prac włoskich artystów, zatrudnionych w Polsce, jest bardzo ważny i niezwykle interesujący. Prace Padovana we Włoszech, które referentowi udało się w części odnaleść, są następujące: 1) W Pa-

dwie w kościele św. Antoniego, w kaplicy del Santo, wśród rzeźb, przedstawiających sceny z życia i cudów świętego, płaskorzeźba z białego marmuru z cudem szklanki spadającej z piętra na bruk i nie rozbijającej się. 2) W katedrze, w zakrystyi, bronzowa płaskorzeźba, przedstawiająca ścięcie św. Jana, która uchodziła przez dłuższy czas za ofiarę Abrahama i poprzednio wprawiona była w tympanon portalu baptysterium padewskiego. 3) W Wenecyi w kościele św. Rocha, figury św. Rocha i św. Sebastyana. 4) Szereg małych bronzowych figur i scen, które niegdyś należały do Guida Lizzari, obywatela padewskiego i znajdowały się wedle źródła XVI w. jeszcze w jego domu. Dziś nie wiadomo, gdzie one się znajdują, z wyjątkiem jednej figurki, przedstawiającej Wenus wychodzącą z morza, która jest w prywatnych zbiorach w Paryżu. 5) Oprócz tego w Wenecyi w kościele S. Stefano i S. Spirito znajdowały się jego pojedyncze figury biblijne i allegoryczne, dziś trudne do odszukania. 6) Wreszcie, na co już Dr Kopera zwrócił uwagę, w Modenie znajdują się 4 śliczne medale: Zygmunta I, Zygmunta Augusta, Bony i Izabelli.

Prof. Dr. M. Sokołowski w III zeszycie VII tomu Sprawozdań podał wiadomość o płycie wykonanej z bronzu dla Herburta Odnowskiego przez Labenwolfa, która zdaniem autora nie doszła nas. W związku z powyższą wiadomością są badania Dra Wł. Łozińskiego, który przedłożył pracę, p. t. „Bezimienny nagrobek spiżowy w katedrze lwowskiej“. Dr. Łoziński wykazuje w niej, że właśnie ten pomnik przedstawia Mikołaja Herburta Odnowskiego, kanclerza przemyskiego i wojewodę sando-

mierskiego oraz, że jest dziełem Pankracego Labnewolfa z r. 1551.

Dr Emmanuel Swieykowski przedłożył fotografię pomnika księcia Stanisława Radziwiłła w kościele pobernardyńskim w Wilnie, wystawionego przez syna ks. Wojciecha Radziwiłła. Jak na późną epokę, w której powstał — koniec w. XVI — odznacza się ten nagrobek niezwykłą prostotą i szlachetną kompozycyą.

Wyrobami kamieniarzy Zielaskich z XVII wieku w Dębniku i Sielcu, zajął się Dr Stanisław Tomkowicz, który scharakteryzował szereg marmurowych tafli płaskorytych o ornamentyce roślinnej i emblematach odznaczających się pewnym artystycznym wdziękiem. Do prac Zielaskich zaliczył referent tablicę upamiętniającą poświęcenie kościoła w Bielanach, antependyum w Karniewicach, epitafium w Ruszczy, epitafium w Bolechowicach oraz antependyum w kaplicy bł. Szymona z Lipnicy w kościele OO. Bernardynów w Krakowie.

Dr Jerzy Kieszkowski przedłożył fotografie i opis nieznanej pamiątki odsieczy wiedeńskiej, którą udało mu się odnaleść w Viareggio koło Pizy. Są to postacie Jana III, „Wiary“, Turka oraz inne allegoryczne figury, wykute w kararyjskim marmurze. Pochodzą one z Bozzano, gdzie zdobiły attykę willi Feliksa Talenti'ego, potomka Tomasza hr. Talenti, sekretarza Jana III, który towarzyszył królowi pod Wiedeń i odwoził po zwycięstwie chorągiew turecką do Rzymu. Talenti po powrocie do swej ojczyzny umieścił powyższe figury na attyce willi w Bozzano, chcąc w ten sposób okazać przywiązanie swoje do Jana III i zostawić pamiątkę świetnego zwycięstwa.

W dziedzinę sztuki ormiańskiej przenosi nas komunikat prof. Dra Jana Bołoz Antoniewicza o fragmencie grobowej tablicy ormiańskiej, pochodzącej z Kamieńca Podolskiego. Jest to ułamek czarnego marmuru w kształcie trójkąta, na którym u góry znajduje się wyryty Chrystus na krzyżu i mężczyzna klęczący przed Nim; pod tą sceną cztery niezupełne wiersze napisu w języku ormiańskim. Referent odnosi ten zabytek do połowy XVII w. Nadmienić należy, że p. Kazimierz Mokłowski wykonał szereg rysunków z zabytków ormiańskich we Lwowie, które przyrzekł publikować w Sprawozdaniach Komisyi. Tak więc ważny dla nas dział sztuki ormiańskiej zaczyna się już zwolna wyraźniej zarysowywać.

Do historyi malarstwa odnosiły się referaty pp. prof. Jana Bołoz Antoniewicza, Dra Ignacego Betta, Dra Aleksandra Czołowskiego, Dra F. Papéego, p. Marcelego Nałęcz Dobrowolskiego, dyrektora Zygmunta Hendla, prof. Dra Jerzego hr. Mycielskiego, prof. Dra Maryana Sokołowskiego, p. Józefa Smolińskiego i p. Michała Witanowskiego.

Prof. Dr Sokołowski uzyskawszy zezwolenie ces. Komisyi archeologicznej w Petersburgu, zbadał malowidła ścienne w kaplicy zamkowej w Lublinie, których ślady odkrył jeszcze w 1889 r. p. Józef Smoliński. Odkrycie p. Smolińskiego uzupełnił a raczej przeprowadził na najznaczniejszej części kaplicy p. Pokryszkin, architekt rosyjski, wysłany w tym celu przez ces. Komisyę archeologiczną w Petersburgu. Zdaniem prof. Dra M. Sokołowskiego najwięcej interesującym jest fresk, na którym wyobrażono fundatora. N. M. Panna z Dzieciątkiem siedzi na tronie, po którego bokach stanęło dwóch Świętych;

przed tronem Maryi klęczy król, któremu towarzyszą dwaj pachołkowie. Jeden reprezentuje władzę wojskową króla, drugi (djak Mistko) jego władzę świecką a raczej kancelaryę ruską Jagiełły. Że królem tym jest Władysław Jagiełło, świadczy o tem cały szereg faktów. Zachowany napis ruski mówi, że dekoracyę kaplicy ukończył Andrzej malarz 10/8 1415 r.

Przedmiotem referatów p. Marcelego Nałęcz Dobrowolskiego były krakowskie zabytki malarstwa. W krużgankach klasztoru OO. Augustyanów na Kazimierzu odkrył referent fragmenty malowideł ściennych, które dotychczas zakryte były obrazami. Pochodzą one z różnych epok od XVI—XVIII w. Najważniejsze dla historyi naszego malarstwa są bardzo już rzadko napotykane fragmenty z początku XVI w., które dowodzą, że w tym czasie całe krużganki w klasztorze OO. Augustyanów pokryte były figuralnemi kompozycyami o niezwykłej wartości artystycznej. Pan Marceli Dobrowolski zbadał również obraz Madonny z Dzieciątkiem z pierwszej ćwierci XVI w. znajdujący się w tz. Palatium klasztoru kanoników lateraneńskich przy kościele Bożego Ciała na Kazimierzu. Obraz ten zarówno ze względu na dobrą kompozycyę, rysunek i subtelny modelunek ma, mimo częściowego przemalowania, bardzo niepospolitą wartość i należy bezwątpienia do najlepszych zabytków krakowskiego malarstwa z czasów przełomu z gotyku w Odrodzenie. Pietà z roku 1519 zdradza, mimo przemalowania, rękę wprawnego malarza, który do pewnego stopnia podlegał wpływom włoskim. W Oratorium tego samego klasztoru znajduje się obraz Madonny z Dzieciątkiem z XVII w., interesujący głównie ze względów techni-

cznych, bo tylko twarz i ręce są malowane a stroje aplikowane z kawałków tkanin we wzory o typie ornamentyki ludowej.

P. Zygmunt Hendel mówił o cudownym obrazie N. M. P. w Dzikowie, publikowanym już w Sprawozdaniach przez prof. Dra Jerzego hr. Mycielskiego. Tło obrazu, które dopiero teraz można było zbadać po zdjęciu zasłaniającej je sukienki, przedstawia krajobraz malowany bardzo dobrze. Obraz, zdaniem referenta, jest utworem szkoły flamandzkiej z II połowy XVI w.

Komunikat pana Michała Witanowskiego dotyczył obrazu nagrobkowego z portretem Stanisława z Łowicza z 1548 r., który znajduje się w kościele parafialnym we Wrocieryżu pod Pińczowem. Jest to epitafium sprawione przez Stanisława z Łowicza ku uczczeniu pamięci jego matki, Heleny z Łęczkowic, h. Pilawa.

Dr Fryderyk Papée odczytał rozprawę „O najstarszych wizerunkach ś. Kazimierza". Współczesnego portretu nie znamy; zachowały się jednak dwa wizerunki z XVI w.: drzeworyt na tytule najstarszego życiorysu ś. Kazimierza z 1520 r. i obraz w Wilnie odnawiany w r. 1594, jak świadczy napis u dołu charakterem z końca XVI w. Obraz krośnieński uważany dotychczas za najstarszy wizerunek ś. Kazimierza, uważa referent za późniejszy i wyznacza mu datę 1636.

Prof. Drowi Janowi Bołoz Antoniewiczowi zawdzięcza Komisya wiadomość o obrazie, znajdującym się w posiadaniu arcybiskupstwa ormiańskiego we Lwowie a przedstawiającym Św. Rodzinę z osobami fundatorów Ormian z 1612 r. Prof. Antoniewicz zakomunikował również pierwszą część swych badań nad dziełami Rembrandta

w Polsce, p. t. „Lisowczyk Rembrandta w posiadaniu hr. Tarnowskich w Dzikowie". Referent utrzymuje, że portret przedstawia jakiegoś młodzieńca w polskim stroju, prawdopodobnie z kół bliskich Rembrandtowi, a nie Lisowczyka, a nadto w obrazie dopatruje się silnego wpływu rycin Stefana della Belli, na których często pojawiają się postacie jeźdzców w strojach polskich. Prof. Antoniewicz okazał również fotografię obrazu malowanego przez króla Zygmunta III, a znajdującego się w król. galeryi w Augsburgu. Obraz ten przedstawia prawdopodobnie św. Łucyę. Prof. Antoniewicz omawiał dodatkowo rzadki sztych tezy doktorskiej Gabryela Kiliana de Bobrek Ligęzy z r. 1628, rytowany podług rysunku Rubensa przez Scheltego à Bolswert.

Dr. Ignaczy Bett przedłożył fotografię najdawniejszego, jak się zdaje, portretu ks. Maryi Ludwiki Gonzagi. Portret ten wykonany bardzo subtelnie pastelami w 1627 r. przez Daniela Dumonstier znajduje się obecnie w Luwrze.

P. Zygmunt Hendel mówił o nieznanym portrecie króla Zygmunta III, znalezionym niedawno w katedrze na Wawelu, na poddaszu jednej z restaurowanych kaplic.

Z historyą malarstwa XVII w. wiązały się także dwa komunikaty p. Józefa Smolińskiego o fragmencie ściennego malowidła w kościele podominikańskim w Lublinie i o obrazie olejnym w dawnej cerkwi unickiej Narodzenia Matki Boskiej w Słucku. Malowidła te są interesujące głównie ze względu na treść, gdyż obydwa illustrują prześladowanie reformatorów religijnych.

Dr Aleksander Czołowski objaśnił dwa obrazy z kościoła farnego w Żółkwi, przedstawiające bitwę pod Kłuszynem (1620) i bitwę pod Chocimem (1673). Obraz

pierwszy jest właściwie tylko obrazowym planem bitwy pod Kłuszynem. Do znajomości uzbrojenia i ubiorów polskich przysparza on kilka ciekawych szczegółów, po za tem malowidło ma wyłącznie historyczną wartość. Autorem „Bitwy kłuszyńskiej“ mógłby być wedle przypuszczenia Dra Czołowskiego, malarz pracujący na dworze Żółkiewskiego, nazwiskiem Bogusz. Czas powstania obrazu przypada wedle Dra Czołowskiego na lata 1611—1620. Drugi obraz, to Apoteoza Jana III na tle bitwy chocimskiej. Jest to kopia (z wyjątkiem pierwszoplanowej postaci Jana Sobieskiego) z ryciny Romana de Hooghe. Obraz, jak świadczy podpis, malował Kaestler, prawdopodobnie między 1674—1679 r.

Prof. Dr Jerzy hr. Mycielski przedstawił w skróceniu rezultat badań swoich nad „Galeryą obrazów Stanisława Augusta“. Oparte są one głównie na dwóch rękopisach, będących katalogami tych znakomitych zbiorów. Jeden z nich 1793 r. częściowo przez Rastawieckiego wyzyskany, znajduje się w bibliotece hr. Branickich w Suchej, drugi należy do archiwum głównego w Warszawie. Z wyjątkiem wielkich płócien Bacciarellego, wprawionych w sufity i ściany w Zamku i w Łazienkach, obrazów tych było 2223. Najmniej jest w galeryi obrazów włoskich dawniejszych, natomiast wielu Bolończyków i Akademików rzymskich, florenckich i genueńskich z XVII wieku. Najbogatszą jest galerya w obrazy niederlandzkie. Utworów flamandzkich stosunkowo mniej, ale zato świetnie reprezentowane jest malarstwo hollenderskie; główną rolę gra tu Rembrandt, którego kilkanaście obrazów posiada królewska galerya. Francya i Niemcy XVIII reprezentowane są bardzo dobrze. Niemal wszystkie utwory Bacciarellego,

Lampiego, Grassiego, Norblina. Canaletta, uwzględnił Rastawiecki a tożsamo i polskich malarzy, jak Smuglewicz, Wall, Tokarski, Gruszecki i inni. Wiele z należących do królewskiej galeryi obrazów daje się jeszcze dziś odnaleść w prywatnem posiadaniu w Polsce, ale najwięcej znajdzie się niezawodnie w peters. Eremitażu i w Łazienkach. Po przeprowadzeniu porównawczej pracy nad tymi zbiorami oraz nad galeryą St. Augusta, prof. Mycielski publikować będzie jej katalog w oryginale francuskim.

Z referatu Dra Aleksandra Czołowskiego dowiadujemy się o wielkiej galeryi obrazów w zamku Mniszchów w Laszkach murowanych, która, jak podaje inwentarz z 1748 r., liczyła 604 sztuk. Część tej galeryi przeniesiono 1775 r. do Wiśniowca, reszta pozostała w zamku laszeckim i dzieliła smutne jego losy za dziedzictwa Zerbonich, którzy sprzedawali pozostałe w nim pamiątki.

Wreszcie prof. Dr. M. Sokołowski zwrócił uwagę Komisyi na 15 obrazów Caneletta, znajdujących się w Gatczynie. Są to widoki Warszawy, Wilanowa i okolic.

W zakresie badań na polu przemysłu artystycznego w Polsce, Komisya może wykazać także dodatni rezultat.

Prof. Dr Maryan Sokołowski zdając sprawę ze swojej naukowej wycieczki do Petersburga, omawiał szereg zabytków, znajdujących się w Eremitażu. W zbiorach tych są przechowane trzy miecze, należące niegdyś do królewskiego skarbca polskiego, na które już swego czasu zwrócił uwagę Dr. Feliks Kopera. Jest tam przedewszystkiem dawny miecz koronacyjny „szczerbiec“. Autentyczność jego wykazała już praca J. N. Sadowskiego. Interesujący w tym sławnym mieczu szczegół odkrył po usunięciu dwóch blaszek nad rękojeścią, jeden z kon-

serwatorów Eremitażu, p. Lenz, a mianowicie szczerbę, poniżej której znajdują się dwa otwory, przez które przeciągnięte były druty, służące zapewne do przytrzymywania relikwii. Drugi miecz o przepysznej wschodniej klindze, był własnością Zygmunta I, trzeci należał do Jana III, darowany temu królowi wraz z czapeczką do dziś dnia świetnie zachowaną, przez Innocentego XI po zwycięstwie wiedeńskiem. W zbiorze kosztowności Eremitażu znajduje się szkatułka ofiarowana przez Zygmunta I Joachimowi Brandenburskiemu z okazyi ślubu jego z córką Zygmuntową. Szkatułka ta ma dla historyi złotnictwa pierwszorzędne znaczenie ze względu na mnóstwo klejnotów toaletowych, wprawionych w jej srebrne grawirowane ścianki. Referent podał następnie bardzo ciekawe i ważne szczegóły o t. z. Potopie, t. j. słynnych arrasach Zygmunta Augusta, znajdujących się obecnie w Gatczynie. Przepyszna ta kollekcya składa się z 22 arrasów, do których kartony wykonali prawdopodobnie Francesco Penni i Giovanni da Udine, uczniowie Refaela.

Przyczynkiem do historyi ceramiki był referat p. Adama Chmiela o kaflach, znalezionych przy zakładaniu fundamentów domu OO. Salezyanów w Oświęcimiu. Kafle te pokryte zieloną polewą, przedstawiają w reliewach sceny z polowania, ze św. Jerzym i postacią św. Olafa. Niektóre mają na gotyckich tarczach modelowane herby. Kafle wspomniane pochodzą z XV w. i jak referent przypuszcza, są wyrobem śląskim, w Bielsku lub w Cieszynie wykonanym.

Przyczynkiem do historyi fabryki porcelany w Korcu, jest streszczona na jednem z posiedzeń praca Dra Igna-

cego Betta, oparta głownie na materyale znajdującym się w Muzeum Narodowem.

W dziale przemysłu artyst. wymienić należy komunikat prof. Dra Ludwika Finkla o czterech berłach lwow. uniwersytetu, znalezionych przed niedawnym czasem w lokalu sekretaryatu uniwersyteckiego. Wszystkie wykonane 1817 w r. przez Stolza, pasamonika lwowskiego, są mosiężne i nie mają większej wartości artystycznej. Sprawione były na uroczystość ponownego otwarcia uniwersytetu, dawniejsze bowiem berła srebrne zostały przez rząd w 1809 roku zabrane i stopione w mennicy państwowej.

Praca p. Józefa Smolińskiego dotyczy zabytków w Słucku, wiążących się z nazwiskiem książąt Olelkowiczów. Illustrowana rysunkami i akwarellami, zawiera szczegółowe opisy portretów i miniatur, ornatów, kielichów, armat, wreszcie szczegółowy inwentarz skarbca książęcego.

Drowi Klemensowi Bąkowskiemu zawdzięcza Komisya kronikarskie zapiski, wyjęte z dawnych gazet krak. z lat 1803—1847, podające ciekawe wiadomości z dziedziny sztuk pięknych w Krakowie.

W Komisyi językowej nie wydano w roku ubiegłym żadnego nowego zeszytu, ale druk dwu z nich posunięto tak daleko, że ukażą się w najbliższych miesiącach. W zeszycie drugim mianowicie, tomu II, ukończono pracę p. Klicha p. t. „Teksty białoruskie z powiatu nowogródzkiego“ i wydrukowano teksty i uwagi p. Witka o „Gwarze wielowiejskiej“, razem przeszło 8 arkuszy. W zeszycie pierwszym tomu III umieszczono w dalszym ciągu prace: p. Dobrzyckiego o niektórych gwarach po-

wiatów limanowskiego i myślenickiego, p. Witka o gwarze kobierzyńskiej (na pn. od Tarnowa), p. Benniego „Spostrzeżenia w dziedzinie polskiego sandhi“, wreszcie p. Nitscha obszerniejszą pracę p. t. „Dyalekty polskie Prus zachodnich“; ponieważ ostatnia z nich nie mogła się już w całości pomieścić w 10-arkuszowym zeszycie, przeto po jej rychłem ukończeniu ukaże się podwójny zeszyt 1 i 2. Dalszy ciąg materyału do druku obu tomów przygotowany, głównie z zakresu dyalektologii.

W roku 1904/5 prowadzone były w dalszym ciągu roboty nad zbieraniem materyału do Słownika staropolskiego.

Praca ta, dokonywana pod kierownictwem prof. J. Łosia, przy stałem współpracownictwie pp. Edwarda Klicha i Stanisława Fischera, polegała w roku sprawozdawczym wyłącznie na gromadzeniu materyału z zabytków, dotychczas dla słownika niewyzyskanych. W ten sposób pomnożono dawny zbiór kartek o 24.200 sztuk, zaopatrzonych w sygnatury, numery porządkowe i wykazy alfabetyczne. Przy przepisywaniu tekstów uwzględniono też uwagi autorów, którzy teksty te ogłosili oraz recenzentów, o ile ci o wydaniu tekstów odnośnych pisali. Między innemi wyciągnięto materyał słownikowy z kilku wydawnictw wielotomowych, które w tekscie łacińskim mają nieraz ważne i ciekawe, ale na ogół nieliczne wyrazy polskie jako to: z 18 tomów „Archiwum Bernardyńskiego“ (odpisano z nich 5465 kartek); 16 tomów „Pomników dziejowych wieków średnich“ (1594 kartki), 10 tomów „Starodawnych prawa polskiego pomników“ (2699 kartek), z 2 tomów Perlbacha „Pommerelisches Urkundenbuch“ (90 kartek). 5 tomów „Mo-

numenta Poloniae historica“ (63 kartki) itd. Zaczęto również przepisywać „Biblię Leopolity“, którą mimo późny stosunkowo rok wydania postanowiono na wniosek prof. Dra A. Brücknera wciągnąć do Słownika staropolskiego. Nadto rozpoczęto układać systematyczny spis skróceń oznaczających zabytki, wyzyskane dla Słownika, wraz ze szczegółowem wymienieniem tytułu, miejsca przechowania i daty każdego zabytku. Taki indeks do słownika będzie zarazem służyć jako wykaz zabytków staropolskich, oraz ich wydań. Dotychczas starano się o zupełne wyczerpanie zabytków od czasów najdawniejszych aż po rok 1530, przy czem nie wypisywano wcale imion własnych. Jeżeli powołana przez Akademię specyalna Komisya zakresu Słownika nie rozszerzy, można mieć nadzieję, że już po roku materyał słownikowy w zupełności będzie zebrany. Ogólna liczba kartek z materyałem słownikowym wynosi obecnie około ośmdziesięciu pięciu tysięcy.

Komisya literacka odbyła w roku ubiegłym trzy posiedzenia. Zajmowano się na nich głównie pracami, które mają ukazać się w trzech zapowiedzianych już tomach Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce. Druk tomu XI, zawierającego pracę Józefa Korzeniowskiego „Opis rękopisów biblioteki cesarskiej w Petersburgu“, postępuje powoli naprzód. W tomie XII, jubileuszowym, przeznaczonym na obchód czterechsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Reja, drukują się Dr. Antoniego Karbowiaka: „Studya statystyczne z dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego za lata 1433/4—1509/10“. Obok tej pracy wejdą tu jeszcze ks. Jana Warchała „Materyały do historyi nacyi polskiej w Pa-

dwie", owoc kilkunastoletnich mozolnych poszukiwań w archiwach padewskich, uzupełniający w niejednym kierunku nasze dotychczasowe wiadomości. W tomie XIII wydrukowano p. Maryana Dubieckiego: „Przymierze dziedzica z poddanymi rolnikami. Rzecz z dziejów włościaństwa polskiego" i przystąpiono do druku „Pamiętników Ks. St. Jundziła" w wydaniu Dr. Antoniego Kurpiela.

Niezależnie od powyższych trzech tomów Archiwum i w wykonaniu uchwały powziętej w r. 1903 na dorocznem Walnem zgromadzeniu członków Akademii, przystąpiono do wydawania Biblioteki przekładów z literatury starożytnej. Z nadesłanych tłómaczeń wierszem i prozą wybrano przedewszystkiem przekład dziewięciu utworów Lukiana, dokonany przez pana Michała Boguckiego. Przekład ten wraz z odpowiednim wstępem i koniecznemi uwagami ukaże się jeszcze w ciągu roku 1905, jako pierwszy tom nowej Biblioteki.

W Bibliotece Pisarzów Polskich wydano w roku ubiegłym Ludwika Aryosta „Orland Szalony", w przekładzie Piotra Kochanowskiego, tomów 3., Nr. 50—53, wydanie krytyczne na podstawie 6 rękopisów do części pierwszej i 4 do części drugiej; wydawca prof. Jan Czubek. Przedrukowano nadto z jedynego egzemplarza, znajdującego się w „Muzeum Narodowem", w zbiorach hr. Czapskiego „Sprawa i lekarstwa końskie" przez Konrada, kowala królewskiego. Kraków, druk Unglera, 1532, Nr. 54 (z 7 rycinami); wydawca p. Andrzej Berezowski.

Wydział historyczno-filozoficzny. Z publikacyi Wydziału ukazał się w roku ubiegłym tom Rozpraw XLVII (str. 428) zawierający rozprawy pp. Prochaski, Kłodziń-

skiego, Abrahama, Potkańskiego i Bujaka. W toku jest tom XLVIII, w którym drukują się obecnie, w dalszym ciągu po pracach pp. Grabskiego i Ciszewskiego, rozprawy pp. Prochaski (Przymierze Władysława Jagiełły z Danią) i p. Gumowskiego (Moneta cudzoziemska obiegająca w Polsce przed biciem monety krajowej).

Poza Rozprawami Wydział ogłosił: a) „Szkice z XI wieku“ Prof. Tadeusza Wojciechowskiego (str. 347) oraz b) monografię o „Juliuszu Słowackim“ prof. Tretiaka (T. I str. 494, T. II, str. 504). Wspomnieć również należy, że z subwencyą Akademii i w porozumieniu z Wydziałem hist.-fil. p. Aleksander Jabłonowski wydał publikacyę wielkiego znaczenia: „Atlas historyczny Rzeczypospolitej Polskiej i Epoka przełomu z w. XVI na XVII. Dział II-gi: Ziemie ruskie).

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach odnoszą się do następujących przedmiotów:

Ogólniejszy charakter mają dwie prace z okresu historyi polskiej, z których pierwsza p. Stanisława Zakrzewskiego zajmuje się: „Polską i Cesarstwem w dobie Piastowskiej“, druga p. Franciszka Bujaka podaje nowe poglądy: „O naturze państwa Piastowskiego“. Pan Karol Potkański kontynuuje swoje studya nad w. XIV i w VIII-mym z rzędu przyczynku omawia: „Zajęcie Wielkopolski“ w latach 1313—1314. Pan Antoni Prochaska, wierny epoce, którą zna tak dobrze, dostarczył nietylko rozprawy p. t. „Przymierze Władysława Jagiełły z Erykiem Duńskim w r. 1419“, ale nadto nadesłał wyczerpującą monografię o Władysławie Jagielle, obliczoną na dwa obszerne tomy. Do tej samej epoki należy grunto-

wna praca p. Ludwika Finkla p. t. „Studya nad dynastyą Jagiellońską. I. królowa Zofia“.

W zakres historyi osadnictwa i metodycznych nad niem badań przenosi nas rozprawa p. Franciszka Bujaka p. t. „Nazwy miejscowe jako podstawa do historyi osiedlenia w Polsce“.

Dyplomatyka reprezentowaną jest przez trzy referaty p. Stanisława Krzyżanowskiego: a) „Przywileje Szczyrzyckie“, b) „Przywilej koprzywnicki z r. 1277“, c) „Przywilej tyniecki kardynała Idziego“ oraz przez „Studya nad kancelaryą Kazimierza W. Część II i III“ przez Stanisława Kętrzyńskiego.

P. Stanisłw Zakrzewski w pracy: „Nieznane collectarium opactwa cysterskiego w Lądzie z XII w.“ porusza prawie nietknięte dotychczas pole badań nad chronologią średniowieczną w Polsce.

Numizmatyka polska ma przedstawiciela w p. Maryanie Gumowskim, który dostarczył pracy o „Monecie obiegowej w Polsce w X i XI wieku“, ilustrując swoje wywody licznemi podobiznami.

W zakres nowszej historyi polskiej wchodzą interesujący referat p. Szymona Askenazego p. t. „Akty księstwa warszawskiego w Archiwum akt dawnych w Warszawie“ oraz praca p. Augusta Sokołowskiego p. t. „Skrzynecki w świetle własnej korespondencyi“.

Do historyi kościoła należy przyczynek p. Karola Potkańskiego p. t. „Konstantyn i Metodyusz“, a specyalnie historyi kościoła w Polsce poświęcone są prace ks. Jana Fijałka: „Materyały do dziejów kościoła i oświaty w Polsce w w. XVI“, oraz ks. Prałata Chotkowskiego: „Historya polityczna dawnych klasztorów

panieńskich w Galicyi (1773—1848)", oparta na bardzo obszernym a dotąd niewyzyskanym materyale archiwalnym.

Wreszcie referat p. J. Makarewicza p. t. „Stammlera nauka o prawie odpowiedniem" Część I, poruszył ciekawe zagadnienia z dziedziny filozofii prawa.

Bibliografia historyi polskiej. W r. 1904 wydrukowano zeszyt II-gi trzeciej części, obejmujący uzupełnienia po koniec r. 1900, dodatki i sprostowania. Materyał zebrany okazał się o wiele większym niż pierwotnie przypuszczano: dał bowiem $15^1/_2$ ark druku, wskutek czego także przygotowanie go i wydrukowanie zajęło więcej czasu. Dopiero w lipcu r. z. zeszyt ten był w zupełności gotów. W październiku rozpoczął się druk ostatniego zeszytu Bibliografii, mającego objąć dział: „Osoby i Miejscowości", nadto spis autorów i przedmowę do całego dzieła, które w ciągu bieżącego roku będzie ukończone.

Z wydawnictw Komisyi historycznej żaden z tych dwóch tomów, które są prawie zupełnie gotowe, mianowicie t. IV Kodeksu dyplomatycznego Małopolskiego, wyd. przez prof. Piekosińskiego i Dyaryusz Stanisława Oświecima, wyd. przez prof. Czermaka, nie mógł się jeszcze ukazać dla braku ostatecznego wykończenia (w indeksach i wstępie). Druk X tomu Archiwum Komisyi nie posunął się naprzód; natomiast przerwany od dłuższego czasu druk III tomu wydawanych przez prof. Ulanowskiego „Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum" z wieku XV postąpił znacznie. Do wydrukowanych już dawniej w tym tomie aktów sądów biskupich i konsystorskich dyecezyi

płockiej z lat 1448—1530. przybyły w ciągu ubiegłego roku akta takichże sądów dyecezyi włocławskiej z lat 1422 — 1533 (z wielką luką w pośrodku z lat 1430—80, z których tych ksiąg niema), jakoteż akta konsystorskie wieluńskie z lat 1513—1531 i kaliskie z lat 1470—1531, dalszy ciąg i uzupełnienie takichże aktów wydrukowanych już w II tomie pochodzące z ksiąg świeżo odszukanych. Tym sposobem pierwsza połowa tomu III jest już prawie całkiem gotowa; Komisya uchwaliła wydać zaraz tę pierwszą połowę na widok publiczny, a to z tej przyczyny, że wydanie drugiej połowy tego tomu (w której będą pomieszczone takie same akta krakowskie i indeksy do wszystkich trzech tomów) będzie jeszcze wymagało dłuższego czasu. — Druk wydawanych przez Dr. Barwińskiego Dyaryuszów sejmu 1597 r. posuwał się wciąż naprzód, acz powoli, i jeszcze nie zaraz będzie ukończony. Przygotowywane przez p. W. Nowodworskiego wydawnictwo Ksiąg o bezkrólewiu 1572—1576 Świętosława Orzelskiego postąpiło o tyle, że druk będzie się mógł rozpocząć w najbliższym czasie.

Jako nową publikacyę Komisyi postanowiono wydać „Akta kapituł z wieku XVI“, t. j. wybór najważniejszych zapisek z ksiąg głównych kapituł polskich do roku mniej więcej 1580, nader ważnych dla poznania stosunków kościelnych i obyczajowych w Polsce w czasach krzewienia się t. zw. reformacyi. Wydawca, prof. Ulanowski, rozpoczął zaraz druk tych aktów, naprzód aktów kapituły poznańskiej poczynając od r. 1524 których dotąd wydrukowano już kilkanaście arkuszy; w dalszym ciągu jednak wydawnictwo to będzie musiało postępować naprzód powolniej.

Prof. Krzyżanowski zbierając w dalszym ciągu materyał do zamierzonego „Album paleograficznego“ uzyskał 30 zdjęć fotograficznych dyplomatów średniowiecznych, przechowywanych w zbiorach lwowskich, mianowicie Zakładu Ossolińskich, Biblioteki hr. Dzieduszyckich i Dra Alex. Czołowskiego; udawszy się zaś do Wrocławia opisał i wymierzył kilkaset dyplomatów w tamtejszem Archiwum Królewskiem.

Poszukiwania t. zw. „Ekspedycyi Rzymskiej“ od października 1903 do czerwca 1904 prowadzone systematycznie przez pp. Dr. Kuntzego i Dr. Ptaśnika w regestach suplik i w regestach lateraneńskich z XV w. (1447—1471; zob. o tem Rocznik z 1903/4 str. 89), dały plon bardzo obfity, bo przyniosły przeszło 1700 (125 + 497 + 1130) nowych dokumentów lub zapisek, które częścią odpisano, częścią zregestowano. W jednym z rękopisów biblioteki watykańskiej (Palat. 593) znaleziono nadto tekst nieznanej dotąd mowy, wypowiedzianej przy przedstawieniu papieżowi Marcinowi V. w czasie soboru w Konstancyi, metropolity kijowskiego Grzegorza Camblaka. Te poszukiwania systematyczne w materyale źródłowym średniowiecznym zostały jednak powstrzymane z tej przyczyny, że wysłanym na rok 1904/5 stypendystom: Dr. Janowi Ptaśnikowi i Dr. Stanisławowi Zakrzewskiemu, docentowi pryw. Uniw. Jagiel., polecono zająć się przedewszystkiem przygotowaniem do druku dwóch już od dawna zamierzonych publikacyj, opartych na materyale zebranym w archiwum watykańskiem w latach dawniejszych. Dr. Ptaśnik, który bawi w Rzymie od października 1904 i pozostanie tam jeszcze do czerwca włącznie, zajmuje się skompletowa-

niem i przygotowaniem wydawnictwa „Monumenta Vaticana“, które obejmie najdawniejsze akta średniowieczne od końca XII wieku do Kaźmierza Wielkiego włącznie. W sprawie przygotowania tego wydawnictwa bawił również w Rzymie przez 2 tygodnie, w lutym 1905 roku. kierownik Ekspedycyi prof. Abraham. — Dr. Stanisław Zakrzewski, który przebywał w Rzymie i we Włoszech od października 1904 do kwietnia 1905, miał za zadanie przygotować do druku wydawnictwo Aktów nuncyatury w Polsce za czasów Stefana Batorego, mianowicie zaś nuncyatury Jana Andrzeja Caligari 1578 — 1581 (główne bowiem akta, t. j. depesze, poprzedniego nuncyusza w Polsce do r. 1578, Wincentego Laureo, wydał już dawniej prof. Wierzbowski). Dr. St. Zakrzewski skompletował istotnie zebrany dawniej materyał i to zarówno w Archiwum Watykańskiem, jakoteż w Archiwum Brewiów w Rzymie, dotąd niewyzyskanem, w Archivio di Stato w Rzymie, Florencyi i Parmie, oraz w paru innych jeszcze bibliotekach i archiwach włoskich; powróciwszy zaś kompletować go będzie materyałem rękopiśmiennym z bibliotek miejscowych, aby całe to wydawnictwo jak najrychlej przygotować do druku. Nakoniec jako trzeci stypendysta Akademii przebywa od lutego 1905 dotąd w Rzymie Dr. Maciej Loret ze Lwowa, który robi poszukiwania w pomijanej dotąd przez Ekspedycyę nuncyaturze polskiej za czasów Stanisława Augusta, mianowicie zaś w aktach nuncyatury Archettiego w Warszawie 1780—1784.

Komisya prawnicza. Prof. Piekosiński ukończył indeks do I tomu „Materyałów do historyi włościan w Polsce“ (X tom Star. Pr. Pols. Pomników), tak że

tom ten w najbliższych tygodniach ukaże się na widok publiczny. Praca nad indeksem do II-go tomu tego wydawnictwa (XII tom St. Pr. Pol. Pomn.) jest w toku. Zbiór pism politycznych z bezkrólewia po Zygmuncie Auguście jest na ukończeniu, dotąd wydrukowano arkuszy 30. Wydanie prowadzą Prof. W. Zakrzewski i Bibliotekarz Akademii p. Jan Czubek.

Nadto nie ustaje praca nad zbieraniem tekstów większych i mniejszych do przyszłych publikacyi Komisyi.

Z nowych wydawnictw zanotować należy wielki zbiór materyałów do historyi prawa niemieckiego w Polsce, przygotowany do druku przez Prof. Stanisława Estreichera. Wydawca korzysta z wielkiej ilości rękopisów i zamierza już w najbliższym czasie przystąpić do ogłoszenia zgromadzonych i krytycznie przez siebie opracowanych zabytków.

Druk wydawnictwa *Corpus iuris Polonici*, prowadzonego przez prof. Oswalda Balzera, postępował bez przerwy w ciągu roku ubiegłego; obecnie (koniec marca) wydrukowanych jest już 75 form tomu trzeciego, który obejmie początkowych 16 lat panowania Zygmunta I-go (1506 — 1522). Dla wyczerpania całego materyału, odnoszącego się do tego okresu, łącznie z indeksami i spisem rzeczy, trzeba będzie dodać jeszcze około 20 form dalszych, tak że ukończenia druku niniejszego tomu spodziewać się można w ciągu roku bieżącego.

Wydział matematyczno-przyrodniczy wydał t. XLIV Rozpraw w dwu działach: matematyczno-fizycznym i biologicznym, oraz tom własnego biuletynu.

Wydział rozbierał na swych posiedzeniach 63 prac, z których 55 przyjął do swych publikacyj.

Do zakresu matematyki należą cztery prace, a mianowicie p. St. Kępińskiego: „Całkowanie równania

$$\frac{\partial^2 j}{\partial \xi^2} - \frac{1}{\xi}\frac{\partial j}{\partial t} = 0;$$

p. W. Stekłowa: „Dodatek do rozprawy o teoryi szeregów trygonometrycznych“ pomieszczony w biuletynie; p. A. Denizota: „Teorya ruchu względnego oraz jej zastosowanie do doświadczeń z wahadłem Foucaulta i do zagadnienia o ruchu ciała na powierzchni obracającej się ziemi“ oraz członka M. P. Rudzkiego: „Uwaga o pracy p. Denizota p. t.: „Teorya ruchu względnego“.

Z fizyki matematycznej ogłoszono jedną tylko pracę członka S. Zaremby: „Ogólne rozwiązanie zagadnienia Fouriera“.

Dział fizyki wykazuje cztery prace, to jest p. T. Estreichera: „Oznaczenie ciepła parowania tlenu i dwutlenku siarki“; p. M. Smoluchowskiego: „O powstawaniu żył podczas wypływu cieczy“ oraz dwie p. T. Godlewskiego: „O dyssocyacyi elektrolitów w roztworach alkoholowych“, oraz „Aktyn i jego produkta“.

Prac chemicznych było jedenaście a mianowicie: czł. E. Bandrowskiego z p. A. Prokopeczko: „O działaniu węglowodorów aromatycznych na azoksybenzol w obecnocności chlorku glinowego“; p. K. Dziewońskiego dwie: 1) „O budowie β-fenylacenaftylmetanu i jego pochodnych, kwasu β-benzylnaftalowego i kwasu β-benzoylnaftalowego“, 2) „O trójbenzyldekacyklenie, nowym węglowodorze aromatycznym i dwubenzyldwunaftylentiofenie“; członek L. Marchlewski dał dwie własne prace: 1) „Przy-

puszczalna identyczność cholehematyny i filoerytryny"; 2) Identyczność bilipurpuryny, cholehematyny i filoerytryny"; oraz dwie wykonane z współpracownikami: z p. J. Hetperem: „Studya nad barwikiem krwi, Część II" i z p. J. Buraczewskim: „Studya nad barwikiem krwi: Część III. Próba syntezy hemopyrrolu i urobiliny"; czł. S. Niementowskiego: „Przyczynek do syntez zapomocą chlorku cynkowego"; tegoż z p. Seifertem: „Nowe dwuchinolyle"; p. S. Opolskiego: „Wpływ światła i ciepła na chlorowanie i bromowanie homologów tiofenu" i wreszcie p. L. Tochtermanna: „O działaniu chlorku tionylu na tiobenzamid".

Członek J. Morozewicz przedstawił własną pracę z zakresu mineralogii: „O bekelicie, nowym minerale zawierającym cer, lantan i dydym".

Geologicznych prac było dwie: p. M. Limanowskiego: „Odkrycie płatu dolnotatrzańskiego w pasmie Czerwonych Wierchów na Gładkiem", oraz p. K. Wójcika: „Dolny oligocen w Riszkanii koło Użoka".

Członek J. Rostafiński przedstawił rozprawę ogólnie biologiczną o pochodzeniu gatunków p. t.: „Teorya fizyologiczna różnorodności istot żywych".

Do zakresu botaniki należy siedm prac to jest: czł. E. Godlewskiego (sen.): „Dalszy przyczynek do znajomości oddychania śródcząsteczkowego roślin"; p. K. Panka: „Mikroby i chemizm kiśnienia barszczu"; dwie prace p. K. Wizego: „Pseudomonas ucrainicus, prątek choroby komośnika buraczanego (Cleonus punctiventris Germ.)" i 2) „Choroby komośnika buraczanego (Cleonus punctiventris Germ.), powodowane przez grzyby owadobójcze, z szczególnem uwzględnieniem gatunków nowych"; wre-

szcie czł. Zapałowicz przedstawiał trzy razy kolejno części swojej pracy mającej ogólny tytuł: „Krytyczne uwagi nad florą Galicyi“.

Prac zoologicznych wraz z anatomicznemi i fizyologicznemi jest dwadzieścia cztery, a mianowicie: p. L. Bykowskiego z członkiem J. Nusbaumem: „Dalsze przyczynki do morfologii ryby pasorzytniczej kostnoszkieletowej Fierasfer Cuv.“; p. A. Bochenka: „O systemie nerwowym mięczaków i osłonic“; czł. T. Browicza: „O funkcyi wydzielniczej jądra komórki wątrobnej“; p. S. Droby: „Badania nad mieszanem zakażeniem w gruźlicy płuc i nad udziałem w niem beztlenowych mikrobów“; p. A. Drzewiny z p. A. Pettitem: „O hyperplazyi tkankowej wywołanej usunięciem śledziony u Ichthyopsideae“; p. T. Garbowskiego: O transplantacyi blastomer jeżowców“; p. W. Gądzikiewicza: „Histologiczna budowa serca dziesięcionogich skorupiaków“; p. E. Godlewskiego (jun.): „Doświadczenia nad wpływem systemu nerwowego na regeneracyę“; czł. K. Hoyera: „O sercach limfatycznych żab“; p. M. Kowalewskiego: „Studya helmintologiczne VIII. O nowym tasiemcu: Tatria biremis gen. et sp. nov.“; czł. W. Kulczyńskiego: „Fragmenta arachnologica“ część I i część II; p. M. Krahelskiej: „Zapładnianie odłamków jaj jeżowców i pierwsze okresy ich podziału“; p. S. Lorii: „Badania nad bocznem widzeniem“; p. S. Maziarskiego: „Przyczynek do nauki o stosunku jądra do protoplazmy komórkowej“; p. R. Nitscha: „Doświadczenia z jadem laboratoryjnym wścieklizny“ część pierwsza i druga; czł. J. Nusbaum wspólnie z p. L. Bykowskim: „Przyczynki do morfologii ryby pasorzytniczej kostnoszkieletowej rodz. Fierasfer Cuv.“; oraz własną

pracę czł. Nusbauma: „O regeneracyach kilku wieloszczetów (Polychaeta) sztucznie zranionych“; pani K. Reis: „Przyczynek do morfologii kostek Webera i pęcherza pławnego sumowatych“; p. A. Wrzoska: „Badania nad przechodzeniem mikrobów ze krwi do żółci w warunkach prawidłowych“; czł. M. Siedleckiego: „O znaczeniu karyosomu“ wreszcie p. J. Stacha: „Spostrzeżenia nad zmianą uzębienia i powstawania zębów trzonowych u ssawców.“

K o m i s y a f i z y o g r a f i c z n a wydała tom 38-my Sprawozdań, zawierający przegląd czynności Komisyi w latach 1902 i 1903, tudzież materyały do fizyografii kraju zebrane przez Sekcyę meteorologiczną (w latach 1902 i 1903) i zoologiczną. Z Atlasu geologicznego Galicyi wydano zeszyty 15-ty i 16-ty; pierwszy z nich obejmuje wykonane przez p. Radcę M. Łomnickiego mapy: Chwałowice, Tarnobrzeg, Nisko i Rozwadów (łącznie z przyległą częścią mapy Janów i Biłgoraj), Szczucin i Nowe Miasto Korczyn, Mielec i Majdan Uście Solne, Tarnów i Dąbrowa; drugi, wykonany przez p. Prof. Dra W. Friedberga składa się z map trzech: Rudnik i Raniżów, Ropczyce i Dębica, Rzeszów i Łańcut. Z tegoż Atlasu są w druku trzy dalsze zeszyty, mianowicie: 17-ty, zawierać mający mapę Skole p. Prof. Dra Zubera, 18-ty, złożony z trzech map p. Prof. J. Łomnickiego: Stanisławów, Kołomyja, Śniatyn, 19-ty z mapą Sambora, wykonaną przez p. Prof. Dra W. Friedberga. Do wydania w Atlasie geologicznym przygotowano mapy: Drohobycz, wykonaną przez pp. Prof. Dra W. Szajnochę i Dra J. Grzybowskiego, tudzież Dobromil, opracowaną przez p. Prof. Dra T. Wiśniowskiego.

S e k c y a m e t e o r o l o g i c z n a otrzymywała spostrzeżenia z 22-ch stacyj; z dawniejszych stacyj upadły cztery, mianowicie w Tarnopolu (z powodu śmierci nieodżałowanego śp. Prof. Władysława Satkego), w Sanoku, Delatynie i Zakopanem; przybyła natomiast nowa stacya w Krośnie (obserwator Dyrektor gimnazyalny, p. Brzostowicz). Opracowaniem i przygotowaniem do druku nadesłanych zapisek meteorologicznych zajmował się p. W. Dziewulski, asystent obserwatoryum astronomicznego. Do wydania w Sprawozdaniach Komisyi otrzymała Sekcya prace pp. Prof. Dra A. Witkowskiego, Prof. Dra M. Rudzkiego i Prof. Waśniowskiego. — P. Inż. S. Stobiecki wyznaczył zapomocą niwelacyi wzniesienie barometru na stacyi meteorologicznej w Krynicy.

Z polecenia S e k c y i z o o l o g i c z n e j zajmowali się badaniami fauny krajowej pp. J. Dziędzielewicz, M. Rybiński i F. Schille. P. Dziędzielewicz uzupełniał swoje poszukiwania neuropterologiczne w okolicach Lwowa i Mikuliczyna, zwiedził też przelotnie pasmo Czarnej Hory od Howerli po Turkuł, gdzie przy dokładniejszem badaniu znajdą się niewątpliwie gatunki owadów siatkoskrzydłych nietylko nieznane z Galicyi, ale i nie opisane dotąd wcale. P. M. Rybiński zbierał przez dwa miesiące chrząszcze w Puszczy Niepołomskiej; wyjątkowa posucha zeszłoroczna była powodem, że rezultat tych poszukiwań wypadł mniej obfity, niż się tego spodziewać należało. Ciężka choroba, w którą popadł p. Rybiński z początkiem bieżącego roku i której wreszcie uległ w marcu, nie pozwoliła mu opracować w zupełności zebranych materyałów; zostały one wraz z chrząszczami zebranymi poprzednio przez p. Rybińskiego na

Czarnej Horze, złożone w muzeum Komisyi fizyograficznej. P. F. Schille prowadził w Rytrze dalej badania motyli i przylżeńców, a obok tego zajął się zupełnie u nas dotąd zaniedbanym działem szczeciogonków; pracę tę, mozolną, wykończy p. Schille w bieżącym roku. — Do wydania w Sprawozdaniach Komisyi otrzymała Sekcya cztery prace, wykonane po części bez pomocy z jej strony, mianowicie p. Radcy M. Łomnickiego: „Wykaz szarańczaków z okolicy Lwowa“, „Szarańczaki nowe dla fauny galicyjskiej“ i „Fauna Lwowa i okolicy: Chrząszcze, część 3-cia“, tudzież p. Dra E. Niezabitowskiego: „Materyały do zoocecidiologii Galicyi“. P. Prof. Dr. M. Kowalewski uzupełnił swój złożony dawniej w muzeum zbiór robaków pasorzytnych 25 nowymi gatunkami.

Sekcya botaniczna użyła przyznanego jej przez Komisyę zasiłku na dalsze przygotowania do napisania Flory roślin naczyniowych Polski, zakupiła mianowicie od Związku wymiany roślin w Dorpacie 424 gatunków roślin z Polski i przyległych krajów Rosyi, a od p. P. Schulzego w Berlinie 774 gatunków z W. Ks. Poznańskiego. Śląska i Prus Królewskich; do biblioteki podręcznej nabyto dalsze ciągi zakupionych poprzednio książek i cztery nowe florystyczne dzieła. Za pośrednictwem „Wszechświata“ wystosowała Sekcya odezwę do botaników polskich z prośbą o zasilanie zielnika Komisyi fizyograficznej okazami roślin polskich, ze względu na zamierzone wydanie Flory polskiej. Skutkiem tej odezwy ofiarował Komisyi p. Dr. Władysław Dybowski w Niańkowie cały swój zielnik, nadto spodziewa się Sekcya, że również od p. Karola Karpowicza w Muchówce otrzyma zielnik roślin powiatu nowogródzkiego. — W muzeum

Komisyi prowadził p. Dr. H. Zapałowicz dalej rozpoczętą w roku zeszłym rewizyę oznaczeń w zielniku krajowym, a rezultaty swej pracy p. t.: „Krytyczny przegląd roślinności Galicyi“ złożył Wydziałowi matematyczno-przyrodniczemu Akademii.

Sekcya geologiczna poleciła badania pp. Prof. Drowi W. Friedbergowi i M. Limanowskiemu. Pierwszy z nich zwiedził prawie wszystkie miejscowości Galicyi zachodniej, w których znaleziono miocen młodszy, a nadto kilka okolic, w których tej samej formacyi spodziewać się było można. W przeważnej części zwiedzonych miejscowości znalazł p. Friedberg skamieliny, których opracowanie doprowadzi do dokładniejszego, niż dotąd, poznania wieku i charakteru wymienionych warstw. Przeszkody nie dające się usunąć, nie pozwoliły p. M. Limanowskiemu rozpocząć dość wcześnie poleconych mu przez Sekcyę badań w Tatrach, przeważnie natury tektonicznej. Pracę swoją ukończy p. Limanowski i zda z niej sprawę Sekcyi w roku bieżącym. — Jako rezultat badań podjętych dawniej z polecenia Sekcyi geologicznej, otrzymała Komisya fizyograficzna od p. Prof. Dra T. Wiśniowskiego mapę geologiczną Dobromila, przeznaczoną do wydania w Atlasie geologicznym Galicyi. P. Dr. W. Teisseyre ukończył również rewizyę swoich map geologicznych: Rohatyn, Komarno i Rudki, Bóbrka i Mikołajów, Przemyślany, Żydaczów i Stryj, Halicz i Kałusz, i mapy te przyrzekł złożyć, gotowe do druku, w najbliższym czasie. — Od Wydziału krajowego otrzymała Sekcya do wydania w Atlasie geologicznym Galicyi mapę Drohobycza, wykonaną przez pp. Prof. Dra W. Szajnochę i Dra J. Grzybowskiego; w tek-

scie do tej mapy znajdzie miejsce geologiczna monografia Borysławia, napisana przez p. Dra Grzybowskiego. — Ze zbiorów paleontologicznych, będących własnością Akademii Umiejętności, zostały w roku ubiegłym opracowane: zbiór z formacyi dewońskiej W. Ks. Krakowskiego przez p. Prof. Dra Güricha we Wrocławiu i maryały mioceńskie z Sobowa i Miechocina przez p. Prof. Dra W. Friedberga we Lwowie. P. Prof. Drowi J. Siemiradzkiemu we Lwowie oddała Sekcya do opracowania, na jego życzenie, materyały paleontologiczne sylurskie z Podola, p. W. Kuźniarowi zaś zbiór nummulitów tatrzańskich.

W Sekcyi rolniczej zajmował się p. K. Mościcki opracowaniem materyału pedologicznego, tyczącego się gleb w okolicach na północ od Jarosławia położonych; opisał on 360 profilów i wykonał 40 mechanicznych, a 20 chemicznych analiz gleb. Pod kierunkiem p. Prof. Dra S. Jentysa wykonano szereg rozbiorów gleb, których rezultaty ogłoszone zostaną w Sprawozdaniach Komisyi fizyograficznej, gdy z materyałów tych złoży się zaokrąglona całość. P. Prof. Miczyński zajęty był wykończeniem swoich badań nad geologią rolniczą okolic Lubaczowa i Oleszyc. — W dziale fizyografii leśnej przeprowadzono pod kierunkiem p. Radcy A. Nowickiego dochodzenia wydatności drzewostanów na 24-ch rębach w powiatach tarnowskim i pilzeńskim. Na mapie leśnej Galicyi oznaczono dzielnice buka i kosodrzewu w Beskidzie zachodnim. — Pod kierunkiem p. Inspektora S. Udzieli 13 obserwatorów zbierało w Galicyi zachodniej spostrzeżenia fytofenologiczne, tyczące się pory kwitnienia drzew owocowych. Rewizyą i uzupełnianiem zebra-

nego przez siebie dawniej materyału do statystyki drzewostanu owocowego w W. Ks. Krakowskiem zajmował się p. Dr. S. Goliński.

Do muzeum Komisyi fizyograficznej przybyły, oprócz wyżej wymienionych zbiorów złożonych przez współpracowników Komisyi lub zakupionych, zbiory lub okazy zwierząt, roślin, minerałów lub skamielin, podarowane przez pp. Prof. R. Gutwińskiego, Radcę M. Łomnickiego we Lwowie, Dra E. Niezabitowskiego, F. Schillego w Rytrze, W. Sieroszewskiego w Warszawie Inż. S. Stobieckiego, Dra J. Trzebińskiego w Śmile, Insp. S. Udzielę, Prof. Dra E. Wołoszczaka we Lwowie, tudzież książki złożone w darze przez Radcę Dra F. Chłapowskiego w Poznaniu, J. Paczoskiego w Chersonie, F. Piestraka w Dolinie, Dr. E. Romera we Lwowie, Dra J. Wimuta w Kaczkorówce pod Chersonem, c. k. Biuro hydrograficzne w Wiedniu, c. k. Obserwatoryum astronomiczne w Krakowie i Krajowe Towarzystwo Rybackie w Krakowie. — Od p. Janusza Niedziałkowskiego w Krakowie otrzymała Komisya oświadczenie, iż tenże cały swój zbiór geologiczny przeznaczył na dar dla Komisyi fizyograficznej. Na własność muzeum zbiór p. Niedziałkowskiego przejdzie po jego śmierci.

W muzeum Komisyi p. M. Rybiński przygotował dalszą część zbioru koleopterologicznego ś. p. Prof. A. Wagi do opracowania i oznaczył, na życzenie Sekcyi zoologicznej, pewną ilość chrząszczów zebranych przez p. S. Stobieckiego. P. Prof. J. Śnieżek pracował w dalszym ciągu nad uporządkowaniem zbioru błonkówek śp. O. Radoszkowskiego; p. Dr. E. Niezabitowski zajmował się konserwacyą i urządzeniem zbiorów Krajo-

wego Towarzystwa rybackiego, deponowanych w muzeum Komisyi. P. S. Stobiecki brał udział w dalszem spisywaniu biblioteki Komisyi. Z większych prac muzealnych, mających na celu uporządkowanie i urządzenie zbiorów, zasługują na wzmiankę: ułożenie przeważnej części materyałów geologicznych z trzeciorzędu podolskiego, opatrywanie znakami muzealnymi roślin w zielniku krajowym, które doprowadzono do $^3/_4$, i spisywanie katalogu kartkowego tychże roślin, wykonane w $^9/_{10}$. Oprócz wyżej wymienionych zajmowali się pracami muzealnemi: zastępca kustosza, p. Prof. W. Kulczyński, stypendyści Akademii Umiej., pp. I. Łukasik, A. Lasson i F. Mieszkowski, wreszcie p. H. Pruszyńska i p. B. Siekierski.

Komisya antropologiczna otrzymała do działu czysto-antropologicznego 2 prace Dra Juliana Talko-Hryncewicza p. t.: „Mieszkańcy Wilna z drugiej połowy XVI i początków XVII stulecia“, oraz „Muślimowie czyli t. zw. Tatarzy litewscy, zarys antropologo-etnologiczny“.

W dziale archeologii przedhistorycznej prowadzili pp. Maryan Wawrzeniecki i Szczęsny Jastrzębowski dalsze poszukiwania archeologiczne na obszarze Królestwa Polskiego, a mianowicie w gubernii Radomskiej, Kieleckiej i Piotrkowskiej i złożyli z nich Komisyi szczegółowe sprawozdanie na piśmie, które dostarczyło wiele nowego i ważnego materyału naukowego.

Również Dr. Włodz. Demetrykiewicz składał na posiedzeniach Komisyi sprawozdania z swoich ostatnich badań archeologicznych w Miechowskiem a mianowicie: poszukiwania archeologiczne dokonane w Stradowie po-

zwoliły stwierdzić, że tamtejsze ogromne a dotąd archeologicznie zagadkowe grodzisko z wałami ziemnymi i żużlowymi, pochodzi z ostatniej najmłodszej epoki przedhistorycznej na przełomie ku czasom historycznym. Równocześnie jednak na podstawie wykopalisk grobów szkieletowych z ceramiką neolityczną oraz grobów ciałopalnych z epoki t. zw. Rzymskiej III wieku po Chr., odkrytych na polach Stradowa, wykazał Dr. Demetrykiewicz, że okolica ta była osiedloną także w dawniejszych okresach przedhistorycznych.

Poszukiwania archeologiczne przedsięwzięte przez Dra Demetrykiewicza na grodzisku zwanem „Zamczysko“ w Janowiczkach, oraz na grodzisku zwanem „Kopiec“ we Wrocimowicach, w powiecie Miechowskim, dostarczyły dowodów, że oba te grodziska także odnieść trzeba do epoki wczesnohistorycznej.

Dr. Demetrykiewicz podjął wreszcie wycieczkę do Bilcza Złotego w Galicyi wschodniej w celu kontynuowania badań w tamtejszej grocie skalnej zwanej „Werteba“, oraz w celu ostatecznego uporządkowania i przewiezienia do Muzeum Akademii Umiejęt. cennych i ważnych wykopalisk odkrytych tamże, począwszy od roku 1891, przez Ossowskiego i przez siebie, które obecnie przewiezione do Krakowa w 50-ciu pakach, stanowić będą w Muzeum Akademii zupełnie osobny dział na mocy specyalnej umowy zawartej między Zarządem Akademii a właścicielami Bilcza ks. Sapiehami.

Oprócz tego przybyły do Muzeum archeologicznego wykopaliska przywiezione z wycieczek pp. M. Wawrzenieckiego i Szcz. Jastrzębowskiego, oraz Dra Demetrykiewicza, a nadto darował ks. Romuald Wiadrowski popiel-

nicę znalezioną we wsi Smrokowie koło Prandocina w Miechowskiem, a p. Eustachy Mirecki wykopaliska rozmaite z okolicy Stradowa, wreszcie pp. Massalscy bardzo piękny kamienny siekieroklin z Lelowic w Miechowskiem.

W dziale etnologicznym na posiedzeniach Komisyi p. Seweryn Udziela omawiał „Charakterystykę sprzętów i naczyń w Sądeczyźnie“, ilustrując wykład rysunkami i malowidłami zestawionemi na 22 tablicach, a p Roman Zawiliński: „Użycie fonografu do badań etnograficznych i językowych“ odtwarzając fonografem oracyę drużby weselnego i pieśni ludowe z Podhala.

Dział ten otrzymał dwie prace a mianowicie:

P. Felicya Koskowna nadesłała: „Przysłowia małoruskie i ważniejsze a często używane wyrażenia, zebrane w Krzysztofówce, w powiecie lipowieckim, w gubernii Kijowskiej“.

P. Jan Świętek przedłożył: „Przeżytki zebrane wśród ludu polskiego w Galicyi od 1901 r. do 1904 r“.

Szczególniejszą uwagę zwróciła Komisya na gromadzenie należycie opracowanego i przygotowanego do druku materyału do wydawnictwa „Ubiorów ludu polskiego“. Otrzymała też Komisya od p. Heleny Morozewiczowej rękopis: „Ubiory ludowe w powiecie lubartowskim“, obejmujący oprócz tekstu 14 tablic kolorowych, 6 fotografij i mapę. Dr. Bronisław Malewski, zajmujący się od dłuższego czasu badaniem ubiorów ludowych polskich, przyrzekł współpracownictwo swoje na gubernię lubelską, — a p. Stanisław Graeve z Biskupic ofiarował wydawnictwu „Ubiorów ludu polskiego“ 1000 arkuszy z typami ludowymi z Lubelskiego, wyko-

nanych drukiem trójbarwnym według akwarel artysty-malarza p. Kietlicz-Rayskiego, a wydanych własnym nakładem.

Nadto zwróciła Komisya uwagę na budownictwo ludowe na Spiżu i badania w tym kierunku powierzyła p. Feliksowi Taroniemu.

Komisya bibliograficzna w ciągu ubiegłego roku funkcyonowała normalnie, odbywając co miesiąc posiedzenia bieżące, na których członkowie rozpatrywali i klasyfikowali przygotowany materyał bibliograficzny Materyał ten następnie wydrukowano w postaci czterech kwartalnych zeszytów Katalogu Literatury Naukowej Polskiej, mianowicie zeszyt IV za r. 1903, oraz zeszyty I. II i III za r. 1904; zeszyt IV za r. 1904 znajduje się w druku. Zyskany za pomocą Kat. L. N. P. materyał bibliograficzny był, po odpowiedniej instrukcyom adaptacyi, komunikowany Biuru Centralnemu Katalogu Międzynarodowego w Londynie. W związku z tem będzie interesujące podnieść, że nasza Komisya, jako „Biuro regionalne“ dla Polski, należała do pierwszych, które czynnie wzięły udział w pracy nad Katalogiem międzynarodowym, i że liczba nadesłanych przez Komisyę kartek bibliograficznych stawia nas wcale nie na szarym końcu, ale prawie między pierwszemi wśród społeczeństw, które przystąpiły do związku Katalogu międzynarodowego. Oto kilka dat, wyjętych ze Sprawozdania Rady Międzynarodowej, rozesłanego w jesieni zeszłego roku: Z 29 państw, względnie instytucyj, biorących udział w organizacyi Katalogu, przystąpiło do czynności, do daty sprawozdania (23 i 24 Maja r. z.) 25 biur regionalnych: Egipt, Grecya, Hiszpania i Portugalia nie

nadesłały nic. Najpierw zgłosiła się W. Brytania, która już w lutym 1901 przysłała transport kartek katalogowych; z kolei przystąpiły: Holandya, Dania, Japonia Szwecya, Norwegia, Francya, Indye, a na dziewiątem miejscu Polska, która nadesłała pierwszy transport kartek dn. 22 lipca 1901. Niemcy, jako jedenaste, nadesłały pierwszy transport 18 września 1901, tj. w dwa miesiące po nas; z dalszych większych państw były 13-te Włochy, 15-te Węgry, 20-ta Rosya, wreszcie ostatnia 25-ta Austrya, która pierwszą przesyłkę nadesłała 10 lipca 1903. Co się tyczy ilości kartek bibliograficznych, to oczywiście nasza literatura nie może rywalizować z państwami potężnemi i bogatymi narodami: tak więc przewyższa naszą literaturę kolejno literatura następujących państw: Niemcy (146,552 kartek nadesłanych do Biura Centralnego), Francya (kartek 46,702), Wielka Brytania (43,484), Stany Zjednoczone (37,688), Rosya (21,071), Włochy (13,473), Austrya (6,379); ale z państw nie pierwszorzędnych, przewyższa nasze biuro regionalne jedynie tak wysoce kulturalna i materyalnie zamożna Holandya (6,657), która nawet Austryę przewyższyła ilością nadesłanych kartek. Jesteśmy zatem i tu na dziewiątem miejscu z nadesłanemi 3,492 kartkami; po Polsce idą Indye z Cejlonem (2,231), dalej Japonia (2,208) i kolejno Szwajcarya, Węgry, Dania, Szwecya, Wiktorya (Australia), Norwegia itd. Listę zamyka Zachodnia Australia z 16-ma kartkami. Widzimy z tego, że to ogólno-światowe zestawienie statystyczne produkcyi naukowej (matematyczno-przyrodniczej) jasno okazuje, że nauka polska mimo trudnych warunków rozwija się pomyślnie, stosunkowo pomyślniej niż w wielu

krajach, gdzie praca w tym kierunku ma większą swobodę i większe ułatwienia, i że w dorobku ogólnoświatowym literatura nasza stanowi znaczną pozycyę, której już ignorować nie wolno.

Z innych spraw dotyczących Komisyi, należy podnieść sprawę przeorganizowania jej na „Komisyę bibliografii i historyi nauk matematyczno-przyrodniczych“. Uchwaliła to Komisya na posiedzeniu administracyjnem w d. 19 maja r. z., a regulamin Komisyi, zmodyfikowany odpowiednio do zmienionych jej zadań został potwierdzony przez Wydział Mat.-Przyr., oraz przez Zarząd Akademii. Według tego nowego regulaminu ma zostać utworzona w Komisyi sekcya historyczna, której celem ma być praca nad historyą nauk matematyczno-przyrodniczych.

Ostatnią z pomiędzy ważniejszych czynności Komisyi jest wzięcie udziału w pracach przygotowawczych nad rewizyą t. zw. Skorowidzów klasyfikacyjnych. Skorowidze te, ułożone przez Komisyę organizującą Katalog międzynarodowy, służą do rozklasyfikowywania materyału bibliograficznego między 17 nauk głównych i między szczegółowe poddziały w tych naukach. Ponieważ w praktyce kilkuletniej okazała się w wielu razach nieodpowiedniość przyjętej pierwotnie klasyfikacyi, przeto w lipcu b. r. ma się odbyć zebranie „Konwencyi międzynarodowej Katalogu literatury naukowej“, która między innemi będzie obradować nad zmianą dotychczasowego systemu klasyfikacyjnego. Jako substrat do obrad mają służyć opinie, wyrażone przez Biura Regionalne; w celu uzyskania tych opinii zwróciło się Biuro centralne do Biur Regionalnych, a więc i do naszej Ko-

misyi, z prośbą o przysłanie swych uwag. Na posiedzeniu administracyjnem dn. 20 marca b. r. obradowała Komisya Bibliograficzna nad potrzebnemi zmianami i uzupełnieniami Skorowidzów; rezultaty narad spisali referenci poszczególnych działów nauki, a pisma te przesłane zostały Biuru Centralnemu do dalszego zużytkowania.

Biblioteka Akademii. Inwentarz biblioteczny wykazuje obecnie liczbę dzieł: 34·692 (nie licząc zbiorów: Walewskiego, Nrów 12137, i Lubomirskiego, Nrów 807). W roku ubiegłym otrzymała biblioteka książki od 128 dawców; znaczniejsze dary pochodzą: od p. R. Buczyńskiego z Warszawy 53 dzieł w 261 tomach i atlas, od p. M. Ławrowa 20 dzieł w 21 tomach i od p. Wł. Spasowicza 13 dzieł w 46 tomach.

Z czytelni, otwartej od godz. 10—2 i 6—8 wieczorem, korzystało oprócz członków Akademii i współpracowników Komisyj, 285 osób 2662 razy. Na zewnątrz wypożyczono 646 osobom 799 książek.

Praca nad uporządkowaniem i opisaniem rękopisów, doprowadzona w tym roku do Nr. 1500, jest już na ukończeniu i niebawem będzie można rozpocząć druk katalogu. W roku ubiegłym rękopisy były już pracownikom przystępne; 15 osób korzystało z 106 rękopisów. Dział ten wzbogacił p. K. Bołsunowski z Kijowa 2 rękopisami, a X. Tomaszewski z Małogoszczy 4 dyplomatami.

Sprawozdanie Stacyi Naukowej Polskiej w Paryżu za rok 1904. Przystępując do zdania sprawy z działalności Stacyi w roku ubiegłym, należy zaznaczyć przedewszystkiem, że, podobnie jak lat poprzednich, staraliśmy się w miarę środków i możności odpowiedzieć zadaniu naszemu, to jest zaspakajać potrzeby naukowe miejscowej kolonii polskiej, służyć pośrednictwem i informacyami zarówno uczonym z kraju, jak i cudzoziemcom, którzy się badaniu rzeczy polskich oddają.

O działalności naszej wśród kolonii polskiej w Paryżu zaświadczyć może poniżej umieszczone sprawozdanie z ruchu bibliotecznego, tutaj zaś pozwolimy sobie wymienić nazwiska osób, które w pracach i poszukiwaniach swoich z usług Stacyi korzystały, lub też czas dłuższy na studyach w Bibliotece spędziły: E. Auzou, A. Benedetti, margr. de Castellane, hr. H. de Charencey, S. Dobrzycki, A. Dupré, J. Jarzyński, J. Kallenbach, S. Kętrzyński, Z. Kirkorowa, A. Kraushar, A. Kurpiel, hr. de Lignieris, M. Mann, hr. Marquiset, L. Meyet, M. Micewiczówna, J. Molk, S. Noskowski, margr. de Persan, P. Pierling, Z. Przesmycki, M. Rozenband, D. Roche, Sarah Bernhardt (teatr), K. Stołyhwo, M. Szarota, H. Wańkowiczowa, F. Warrain, G. Yakschitch i inni.

W dniu 3-im maja odbyło się doroczne posiedzenie publiczne Stacyi, na które przybył delegowany umyślnie członek Akademii, prof. Kazimierz Morawski. Przewodniczył zebraniu, w zastępstwie nieobecnego prezesa, p. Teodora Jełowickiego, p. Józef Rusteyko, członek i podskarbi Komitetu bibliotecznego. Po sprawozdaniu z działalności Stacyi za rok poprzedni (1903), odczyta-

nem przez p. Władysława Mickiewicza (p. Rocznik Akademii za r. 1903/4 str. 110—115), prof. Morawski wygłosił odczyt o „Cudzoziemcach na Uniwersytecie Jagiellońskim“. Uczony krakowski przedstawił w krótkim zarysie dzieje naszej Almae Matris w w. XV i XVI-ym, podkreślił jej ówczesny charakter kosmopolityczny, zwolna się pod wpływem otoczenia zmieniający, zatrzymał się chwilę nad składem stanu profesorskiego, by przejść następnie do charakterystyki uczniów, którzy z całej Europy tłumnie do Krakowa dążyli. Kraje z których przybywali, stosunek liczebny pojedynczych narodowości, warunki i sposób życia, jakie w grodzie Jagiellońskim pędzili, — wypełniły resztę odczytu.

Po odczycie licznie zgromadzona publiczność podążyła do sali Mickiewiczowskiej, by przy sposobności obejrzeć pamiątki po Wieszczu naszym.

W dniu 23-im maja odbyło się w Montmorency doroczne nabożeństwo żałobne za dusze Niemcewicza i Kniaziewicza, urządzone staraniem Stacyi. Mszę św. odprawił ks. Postawka, kapelan Misyi Polskiej w Paryżu, kazanie w języku francuskim wygłosił ks. Mathieu, Oratoryanin. Około trzysta osób wzięło udział w tej tradycyjnej pielgrzymce do grobów polskich na obczyźnie, przyczem wskutek starań Stacyi zarząd Kolei północnej obniżył cenę biletów do połowy.

W miesiącu wrześniu, Stacya przedstawiła dwu kandydatów do stypendyum im. Faucher na Wydziale medycznym Uniwersytetu Paryskiego, obu z pomyślnym skutkiem.

Trzydziestu ośmiu osobom ułatwiono w ciągu roku wstęp do Biblioteki narodowej w Paryżu.

Listów w sprawach Stacyi i Biblioteki wysłano ogółem 178.

Obrót pieniężny w kasie podręcznej Stacyi wynosił w dochodach 5972 fr. 15 cent. (o fr. 344·10, mniej niż w roku poprzednim), powstałą z pozycyj następujących: 1) pozostałość kasowa — 183·25, złożone przez Podskarbiego z ogólnych dochodów Stacyi — 5623·55, dary różnych osób — 40·40, ze sprzedaży dubletów — 47·50, zwrócone przez osoby trzecie — 72·55.

Wydatki wyniosły ogółem frank. 5942·50 (mniej o 190·60, niż w r. 1903-im). Pojedyncze pozycye przedstawiają się jak następuje: A) pensye urzędników — 4434·00; B) zakup książek, rycin i autografów — 256·45; C) porządki biblioteczne: 1) oprawy książek — 126·00, oprawy czasopism, autografów i rycin — 240·05, 3) druki — 87·00, 4) porto książek i czasopism — 80·35, 5) przybory biurowe — 37·90, 6) korespondencya — 36·35; razem — 607·65, D) porządki domowe: 1) opał — 122·40, 2) ubezpieczenie — 95·10, 3) różne — 101·10, razem — 318·60; E) ciężary Stacyi: 1) obchody (3-go i 23-go maja) — 162·10, 2) utrzymanie grobów — 45·10, razem — 207·20; F) zapłacono za osoby trzecie — 101·10; G) drobne wydatki — 17·50. Pozostało na rok 1905 — fr. 29·65.

Rach czytelników w Bibliotece w ciągu roku sprawozdawczego w zestawieniu z takimże ruchem w r. 1903, uwidoczniony jest na tablicy pomieszczonej na str. nast.

Razem przeto w ciągu roku 1904-go było: dni otwarcia Biblioteki — 258 (o 2 więcej niż w roku poprzednim), osób czytających na miejscu — 1268 (o 164 więcej), biorących książki do domu — 894 (o 90 więcej);

Miesiące	Dni	Osób czytających		Książek udzielono	
		na miejscu	w domu	na miejscu	do domu
Styczeń	25 (23)	115 (115)	22 (26)	187 (189)	37 (41)
Luty	22 (21)	124 (149)	25 (21)	189 (315)	42 (28)
Marzec	25 (24)	161 (131)	37 (23)	283 (242)	78 (38)
Kwiecień	18 (17)	78 (72)	16 (12)	151 (132)	36 (23)
Maj	22 (23)	82 (83)	25 (18)	145 (171)	56 (27)
Czerwiec	26 (25)	83 (101)	24 (17)	182 (247)	37 (33)
Lipiec	25 (26)	64 (100)	30 (21)	188 (257)	72 (46)
Sierpień	Biblioteka zamknięta				
Wrzesień	27 (26)	137 (87)	25 (10)	266 (234)	50 (17)
Październik	26 (27)	142 (102)	26 (20)	249 (197)	48 (28)
Listopad	23 (24)	181 (95)	35 (21)	273 (243)	70 (42)
Grudzień	19 (20)	101 (79)	29 (15)	174 (162)	48 (33)
Razem	258 (256)	1268 (1104)	294 (204)	2287 (2389)	574 (356)

książek udzielonych na miejscu — 2287 (o 102 mniej), do domu — 574 (o 211 więcej). Wogóle zaś osób korzystających ze zbiorów było — 1562 (o 254 więcej); książek zaś udzielono — 2861 (o 116 więcej). Nie uwzględniono tutaj ostatnich zeszytów czasopism rozłożonych na stole, i stu kilkudziesięciu tomów dzieł pomocniczych ustawionych w oddzielnej szafie i oddanych do rozporządzenia publiczności.

Wykaz powyższy świadczy, że liczba osób, które Stacya obsługuje, zwiększa się ciągle powoli, pomimo trudnych warunków i skromnych nader środków, jakimi instytucya nasza rozporządza, i co najważniejsze pomimo braku nowości literackich. Księgarze i wydawcy polscy zapomnieli prawie zupełnie o istnieniu Stacyi, dopiero osobiste starania p. Władysława Mickiewicza podczas jego pobytu w Krakowie i Lwowie w końcu roku, sprawiły, że kilka firm wydawniczych przysłało część swoich nakładów z lat ostatnich. Dary te jednak, jako zaciągnięte do inwentarza już po N. Roku, będą wymienione dopiero w przyszłem sprawozdaniu.

W roku sprawozdawczym inwentarz biblioteczny powiększył się o 475 pozycyj, z tego 403 z daru osób prywatnych i instytucyj (oprócz dubletów i dalszych ciągów), drogą zaś kupna przybyło dzieł i druków różnych — 72, głównie wydawnictw emigracyjnych lub francuskich o rzeczach polskich, na których kompletowanie nacisk główny kładziemy.

Do Akademii Umiejętności w Krakowie (11 dzieł), Akademii Rumuńskiej w Bukareszcie (9 dz.), Maticy Serbskiej w Nowym Sadzie (5 dz.), które nam stale wydawnictwa swoje nadsyłają, przybyła obecnie Akademia

Serbska w Belgradzie (5 dzieł) i Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie (5 dz.). Od obu tych instytucyj Stacya otrzymała zawiadomienie, że postanowiły stale przysyłać swoje nakłady do Paryża.

Po za tem lista ofiarodawców składa się z osób następujących: p. Dyonizy Zaleski — dzieł różnych — 65; p. Władysław Mickiewicz — 50, p. Marya Ruczowa — 49; p. F. Lewentalowa — dzieł 28 z nakładów ś. p. męża swego; Koło Młodzieży w Paryżu — 24 i różne czasopisma; p. Kaz. Wojnicki — 23; p. Jan Malewski — 19; Zakład im. Ossolińskich — 14; p. B. Sidoratzky i A. ks. Wiszniewski — po 7; Spółka Nakładowa „Książka" — 6; p. Bol. Łopaciński i p. Straszewicz - Weisbergerowa — po 5; hr. de Charencey, p. A. Kołaczkowski i p. J. Rusteyko — po 4; Drukarnia W. L. Anczyca, p. J. Dygatówna i p. S. Rundstein — po 3; p. S. Brykczyński, p. W. Cieszkowski, p. E. Korytko, p. J. Korzeniowski, p. B. Kozakiewicz, p. J. Mickiewicz, margr. de Persan, ks. J. Siemieński i p. S. Sokołowski — po 2; pp. E. Auzou, J. Chełmiński, J. Chociszewski, A. Curti, W. ks. Czartoryski, J. Czempiński, Czytelnia Akademicka we Lwowie, S. Dąbrowski, J. Fiszer, B. Gembarzewski, F. Hoesik, W. Janowski, J. Kallenbach, W. Kania, S. Koch, A. Kraushar, Kronika Rodzinna, M. Lewy, M. Mann, S. Myszyńska, Przedświt, P. Raveggi, A. Schurr, A. Skałkowski, Smithsonian Institution, E. Soyez. Spójnia, F. Starzewski, Szkoła Polska w Paryżu, Uniwersytet ludowy w Krakowie — po jednym.

Czasopism Biblioteka otrzymywała ogółem 54, z tego 42 polskie, 7 francuskich, 2 czeskie, 2 angielskie i 1 serbskie, w tem codziennych 9, tygodniowych — 12.

dwutygodn. — 2, miesięcznych — 22, dwumies. — 2, kwartalnych — 3, i nieperyodycznych — 4. Są to czasopisma następujące: *Pro Armenia*, Biblioteka Warszawska, Biuletyn dzieło Miłosierdzia chrześciańskiego, Bulletin Intern. de l'Academie de Cracovie, Bulletin Polonais, Chimera, *Chorał, le Courrier Européen*, Czas, *Czytelnia dla wszystkich*, Dziennik Poznański, l'Européen, *Fotograf Warszawski, Gazeta Handlowa,* Gazeta Ludowa, Gazeta Lwowska, Gazeta Polska, Gazeta Polska w Chicago, *Goniec Poranny i Wieczorny,* Kraj, Kronika Rodzinna. Książka, Kuryerek zakordonowy, Kurjer Warszawski, Kwartalnik historyczny, Letopis Matice Srpske, Ogniwo, Pamiętnik literacki, Polak, Poradnik językowy, Prawda, Przedświt, Przegląd filozoficzny, Przegląd lekarski, Przegląd polski, Przegląd Wszechpolski, Przewodnik bibliograficzny, Przewodnik naukowy i literacki, la Revue du Bien, Robotnik, Slowanský Přehled, Słowo, *Słowo Polskie,* Sprawozdanie Akademii Umiej. w Krakowie, Światło, *Sztuka,* Teka, *la Vie Cosmopolite*, *Volna Tribuna*, Wiadomości matematyczne, Wiadomości Salezyańskie, the Weekly People, the Worker, Zgoda.

Tytuły *kursywą* oznaczają czasopisma, które przybyły w roku sprawozdawczym; ubyły natomiast: Gazeta Brazylijska, Pamiętnik Towarzystwa lekarskiego Warszawskiego, Praca i Wisła.

Dary w gotówce na rzecz Biblioteki, wciągnięte do ogólnych funduszów Stacyi, złożyli: p. Meysztowiczowa — fr. 6·40, p. Stan. Noskowski — fr. 10.00 i p. Ignacy Paderewski — fr. 24.00

Zarząd Stacyi poczuwa się do miłego dlań obowiązku złożenia na tem miejscu gorącego podziękowa-

nia wszystkim wyżej wymienionym osobom za ich dowody pamięci o naszej instytucyi.

W Muzeum Mickiewiczowskiem, drugi rok istnienia obecnie liczącem, zajmowano się w dalszym ciągu spisywaniem systematycznego Katalogu i uzupełnianiem posiadanych zbiorów drogą zakupna lub zamiany. Nie przestają też, choć zwolna, przybywać dary w naturze. W ten sposób inwentarz muzealny powiększył się o 41 darów, pochodzących od osób następujących: p. H. Altenberg i p. J. Korzeniowski — po 7 dzieł; p. D. Śliwicki — 5; p. J. Lorentowicz, p. A. Maryański, p. K. Woźnicki i p. T. Żuk-Skarszewski — po 4; p. W. Bełza, p. M. Gorecka, p. J. Łoś i p. J. Malewski — po 3; p. W. Cichowiczówna, p. A. Krechowiecki, p. Z. Wasilewski i p. M. Wolska — po 2; a p. A. Begey, p. J. Dygatówna, p. L. Grelińska, p. T. Grabowski, p. S. Koch, p. M. Karłowicz, Muzeum Rapperswylskie, Muzeum Lubomirskich, p. A. Neumanowa, p. A. Nyari, Nove Česke Revue, tow. młod. „Ogniwo“, p. E. Pawłowicz, p. J. Rusteyko, p. J. Suszyński, p. W. Strzembosz, p. D. Zaleski — po jednem.

Z bogatego zbioru autografów, jakie Muzeum posiada, wyjęto cały szereg ciekawych listów różnych wybitnych osobistości, tak polskich jak i cudzoziemskich (głównie francuskich), pisanych do poety, lub o nim, i te rozwieszono za szkłem na ścianach; ułatwia to zwiedzającym Muzeum cudzoziemcom, nie zawsze rzeczy polskich świadomym, oryentowanie się w epoce i otoczeniu, w jakich wieszcz nasz przebywał.

Ze względów technicznych na zwiedzanie Muzeum przeznaczono jeden dzień w tygodniu — czwartkowy,

w praktyce jednak i we wszystkie inne dni, gdy Biblioteka jest otwarta, Muzeum można zwiedzić. W ciągu roku zwiedziło Muzeum osób przeszło dwieście, nie rachując zbiorowych oględzin po posiedzeniu w dniu 3-cim maja.

Sprawozdanie o pracach naukowych, dokonanych w ubiegłym roku w łonie Akademii lub za jej sprawą, zostało już ogłoszone i znajduje się w odbitce w rękach Dostojnych Gości i Szanownej Publiczności. Na końcu tego sprawozdania pomieszczono bibliografię wydawnictw Akademii, które się pojawiły od ostatniego posiedzenia publicznego. Pod prasą znajduje się kilkanaście tomów, których część ukaże się niebawem na widod pubiczny.

W ciągu zeszłego roku administracyjnego została zrealizowana nadwyżka dotacyi państwowej w kwocie 10.000 koron, tak że obecnie Akademia pobiera z funduszów państwowych 50.000 koron rocznie. W związku z podwyższeniem dotacyi krajowej o 18.000 koron, stałe uposażenie Akademii jest obecnie o 28.000 koron wyższe aniżeli w latach poprzednich. Tylko dzięki tej okoliczności Akademia jest w możności prowadzić swe wydawnictwa bez przekroczeń.

Fundusz umieszczony w sprawozdaniu finansowem Akademii pod nazwą „Grabia“ powiększył się w tym roku o kwotę blisko 26.000 koron. W przyszłości fundusz ten, kiedy rozpocznie się jego funkcyonowanie, przysporzy niewątpliwie Akademii znaczniejszych dochodów.

Fundusz ś. p. Maryi Jankowskiej przeznaczony na stypendya został już wprowadzony w życie, i w roku

ubiegłym dwóch stypendystów dzięki jemu mogło odbywać studya za granicą.

Hr. Feliks Sobański złożył na rzecz Akademii 100 akcyj Banku ziemskiego poznańskiego po 1.000 marek. Dochód z tego funduszu będzie obracany na cele Wydziału I i II oraz Komisyi z tymi Wydziałami złączonych.

Przerwane przez śmierć ś. p. Dra Karłowicza wydawnictwo „Słownika gwar polskich“ zostało na nowo podjęte dzięki współdziałaniu Rodziny, która w myśl testamentu zmarłego badacza zobowiązała się opłacać koszta przygotowania do druku tej pomnikowej pulikacyi.

Akademia otrzymała nadto dar od spadkobierców ś. p. Dierzgowskiego w kwocie 506 koron.

Fundacya ś. p. Wiktora Osławskiego została nareszcie wprowadzona w życie. Cały kapitał fundacyjny przesłało Wysokie c. k. Namiestnictwo Akademii, a statut po dłuższych pertraktacyach został ostatecznie zredagowany. Konkurs na pięć stypendyów po 5.000 koron rocznie zostanie ogłoszony dnia 1 czerwca, a równocześnie i inne postanowienia tej fundacyi znajdą praktyczne zastosowanie.

Podjęte przez Akademię wydawnictwo Encyklopedyi polskiej zostało przekazane osobnemu Komitetowi, na czele którego stoi J. E. Prof. Michał Bobrzyński. Prace Komitetu postępują bardzo energicznie. Program tej publikacyi obliczonej na 500 arkuszy druku jest już ustalony, a obecnie Komitet zajęty jest ułożeniem listy współpracowników. Koszta tego wydawnictwa obliczone są na przeszło 200 tysięcy koron. Jest nadzieja, że społeczeństwo polskie przedsięwzięcie Akademii skutecznie

poprze. Senat akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego pierwszy w tym kierunku wystąpił z inicyatywą, przeznaczając na początek z czystych dochodów Drukarni Uniwersyteckiej na cele Encyklopedyi jako pierwszą ratę większej subwencyi kwotę 20.000 koron. Kwota ta już została do kasy Akademii przelaną. Wobec tego jest otucha, że olbrzymie to przedsięwzięcie w niczem nie skrępuje dotychczasowej działalności naukowej Akademii.

Było od dawna życzeniem wielu członków Akademii, ażeby podjąć prace ogólniejszego znaczenia, przez które najwyższy zakład naukowy polski wszedłby w kontakt z ruchem naukowym europejskim. Poruszono myśl, ażeby Akademia podjęła się wydawnictwa Greckich Ojców Kościoła z IV wieku. Posiadając w swem gronie znakomitych helenistów, Akademia mogła ten plan sympatycznie przyjąć, ale zaczne koszta połaczone z podobną publikacyą stawały na przeszkodzie. Obecnie dzięki hojności hr. Augusta Cieszkowskiego, który zobowiązał się na ten cel ofiarować kwotę 10.000 koron, wydawnictwo Ojców Kościoła greckich będzie mogło być rozpoczęte. Jest nadzieja, że Wysokie c. k. Ministerstwo Oświaty zechce w tym kierunku użyczyć Akademii wydatnej pomocy, zwłaszcza w celu opędzenia kosztów połączonych z poszukiwaniem i badaniem rozprószonych po całej Europie rękopisów.

Prace nad Słownikiem staropolskim postępują nieprzerwanie a na wczorajszem posiedzeniu administracyjnem zostały przedstawione wnioski zdążające do ustalenia programu tego wydawnictwa.

Zasłużony członek Akademii p. Aleksander Jabłonowski wydał przy pomocy naszej instytucyi jeden dział

Atlasu historycznego Polski, obejmujący Ziemie Ruskie na przełomie wieku XVI i XVII. Atlas ten wykonany wzorowo w wiedeńskim Instytucie kartograficznym powinien się stać zawiązkiem podobnego opracowania innych części dawnej Rzeczypospolitej.

Komisya antropologiczna wskutek powiększonej dotacyi rozszerza koło swoich badań. Dzięki uprzejmości Ks. Sapieżyny z Bilcza Złotego otrzymała Akademia w depozyt pierwszorzędnej wagi wykopaliska, które po należytem opracowaniu staną się przedmiotem osobnej, bogato ilustrowanej publikacyi.

Akcya rozpoczęta w celu zawiązania „Towarzystwa popierania prac wydawnictw Akademii“ posunęła się w roku ubiegłym mimo najcięższych możliwie warunków o krok naprzód. Statut tego Towarzystwa uzyskał już aprobatę Wysokiego Namiestnictwa, a zebrany dotychczas fundusz wynosi około 60.000 koron. Jest wszelkie prawdopodobieństwo, że już w roku bieżącym czynności tej dla Akademii tak ważnej instytucyi z korzyścią dla rozwoju naszych wydawnictw rozpoczęte zostaną.

Zjazd historyczno-literacki im. Mikołaja Reja odbędzie się w bieżącym roku w miesiącu grudniu. Akademia przygotowała na ten Zjazd szereg publikacyj, które niewątpliwie będą życzliwie przyjęte i dostarczą nowych materyałów do badań nad XVI wiekiem. Uczeni lwowscy i warszawscy przygotowują na ten Zjazd niezależnie od Akademii osobne wydawnictwa, co wszysko razem każe wnosić, że powodzenie Zjazdu jest zapewnione.

Zagraniczne filie Akademii, t. j. Ekspedycya rzymska i Stacya Naukowa w Paryżu funkcyonowały w roku

zeszłym zadowalniająco. W najbliższym czasie rozpoczną się dwa wydawnictwa, jedno z epoki średniowiecznej, drugie z XVI wieku, oparte na Archiwach włoskich. Kierownictwo Ekspedycyi rzymskiej spoczywa w rękach Profesorów: Władysława Abrahama i Wincentego Zakrzewskiego.

Stacyę naukową paryską odwiedził w ubiegłym roku Sekretarz Generalny Akademii i na posiedzeniu uroczystem dnia 3 maja wygłosił odczyt p. t.: „Prawne podstawy państwa Jagiellonów". Co się tyczy zapewnienia rozwoju Stacyi paryskiej, wczorajsze Walne Zebranie administracyjne wysłuchało wniosków Zarządu i praca w tym kierunku weszła w stały program ciał wykonawczych Akademii.

Na posiedzeniu administracyjnem w dniu 19 maja został dokonany wybór Dra Wilhelma Bruchnalskiego na członka korespondenta Wydziału filologicznego.

Nadto podaje się obecnie do wiadomości nazwiska tych nowych członków Akademii, którzy wybrani w latach 1903 i 1904, zostali obecnie zatwierdzeni przez Cesarza:

a) czynni zagraniczni Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Piotr Duhem, Prof. Uniwersytetu w Bordeaux,

Franciszek Kamieński, Prof. Uniwersytetu w Odessie,

Stanisław Kostanecki, Prof. Uniwersytetu w Bernie szwajcarskiem;

b) korespondenci Wydziału filologicznego:

Ludwik Fournier, Redaktor „Gazette des Beaux-Arts“ w Lyonie,

Bolesław Erzepki, Sekretarz Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu,

Stanisław Ptaszycki, Docent Uniwersytetu w Petersburgu;

c) korespondenci Wydziału historyczno-filozoficznego:

Zygmunt Celichowski, Bibliotekarz w Kórniku,

Władysław Smoleński, Radca Prokuratoryi skarbu w Warszawie,

Ks. Stanisław Chodyński, Prałat kapituły w Włocławku;

d) korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Dr. Julian Talko-Hryncewicz, lekarz w Troickosawsku (Syberya).

Na tem zamykamy niniejsze sprawozdanie, a uproszony na obecne posiedzenie prelegent Prof. Józef Rostafiński odczyta jeszcze swą pracę p. t.: „O pamięci jako ogólnym podkładzie zjawisk życia“.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Wydawnictwa Akademii Umiejętności

od 1 maja 1904 do 30 kwietnia 1905.

I. Wydział filologiczny.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Ser. II. Tom XXIV. Ogólnego zbioru tom 39; 8-o, str. 368. Cena 7 kor. 50 hal.

Treść: M. Kawczyński: Amor i Psyche w poezyi starofrancuskiej. II. Pieśni o rycerzu z łabędziem w połączeniu z cyklem poematów odnoszących się do pierwszej krucyaty. Część pierwsza: La chanson d'Antioche, Les chétifs, La conquête de Jérusalem. Część druga: La chanson du chevalier au Cygne et de Godefroid de Bouillon (str. 1—296). — S. Schneider: Rzut oka na dzieje orfiki w starożytności i w nowszych czasach (str. 297—335). — L. Sternbach: Spicilegium Prodromeum (str. 336—368).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Ser. II. Tom. XXV. Ogólnego zbioru tom 40; 8-o, 1 tabl., str. 386. Cena 8 kor.

Treść: W. Vondrak: Zachodnio-europejskie postanowienia pokutne w języku cerkiewno-słowiańskim (str. 1—67). — J. Baudouin de Courtenay: Próba uzasadnienia samoistności zjawisk psychicznych na podstawie faktów językowych (str. 68—93). — J. Łoś: Funkcye narzędnika w języku polskim (str. 94—154). — K. Heck: Uwagi krytyczne nad najstarszymi tekstami i kompo-

zycyą pieśni Bogurodzica (1 tabl.) (str. 152—196). — A. Chmiel: Uwagi archiwalno-paleograficzne nad pieśnią Bogurodzica w rękopisie Biblioteki Jagiellońskiej nr. 1619 (str. 197—208). — J. Rostafiński: Prowincyonalne, polskie nazwy roślin XVIII w., z Prus Książęcych, głównie z rękopisu Andrzeja Helwinga (str. 209—238). — A. Brückner: Apokryfy średniowieczne. Część druga (str. 239—323). — K. Heck: Kto jest autorem Roksolanek pod imieniem Szymona Zimorowicza wydanych? (str. 324—386).

Materyały i prace Komisyi językowej Akademii Umiejętności, tom I, zeszyt 3, 8-o, str. 313—569. Cena 5 kor.

Treść: K. E. Muka: Szczątki języka połabskiego Wendów Lüneburskich. Zebrane i opracowane w latach 1901—1902.

Biblioteka pisarzów polskich. Nr. 41; 8-o, str. 58. Cena 60 hal.

Treść: Piotra Baryki z chłopa król. Komedya dworska (1637 r.) wydał Ludwik Bernacki.

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Ser. II. Tom XXII. Ogólnego zbioru tom 47; 8-o, 1 mapa i 6 ryc., str. 428. Cena 9 kor.

Treść: A. Prochaska: Hołdy Mazowieckie 1386—1430 (str. 1—56). — A. Kłodziński: Rokowania polsko-brandenburskie w roku 1329 (str. 57—124). — Wł. Abraham: Udział Polski w Soborze Pizańskim (r. 1409) (str. 125—157). — K. Potkański Studya nad XIV wiekiem. Nr. VIII. Zajęcie Wielkopolski (Rok 1313 i 1314) (str. 158—171). — Fr. Bujak: Studya nad osadnictwem Małopolski. Część I. (mapa i 6 ryc.) (str. 172—438).

L. Finkel: Bibliografia historyi polskiej — wspólnie z Drem Henrykiem Sawczyńskim i członkami Kółka historycznego uczniów Uniwersytetu lwowskiego, zebrał i ułożył .... Cz. III. zeszyt II. zawiera „Dodatek I“ (Uzu-

pełnienia po koniec roku 1900. — Dodatki i sprostowania). 8-o, stron 1417—1671. Cena 7 kor. 50 hal.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya III. tom 3, dział A. Ogólnego zbioru tom 43, dział A. Nauki matematyczno-fizyczne. 8-o, str. 616, 2 tabl. i 6 rycin w tekscie. Cena 13 kor.

Treść: Br. Pawlewski: O działaniu chlorku tionylu na oksimy i własnościach kamferonitrylu (str. 1—7). — C. Russjan: Kilka twierdzeń z teoryi wyznaczników (str. 8—13). — S. Zaremba: Uwagi o pracach prof. Natansona nad teorya tarcia wewnętrznego (str. 14—21). — K. Dziewoński: O dekacyklenie (trójnaftylenbenzolu) nowym węglowodorze i czerwonym związku siarkowym dwunaftylentiofenie (str. 22—38). — S. Zaremba: O metodach średniej arytmetycznej Neumanna i Robina w przypadku, gdy ograniczenie nie jest spójne (str. 39—70). — M. Smoluchowski: O zjawiskach aerodynamicznych i połączonych z niemi objawach cieplnych (str. 71—109). — M. Smoluchowski: Przyczynek do teoryi endosmozy elektrycznej i kilku zjawisk pokrewnych (str. 110—127). — R. Załoziecki: O nitrowaniu niżej wrzących frakcyj ropy galicyjskiej (str. 128—137). — Br. Pawlewski: Bezpośrednia synteza α-fenylobenzimidazolu (str. 138—141). — K. Olszewski: Nowy przyrząd do skraplania wodoru (1 ryc.) (str. 142—147). — J. Puzyna: O sumach nieskończenie wielu szeregów potęgowych i o twierdzeniu Mittag-Lefflera z teoryi funkcyi (str. 148—178). — W. Natanson: O zastosowaniu równań Lagrangea z teoryi tarcia wewnętrznego (str. 148—178). — W. Natanson: O stopniu przybliżenia pewnych równań z teoryi tarcia wewnętrznego (str. 195—222). — S. Zaremba: O pewnem uogólnieniu klasycznej teoryi tarcia wewnętrznego (str. 223—246). — S. Zaremba: O pewnem zagadnieniu hydrodynamiki będącem w związku ze zjawiskiem podwójnego załamania w cieczach odkształcanych i rozbiór pracy prof. Na-

tansona o tym przedmiocie (str. 247—266). — W. Gorczyński: Badania nad przebiegiem rocznym insolacyi (str. 267—350).— C. Russjan: Metoda Pfaffa całkowania równań różniczkowych cząstkowych rzędu pierwszego. Część I. (str. 351—396). — K. Reutt i Br. Pawlewski: O kondensacyi oksimów z hydrazynami oraz o własnościach hydrazonów (397—407). — K. Dziewoński: O dekacyklenie (trójnaftylenbenzolu), nowym węglowodorze aromatycznym i czerwonym związku siarkowym dwunaftylentiofenie (str. 408—418). — W. Satke: Względna wilgotność w Tarnopolu (tabl. I.) (str. 419—434). — L. Marchlewski: Z chemii chlorofilu. O filoerytrynie (tabl. II.) (str. 435—439).— L. Bruner i S. Tołłoczko: O szybkości rozpuszczania się ciał stałych (4 ryc.) (str. 440—481). — S. Zaremba: O pewnej postaci doskonalszej teoryi relaksacyi (str. 492—502). — S. Zaremba: Zasada ruchów względnych i równania mechaniki fizycznej (odpowiedź prof. Natansonowi) (str. 503—510). — C. Russjan: Metoda Pfaffa całkowania równań różniczkowych cząstkowych rzędu pierwszego. Część druga (str. 511—576). — J. Kowalski i B. Zdanowski: Nowa metoda mierzenia oporów płynnych i kilka jej zastosowań (1 ryc.) (577—594). — W. Natanson: Uwagi nad teoryą zjawiska zluźniania (str. 595—615).— Errata 616.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya III, tom 3, dział B. Ogólnego zbioru tom 43, dział B. Nauki biologiczne. 8-o, str. 610, 7 tabl. i 47 ryc. w tekscie. Cena 14 koron.

Treść: G. Balicka-Iwanowska. O rozkładzie i odtwarzaniu materyj białkowatych u roślin (str. 1—23). — S. Dobrowolski: Flora pochwy fizyologicznej (5 ryc.) (str. 24—105). — J. Brzeziński: Rak drzewny, jego przyczyny i przejawy (23 ryc.) (str. 106—168). — S. Dobrowolski: O cytotoksynie łożyskowej (str. 169—185). — F. Eisenberg: O prawach łączenia się toksyn z antytoksynami (str. 186—193). — M. Kowalewski: Studya helmintologiczne VII (tabl. I-III) (str. 194—218). — W. Friedberg: Zagłębie mioceńskie Rzeszowa (8 ryc.

i IV tabl.) (str. 219—272). — F. Tondera: Przyczynek do znajomości pochwy skrobiowej (V. tabl.) (str. 273—288). — W. Heinrich: O funkcyi błony bębenkowej (3 ryc.) (str. 289—308). — F. Eisenberg: O przystosowaniu się bakteryi do sił ochronnych zakażonego ustroju (str. 309—336). — L. K. Gliński: Gruczoły trawienne w górnej części przełyku u człowieka, oraz ich znaczenie (6 ryc.) (str. 337—369). — E. Godlewski: O powstawaniu materyj białkowatych w roślinie (str. 370—446). — A. Wrzosek: O drogach, któremi mikroby, w warunkach prawidłowych, przechodzą z przewodu pokarmowego do organów wewnętrznych (str. 447—488). — K. Wójcik: Dolno-oligoceńska fauna Kruhela małego pod Przemyślem (Warstwy z Clavulina Szabói). Część I. Otwornice i mięczaki (tabl. VI i 2 ryc.) (str. 489—569). — T. Garbowski: Z badań nad sztuczną partenogenezą u rozgwiazd (tabl. VII) (str. 570—610).

Spis autorów i rzeczy w wydawn. Wydziału matemat.-przyr. Akad. Umiej. do r. 1900 włącznie. Część I. Spis autorów, 8-o, str. 84. Cena 1 kor.

Sprawozdanie Komisyi fizyograficznej obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej. Tom 38; 8-o, 1 tabl. i 2 ryc. w tekscie, str. XLVI + [212] + 66 + 126. Cena 10 kor.

Treść: Sprawozdania z czynności Komisyi w latach 1902/3 i 1903/4 (str. I—XLVI). — Materyały do fizyografii krajowej. Część I. — Materyały zebrane przez Sekcyę meteorologiczną w roku 1902 (str. [1]—[212]). — Materyały zebrane przez Sekcyę meteorologiczną w roku 1903 (str. 1—66). — Część II. — Materyały zebrane przez Sekcye: geologiczną, botaniczną i zoologiczną. — Fr. Schille: Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów. Część VII (tabl. I., ryc. 1—2) (str. 3—6).— Fr. Schille: Kilka gatunków motyli z okolic Krakowa (str. 7).— Fr. Schille: Materyały do fauny owadów siatkoskrzydłych i szarańczaków doliny Popradu. Część II. (tabl. I, ryc. 3—7) (str. 8—17). — M. Kowalewski: Materyały do fauny helmin-

tologicznej pasorzytniczej polskiej, IV (str. 18—26). — A. Berezowski: Przyczynek do poznania żubra z puszczy Białowieskiej (Bison europaeus Ow.) (2 ryc.) (str. 27—31). — A. Berezowski: Szczątki tura (Bos primigenius Boj.) w zbiorach Z. Glogera na Podlasiu (str. 32—33). — Fr. Schille: Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów. Część VIII (str. 34—35). — Fr. Schille: Materyały do fauny owadów siatkoskrzydłych i szarańczaków doliny Popradu. Część III (str. 36—39). — Fr. Schille: Przyczynek do fauny motyli okolic Krakowa (str. 40). — St. Klemensiewicz: O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej. Przyczynek czwarty (str. 41—64). — A. M. Łomnicki: Fauna Lwowa i okolicy. I. Chrząszcze (Coleoptera. Tęgoskrzydłe). Część III. (str. 65—97). — A. M. Łomnicki: Wykaz szarańczaków (Orthoptera) z okolicy Lwowa (str. 98—101). — A. M. Łomnicki: Szarańczaki nowe dla fauny galicyjskiej (str. 102—103). — J. Dziędzielewicz: Sieciarki (Neuroptera genuina) i Prasiatnice (Archiptera) zebrane w ciągu lat 1902 i 1903 (str. 101—125). — E. L. Niezabitowski: Materyały do zoocecidiologii Galicyi (str. 126—141).

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XI, mapy i tekst, opracował Dr. Wł. Szajnocha. Zawiera arkusze: Wadowice (sł. II, p. 5 [ta mapa będzie później wydaną]). Wieliczka i Myślenice (sł. III, p. 5), Bochnia i Czchów (sł. IV. p. 5), Nowy Sącz (sł. IV, p. 6). Duże folio. Cena mapy i tekstu 6 kor. 50 hal., sam tekst 2 kor. 50 hal., pojedyncza mapa 2 kor.

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XV, mapy i tekst, opracował prof. A. M. Łomnicki. Zawiera arkusze: Chwałowice (sł. VII, p. 1), Tarnobrzeg (sł. VI, p. 2), Nisko i Rozwadów (sł. VII i VIII, p. 2), Szczucin i Nowe Miasto Korczyn (sł. IV i V, p. 3), Mielec i Majdan (sł. VI, p. 3), Uście Solne (sł. IV, p. 4), Tarnów i Dąbrowa (sł. V,

p. 4). Duże folio. Cena — mapy i tekst — 9 kor., sam tekst 3 kor., pojedyncza mapa 2 kor.

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XVI, mapy i tekst, opracował Dr. W. Friedberg. Zawiera arkusze: Rudnik i Raniżów (sł. VII, p. 3), Ropczyce i Dębica (sł. VI, p. 4), Rzeszów i Łańcut (sł. VII, p. 4). Duże folio. Cena — mapy i tekst — 7 kor., sam tekst 5 kor., pojedyncza mapa 2 kor.

Katalog literatury naukowej polskiej wydawany przez Komisyę Bibliograficzną Wydziału mat.-przyrod. Akademii Umiej. Cena roczna 3 korony.

Tom III. Rok 1903. Zeszyt III. 8-o, str. 45—67.
Tom III. Rok 1903. Zeszyt IV. 8-o, str. 69—102.
Tom IV. Rok 1904. Zeszyt I—II. 8-o, str. 1—32.
Tom IV. Rok 1904. Zeszyt III. 8-o, str. 33—54.

Materyały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne, wydawane staraniem Komisyi antropologicznej Akad. Umiej. w Krakowie. Tom VII, 13 tablic i 6 rycin. 8-o, stron XI+(160)+194. Cena 10 kor.

Treść: I. Dział antropologiczno-archeologiczny. J. Talko-Hryncewicz: O domniemanych czaszkach Krzywiczan [str. (1)—(3)]. — J. Talko-Hryncewicz: Karaimi v. Karaici litewscy [str. (4)—(44)]. — A. Bochenek: Główniejsze cechy charakterystyki antropologicznej ludności włościańskiej okolicy Kutna i Łęczycy [str. (45)—(101)]. — K. Hadaczek: Światowid. Szkic archeologiczny [str. (102)—(114)]. — S. J. Czarnowski: Jaskinie wąwozu Korytanii nad Prądnikiem pod Ojcowem [str. (115)—(122)]. — K. Stołyhwo: Czaszka wykopana przez p. S. J. Czarnowskiego w Jaskini Dużej w wąwozie Korytanii [str. (122)—(144)]. — Maryan Wawrzeniecki i Szczęsny Ja-

strzębowski: Poszukiwania archeologiczne w Królestwie Polskiem [str. (144)—(160)]. II. Dział etnograficzny: Władysław Kosiński: Materyały etnograficzne zebrane w różnych okolicach Galicyi zachodniej (str. 1—86). — Jan Świętek: Borowa. Drobiazgi etnograficzne (str. 87—122). — Kazimierz Kaczmarczyk: Podania ludowe w Wiśniczu i okolicy (str. 123—141). — Regina Lilienthalowa: Dziecko żydowskie (str. 142—174). — O. Kolberg: Pokucie, wydał Stanisław Zdziarski (str. 175—194).

Rocznik Akademii Umiejętności w Krakowie. Rok 1903/4. Str. 199. 8 tablic. Cena 1 kor. 20 hal.

Treść: Skład Akademii (str. 3—58). — Posiedzenie publiczne Akademii w dniu 18 maja 1904 (str. 59—66). — Sprawozdanie Sekretarza Generalnego (str. 67—120). — Bibliografia wydawnictw Akademii (str. 121—128). — Nagrody i konkursa (str. 129—142).— N. Cybulski: O współczesnym witalizmie i mechanizmie (odczyt) (str. 143—177). — Wykaz stosunków Akademii z innemi instytucyami (str. 178—199). — Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszów Akademii w roku 1903 (8 tablic).

Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności. Rok 1904, Nr. 5—10; rok 1905, Nr. 1—4. (Cena zeszytu 50 hal.).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Rok 1904. Nr. 1—10, 8-o, str. 126; (Cena zeszytu 80 hal.).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Rok 1904. Nr. 1—10, 8-o, str. 740; (Cena zeszytu zmienna).

Nadto ukazały się następujące odbitki:

a) z Rozpraw Wydziału filologicznego:

J. Baudouin de Courtenay: Próba uzasadnienia samoistności zjawisk psychicznych na podstawie faktów językowych. 8-o, str. 28. Cena 60 hal.

A. Brückner: Apokryfy średniowieczne. Część druga. 8-o, str. 85. Cena 1 kor. 70 hal.

W. Hahn: De Plutarchi Moralium codicibus quaestiones selectae. 8-o, 2 tabl. str. 86. Cena 2 kor.

K. Heck: Kto jest autorem Roksolanek pod imieniem Szymona Zimorowicza wydanych?. 8-o, str. 65. Cena 1 kor. 30 hal.

J. Łoś: Funkcye narzędnika w języku polskim. 8-o, str. 63. Cena 1 kor. 20 hal.

J. Rostafiński: Prowincyonalne polskie nazwy roślin XVIII w. z Prus książęcych, głównie z rękopisu Andrzeja Helwinga. 8-o, str. 30. Cena 60 hal.

S. Schneider. Rzut oka na dzieje orfiki w starożytności i w nowszych czasach. 8-o, str. 39. Cena 80 hal.

T. Sinko: De Apulei et Albini doctrinae Platonicae adumbratione. 8-o, str. 50. Cena 1 kor.

b) z Rozpraw Wydziału historyczno-filozoficznego:

Wł. Abraham: Udział Polski w Soborze Pizańskim (1409 r.), 8-o, str. 33. Cena 70 hal.

Fr. Bujak: Studya nad osadnictwem Małopolski. Część I. 8-o, 1 mapa i 6 ryc., str. 257. Cena 5 kor. 40 hal.

S. Ciszewski: Kuwada. Studyum etnologiczne, 8-o, str. 59. Cena 1 kor. 20 h.

S. Grabski: Istota wartości jako zjawiska społeczno-gospodarczego. 8-o, str. 83. Cena 1 kor. 70 hal.

A. Kłodziński: Rokowania polsko-brandenburskie w r. 1329. 8-o, str. 68. Cena 1 kor. 50 hal.

K. Potkański: Studya nad XIV wiekiem. Nr. VIII. Zajęcie Wielkopolski (Rok 1313 i 1314), 8-o, str. 16. Cena 40 hal.

A. Prochaska: Hołdy Mazowieckie, 1386—1430. 8-o, str. 56. Cena 1 kor.

c) z Rozpraw Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Wł. Kulczyński: Fragmenta arachnologica (osobne odbicie z biuletynu matem.-przyrodn. za grudzień 1904), 8-o, 1 tabl., str. 531—568. Cena 1 kor. 20 hal.

Wł. Kulczyński: Fragmenta arachnologica, II (osobne odbicie z biuletynu matem.-przyrodn. za marzec 1905), 8-o, 1 tabl., str. 231—250. Cena 1 kor.

K. Wize: Choroby komośnika buraczanego (Cleonus punctiventris Germ.) powodowane przez grzyby owadobójcze, z szczególnem uwzględnieniem gatunków nowych, 8-o, str. 15, 11 ryc. i 1 tabl. kolorowa. Cena 1 kor.

d) dzieła wydane z zasiłkiem Akademii;

Leon Marchlewski: Teorye i metody badania współczesnej chemii organicznej. 8-o, str. VI i 573, z licznymi rysunkami w tekscie.

Antoni Rehman: Ziemie dawnej Polski i sąsiednich krajów słowiańskich, opisane pod względem fizyczno-geograficznym. Część druga: Niżowa Polska. Wydane z zasiłkiem Akademii Umiejętności w Krakowie. 1904. Str. VII + 535.

Józef Tretiak: Juliusz Słowacki. Historya ducha poety i jej odbicie w poezyi. 8-o, tom I, 3 ryciny, str. VIII i 494; tom II, 2 ryciny, str. 504.

Tadeusz Wojciechowski: Szkice historyczne wieku jedynastego, str. 347.

IV.

Nagrody i Konkursa.

Akademia Umiejętności przyznała następujące nagrody na posiedzeniu dnia 19 maja 1905:

1) Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za pracę historyczną w kwocie 2.250 koron przyznano Prof. Józefowi Tretiakowi za dzieło p. t.: „Juliusz Słowacki“, tomów dwa.

2) Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło malarskie przyznano Kazimierzowi Pochwalskiemu za portret „J. E. Zaleskiego“.

3) Nagrodę z konkursu im. Ks. Adama Jakubowskiego w kwocie 1.400 koron przyznano Prof. Aleksandrowi Brücknerowi za dzieło p. t.: „Mikołaj Rej“.

Co podając do publicznej wiadomości przypomina się zarazem konkursa ogłoszone dawniej a mianowicie:

1) Konkurs z zapisu ś. p. jenerała Oktawiusza Augustynowicza:

„Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej Polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej w dawnej Polsce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej jak i w samem społeczeństwie, mających na celu polepszenie losu tej klasy“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1. Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2. Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3. Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do Cesarstwa rosyjskiego, z uwzględnieniem także Inflant i Kurlandyi;

4. Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Królestwa pruskiego, mianowicie w Prusiech królewskich i w Ks. Poznańskiem; wreszcie

5. Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austryackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historyę ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakta, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu przezeń posiadanego, jaki istniał pierwiastkowo. Literaturę, odnoszącą się do kwestyi rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania, bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem zaś pierwszych dwóch razem, będą mieć pierwszeństwo do nagrody przed równie dobremi opracowaniami osobnemi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowanie uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innemi pracami nadesłanemi, ale nadto bęgą odpowiadać dzisiejszem wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się jak następuje:

a) za część 1 i 2-gą po 2.000 koron;

b) za część 3-cią 3.200 koron;

c) za część 4-tą 2.400 koron;

d) za część 5-tą 2.800 koron.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznacza się fundusz 2.600 koron; gdyby ten fundusz nie wystarczał na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego, w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademii Umiejętności najdalej do końca grudnia 1905.

2) Akademia Umiejętności ogłasza konkurs im. Lindego.

Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu języka polskiego, a mianowicie: prace leksykograficzne z zakresu gramatyki, historyi języka i dyalektologii polskiej, oraz rozprawy odnoszące się do związku języka polskiego z innymi słowiańskimi. Prace te mogą być według aktu fundacyi drukowane lub też w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość.

Nagroda 675 rubli.

Termin konkursu 31 grudnia 1906.

3) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs im. Józefa Majera na następu-

jący temat: „*Zebrać i opracować dotychczasowe spostrzeżenia nad elementami magnetyzmu ziemskiego w Polsce, oraz dopełnić je (o ile możności) spostrzeżeniami własnemi*“.

Nagroda za najlepsze opracowanie wynosi 2.000 kor.

Termin konkursu: 31 grudnia 1905 roku.

4) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs im. Mikołaja Kopernika na dwa następujące tematy:

a) temat pierwszy: „*Opracować stosunki klimatyczne Galicyi, ze szczególnem uwzględnieniem wpływu Karpat na wiatry i opady*“.

Nagroda wynosi 1.000 koron.

Termin konkursu po koniec lutego 1906.

b) temat drugi: „*Zbadać metodą wskazaną przez M. Schustera* (patrz czasop. „Terrestrial Magnetism“, 1898) *lub podobną, o ile okresy zmian szerokości geograficznych, podane przez Chandlera, Kimurę i in. są istotne — czy nie.*

Nagroda wynosi 1.000 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1908.

Autor pracy uwieńczonej nagrodą zatrzymuje jej własność. Gdyby jednak w przeciągu roku od wypłacenia mu nagrody pracy uwieńczonej drukiem nie ogłosił, natenczas uczynić to może sama Akademia, ale autor traci prawo własności swej pracy na rzecz Akademii.

Zarówno autor, jak i Akademia, składają cztery egzemplarze wydrukowanej pracy Gminie miasta Krakowa. (Nr. Dz. p. 2788/904).

5) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs im Czerwińskiego na napisanie „*Historyi sztuki w Polsce*“. Warunki konkursu są następujące;

1. Historya sztuki w Polsce ma uwzględnić wszystkie Ziemie dawnej Polski łącznie z Litwą i Rusią;

2. powinna objąć czas od przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę aż po konie stylu empire;

3. ma być syntezą dotychczasowych badań na tem polu; samodzielnych rezultatów się nie wymaga, są jednak pożądane;

4. układ i rozmiary dzieła pozostawia się autorowi;

5. fotografij ani rysunków autor nie jest obowiązanym dołączyć do rękopisu;

6. do konkursu dopuszczone mogą być prace zbiorowe, ewentualnie przez kilku autorów wykonane, jednakże jednolitej redakcyi;

7. termin konkursu upływa z dn. 31 grudnia 1906 r.

Nagroda wynosi 1.000 rubli. (Nr. Dz. p. 2828/904).

6) Akademia Umiejętności ogłasza niniejszem konkurs im. Juliana Ursyna Niemcewicza na dwa następujące tematy:

1. *„Historya ustroju Królestwa Kongresowego (1815—1830“*.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1905 roku.

2. *„Historya obyczajów społeczeństwa szlacheckiego w Polsce w końcu XVI i na początku XVII. w. w obrębie obranego terytoryum (co najmniej województwa) Rzeczypospolitej“*.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1907 roku.

Nagroda może być podzieloną na dwie, niekoniecznie równe części. (Nr. Dz. p. 2944/904).

7) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza

niniejszem konkurs z fund. Ks. Adama Jakubowskiego na następujące dwa tematy:

1. *„Historya ustroju Księstwa Warszawskiego“.*

2. *„Monografia jednej z wybitnych osobistości polskich z epoki porozbiorowej“.*

Nagroda wynosi 1400 Koron i może być podzieloną na dwie, niekoniecznie równe części.

Termin konkursu 31 grudnia 1906 r. (Nr. Dz. p. 479/05).

Prace konkursowe należy nadsyłać do Akademii Umiejętności w Krakowie bezimiennie, pod godłem obranem przez autora, z dołączeniem koperty opieczętowanej, zawierającej wewnątrz nazwisko autora i jego adres a opatrzonej tem samem godłem.

Według § 18. Regulaminu Akademii wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu drukiem pracy uwieńczonej nagrodą.

Zarząd Akademii Umiejętności ogłosił konkurs na dwa stypendya w celu dopełnienia studyów za granicą. Stypendya przeznaczone wyłącznie dla mających stopień naukowy;

a) stypendyum im. Śniadeckich z fundacyi ś. p. Seweryna Gałęzowskiego w kwocie 5.000 franków, i

b) stypendyum z fundacyi ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2.400 koron.

Podań o powyższe stypendya wpłynęło 7. Zarząd Akademii na wniosek Komitetu stypendyjnego nadał w dniu 7 lipca 1905 r. stypendyum im Śniadeckich p. Dr. Wacławowi Sobieskiemu, a stypendyum z fund. ś. p. Pileckiego p. Dr. Stanisławowi Kasznicy.

SPRAWOZDANIE I WNIOSKI
w przedmiocie nagród fundacyi ś. p. Barczewskiego.

1. Za pracę historyczną.

W roku 1904 pojawiło się niemało dzieł zasługujących na ogólną uwagę i będących świadectwem nieustającego u nas rozwoju na polu badań historycznych nad przeszłością dalszą i bliższą Polski.

Z zakresu historyi literatury polskiej ukazały się: 1) Prof. Kallenbacha tom drugi i ostatni nader zajmującej i na zupełnie dotąd niewyzyskanych materyałach opartej, a z niemałym talentem opracowanej, monografii p. t. „Młodość Zygmunta Krasińskiego"; 2) Prof. Tretiaka obszerna dwutomowa praca p. t. „Juliusz Słowacki" [1]) oraz 3) Prof. Brücknera „Apokryfy średniowieczne" Cz. II.

Historya Kościoła w Polsce reprezentowaną jest przez znakomite dzieło Prof. Abrahama: „Powstanie organizacyi Kościoła łacińskiego na Rusi" T. I. Praca ta je-

[1]) Dzieło to ukończone w druku w połowie grudnia 1904 r. pojawiło się w handlu księgarskim dopiero w początku lutego r. 1905, należy jednak do produkcyi naukowej roku poprzedniego.

dnak jako nieukończona na razie o nagrodę z fundacyi ś. p. Barczewskiego ubiegać się nie może.

W zakres naszej średniowiecznej historyografii wchodzą „Szkice historyczne XI wieku“ Prof. Wojciechowskiego, gdy przeciwnie „Książę Józef Poniatowski“ Prof. Askenazego przenosi nas w epokę nowszą i daje nam z wielkim kunsztem nakreślony portret tak dobrze znanej a przecież dotąd należycie nieocenionej postaci.

„Studya nad polskiem budownictwem drewnianem“ p. L. Puszeta pojawiły się po dziele p. Kazimierza Mokłowskiego „Sztuka ludowa w Polsce“ a przecież niemniej stanowią bardzo pożądany i z wielkim talentem napisany przyczynek do badań, które się tak pięknie w ostatnich czasach zaczęły u nas rozwijać.

Drugie po roku wydanie interesującej książki p. Wł. Łozińskiego „Prawem i lewem“, znacznie powiększone i ozdobione illustracyami, jest dowodem, że prace poważne, byle z prawdziwym napisane artyzmem, znajdują zawsze chętnych i licznych czytelników.

Obszernego, z zakresu etnografii, dzieła p. Szuchiewicza p. t. „Huculszczyzna“ ukazał się tom III, niezmiernie ważny i wiele nowego dostarczający materyału. Na zapowiedzianym tomie IV, którego z niecierpliwością należy oczekiwać, skończy się zapewne ta monografia, która przynosi zaszczyt i autorowi i światłemu mecenasowi, dzięki któremu tak poważna praca ukazuje się na widok publiczny.

Dzieło p. Gembarzewskiego o „Wojsku Polskiem“ to prawdziwa niespodzianka, która wydarzyć się mogła dzięki tylko dziwnemu zbiegowi okoliczności. Autor jest zarazem wykształconym wojskowym i utalentowanym

malarzem, a nadto posiada prawdziwie benedyktyńską wytrwałość w zbieraniu i grupowania trudno przystępnych materyałów. Połączone te talenty i zalety nadają książce p. Gembarzewskiego trwałą wartość i pozwalają się spodziewać, że autor na tem polu, dotąd prawie zupełnie zaniedbanem, położy dla nauki dalsze jeszcze zasługi.

Podnieść również należy doniosłą książkę p. W. Grabskiego: „Historya Towarzystwa Rolniczego“, która daje o wiele więcej aniżeli sądzić można z tytułu. Bodajby była ona zapowiedzią wyczerpującej historyi stanu włościańskiego w Królestwie Polskiem aż do chwili uwłaszczenia.

Komitet rozpatrywał się w wymienionych dziełach z całą skrzętnością na podstawie referatów swych członków oraz kilku przybranych osób.

Rozporządzając jedną tylko nagrodą musiał Komitet nasamprzód wyosobnić te dzieła, które pod każdym względem należało uznać jako najbardziej odpowiadające warunkom konkursu.

Za takie Komitet uznał książki pp. Tretiaka i Wojciechowskiego.

„Juliusz Słowacki“ Prof. Tretiaka jest to niewątpliwie jedna z najlepiej zbudowanych i napisanych książek, jakie się w ostatnich czasach ukazały. Autor rozwija własne swoje poglądy na osobę i twórczość Słowackiego, i w tym względzie spotka się niewątpliwie z odmiennemi przekonaniami niejednego z licznych uczonych, którzy nad tym samym pracują przedmiotem. Podnosząc wartość monografii Prof. Tretiaka, Komitet nie chce bynajmniej twierdzić, że jest to ostatnie słowo

o Słowackim, ani wyrażać bezwzględnej zgody na wszystkie zapatrywania autora. Ale ma to przekonanie, że pozostawiając Prof. Tretiakowi odpowiedzialność za sposób, w jaki Słowackiego i jego dzieła analizuje, winien podnieść wysokie zalety w przeprowadzeniu konsekwentnem zadania bardzo trudnego i skonstatować, iż jako całość najnowsza książka o Słowackim jest prawdziwem wzbogaceniem naszej literatury monograficznej, liczącej już tyle pierwszorzędnych utworów.

Prof. Wojciechowski zajmuje u nas całkiem wyjątkowe stanowisko. Każda jego praca budzi niezwykłe zainteresowanie, każda konstrukcya wywołuje podziw, a bystrość w tłumaczeniu zawiłych tekstów oraz oryginalna metoda w rekonstruowaniu prawie nieznanych wypadków są wprost niedościgłe.

Przedmiot tych szkiców z XI wieku, to szereg najtrudniejszych i nierozjaśnionych kwestyi, które dają Prof. Wojciechowskiemu pole do okazania w całej pełni tego wyjątkowego uzdolnienia do wkroczenia z twórczą niemal intuicyą w przeszłość najbardziej zagadkową. Być może, że z czasem, jeżeli zasób naszych źródeł historyograficznych się powiększy, niejedna hipoteza lub konstrukcya Prof. Wojciechowskiego ulegnie modyfikacyi. Nie zmieni się jednak przenikliwość, z jaką autor bada na podstawie tego, co na razie ma przed sobą, stosunki z XI wieku w Polsce. Szkice p. Wojciechowskiego pozostaną zawsze książką klasyczną, podającą najcenniejsze wskazówki metodyczne o sposobie, w jaki się zmusza małomowne teksty do wyjawienia tajemnic szczelnie w nich zawartych a przecież wydobywanych na jaw

przez potężną inteligencyę zżytego z epoką i materyałem historyka.

Niedawno, bo w r. 1902 Prof. Wojciechowski uzyskał za pomnikową swą monografię o Katedrze na Wawelu nagrodę Barczewskiego, dlatego mając obecnie do uwzględnienia przy konkursie wymienione dwie prace, Komitet nie mogąc ich zestawić i porównywać, bo zanadto od siebie odbiegają, jednomyślnie uchwalił przedstawić następujący wniosek:

Walne zgromadzenie Akademii przyznaje monografii Prof. Józefa Tretiaka o „Juliuszu Słowackim“ nagrodę im. ś. p. Barczewskiego na r. 1904, a zastrzega „Szkicom“ Prof. Wojciechowskiego prawo do ubiegania się o tęż nagrodę w roku następnym.

---

2. *Za dzieło malarskie.*

W ciągu czterech posiedzeń, przeglądał Komitet spis dzieł malarskich, rzeźbiarskich i planów architektonicznych, wystawionych w roku ubiegłym. Jakkolwiek bowiem zamiar włączenia do konkursu dzieł z zakresu rytownictwa, rzeźby i architektury okazał się ze względu na literę prawa niemożliwym do urzeczywistnienia, uchwalił Komitet wymienić przynajmniej dzieła tych rytowników, rzeźbiarzy i budowniczych, które za wybitne uważa a których ku swemu żalowi do nagrody przedstawić nie może.

Komitet czuje się jednak w obowiązku zaznaczyć, że, sądząc przynajmniej z dzieł wystawionych, ogólna polska artystyczna produkcya w roku 1904 nie stała na wysokości lat poprzednich.

Wielką stosunkowo ilość planów architektonicznych, które w roku ubiegłym można było oglądać, wita Komitet z radością. Wszelako w obec faktu, że chwilowo w całej Europie budownictwo prawie nigdzie nie wychodzi z jednej strony poza banalność, z drugiej poza bezpłodną oryginalność pozorną, nie dziw że i wśród prac, wziętych pod uwagę, Komitet nie uznał żadnej za godną wyszczególnienia.

Inaczej z rzeźbą. Tu należy się przedewszystkiem wysokie uznanie p. Henrykowi Glicensteinowi, nie tylko za dwa świeżo wystawione popiersia w brązie (dr. M. i panny d'Annunzio) ale i za dawniejsze prace, noszące na sobie cechę dziwnej świeżości, przypominającej czasem najlepsze dzieła włoskiego odrodzenia. „Dziewki“ i portret męski p. Jana Szczepkowskiego uderzały wielką bezpośrednością obserwacyi. „Cap“ prof. Laszczki i „głowa barana“ p. L. Puszeta, zbliżały się do najlepszych prac z zakresu animalistycznej rzeźby, tak dziś kwitnącej we Francyi. „Nostalgia“ statuetka p. Wittiga jest doskonale skomponowana, wybornie na sylwetę obmyślana.

W zakresie czysto malarskiej produkcyi, która jest właściwem polem obrad, zastanawiał się przedewszystkiem Komitet nad malowidłami kaplicy Królowej Zofii na Wawelu, dziełem p. Wł. Tetmajera, jako najważniejszem malarskiem przedsięwzięciem lat ostatnich. Komitet musi niejedno zarzucić i tak n. p. zbyt pobieżne traktowanie ścian w stosunku do sklepienia, zbytnie natłoczenie figur, niedokładność w wykonaniu szczegółów, jak zbroi, napisów („Amor“ zamiast „Caritas“) i t. d. Z drugiej strony podnosi Komisya z radością oryginalność i świeżość pomysłu, głębsze polskie uczucie, arty-

styczny temperament, szczere serce widoczne nietylko w układzie ale w długiem przeprowadzaniu całości. Motywy ludowe są tym razem w szlachetny sposób użyte i wyzyskane. Witraże, będące również dziełem p. Wł. Tetmajera, nadały nieco surowym barwom ściennych malowideł szczęśliwy ton i harmonię.

Komitet oglądał również witraż w kościele OO. Franciszkanów „Fiat Lux“, wykonany według kartonu p. St. Wyspiańskiego i noszący wiele znamiennych cech tego niezwykłego artysty.

Wśród obrazów sztalugowych zajęły odrazu uwagę Komitetu krajobrazowe studya byłych i dotychczasowych uczniów p. Jana Stanisławskiego, prof. Akademii Sz. P. Nie ustając sam w wytwornej interpretacyi przyrody, wpływa on od wielu lat zachęcająco i dodatnio na cały szereg młodych peizażystów, których nazwiska w porządku alfabetycznym następują: pp. Filipkiewicz, Kamocki, Procajłowicz, Sichulski, Szczygliński, Uziębło.

Do innej, choć pokrewnej grupy należy zaliczyć p. Edwarda Trojanowskiego, malarza „Mostu na Wiśle“ oraz p. Józefa Czajkowskiego, którego dwa „wnętrza kościołów“ Komisya postanowiła w chlubny sposób wyróżnić. Jeszcze większe pochwały należą się „Jesieni“ p Eugeniusza Dąbrowy, obrazowi pełnemu nastroju i świadczącemu o głębszem odczuciu natury.

Następnie postanowił Komitet podnieść dwa portrety, a mianowicie: po pierwsze pracę p. Lentza, jakkolwiek nie tak udatną jak niegdyś wystawiony portret p. Jabłonowskiego, zwracającą jednak uwagę siłą charakterystyki; po drugie wyborną w wyrazie i kolorze staruszkę p. W. Weissa. Z cyklu p. Stachiewicza „Widma pra-

cowni“ zdecydowało wymienić najpochlebniej w sprawozdaniu, przynajmniej dwie sceny t. j. „Ironia“ (Trefniś) i ostatnią, „Ukojenie w śmierci“.

Dzieła dwóch artystów, którym w ciągu ostatnich dwóch lat przyznała Akademia nagrodę, „Czarny Staw“ p. Leona Wyczółkowskiego oraz p. Jacka Malczewskiego portrety kobiece i mniejszy z dwóch obrazów zatytułowanych „Tobiasz“ wybijały się na pierwszy plan. Komitet postanowił jednak nie polecać ich ze względu na wyżej przytoczone odznaczenie. Natomiast wahał się między dwiema pracami, które również za pierwszorzędne uznać musiał: portretem p. Hirszenberga p. Olgi Boznańskiej i portretem J. E. Filipa Zaleskiego prof. Kazimierza Pochwalskiego. Panna Olga Boznańska nie od dziś dnia budzi swemi pracami zajęcie Komitetu, jest bowiem bardzo wybitną, samodzielną i szczerą przedstawicielką tego kierunku we współczesnem malarstwie, dla którego plama subtelna i jakby przymglona posiada najwięcej uroku. Tu nieraz kontur gubi się i zaciera, bo chodzi nie tyle o obrysowanie głowy czy figury ile raczej o otoczenie ich atmosferą, o wywołanie wrażenia okalającego powietrza, o przedstawienie danej postaci, z całym jej charakterem, w przestrzeni. Na Zachodzie, gdzie w ostatnich czasach kierunek ten nabrał ogromnego znaczenia, posiada p. Boznańska szereg nie wzorów ale znakomitych towarzyszy. Komitet cieszy się, mając sposobność podnieść prace niepospolitej przedstawicielki polskiego malarstwa, kroczącej śmiało i pewnie po szlakach nowoczesnej sztuki, mających przyszłość przed sobą.

Innym jest zupełnie rodzaj portretu, który p. Po-

chwalski wystawia. Mamy przed sobą mniej nowe środki techniczne i w ogóle dawniejszy sposób pojmowania portretów, ale i ta forma jest oczywiście ze wszech miar uprawnioną, skoro wybornie służy artyście, skoro za jej pośrednictwem tworzy on obraz, w którym siła, trafność, głębokość charakterystyki wychodzą znacznie poza zwykłą miarę odtwarzań ludzkiego oblicza i postaci, skoro wreszcie oddając wiernie zewnętrzne rysy człowieka nadaje mu jeszcze, na swój sposób, istotne, indywidualne życie. Te wszystkie, wielkie zalety, zwłaszcza psychologicznej natury, objawiające się nieraz w dawniejszych portretach K. Pochwalskiego, znalazły wyraz najbardziej wymowny w ostatniem dziele artysty. Jeżeli mówiąc o dodatnich stronach prac p. Boznańskiej i kierunku, który ona reprezentuje, podnosiliśmy już pierwszorzędne znaczenie charakteru przedstawionej na portrecie osoby, to zgodziliśmy się na to, że portret Pochwalskiego, mimo zupełnie innego sposobu traktowania o wiele w wyższym stopniu ten charakter uwydatnił. Dlatego Komitet poleca Walnemu Zgromadzeniu Akademii do nagrody portret J. E. Zaleskiego, pędzla Kazimierza Pochwalskiego.

Ważniejsze akty urzędowe.

UKŁAD
w sprawie funduszu ś. p. Piotra Wereszczyńskiego.

Odnośnie do deklaracyi p. Dra Karola Estreichera, członka czynnego Akademii Umiejętności, z dnia 1-go maja 1880 (patrz: Rocznik Akademii za rok 1880, str. 24, Nr. 21) i do układu zawartego między Akademią Umiejętności a p. Drem Karolem Estreicherem w r. 1893 (patrz: Rocznik Akademii za rok 1892/3, str. 112) w sprawie zapisu ś. p. Piotra Wereszczyńskiego — zawarty został ponowny układ następującej treści:

I. Fundusz ś. p. Piotra Wereszczyńskiego składa się: *a)* z domu Wereszczyńskiego, zakupionego w Szczawnicy, od którego obecny dzierżawca Szczawnicy, p. Feliks Wiśniewski opłaca czynsz roczny w kwocie 1.000 koron; *b)* z kapitału 9.300 złr. (18.600 koron), od których Akademia opłaca rocznie z funduszu szczawnickiego kwotę 418 złr. 50 ct. (837 koron).

II. Wartość domu im. Wereszczyńskiego w Szczawnicy odpowiada kwocie 12.000 koron, tak że łącznie kapitał im. Wereszczyńskiego wynosi: 30.600 koron, a obecnie lokowany jest w nieruchomościach, t. j. w domu

im. Wereszczyńskiego (12.000 kor.) i w połowie „Pałacu“ (18.600 kor.).

III. Gdyby Szczawnica została Akademii Umiejętności odebraną lub przez nią sprzedaną, cały kapitał im. Wereszczyńskiego, t. j. 30.600 koron, ma utworzyć osobny fundusz im. Karola Estreichera z legatu ś. p. Piotra Wereszczyńskiego, będący własnością Akademii Umiejętności i przez nią zarządzany, od którego odsetki mają być w następujący sposób używane:

a) 240 koron dożywotnio pobierać będzie dnia 2 czerwca każdego roku p. Dr. Karol Estreicher;

b) Reszta odsetek ma być używana na cele Wydziału I i II Akademii Umiejętności;

c) Pobierane dożywotnio przez p. Dra Karola Estreichera 240 kor. mają być następnie używane na cele Komisyi bibiograficznej;

IV. Dopóki Akademia Umiejętności pozostanie przy własności Szczawnicy, dochód z funduszu im. Wereszczyńskiego ma mieć następujące przeznaczenie:

a) 1000 koron ma jak dotychczas corocznie przyrastać do dotacyi Wydziału I i II Akademii w równych częściach;

b) 240 koron ma pobierać jak dotychczas p. Dr. Karol Estreicher, a ewentualnie ta kwota ma być użyta na cele Komisyi bibliograficznej;

c) 597 koron może być używane stosownie do rozporządzenia Zarządu Akademii Umiejętności.

V. Zaoszczędzone odsetki, które wynoszą z końcem 1904 roku 4314 koron, mogą być użyte na cele Stacyi naukowej w Paryżu, o ile tego zachodzić będzie potrzeba i stosownie do uchwał Zarządu Akademii; również kwota

597 koron może corocznie być użytą na mocy uchwały Zarządu Akademii na potrzeby Stacyi naukowej w Paryżu.

VI. Wszelkie postanowienia deklaracyi p. Dra Karola Estreichera z dnia 1 maja 1880 roku nie zniesione niniejszym układem pozostają w swojej mocy.

W Krakowie, dnia 15 maja 1905. Dr. Karol Estreicher w. r. (Nr. Dz. p. 286/05).

Do Lf. 55040/04.

AKT FUNDACYJNY

fundacyi edukacyjnej ś. p. Wiktora Osławskiego.

Zmarły w Paryżu dnia 24 maja 1893 Wiktor Osławski, oficer wojsk polskich z r. 1831, sporządził w kodycylu własnoręcznie przez siebie napisanym i podpisanym, nadto opatrzonym datą »Paryż 23 września 1892« legat w następujących słowach: »Zapisuję na fundacyę edukacyjną mojego imienia, której akt dołączam, pięćkroć pięćdziesiąt tysięcy złr. w. a. 550.000«. Akt, do którego się tu śp. fundator odwołał, nie był jednak dołączony do kodycylu, lecz znajdował się osobno w niezapieczętowanej kopercie z napisem »Fundacya edukacyjna«. Akt ten cały własnoręcznie przez śp. Osławskiego napisany, ale nie opatrzony ani jego podpisem, ani datą, opiewa następująco:

»Chcąc dać sposobność młodym Polakom kształcenia się na profesorów dla polskich Uniwersytetów w Krakowie i we Lwowie, tudzież dla Politechniki we Lwowie, bez względu na ich pochodzenie, poddaństwo lub wyznanie, z jedynem wyłączeniem osób prawosławnego wyznania, i pragnąc w ten sposób przyczynić się do podniesienia oświaty w kraju, ustanawiam niniejszym aktem fundacyę edukacyjną mego imienia »Wiktora Osławskiego«

i przeznaczam na nią sumę pół miliona złotych w walucie austryackiej na zasadach następujących:

Wydział krajowy we Lwowie zarządzać ma całym majątkiem fundacyjnym i czuwać nad dokładnem spełnianiem statutu niniejszego. Wrazie, gdyby z ubiegiem czasu lub okoliczności Wydział krajowy został zniesiony lub zastąpiony przez inną instytucyę, to zarząd i czuwanie powyższe przechodzą na instytucyę, która obejmie funkcye Wydziału krajowego. Gdyby Wydział krajowy został zupełnie zniesiony, prawa i obowiązki tegoż przechodzą na Akademię Umiejętności w Krakowie.

1. Z kapitału fundacyjnego wyznacza się cztery stypendya po 2.500 złr. w. a. rocznie.

2. Stypendya te rozdaje komitet, złożony z pięciu osób: t. j. z prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie, z jeneralnego sekretarza tejże Akademii, z każdoczesnych rektorów Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu we Lwowie i Politechniki we Lwowie. W razie przeszkody zastąpią ich legalni zastępcy. Komitetowi przewodniczy i zastępuje go na zewnątrz prezes Akademii Umiejętności w Krakowie lub jego legalny zastępca.

Wydział krajowy asygnuje stypendya osobom, które je według zawiadomienia komitetu otrzymały.

Rozpisanie konkursu i nadanie stypendyów tak się odbywa: W dniu 1szym czerwca prezes Akdemii Umiejętności ogłasza konkurs na cztery tygodnie. Kandydat, ubiegający się o stypendyum, winien w podaniu, wystosowanem do Akademii Umiejętności w Krakowie oprócz okoliczności, na wstępie wymienionych, wykazać, że ukończył Uniwersytet albo Politechnikę czy to w kraju czy za granicą ze stopniem akade-

mickim i że jest docentem Uniwersytetu, albo nauczycielem lub zastępcą płatnym nauczyciela w gimnazyum lub w szkole realnej w kraju lub za granicą. Następnie kandydat przedłożyć ma swe prace naukowe i szczegółowy program, według którego i gdzie zamierza kształcić się dalej. Miejscem dalszego kształcenia nie może być miasto, w którem kandydat jest docentem, nauczycielem lub zastępcą nauczyciela. Przedmiotem studyów może być każda gałąź wiedzy ludzkiej z wyjątkiem nauk teologicznych. Uczęszczaniu na Uniwersytety zagraniczne równają się także szkoły główne, jak w Paryżu Szkoła centralna, Szkoła normalna i wyższa Szkoła górnicza, z których opatrzeni dyplomem wielkie mogą oddać usługi krajowi. Z europejskich Uniwersytetów wyłącza się jedynie Uniwersytet w Fryburgu w Szwajcaryi. Uczeń, tam przebywający, nie może pobierać stypendyum z mojej fundacyi.

Nadesłane podania prezes Akademii rozsyła do zaopiniowania referentom, którymi nie mogą być członkowie komitetu. Na referentów zaprasza się profesorów tych przedmiotów, w których kandydat chce się kształcić. Referenci składają swoje sprawozdania pisemnie i mogą być zaproszeni na posiedzenia komitetu dla udzielenia ustnych wyjaśnień, lecz w głosowaniu udziału nie biorą. Po odebraniu sprawozdań referentów prezes Akademii zwołuje w pierwszych dniach października komitet, który, rozpoznawszy sprawozdania, nadaje stypendya najbardziej zasługującym kandydatom na jeden rok.

Stypendya wypłaca się z góry na cały rok. Wszakże tensam kandydat może następnie otrzymać stypendyum roczne po raz drugi i trzeci, jeżeli w końcu roku szkolnego, na który stypendyum otrzymał, mianowicie w mie-

siącu czerwcu złoży komitetowi szczegółowe sprawozdanie ze swoich czynności i udowodni, że wykonał w wielkiej części przedłożony swój program. Od uznania komitetu, który w razie potrzeby zasiągnie zdania referentów, zależeć będzie pozostawienie kandydata na rok drugi i trzeci przy stypendyum.

W razie większej liczby kompetentów mają pierwszeństwo, po pierwsze: ci, którzy pobierali to stypendyum, a na przedłużenie go zasługują; powtóre ci, których wykształcenie jest rzeczą pożądaną ze względu na wakującą lub zawakować mającą katedrę; po trzecie poświęcający się studyom nauk doświadczalnych, które wymagają pracy w laboratoryach. W żadnym razie stypendyum nie może być rozdzielone pomiędzy dwóch ubiegających się.

Prace naukowe, wykonane przez stypendystę i przedłożone komitetowi dla zatrzymania stypendyum na drugi lub trzeci rok, w razie przychylenia się komitetu do podania stypendysty, winne być ogłaszane drukiem w publikacyach Akademii Umiejętności.

Gdyby liczba rozdanych stypendyów z braku ukwalifikowanych kandydatów okazała się mniejszą, jak liczba mających być rozdaną, nie rozdzieloną sumę dodaje się do kapitału fundacyjnego.

3. Procent z 30.000 złr. w. a. użyty będzie na druki, pisma i na koszta podróży członków komitetu, którzy się udają do Krakowa na posiedzenie. Lwowscy członkowie komitetu otrzymają od Wydziału krajowego zwrot kosztów z osobno na ten cel przeznaczonych procentów.

4. Procent z 80.000 złr. w. a. użyty będzie na zapomogi po 700 złr., najwyżej 900 złr., dla młodych, wy-

kształconych, po zupełnem ukończeniu swoich studyów powracających do kraju, którzy płatnej posady zaraz znaleść nie mogą. Ale ta zapomoga udzieloną być może najwyżej na dwa lata.

5. Procent od reszty kapitału fundacyjnego dzieli się na dwie połowy, jedna dla laboratoryów Uniwersytetu Krakowskiego, druga dla laboratoryów Uniwersytetu Lwowskiego.

Pobór tych odsetek ma się odbywać w ten sposób, że po kolei w pierwszym roku otrzyma te odsetki pracownia fizykalna w obydwóch Uniwersytetach, w drugim roku taksamo pracownia fizyologiczna, w trzecim roku pracownia mineralogiczna i geologiczna razem, w czwartym roku pracownia botaniczna i zoologiczna razem, w piątym roku pracownia chemiczna, poczem kolej poboru w takim samym porządku się powtarza.

To wsparcie przeznacza się głównie w tym celu, aby prace w laboratoryach i badania naukowe, prowadzone w nich bądź przez profesorów, bądź przez uczniów, były ułatwione przez możebne zakupna nowych przyrządów naukowych lub materyału niezbędnego do badań i aby młodzież uniwersytecka miała większą sposobność do kształcenia się praktycznie na korzyść nauki i kraju.

Odsetki powyższe wypłacają się dyrektorom pomienionych pracowni w całości z góry w początku roku szkolnego. Przypadającą na pracownię sumą rozrządza dyrektor odnośnej pracowni dowolnie; winien jest jednak z jej użycia złożyć udokumentowany rachunek Wydziałowi krajowemu i to przed końcem peryodu, po upływie którego przychodzi kolej pobierania odsetek na tęsamą pracownię.

Przyrządy, kupione z tych odsetek i mogące być zainwentaryzowanymi, zostają własnością pracowni i mają być wniesione do inwentarza rządowego odnośnej pracowni z nadmienieniem, że zakupione zostały z fundacyi imienia Wiktora Osławskiego.

Jeżeliby dyrektor pracowni nie złożył w tym czasie rachunku, odnośna pracownia będzie przy następującej kolei pominiętą, a odsetki, przypadające na nią, mają być przyłączone do części kapitału fundacyjnego, przeznaczonego na pracownie w Krakowie i we Lwowie; a to ma się powtarzać tak długo, dopóki rachunek nie będzie przedłożony albo dyrektor nie będzie innym zastąpiony.

Czuwanie nad moralnością, dobrem postępowaniem i pilną nauką stypendystów zapomocą korespondencyi z przełożonymi instytutów zagranicznych, do których będą uczęszczali, powierza się patryotyzmowi członków komitetu, który ma prawo i obowiązek odwołać bezzwłocznie źle się prowadzących.

Gdyby przez zbieg nieprzewidzianych wypadków lub przez zaniedbanie obowiązków zaprzestano ściśle wykonywać przepisów tej fundacyi, natenczas ona istnieć przestaje, a cały kapitał fundacyjny z wszelkim przyrostem przeznaczony będzie na dwa zakłady naukowe w języku polskim do kształcenia nauczycieli szkół ludowych, a to na jeden taki zakład we Lwowie, a na drugi w Krakowie, wyznaczając każdemu z nich połowę kapitału fundacyjnego, jakiby wówczas był. Zarząd kapitału, przypadającego dla zakładu we Lwowie oddaję gminie miasta Lwowa, a zarząd kapitału dla zakładu w Krakowie gminie miasta Krakowa. Gminy tych miast otrzymawszy

przeznaczony im kapitał, zaprowadzą u siebie wspomniany zakład naukowy z językiem polskim i wydadzą odpowiedni dlań statut według zasad racyonalnych i praktycznych z wyraźną wzmianką, że zakład ten pochodzi z fundacyi imienia Wiktora Osławskiego«.

Ponieważ rozporządzenie woli ostatniej śp. Osławskiego nie było testamentem, tylko kodycylem, przeto Sąd właściwy do przeprowadzenia pertraktacyi spadkowej, którym był ówczesny c. k. miejski Sąd delegowany w Wiedniu, zarządził ją na podstawie sukcesyi beztestamentowej. Krewni zmarłego oświadczyli się do spadku, ale nie chcieli uznać ważności kodycylu, zwłaszcza objętej nim fundacyi edukacyjnej, skutkiem czego c. k. Prokuratorya skarbu w Wiedniu wystąpić musiała ze skargą, domagając się w niej uznania prawomocności fundacyi edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego, wyposażonej kapitałem 550.000 złr. w. a. z 5% odsetkami, licząc od dnia jego śmierci, tudzież skazania sukcesorów beztestamentowych na spłacenie tego kapitału z powyższym procentem, kosztów procesowych i wszelkich pretensyi, przywiązanych do owej fundacyi. Do skargi tej przyłączył się egzekutor testamentowy Dr. Zoll przez swego zastępcę prawnego, adwokata wiedeńskiego Dra Rechena.

Wyrok wiedeńskiego c. k. Sądu powiatowego z dnia 28 stycznia 1899 L. III. $\frac{5697/95}{9/1}$ zapadł zgodnie z żądaniem skarżących i został zatwierdzony w drugiej instancyi orzeczeniem c. k. wyższego Sądu krajowego w Wiedniu z dnia 25 kwietnia 1899 Bc. IV. $\frac{104/99}{12}$, tu-

dzież w trzeciej instancyi orzeczeniem Najwyższego Trybunału tamże z dnia 5 października 1899 l. 9649.

Spłata należnego fundacyi kapitału 550.000 złr. czyli 1,100.000 koron z 5% procentami nastąpiła w dniu 24 lutego 1900 przez wydzielenie złożonych w wiedeńskim Banku austro-węgierskim na rzecz masy spadkowej po ś. p. W. Osławskim 4% Listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego w nominalnej wartości opiewających na sumę 1,520.600 koron i obligacyi renty papierowej w nominalnej wartości 6.900 koron, przyczem przyjęto te listy za przyznaną gotówkę według ówczesnego kursu. Cały ten kapitał, który odtąd przynosił 4%, pozostał na razie w dalszym zarządzie Banku austro-węgierskiego, który tak samo, jak dawniej, z zapadłych procentów zakupywał nowe 4% galicyjskie Listy zastawne. Bank ten z polecenia Wiedeńskiego Sądu pertraktacyjnego opłacił także wszystkie należytości skarbowe, tudzież należytości konsularne, pokrył wszelkie wydatki egzekutora testamentowego i zaspokoił pretensye prawnego tegoż zastępcy.

Na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 17 stycznia 1902. L. 38543 ex 1901 agendy fundacyi edukacyjnej ś. p. Wiktora Osławskiego, które dotąd należały do kompetencyi c. k. Namiestnictwa w Wiedniu, przeniesiono do c. k. Namiestnictwa we Lwowie, które zażądało od Banku austro-węgierskiego w Wiedniu wydania całego tamże się znajdującego kapitału fundacyjnego, co też Bank zaraz uskutecznił. Odtąd zarządem tego kapitału aż do wejścia w życie fundacyi zajmowało się c. k. Namiestnictwo we Lwowie. Obecnie po spłacie wszelkich należytości skutkiem znacznego przyro-

stu procentów majątek niniejszej fundacyi wzrósł do łącznej sumy 1,624.600 K. ulokowanej w 4% 56 letnich listach zastawnych Galicyjskiego Tow. kred. Ziemskiego a to:

Ser. I. Nr. 3088, 3094, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3312, 3445, 3459, 3463, 3464, 3466, 3467, 3469, 3474, 3479, 3487, 3520, 3548, 3555, 3564, 3565, 3566, 3568, 3586, 3587, 3588, 3590, 3591, 3599, 3600, 3604, 3627, 3689, 3700, 3701, 3711, 3712, 3713, 3734, 3735, 3737, 3738, 3739, 3740, 3772, 3776, 3777, 3785, 3786, 3788, 3811, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3947, 3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 4113, 4393, 4394, 4395, 4458.

Ser. II. Nr. 7884, 7896.

Ser. III. Nr. 45567, 47746, 47799, 47800, 47801, 47802, 47803, 47804, 47805, 47919, 47920.

Ser. IV. Nr. 13500.

Ser. V. Nr. 26691, 27056, 27057, 27059, 33894, 33896, 33897, 34564.

Ponieważ fundator przeznaczył każdoczesne dochody tej fundacyi na cztery wyraźnie przez się zakreślone szczegółowe cele, a to:

1) procenta od sumy 500.000 kor. na cztery stypendya po 5.000 koron;

2) procenta od sumy 60.000 koron na opędzenie kosztów wydawnictwa prac stypendystów i administracyi majątkiem fundacyjnym;

3) procenta od sumy 160.000 koron na zapomogi;

4) procenta od reszty zapisanego kapitału czyli od sumy 380.000 koron na zasiłki dla laboratoryów naukowych, to c. k. Namiestnictwo, by zapewnić równomierne

zgodne z wolą fundatora używanie dochodów z tej fundacyi na spełnienie tych jej szczegółowych zadań, w myśl wniosku egzekutora testamentu profesora Dra Fryderyka Zolla zarządziło rozdzielenie całego obecnego majątku fundacyjnego na cztery odrębne części w stosunku sum 500.000 koron, 60.000 koron, 160.000 koron i 380.000 koron i zarządziło następnie zastrzeżenie:

a) walorów a to: 4% 56 l. listy zastawne Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3088, 3094, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3312, 3445, 3459, 3463, 3464, 3466, 3467, 3469, 3474, 3479, 3487, 3520, 3548, 3555, 3564, 3565, 3566, 3568, 3586, 3587, 3588, 3590, 3591, 3599, 3600, 3604, 3627, 3689, 3700.

Ser. II. Nr. 7884.

Ser. III. Nr. 45567, 47746, 47799, 47800.

Ser. V. Nr. 26691, 27056.

na rzecz »fundacyi edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na udzielanie stypendyów«;

b) walorów a to: 4% 56 l. listy zastawne Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3701, 3711, 3712, 3713.

Ser. III. Nr. 47804, 47805, 47919, 47920.

Ser. V. Nr. 27057, 27059, 33894.

na rzecz »fundacyi edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na wydawnictwa naukowych prac stypendystów«;

c) walorów a to: 4% 56 l. listy zast. Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3734, 3735, 3737, 3738, 3739, 3740, 3772, 3776, 3777, 3785, 3786.

Ser. II. Nr. 7896.

Ser. III. Nr. 47801, 47802, 47803.

Ser. V. 33896, 33897.

na rzecz »fundacyi edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na udzielanie zapomóg«;

d) walorów a to: 4% 56 l. listy zast. Gal. Tow. kred. Ziemskiego:

Ser. I. Nr. 3788, 3811, 3814, 3815, 3816, 3817, 3818, 3947, 3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 4113, 4393, 4394, 4395, 4458.

Ser. IV. Nr. 13500.

Ser. V. Nr. 34564.

na rzecz »fundacyi edukacyjnej śp. Wiktora Osławskiego na udzielanie pieniężnych zasiłków laboratoryom naukowym«.

Równocześnie c. k. Namiestnictwo na wniosek egzekutora prof. Dr. Zolla i Akademii Umiejętności w Krakowie, uwzględniając z jednej strony znaczny wzrost kapitału na stypendya przeznaczonego, a z drugiej strony znaczne koszta publikacyi drukiem prac stypendystów, zezwoliło w interesie wzmożenia skuteczności tej fundacyi dla celów nauki, by procenta od walorów powyż pod *b)* wymienionych używano jedynie na opędzenie kosztów tych wydawnictw i by natomiast dziesięć procent (10%) od każdocześnie narosłych odsetek od walorów powyż pod *a)* wyszczególnionych, a na udzielanie stypendyów przeznaczonych, używano na opędzenie każdoczesnych kosztów ze zarządem tej fundacyi i jej majątku połączonych.

Gdy powołany w pierwszej linii do zarządu fundacyi Wydział krajowy we Lwowie reskryptem z dnia 19

maja 1903 L. 10380 tego zarządu nie przyjął, c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 11 października 1903 L. 102935, stosownie do woli śp. fundatora, poruczyło zarząd tej fundacyi Akademii Umiejętności w Krakowie, która też uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 1 grudnia 1903 zarząd tej fundacyi przyjęła.

W następstwie tego c. k. Namiestnictwo we Lwowie wszystkie powyż wyszczególnione i zastrzeżone walory, będące własnością tej fundacyi, oddało Akademii Umiejętności w Krakowie w przechowanie, uprawniając ją równocześnie do poboru każdocześnie narosłych odsetek od majątku fundacyjnego.

Gdy w ten sposób zaistniały już wszystkie warunki do ukonstytuowania tej fundacyi, to Akademia Umiejętności w Krakowie potwierdza niniejszem odbiór wyszczególnionych powyż walorów fundacyjnych, przyrzeka gorliwie czuwać nad utrzymaniem, po wieczne czasy, w całości zakładowego majątku tej fundacyi, zobowiązuje się wieczyście wykonywać zarząd tej fundacyi i dopełniać woli śp. fundatora Wiktora Osławskiego ściśle w myśl postanowień tego aktu, a w dowód tego zeznaje następujący:

AKT FUNDACYJNY

I. Fundacya mieć będzie po wieczne czasy nazwę: „Fundacya edukacyjna śp. Wiktora Osławskiego“;

II. Majątek zakładowy tej fundacyi tworzą zastrzeżone dla niej walory powyż w ustępach pod *a) b) c) d)* wyszczególnione.

Wszelkie kwoty pieniężne, jakie z biegiem czasu z jakiegokolwiekbądź powodu na wzmożenie zakładowego

majątku tej fundacyi przypadną, będą bezzwłocznie ulokowane w procentowych papierach wartościowych, pupilarne bezpieczeństwo posiadających, a tak zakupione walory będą zawinkulowane na rzecz tej fundacyi z uwidocznieniem bliższego ich przeznaczenia na spełnianie jednego z czterech zadań głównych tej fundacyi.

Również wszelkie uzyskane dochody z majątku fundacyjnego, o ileby natychmiast na jej cele zużyte nie były, będą natychmiast lokowane w pupilarnych walorach względnie na książeczki wkładkowe Kasy Oszczędności m. Krakowa, a to aż do czasu ich zużycia dla spełnienia zadań fundacyi.

III. Zarząd tej fundacyi wykonywać będzie Akademia Umiejętności w Krakowie przez swe każdoczesne organa administracyjne.

Administracyę tej fundacyi i jej majątku wykonywać będzie Akademia Umiejętuości w Krakowie zupełnie oddzielnie od zarządu innych jej funduszów i to w ten sposób, że dla administracyi tej fundacyi prowadzone będą należycie odrębne szczegółowe księgi rachunkowe i kasowe, uwidoczniające każdoczesny stan zakładowego majątku, wszelkie jego przychody i rozchody, przyczem wszystkie wydatki z tej fundacyi czynione, należytymi kwitami, względnie aktami, udokumentowane będą.

IV. Dziesięć procent (10%) od sumy uzyskanej z odsetek każdocześnie narosłych od walorów tej fundacyi przeznaczonych na udzielanie stypendyów, pobierać będzie Akademia Umiejętności w Krakowie na opędzenie wszystkich kosztów ze zarządem tej fundacyi, jej majątku i ze spełnianiem jej zadań połączonych.

Pozostała zaś w ten sposób reszta każdoczesnych

odsetek, narosłych od walorów fundacyjnych, przeznaczonych na udzielanie stypendyów, użytą każdocześnie będzie li tylko na udzielanie stypendyów rocznych po 5.000 koron.

Gdyby po wypłaceniu stypendyów z odsetek od kapitału stypendyjnego pozostała reszta (zawsze mniejsza od 5.000 koron), to połowa tej kwoty użytą będzie na zwiększenie kapitału stypendyjnego, a druga połowa włączoną zostanie do funduszu obrotowego. (Artykuł XI).

Wspomniane powyżej stypendya, wynoszące każde po 5.000 koron, rozda Komitet złożony z pięciu osób, t. j. z Prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie, z Sekretarza Generalnego tejże Akademii oraz każdoczesnych Rektorów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu we Lwowie i Politechniki we Lwowie. W razie gdyby który z wymienionych członków Komitetu osobiście nie mógł wziąć udziału w naradach, zastąpi go legalny jego zastępca.

Komitetowi przewodniczy i reprezentuje go na zewnątrz Prezes Akademii Umiejętności w Krakowie lub jego legalny zastępca.

Zarząd Akademii Umiejętności asygnuje stypendya osobom, które je według zawiadomienia Komitetu otrzymały.

V. W celu nadania stypendyum z tej fundacyi Zarząd Akademii Umiejętności w Krakowie ogłosi w dniu 1 czerwca odnośnego roku konkurs z terminem czterotygodniowym do wnoszenia podań przy wyszczególnieniu warunków, od których zawisłem jest udzielenie stypendyum — konkurs ten obwieści Zarząd Akademii w urzędowym dzienniku krajowym »Gazeta lwowska«, oraz

w miarę swego uznania w innych poczytnych krajowych czasopismach a nadto zarządzi obwieszczenie tego konkursu w Uniwersytetach w Krakowie i we Lwowie i na Politechnice we Lwowie.

VI. O nadanie stypendyum z niniejszej fundacyi ubiegać się mogą jedynie ci docenci Uniwersytetów w Krakowie i we Lwowie i Politechniki we Lwowie, nauczyciele lub zastępcy nauczycieli w gimnazyum lub w szkole realnej w kraju lub zagranicą, którzy są narodowości polskiej, władają należycie mową polską, nie przekroczyli 40 lat życia i ukończywszy uniwersytet lub politechnikę w kraju czy zagranicą ze stopniem akademickim, zamierzają się kształcić na profesorów dla wyższych Zakładów naukowych o polskim języku wykładowym w kraju, to jest dla polskich Uniwersytetów we Lwowie i w Krakowie i dla polskiej Politechniki we Lwowie, a to bez względu na ich pochodzenie, poddaństwo lub wyznanie, z jedynem wyłączeniem osób prawosławnego wyznania.

Ubiegający się o stypendyum z fundacyi kandydat winien w podaniu wniesionem w terminie do Akademii Umiejętności w Krakowie dowodnie wykazać zapomocą metryki urodzenia, świadectw szkolnych i innych urzędowych aktów, że posiada wszystkie powyż wyszczególnione warunki.

Następnie kandydat przedłożyć ma swe prace naukowe i szczegółowy program, według którego i gdzie zamierza kształcić się dalej. Miejscem dalszego kształcenia nie może być miasto, w którem kandydat jest docentem, nauczycielem lub zastępcą nauczyciela. Przedmiotem studyów może być każda gałąź wiedzy ludzkiej z wyjątkiem nauk teologicznych. Uczęszczaniu na Uniwersytety zagra-

niczne równają się także inne szkoły główne, jak np. w Paryżu Szkoła centralna, Szkoła normalna i wyższa Szkoła górnicza, z których opatrzeni dyplomem, wielkie mogą oddać usługi krajowi. Z europejskich Uniwersytetów wyłącza się jedynie Uniwersytet we Fryburgu w Szwajcaryi. Uczeń, tam przebywający, nie może pobierać stypendyum z fundacyi ś. p. Osławskiego.

VII. Nadesłane podanie Prezes Akademii prześle do zaopiniowania referentom, którymi nie mogą być członkowie Komitetu. Na referentów zaprasza się profesorów tych przedmiotów, w których kandydat chce się kształcić. Referenci złożą swoje sprawozdanie pisemnie i mogą być zaproszeni na posiedzenie Komitetu dla udzielenia ustnych wyjaśnień, lecz w głosowaniu udziału nie biorą. Po odebraniu sprawozdań referentów Prezes Akademii zwoła w pierwszych dniach października Komitet, który, zbadawszy sprawozdania, nada według swego najlepszego uznania stypendya najbardziej zasługującym kandydatom na jeden rok.

Stypendya wypłaci się z góry w półrocznych ratach. Wszakże ten sam kandydat może następnie otrzymać stypendyum roczne po raz drugi i trzeci, jeżeli w końcu roku szkolnego, na który stypendyum otrzymał, mianowicie w miesiącu czerwcu złoży Komitetowi szczegółowe sprawozdanie ze swoich czynności i udowodni, że wykonał w wielkiej części przedłożony swój program. Od uznania Komitetu, który w razie potrzeby zasiągnie zdania referentów, zależeć będzie pozostawienie kandydata na rok drugi i trzeci przy stypendyum.

W razie większej liczby kompetentów pierwszeństwo mają ci, którzy pobierali to stypendyum, a na przedłuże-

nie go zasługują; po nich ci, których wykształcenie jest rzeczą pożądaną ze względu na wakującą lub zawakować mającą katedrę; po tych poświęcający się studyom nauk doświadczalnych, które wymagają pracy w laboratoryach.

W żadnym razie stypendyum nie może być rozdzielone pomiędzy dwóch ubiegających się.

Prace naukowe, wykonane przez stypendystę i przedłożone Komitetowi dla zatrzymania stypendyum na drugi lub trzeci rok, w razie przychylenia się Komitetu do podania stypendysty, winny być ogłaszane drukiem w publikacyach Akademii Umiejętności.

Czuwanie nad moralnością, dobrem postępowaniem i pilną nauką stypendystów zapomocą korespondencyi z przełożonymi instytutów zagranicznych, do których będą uczęszczali, powierza się patryotyzmowi członków Komitetu, który ma prawo i obowiązek odwołać bezzwłocznie źle się prowadzących stypendystów, względnie udzielone im stypendya odebrać.

Gdyby liczba rozdanych stypendyów dla braku ukwalifikowanych kandydatów okazała się mniejszą, jak liczba mająca być rozdaną, nierozdzieloną sumę wcieli się do kapitału stypendyjnego.

VIII. Każdocześnie narosłe odsetki od fundacyjnych walorów, przeznaczonych na wydawnictwa naukowych prac stypendystów, użyte będą wyłącznie na ogłaszanie drukiem prac naukowych tych osób, które uzyskały stypendya im. Wiktora Osławskiego.

Odsetki od tej kwoty, nieużyte stosownie do przeznaczonego celu w ostatnim roku administracyjnym, stanowić będą osobny fundusz obrotowy wydawniczy, którego

przeznaczenie będzie to samo co odsetek od wyżej wzmiankowanej kwoty zakładowej.

IX. Każdocześnie narosłe odsetki od walorów fundacyjnych, przeznaczonych na zapomogi, użyte będą na udzielanie rocznych zapomóg po 1400 koron, a najwyżej po 1800 kor., dla młodych wykształconych docentów narodowości polskiej powracających po zupełnem ukończeniu swoich studyów do kraju, którzy płatnej posady jeszcze nie otrzymali. Zapomogi te płatne są z uwagi na to, że stanowią niejako przedłużenie pobieranych poprzednio stypendyów w ratach półrocznych z góry. Pierwszeństwo do otrzymania tych zapomóg będą mieć ci docenci, którzy pobierali stypendyum z tej fundacyi. Zapomoga taka udzieloną być może najwyżej przez dwa (2) lata; Zarząd Akademii Umiejętności wydaje asygnatę na wypłatę tych zapomóg z góry w półrocznych ratach.

Prawo rozdawnictwa tych zapomóg służy Komitetowi, powołanemu do rozdawania stypendyów. Dopóki nie zajdzie potrzeba udzielania tych zapomóg docentom powracającym z podróży naukowej, Komitet nadać je może odpowiednio niezaopatrzonym docentom prywatnym polskiej narodowości, którzy przy wejściu w życie fundacyi pełnić będą obowiązki i wykładać będą w polskim języku na Krakowskim lub Lwowskim Uniwersytecie albo na Lwowskiej Politechnice.

Nieużyte z tego funduszu odsetki służyć będą w połowie do powiększenia zakładowego kapitału, przeznaczonego na powyższe zapomogi, a w połowie wejdą do funduszu obrotowego (Art. XI).

X. Każdocześnie narosłe odsetki od walorów fundacyjnych, przeznaczonych na udzielanie pieniężnych zasił-

ków laboratoryom naukowym, rozdzieli się corocznie na dwie (równe) połowy: jedna dla laboratoryów Uniwersytetu Krakowskiego, druga dla laboratoryów Uniwersytetu Lwowskiego.

Pobór tych odsetek ma się odbywać w ten sposób, że w pierwszym roku udzielone będą dla pracowni połączonej z katedrą fizyki, w drugim roku dla pracowni połączonej z katedrą fizyologii, w trzecim roku dla pracowni połączonej z katedrami mineralogii i geologii, w czwartym roku dla pracowni połączonych z katedrami botaniki i zoologii, w piątym roku dla pracowni połączonej z katedrą chemii.

Gdyby na Uniwersytecie Krakowskim i Lwowskim było więcej katedr w powyższym zakresie, to do podziału należeć będą co najwyżej te dwie katedry, do których dołączone są laboratorya stale przez Rząd dotowane. Podział odsetek w rzeczonych grupach, które obejmować będą więcej pracowni, nastąpi w równych częściach na każdą katedrę, bez względu na to, do jakiegoby taka katedra należała Wydziału, wyjąwszy, iżby się profesorowie przedmiotów należących do jednej grupy, ze względu na ważność pewnych badań albo z innych doniosłych powodów, zgodzili na nierówny w pojedyńczym przypadku podział, albowiem tego rodzaju udzielona im swoboda wypaść może tylko na korzyść uczniów i nauki.

Powyższe wsparcia dla tego głównie przeznacza się celu, aby prace w laboratoryach i badania naukowe, prowadzone w nich bądź przez profesorów bądź przez uczniów, były tymże ułatwione przez zakupno nowych przyrządów naukowych lub materyału niezbędnego do badań, i aby młodzież uniwersytecka miała większą spo-

sobność do kształcenia się praktycznie na korzyść nauki i kraju

Zasiłki te z niniejszej fundacyi nie będą atoli nigdy wliczane do należnych powyższym laboratoryom uniwersyteckim dotacyi ze Skarbu państwa i nie mogą nigdy wpłynąć na zmniejszenie tych dotacyi państwowych, co Zarząd fundacyi gorliwie przestrzegać powinien.

W celu ułatwienia ścisłego złożenia rachunków z użytych subwencyi, powyższe odsetki wypłaca się dyrektorom pomienionych pracowni w formie otworzenia im rachunku bieżącego w Banku krajowym we Lwowie lub w filii tegoż Banku w Krakowie, albo też w analogicznych i zaufanie budzących instytucyach finansowych i to w ten sposób, że przypadająca na daną pracownię kwota w całości z góry na wymieniony rachunek wniesioną zostanie w dwóch ratach, z których pierwsza będzie płatną d. 2 stycznia, a druga d. 1 lipca danego roku, tj. w terminach płatności kuponów przypadających od walorów wchodzących w skład danego funduszu. Dyrektor odpowiedniej pracowni będzie mógł podnosić potrzebne mu kwoty ze złożonej na jego korzyść subwencyi zapomocą czeków. Przypadającą sumą na pracownię rozporządza dyrektor pracowni według swego swobodnego uznania z jak największą atoli korzyścią dla praktycznego kształcenia się młodzieży. Dyrektor powinien z użycia otrzymanej subwencyi złożyć udokumentowany rachunek Akademii Umiejętności i to przed końcem peryodu, po upływie którego przychodzi kolej pobierania odsetek na tę samą pracownię. Przyrządy kupione z tych odsetek i mogące być zainwentaryzowane stają się własnością pracowni i mają być zapisane w inwentarzu rzą-

dowym pracowni z nadmienieniem, że kupione zostały z fundacyi imienia Wiktora Osławskiego.

Jeżeliby dyrektor pracowni nie złożył w przepisanym czasie udokumentowanego szczegółowego sprawozdania i rachunku z użycia otrzymanej kwoty, pracownia jego będzie przy następującej kolei pominiętą, a odsetki na nią przypadające będą przyłączone do części kapitału fundacyjnego przeznaczonej na pracownie; a to ma się powtarzać tak długo, dopóki rachunek nie będzie przedłożony i przyjęty albo osoba dyrektora się nie zmieni.

XI. Obok powyższych części kapitału fundacyjnego powstaje osobny fundusz obrotowy (niezależnie od funduszu obrotowego wydawniczego, omówionego w art. VIII), a to w sposób oznaczony w art. IV i w art. IX. Fundusz ten służyć będzie w miarę potrzeby do wspomożenia celów podniesionych w powyższych artykułach i to w sposób, jaki Zarząd Akademii Umiejętności uzna za właściwy. Zawsze jednak zgodnie z intencyą aktu fundacyjnego.

XII. Gdyby przez zbieg nieprzewidzianych wypadków lub przez zaniedbanie obowiązków zaprzestano ściśle wykonywać przepisy tej fundacyi, albo gdyby ze zmianą obecnych stosunków należyte dopełnienie powyższych postanowień okazało się niemożebnem, to natenczas fundacya niniejsza istnieć przestaje, a cały kapitał fundacyjny z wszelkim przyrostem przeznaczony będzie na dwa zakłady naukowe z językiem polskim do kształcenia nauczycieli szkół ludowych, a to na jeden taki zakład we Lwowie i na drugi w Krakowie, wyznaczając każdemu z nich połowę kapitału fundacyjnego, jakiby wówczas był.

Zarząd kapitału przypadającego dla zakładu we Lwowie oddany będzie gminie miasta Lwowa, a zarząd kapitału dla zakładu w Krakowie gminie miasta Krakowa. Gminy tych miast po otrzymaniu przeznaczonego dla nich kapitału zaprowadzą u siebie wspomniany zakład naukowy z językiem polskim i wydadzą odpowiedni dlań statut według zasad racyonalnych i praktycznych z wyraźną wzmianką, że zakład ten pochodzi z fundacyi imienia Wiktora Osławskiego.

XIII. Bezpośredni nadzór nad zarządem tej fundacyi wykonywać będzie Walne Zgromadzenie Akademii Umiejętności w Krakowie, któremu corocznie Zarząd tej Akademii przedłoży do aprobaty szczegółowe udokumentowane sprawozdanie z czynności zarządu tej fundacyi za rok ubiegły. W sprawozdaniu tem uwidoczni Zarząd Akademii dokładnie każdoczesny stan zakładowego majątku fundacyi, ilość jego rocznych dochodów, sposób ich zużycia na spełnienie zadań tej fundacyi oraz tok czynności zarządu w roku ubiegłym.

Walne Zgromadzenie Akademii Umiejętności za pośrednictwem wybranej ze swego grona komisyi rewizyjnej przez przejrzenie ksiąg rachunkowych i kasowych zarządu fundacyi i jego aktów stwierdzi daty, liczby i czynności Zarządu w sprawozdaniu przytoczone i udzieli zarządowi fundacyi absolutoryum względnie wyda odpowiednie zarządzenia w celu uchylenia dostrzeżonych usterek w zarządzie fundacyi.

Najwyższy nadzór nad zarządem tej fundacyi przysługuje c. k. Namiestnictwu we Lwowie, które też uprawnionem będzie w miarę swego uznania zarządzić przez swe organa zbadanie czynności Zarządu fundacyi, stanu

jej majątku oraz użycia jej dochodów i w miarę uznania tego za potrzebne wydać odpowiednie zarządzenia w celu uchylenia dostrzeżonych usterek w zarządzie fundacyi.

XIV. Niniejszy akt zeznaje się w ośmiu egzemplarzach, z których jeden nieostemplowany złożonym będzie w Archiwum c. k. Namiestnictwa we Lwowie, a reszta ostemplowana markami stemplowemi po 1 kor. od każdego arkusza, przechowaną będzie w jednym egzemplarzu w archiwach Wydziału krajowego we Lwowie, Akademii Umiejętności w Krakowie, Uniwersytetu w Krakowie, Uniwersytetu we Lwowie, Politechniki we Lwowie, gminy miasta Lwowa i gminy miasta Krakowa.

Kraków, dnia 17 kwietnia 1905 r.

Stanisław Tarnowski *w. r., Prezes Akademii Umiejętności;* ***Bolesław Ulanowski*** *w. r., Sekretarz Generalny;* ***Fryderyk Zoll*** *w. r., Dyrektor Wydz. hist.-filoz.;* ***Kazimierz Morawski*** *w. r., Dyrektor Wydz. filolog.;* ***Napoleon Cybulski*** *w. r., Dyrektor Wydz. matem.-przyrodn.;* ***Józef Tretiak*** *w. r., członek Zarządu Ak. Um. —* ***Włodzimierz Demetrykiewicz*** *w. r.*
Władysław Kulczyński *w. r.*

L. 59365. *(L. S.).*

C. k. Namiestnictwo jako najwyższa władza fundacyjna krajowa, zatwierdza niniejszy akt fundacyjny w całej osnowie. Z c. k. Namiestnictwa. Lwów, 6 maja 1905. C. k. Namiestnik: ***Potocki*** w. r.

(L. S.).

O pamięci
jako ogólnym podkładzie zjawisk życia.

Rzecz czytana na publicznem posiedzeniu Akademii Umiejętności w dniu 20 maja 1905 roku

przez

Józefa Rostafińskiego.

Darwin umarł, teorya jego upadła, ale duch jego żyje i żyć będzie w umiejętności wieki całe. Od czasów Arystotelesa nie było w naukach przyrodniczych drugiego tak potężnego umysłu. Darwin tchnął w każdą nieledwo gałąź nauk przyrodniczych nowe, potężnie pulsujące życie, wprowadzając do pracowni, w których badano dawniej raczej bezduszne szkielety organizmów niż same istoty żyjące, ich wzajemny do siebie stosunek oraz środowisko, w którem żyją. Jemu zawdzięczamy pojęcie przystosowania, to jest wyobrażenie, że pomiędzy warunkami, wśród których organizm żyje, pokarmem, którym się żywi, całym zresztą sposobem życia a postacią ciała zachodzi ścisły związek. Kot chwytający pastwę, kret rozkopujący w tym samym celu ziemię, nietoperz unoszący się dlatego w powietrzu, foka pływająca w wodzie, małpa podająca sobie do ust pokarm

mają tę samą przednią kończynę całkiem inaczej zbudowaną i właśnie doskonale przystosowaną do czynności, którą spełnia. Podobnie ma się rzecz z innemi narzędziami ciała z całą plastyczną i ulegającą wpływom środowiska postacią organizmu.

Tę myśl wypowiedział sam Darwin.

Sprawdzono ją na tysiącznych przykładach, a skoro taka zależność narzędzi organizmów od środowiska okazała się powszechną, to nasuwało się samo przez się pytanie: w jaki sposób i przez co może środowisko oddziaływać na ciało.

W roślinach i niższych zwierzętach ich plazma to jest ciało, które żywi się, oddycha, czuje i rozmnaża się, jest jednorodne. Nazwałem takie jednorodne ciało *homoplazmą*. Wyższe zwierzęta tylko w swoich zarodkach mają taką jednorodną plazmę. Skoro się jednak z zarodków swoich rozwijają, n. p. ikra rybia w dorosłą rybę, to w miarę rozwoju jednorodna ich plazma, to jest ich ciało, zróżnia się w tak nazwane przezemnie *heteroplazmy*, tworząc kościec, mięśnie, nerwy, gruczoły wydzielnicze. Tylko ta tkanka, z której będzie powstawać w przyszłości znów ikra, z której wogóle mówiąc powstają wszystkie zarodki, jest jednorodną plazmą i ona przeniesie na nowe pokolenie właściwości gatunku, — zróżnione zaś plazmy, obejmą na czas indywidualnego życia pewne właściwe sobie czynności, kościec — szkieletu, mięśnie — ruchu, gruczoły — wydzielania, nerwy — czynność czucia.

Na takie niezróżnione ciała niższych istot i roślin, oraz na zróżnione ciała wyższych zwierząt oddziaływa środowisko.

Organizmy mogą żyć w wodzie, powietrzu i glebie, a te odmienne środowiska mogą mieć nietylko skład chemicznie różny, ale i postaci energii, które nazywamy ciepłem, światłem, elektrycznością lub ciśnieniem mogą być w danym środowisku rozmaite.

Z jednej strony mamy więc istotę żyjącą, której ciało jest bądź jednorodne, bądź zróżnione, z drugiej materyę środowiska, w której ustrojowi żyć przychodzi, różnego składu chemicznego i mogącą nań oddziaływać zapomocą tej lub owej energii. Ten świat zjawisk został w drugiej połowie zeszłego wieku dokładniej i wszechstronnie zbadany. Okazało się, że obejmuje on także najbardziej charakterystyczne objawy życia, bo ruchy organizmów.

Kładę na to nacisk, bo przecież poruszanie się jest tak w naszym umyśle związane z pojęciem życia, że ilekroć widzimy ruch masy bez widocznych, zewnętrznych, bezpośrednich przyczyn, odnosimy go do istoty żyjącej. I pies nawet widząc toczący się kamień, szczeka na niego sądząc, że ma do czynienia z czemś żyjącem i ze zdumieniem spogląda, jeżeli głaz przypadkiem się zatrzymał. W tym świecie odróżniamy więc ruchy narzędzi takich organizmów, które są przyrośnięte i nie mogą się całe przemieszczać z jednego miejsca na drugie. Nazwano je tropizmami; po polsku możnaby je nazwać zwrotnością i mówić o zwrotności świetlnej (phototropizm), cieplnej (termotropizm), ciążenia (geotropizm), elektrycznej (galwanotropizm), chemicznej (chemotropizm) stosownie do tego czy ruch pewnego narzędzia rośliny lub zwierzęcia zostaje wywołany przez światło, ciepło, ciśnienie, elektryczność, lub przez chemiczną na-

turę działającej materyi. W drugim szeregu stoją odpowiednie taksye, obejmujące zjawiska przenoszenia się całych organizmów z miejsca na miejsce, a zatem phototaksya, możnaby powiedzieć przemieszczanie świetlne, termotaksya — cieplne i t. p.

Wiemy dziś zatem, że jakakolwiek zmiana w zewnętrznych warunkach, wśród których znajduje się istota żyjąca, a zatem n. p. podniesienie się temperatury, zmniejszenie się natężenia światła, zmiana ciśnienia powietrza, powstanie prądu elektrycznego działa podniecająco lub osłabiająco na zjawiska życia danego organizmu, na jego tropizmy lub taksye.

Te czynniki wywołujące podrażnienie w objawach życia nazywamy podnietami (bodźcami), a odpowiednią wrażliwość ciała na podnietę jego pobudliwością.

Wszystkie czynniki środowiska, które wywołują tropizmy i taksye są właśnie podnietami. Można je więc grupować stosownie do postaci energii, która na organizm działa, czy jest nią światło, ciepło, ciśnienie, elektryczność, czy też skład chemiczny środowiska, w którem istota żyjąca się obraca.

Energia słoneczna jest głównym choć niewyłącznym źródłem podniet, działających na pobudliwą plazmę istot żywych. Jej ciepło (termotropizm) działa podniecająco na wzrost; w pewnem natężeniu może wywoływać lub powstrzymywać ruchy, a nawet działać znieczulająco, jak chloroform.

Światło słoneczne działa nietylko na nerw wzrokowy. Phototropizm i phototaksya odgrywają pierwszorzędną rolę w ekonomii natury. Promienie światła czerwonej części widma zaprzęgają gałeczki zieleni roślin do wyra-

biania mąki, stanowiącej podstawę bytu wszystkich innych roślin i wszystkich zwierząt, kiedy promienie niebieskie widma wywołują inną pracę, a mianowicie ruchy. Widzimy je co dnia w skutkach na roślinach stojących na oknie, których pędy zwracają się do źródła jednostronnego oświetlenia. Rośliny i zwierzęta szukają światła pewnego natężenia. Podobnie jak ciepło tak i światło może być zabójcze dla pewnych istot, giną od niego bakterye tak powszechnie, że nie znamy lepszego środka dezinfekcyi jak wystawienie zakażonych przedmiotów na słońce.

Poza światłem i ciepłem słońce jest źródłem elektryczności, a może i innych energii działających pobudliwie na istoty żyjące, o czem nic zgoła nie wiemy nie mając odpowiednich zmysłów do ich rozpoznania.

Skoro słońce wysusza ziemię i sprowadza opady, to jest chociaż pośrednio źródłem wpływów jakie wilgotność lub suchość środowiska wywołuje na organizmy czyli tak zwanego hydrotropizmu.

Podnietą może być ruch molarny, to jest ciśnienie, uderzenie, wstrząśnienie. Korzeń rośliny uciskany jednostronnie odwraca się od strony uciskanej i przekrzywia w odwrotną, podobnie działa nań grawitacya kierując go po poziomie w głąb ziemi, ale ta sama energia działa wręcz odwrotnie na pędy i dlatego rośliny na całym globie wznoszą się pionowo w górę. Podobnie i mięśnie kurczą się pod wpływem ucisku. Mimoza stąd jest obrazem czułości, że jest wrażliwa na lekkie nawet wstrząśnienia, pod wpływem których jej listeczki stulają się, a całe liście zwieszają się ku dołowi.

Pod wpływem prądu elektrycznego ryby i kijanki

stają nieruchomo, zwracając się pyskiem ku biegunowi dodatniemu prądu, odwrotnie jak pewne wymoczki zwracające się ku ujemnemu.

Działanie chemiczne, a więc n. p. pokarmów, wody i tlenu na organizm są powszechnie znane. Nietylko my się upijamy, ale i noktyluki, mające zdolność świecenia i wywołujące zjawisko fosforescencyi oceanów; o ile je spoimy parami alkoholu okrywającemi powierzchnią cieczy, w której żyją, przestają świecić i dopóki się nie wytrzeźwią nie można niczem wywołać ich świecenia. Nietylko zwierzęta, ale i mimoza ulega narkozie chloroformu i w takim stanie jej liście śpią snem narkotycznym i są obojętne na wszelkie wstrząśnienia, podobnie, jak człowiek w takim śnie pogrążony.

Niezmiernie mała ilość tlenu wywołuje ruch pewnych bakteryi, które go łakną tak chciwie, że płyną z wielką energią ku miejscu gdzie go jest większa obfitość. Ruchliwe plemniki pewnych paproci w kropli wody zwracają się w kierunku, w którym znajdują się ślady kwasu jabłkowego, wynoszące zaledwie $\frac{1}{150\,000}$ %. Nie zapominajmy zresztą, że pewne środowisko oddziaływa na istotę żyjącą za pomocą różnych energii, których wpływy mogą się sumować, lub nawet wzajemnie się znosić. Wszyscy znamy kaktusy, rośliny suchego klimatu, które zatraciły całkiem liście, ich czynności obejmuje łodyga w szczególniejszy sposób zgrubiała. Ale są rośliny do kaktusów łudząco podobne, chociaż należą do całkiem innych rodzin. Wyrzeźbiły je tak i zmieniły sumujące się w działaniu podniety, szczególnie suchego klimatu. Jest on w stanie nietylko zmieniać postać roślin, ale nawet ich wewnętrzną budowę.

Życie korzenia w ziemi daje nam przykład walczących z sobą podniet. Korzeń kiełkującej rośliny rośnie bowiem pionowo w głąb ziemi pod wpływem ciążenia, ale jeżeli na swej drodze spotka się z warstwą suchej gleby, a obok znajdzie wilgotniejszą, to wpływ wilgotności (hydrotropizmu) przeważy nad ciążeniem (geotropizmem), korzeń zboczy od pionu i skrzywi się ku wilgotniejszej ziemi. Niechże spotka w niej jednostronny ucisk, wywołany n. p. kamykiem, to znów skrzywi się w przeciwną stronę.

We wszystkich zjawiskach pobudliwości należy odróżnić zachowanie się plazmy niezróżnionej w roślinach i niższych zwierzętach oraz zróżnionej plazmy zwierząt wyższych.

W plazmie jednorodnej różne podniety wywołują różne skutki; inaczej n. p. może działać światło, inaczej ciepło, inaczej ciśnienie, inaczej wilgotność gleby na pewną roślinę lub zwierzę. Ale plazma zróżniona właśnie tem się odznacza, że najróżnorodniejsze podniety nie mogą wywoływać w niej różnych skutków, owszem wywołują zawsze tylko ten sam skutek. Czy kłójemy lub uciskamy mięsień, czy parzymy go kwasem, solą lub amoniakiem, czy go ogrzewamy czy oziębiamy, czy przepuszczamy prąd przez niego, zawsze kurczy się, to znaczy przechodzi ze stanu spoczynku w stan czynny, wywołany którąkolwiek z tych podniet. Każdy gruczoł na jakąkolwiek podnietę może odpowiadać tylko wydawaniem właściwej sobie wydzieliny. W układzie nerwowym ośrodkowym podniety wywołują zawsze wrażenia i objawy świadomości w mózgowiu.

We wszystkich też zjawiskach pobudliwości działanie

ich jest swoiste. Każdy gatunek rośliny i zwierzęcia nastrojony jest trzeba powiedzieć w pewien stały, właściwy sobie sposób na działanie światła, ciepła, wpływów chemicznych lub molarnych jak to widać na przykładzie, że nasiona różnych gatunków roślin kiełkują w swoisty sposób, to jest w pewnej temperaturze, właściwej tylko sobie.

Ten ostatni przykład pozwoli nam zapoznać się z pewnem, ogólnem prawem pobudliwości. Gorczyca zaczyna kiełkować w temperaturze 0°. To jest pierwszy próg jej pobudliwości, tak zwane minimum; skoro temperatura, w której nasiona kiełkują, wzrasta aż do 27.4°, to współcześnie wzrasta i energia kiełkowania. Skoro jednak to optimum, tę powiedziałbym pełnię pobudliwości przekroczymy, energia kiełkowania zaczyna się zmniejszać aż do drugiej granicy, zwanej maximum, która u gorczycy wynosi 37.2°. W każdem zjawisku pobudliwości widzimy takie trzy zwrotne momenta. Len zaczyna kiełkować w 1.8°, jęczmień w 5°, kukurydza w 9.5°, ale len osięga pełnię pobudliwości w 21°, jęczmień w 28.7°, kukurydza w 33.3°. Drugi maksymalny próg pobudliwości lnu wypada w 28°, jęczmienia w 37.7°, kukurydzy w 46.2°. Każda z tych roślin ma zatem inne progi i odmienną sobie właściwą pełnię pobudliwości. To jest zatem swoistość pobudliwości. Wszystkie rośliny podczas kiełkowania ulegają wpływom temperatury, wszystkie osięgają w pewnej temperaturze oba progi i pełnię pobudliwości, ale te progi i ta pełnia może być w każdym gatunku odmienna. Swoistość pobudliwości tych roślin polega właśnie na tem, że progi ich życia oraz jego optimum wypadają w różnych im właściwych temperaturach. We

wszystkich istotach żyjących każdy objaw życia rozpoczyna się pod wpływem jakiejś podniety, działającej minimalnie, rośnie, skoro ona wzrasta, aż do punktu optymalnego, a po jego przekroczeniu nagle spada i niebawem dochodzi do drugiego progu pobudliwości. To wszystko było powszechnie wiadome, ale czem są właściwie zjawiska pobudliwości nie wiedziano, sądzono też że te trzy progi, w jakich się objawia swoisto, w każdym gatunku są stałe. W rozprawie, którą czytałem w naszej Akademii 6 stycznia b. r. o nowej teoryi pochodzenia gatunków, starałem się po raz pierwszy tę rzecz wyjaśnić.

Skoro we wszystkich zjawiskach pobudliwości właściwych istotom żyjącym, możemy odróżnić takie trzy kardynalne punkta, to rozebranie jednego przykładu starczy za wszystkie inne, bo musi się do wszystkich innych stosować.

Weźmy przykład pobudliwości chemicznej z dziedziny codziennego życia. Przypuśćmy, że pijamy filiżankę herbaty z trzema kawałkami cukru, skoro jest gorzka lub przesłodzona, większą ilością cukru, odsuwamy ją ze wstrętem. Każdy więc człowiek pijący osłodzoną herbatę odczuwa trzy punkta natężenia roztworu. Przy pewnym mówi, że nie jest dość słodka, wobec powiększonego stężenia dochodzi do swego optimum, skoro je przekroczy niebawem znajduje, że jest przesłodzona. Wiemy jednak, że możemy się odzwyczaić od pijania bardzo słodkiej herbaty, lub odwrotnie; w takich razach nasze optimum się zmieni. Jeżeli pijaliśmy herbatę z trzema kawałkami cukru a zejdziemy do jednego — optimum cofnie się ku minimum, w przeciwnym razie

zwróci się ku poprzedniemu maximum. Możemy dojść do pijania herbaty nawet bez cukru lub słodkiej jak ulepek, to jest nasyconej cukrem; w takich razach optimum zejdzie się raz z minimum, drugi raz z maximum. Z tego się pokazuje, że te trzy punkta nie są wcale stałemi wielkościami, że mogą się przesuwać, że jeżeli dzieje się to nagle, sprawia nam to przykrość i nie obchodzi się bez wysiłku woli z naszej strony. Przeciwnie można sobie wyobrazić, że gdybyśmy roztarli trzy kawałki cukru, z którymi jesteśmy przyzwyczajeni pijać herbatę, na proszek, rozdzielili go na sto części i ujmowali lub dodawali do tej samej ilości cieczy, to jest do jednej filiżanki co dnia po $^1/_{100}$ danej ilości cukru, anibyśmy się spostrzegli, jak nasze optimum przesunęłoby się w jedną lub drugą stronę. Przyzwyczailibyśmy się niespostrzeżenie pijać bądź całkiem gorzką, bądź słodką jak ulepek herbatę. Widzimy z tego przykładu, że owe trzy kardynalne punkta każdej pobudliwości, dwa jej progi i jej pełnia nie są stałe, że mogą się przesuwać, że to przesuwanie zależy od przyzwyczajenia, które o ile jest powolne następuje niespostrzeżenie.

Picie herbaty mniej lub więcej słodkiej ma dla naszego życia bardzo podrzędne znaczenie, wybrałem je jako przykład dlatego, ponieważ do nas się odnosi i wskutek tego najłatwiej jest w całej pełni zrozumiałe. Ale nie trudno o przykłady pobudliwości chemicznej, które dla życia organizmów są pierwszorzędnego znaczenia i przebiegają w zupełnie analogiczny sposób. Bakterye gnilne są n. p. wrażliwe na działanie bulionu. Jeżeli do kropli czystej wody, w której je umieścimy, dodamy z jednej strony roztwór bulionu, to może być tak

słaby, że żadnego wpływu nie wywrze, skoro będziemy go stężać możemy dojść do takiego, który stanowi minimum ich pobudliwości i sprawi, że się będą wszystkie powoli zwracać z kropli czystej wody ku stronie tego minimalnego stężenia. W miarę zwiększenia stężenia dochodzimy do pełni pobudliwości wywołującej zjawisko, że wszystkie bakterye z wielką energią przemieszczą się na brzeg kropli zawierający stężony bulion. Jeżeli jeszcze zwiększymy stężenie to dojdziemy do maximum, a skoro je przekroczymy, to zobaczymy, że bakterye zaczną uciekać od miejsca zbytniego stężenia ku czystszej wodzie. W tym razie czysta woda i bulion zbyt stężony nietylko są progami pobudliwości, ale zarazem granicami życia, bo stwarzają warunki, w których bakterye gnilne żyć nie mogą. Ta pobudliwość na wpływy chemiczne jest dla bakteryi gnilnych pierwszorzędnego znaczenia, bo pozwala im w stanie natury zwracać się do miejsc gdzie znajdują się produkty rozkładu mięsa, w takiem stężeniu, jakiem zwykły się żywić. Doświadczenia na bakteryach wykazały też, że można ich pokolenia przyzwyczajać lub odzwyczajać od pewnych podniet w zupełnie ten sam sposób, jak my odzwyczajamy się od picia herbaty do pewnego stopnia słodkiej i że pokolenia tak przyzwyczajone zachowują już nabyte własności.

Gnijące mięso przyciąga nietylko bakterye, ale także muchy i ich larwy, w tym razie działają produkta rozkładu na powonienie tych zwierząt. Spostrzeżono, że samce motyli zbiegają się do samiczek ze znacznej, nieraz milowej, odległości przez podobne działanie na powonienie.

Widzimy na tym przykładzie, że tak zwany instynkt sprowadza się do zjawisk pobudliwości.

Ruchliwe i pływające w wodzie plemniki pewnych paproci są wrażliwe na działanie kwasu jabłkowego, podobnie, jak bakterye gnilne są wrażliwe na działanie bulionu. Jaja tych paproci wydzielając kwas jabłkowy zwracają ku sobie plemniki. Bez tej pobudliwości zapłodnienie i rozwój paproci byłby niemożliwy. Podobnych przykładów z dziedziny pobudliwości chemicznej możnaby namnożyć bez końca. Możnaby też przejść wszystkie inne postaci energii, przez które działa środowisko na istoty żyjące i wykazać, że wszędzie jest podobnie, stwierdzając, że jeden szczegółowy rozbiór przykładu herbaty może starczyć za wszystkie.

Sprowadziliśmy więc zjawiska pobudliwości do kwestyi przyzwyczajeń i możemy ogólnie powiedzieć, że pobudliwość polega na przyzwyczajeniu danego organizmu do pewnej podniety, zależnej od środowiska, w którem żyje.

Każdy organizm jest przystosowany swoisto do pełni danej podniety — od tej pełni rozchodzą się w dwu kierunkach coraz mniej korzystne warunki bytu aż do dwu progów śmierci. Jeżeli organizm zostaje nagle przeniesiony poza progi, do których jest przyzwyczajony — ginie, o ile jest nieruchomy, a o ile jest ruchliwy, bez względu czy jest rośliną czy zwierzęciem, może uniknąć śmierci, przenosząc się w inne miejsce, gdzie takie niebezpieczeństwo mu nie grozi. Jeżeli warunki powoli się zmienią, może się do nich przyzwyczaić. Przez przyzwyczajenie więc odczuwa bądź zwiększenie bądź zmniej-

szenie działającej nań podniety. Czemże my jednak poznajemy jakąkolwiek zmianę przyzwyczajenia jeżeli nie pamięcią. Biorąc przykład picia herbaty ja poznaję, że jakaś herbata, którą mi podają jest dość słodka, lub za słodka, w stosunku do tej do jakiej jestem przyzwyczajony, tylko pamięcią. Przyzwyczajenie jest aktem pamięci a skoro wszystkie zjawiska pobudliwości polegają na przyzwyczajeniach, to wszystkie są aktami pamięci.

Ten rezultat, do którego doszedłem, rozważając zjawiska pobudliwości. chociaż jasny, tak jest sprzeczny z naszem wyobrażeniem o pamięci, że wymaga omówienia.

Większość ludzi stoi na tem stanowisku, że wszystkie sprawy myślenia oparte są na pamięci i rozumie. Jest to stanowisko Imci pana Mikołaja Reja, którego jubileusz w b. r. obchodzimy. W naiwny sposób radzi on czytelnikowi swemu, jak ma postępować zajmując się czytaniem: „donoś wszystko“ — mówi on — „do onego wszech smysłów wójta a do wójtowej, to jest do rozumu a do pamięci — a co wójt rozezna co potrzebnego jest, to wójtowa niechaj mocno schowa i zapięczętuje, bo to już będziesz miał jako w skrzyni ku wiernej ręce schowane“. Wyobrażamy też sobie powszechnie, że pamięć związana jest ściśle z mózgowiem i że poza tem centralnym narzędziem systemu nerwowego nie może być mowy nietylko o myśleniu, ale i o pamięci.

Nawet nowożytna psychologia rozważa też pamięć zawsze ze stanowiska związku jej z czynnością mózgu. Jeden tylko E. Hering w r. 1876 rozwinął szerszy pogląd. Według niego pamięć świadoma jest tylko szczególnym przypadkiem ogólnego zjawiska, że wszelkie na-

rzędzia zmieniają się pod wpływem powtarzanych czynności, zdobywając sobie tak usposobienie do działania w pewien właściwy sobie sposób — i powołuje się na potwierdzenie tego zapatrywania, na przykłady z dziedziny nałogów, instynktów i dziedziczności. Pod tym ostatnim względem Ribot odważył się już powiedzieć, że dziedziczność jest tylko aktem pamięci.

Mój pogląd jest podobny, uzasadniłem go naukowo i oparłem na tysiącznych doświadczeniach, wykazując, że wszystkie tropizmy i taksye — wszystkie zatem zjawiska ruchu żywych istot powstające jako przyzwyczajenia pod wpływem podniet, wywołanych przez środowisko, należy uważać za zjawiska pamięci, z tem zastrzeżeniem, że taka pamięć, na której opiera się i nasze myślenie, ma w sobie jeszcze drugi składnik sobie tylko właściwy.

Żeby być jasnym użyję porównania. Przyglądamy się jakiejś ulicznej scenie; widzimy ją w kształtach, ruchu i barwie. To wrażenie oddziaływa w ten sposób na nasz centralny system nerwowy, że kolejne obrazy utrwalają się w nim i mogą być wskutek odpowiedniego aktu woli przywołane do naszej świadomości. Dzieje się tu podobnie, jak w kinematografie. Fotografia może działać współcześnie z nami przyglądającymi się tej ulicznej scenie. Kolejne zmiany zachodzące w scenie. zostały utrwalone na płytach i mogłyby być nawet barwne. Jeżeli płyty ułożymy w tym samym porządku, w jakim występowały obrazy sceny, jeżeli puścimy je w ruch za pomocą odpowiedniego przyrządu, to przed naszemi oczami może się odegrać ta sama scena, na którąśmy patrzyli. Na obraz wywołany przez kinematograf składają się więc

dwie grupy zjawisk, z jednej strony — utrwalanie i odtwarzanie kolejnych zmian sceny, z drugiej — wrażenie wywołane w naszej świadomości, skoro utrwalony i odtworzony obraz zostanie rzucony na zasłonę. Otóż pamięć właściwa wszystkim istotom żyjącym zawiera tylko pierwszą grupę zjawisk tj. utrwalanie i odtwarzanie; tę pierwotną pamięć nazwałem utrwalnością *(fixatio)*.

Już Arystoteles odróżniał także dwie strony pamięci odnosząc je do czującej i myślącej duszy. Według niego pamięć prosta *(mneme)* zarówno jak wyobraźnia i fantazya zależą od ruchu środkowego narzędzia, którym według niego jest serce, oraz zmysłów ku duszy. Skoro ruch odbywa się w przeciwnym kierunku, od duszy ku zmysłom i sercu, powstaje duchowe odtwarzanie czegoś *(anamnesis)*.

Od utrwalności będącej powszechną a prostą pamięcią odróżniam taką utrwalność, która może się łączyć ze stanami świadomości, to jest właściwą pamięć. Pamięć, jak ją pospolicie pojmujemy, właściwa jest nam i wyższym zwierzętom, zdaje się począwszy dopiero od ryb. Znamy bowiem doświadczenie, które pozwala i rybom przypisywać świadomość. W akwaryum berlińskiem oddzielono szczupaka taflą szklaną od sąsiedniej komory, do której wpuszczano płotki. Szczupak rzucał się na nie bezskutecznie i rozbijał się pyskiem o przezroczystą przegrodę. Potrzeba było kilku tygodni czasu, aby zaniechał bezowocnych usiłowań zdobywania pastwy. Skoro po tym czasie usunięto taflę, pozostawiał w spokoju pływające koło niego płotki — zachowując się wobec nich całkiem obojętnie i dopiero przypadkowe połknięcie jednej wywołało w nim powrót do drapieżnego sposobu życia.

W centralnym narzędziu układu nerwowego tych wyższych istot, utrwalność może się zacierać podobnie, jak płyty kinematografu mogą płowieć, może następować tak zwane pomieszanie zmysłów dające się porównać, z bezładnym przemieszczaniem różnorodnych płyt kinematografu. Co do pierwszego powołuje się na powyżej zaznaczone przykłady z życia bakteryi, oparte na wielostronnych doświadczeniach, że kolejne ich pokolenia można odzwyczajać lub przyzwyczajać do różnych podniet, to znaczy że mogą utracać właściwą sobie utrwalność (pamięć). Ale zjawiska te są ogólną właściwością nietylko pamięci, ale i utrwalności w indywidualnem życiu osobników. Przytoczę jeden szczególnie charakterystyczny przykład. Jajo żaby podczas rozwoju dzieli się w całej swojej masie, u ryb zaś tylko pewna, górna część jaja ulega podziałowi. Przez zaburzenie w pierwotnej budowie jaja wywołane w ten sposób, że je umieszczamy w aparacie wirującym, możemy je doprowadzić do tego, że się dzielą (bruzdkują) tylko powierzchownie jak jaja ryby. Mogą się dalej rozwijać, ale powstają z nich potwory. Przez zakłócenie więc normalnego rozwoju, doprowadzamy jaja te do tego, że zapominają dzielić się w przyrodzonym porządku. Już powyżej powiedziałem, że utrwalność jest podstawą dziedziczności. Możemy to właśnie z powodu tego przykładu uzasadnić. Użyjmy porównania. Budowniczy ma stawiać dokładną kopię pewnego budynku, żeby to osiągnąć musi nietylko myśleć o podobieństwie głównego zrębu, ale i wszystkich szczegółów, musi więc kłaść cegły w tym samym porządku i osadzać cios, dokładnie skopiowany, na właści-

wych miejscach. Podobnie dzieje się podczas rozwoju każdego zarodka.

Z żabiego skrzeku, podobnie jak z każdego jaja, może powstać normalne zwierzę w tym razie, jeżeli kolejne podziały tworzące nowe komórki następują w ten sam sposób jak w poprzednim pokoleniu. A skoro po pewnym czasie jednorodna plazma zarodka zacznie się zróżniać na heteroplazmy kośćca, mięśni, gruczołów i nerwów, to i te tkanki muszą w pamiętliwy sposób kopiować poprzednie pokolenie.

Podobnie jak z postacią ma się rzecz z fizyologicznemi i psychologicznemi właściwościami organizmów. Przynosimy coś z sobą, środowisko nas rzeźbi, pamięć utrwala tę rzeźbę. To coś, co przynosimy z sobą, to jest w nas utrwalone przez pamięć zeszłych pokoleń. I niemożna stać, pod tym względem, na stanowisku Mikołaja Reja który mówi:

„Bo się gołą tablicą ten nasz rozum rodzi
A co na niej napiszą, to już więc z tym chodzi.“

Odróżnialiśmy powyżej jednorodne ciało roślin i zwierząt od zróżnionych plazm ciała wyższych zwierząt. W jakimż stosunku pozostają te pojęcia, które wprowadzam do nauki, z utrwalnością.

Ciała roślin i niższych zwierząt oraz ciała zarodków wszystkich istot żyjących, jako złożone z homoplazmy reagującej różnorodnie na podniety, jest też w stanie przez swoją utrwalność odtwarzać wszystkie doznane wrażenia. Tem samem dana jest zrozumiała podstawa dziedziczności wszystkich żyjących istot.

W ciele wyższych zwierząt, których plazma na czas

indywidualnego życia, jest zróżniona, wszystkie jej gatunki: kościec, mięśnie, gruczoły, nerwy są w stanie — jak widzieliśmy poprzednio, odpowiadać na wrażenia środowiska tylko w jeden sposób; mają też wskutek tego utrwalność tylko właściwej sobie czynności. Tak n. p. znany jest fakt, że okostna jest w stanie odtworzyć uszkodzoną kość na taki sam kształt, jaki był jej właściwy. Ma to nawet zastosowanie w chirurgii. Czyż zjawisko takie odtwarzania całości przez pozostałą część organu można uważać za coś innego jak za objaw pamięci. — Co do mięśni nie będę się powoływał na odtwarzanie odciętych lub utraconych organów, ale przypomnę zjawiska pamięci mięśniowej powszechnie znane. Ileż razy to się zdarza, że znając ojca, skoro syn dochodzi jego wieku spostrzegamy, jak pochyla on n. p. głowę, chodzi, skrzywia palce lub w inny jakiś szczególny sposób zmienia swoje ruchy mięśniowe i nabywa ruchów uderzająco podobnych do swego rodzica, któregośmy znali w tym samym wieku. Czyż to niejest objawem późno manifestującej się utrwalności? Poza temi zjawiskami powstają w centralnym systemie nerwowym tych wyższych zwierząt, poczynając od ryb, stany świadomości. których gdzieindziej nie spotykamy.

Chcę jeszcze na to zwrócić uwagę, że w istotach żyjących, obdarzonych centralnym systemem nerwowym obok przyzwyczajeń świadomych, mogą występować, wskutek utrwalności, nałogi, które są zupełnie nieświadome. Zdolność odtwarzania może nawet tkwić nietylko nieświadomie, ale w zwykłych warunkach wcale się nie objawiać. Znane są w literaturze psychologicznej fakty za tem przemawiające. A zatem jeden taki przykład.

Pewien anglikański kapłan, miał zwyczaj czytywania codzień hymnów po hebrajsku. Jego sługa nie znała wcale tego języka, ale obsłuchała się tych hymnów i skoro raz zapadła w ciężką chorobę powtarzała w malignie te same hymny w zgoła dla siebie niezrozumiałym języku.

Tak po ogólnym przeglądzie najważniejszych zjawisk żywotnych możemy powiedzieć, że utrwalność obejmuje cały zakres wpływów środowiska na organizm; nie tylko tropizmy i taksye są jej dziedziną; ruchy niższych zwierząt, które nazywamy instynktem, są podobnie nieświadome jak ruchy mięśni gładkich niezależne od naszej woli i są w obu razach skutkiem utrwalności.

Możemy powiedzieć, że utrwalność jest ogólnym podkładem zjawisk życia.

Pamięcią stoi więc świat w różnorodności właściwej istotom żyjącym.

Istnieje pamięć indywidualna osobników i pamięć zbiorowa gatunków, a więc i pamięć odnosząca się do całych społeczeństw. I one mogą odzwyczajać się od złego a odtwarzać dziedzictwo zdobyte i utrwalone pamięcią zeszłych pokoleń, — dziedzictwo ich szacunku i powagi w świecie, siły moralnej, energii w dobrem, stałości przekonań, inicyatywy postępu i miłości ojczyzny. Dziś koło niej przedewszystkiem skupić się wypada i wyruszyć na bój, bo w dzisiejszem pokoleniu rozpanoszyła się

Mądrość rozpaczy... Oto, jakim jesteś
Jakimi wszyscy jesteśmy, co w sercu
Mamy uczciwość, a nie mamy woli
By tę uczciwość ubrać w stal i śmiało
Na bój wyruszyć....

VI.

WYKAZ

STOSUNKÓW AKADEMII

Z INNEMI INSTYTUCYAMI NAUKOWEMI.

WYKAZ

dotychczasowych stosunków Akademii z zakładami naukowymi.

(W.) oznacza, że Akademia przesyła wszystkie swoje wydawnictwa: (1.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (2.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisyi literackiej; (Kj.) Komisyi językowej; (Khs.) Komisyi historyi sztuki; (Kh.) Komisyi historycznej; (Kp.) Komisyi prawniczej; (Kan.) Komisyi antropologicznej; (Kf.) Komisyi fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international; (A.) Anzeiger; (Kb.) Komisyi bibliograficznej *).

Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B. Kb.
Arcachon. Laboratoire zoologique maritime. B. Kb.
Ateny. Bibliothèque Nationale. B. Kb.
— École française d'Athènes. B.
— K. deutsches archäologisches Institut. B. Kb.
Baltimore. Johns Hopkins University. 3. B. Kb.
— American Journal of Philology. B.
— Maryland Geological Survey. B. Ag. Kb.
Barcelona. Real Academia de buenas letras. B. Kb.
— Real Academia de ciencias y artes. B. Kb.
Batavia (Jawa). Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. 3. Kj. B. Kb.
Bazylea. Universitätsbibliothek. A. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. Kf. A. Kb.
Belgrad. Кр. Српска Академија. W.
— Српско археолошко друштво. Kan. B. Kb.

---

*) Wykaz ten nie obejmuje 55 galicyjskich szkół średnich, którym posyła się wszystkie wydawnictwa Akademii.

Bergamo. „La Geographia per tutti". B.
Berlin. Königl. Akademie der Wissenschaften. W.
— Königliche Bibliothek. W.
— Centralbureau der internationalen Erdmessung A. Kb.
— Deutsche geologische Gesellschaft. A. Kb.
— Deutsche botanische Gesellschaft. A. Kb.
— Deutsche Literaturzeitung. A. Kb.
— Deutsche chemische Gesellschaft. A. Kb.
— Geologische Landesanstalt und Bergakademie. A. Kb.
— Gesellschaft für Antropologie. Kan. A. Kb.
— Gesellschaft naturforschender Freunde. A. Kb.
— Gesellschaft für Erdkunde. A. Kb.
— K. Deutsches archäologisches Institut. A. Kb.
— K. preuss. geologische Gesellschaft. A.
— Naturwissenschaftliche Wochenschrift. A.
— Physikalischer Verein. A. Kb.
— Universitätsbibliothek. A. Kb.
— Deutsche physikalische Gesellschaft. B.
— Chemisches Centralblatt. B Kb.
Berno szwajcarskie. Schweizerische Gesellschaft für Naturwissenschaft. 3. Kf. Ag. Kb.
— Naturhistorischer Verein A. Kb.
— Universitätsbibliothek. A. Kb.
Berno. Matice Moravská. W.
— Knihovna Bohoslawců brnênskych. Kp. Kl. Kh. Khs. B. Kb.
— Museum Francisceum. B. Kb.
— Moravská Knihovna zemská. 2. B.
— Naturforschender Verein. 3. Kf. Ag. A. Kb.
— Papezka hnihtiskarna rajhradskych Benediktinu. B. Kb.
Bolonia. Academia Adamo Mickiewicz di storia litteraria polacca. B. Kb.
— R. Deputazione di storia patria per le provincie di Romagna. B.
Bombay. Educational Department. B.
Bonn. Universitätsbibliothek. A. Kb.
— Naturhistorischer Verein des preuss. Rheinlandes. A. Kb.
Bordeaux. Académie des sciences, belles lettres et arts. B. Kb.
— Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B. Kb.

Boston. American Academy of arts and sciences. B. Kb.
— Society of natural history. B. Kb.
Braunsberg. Historischer Verein für Ermeland. Kh. A.
Braunschweig. Verein für Naturwissenschaft. 3. Kf. Kb.
Brooklyn. The Brooklyn Institute of Arts and Sciences. B.
Bruksella. Académie royale de Belgique. W.
— Musée royal d'histoire naturelle de Belgique. B. Kb.
— Société royale de botanique. B. Kb.
— Société belge de microscopie. B. Kb.
— Société belge de géologie. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Bollandistes. B.
— Institut Salvey. B. Kb.
— Société belge d'Astronomie. Kf. Kb. B.
Bucarest. Academia Romana. W.
— Laboratorul de Botanica. B. Kb.
Budapeszt. Magyar Tudományos Akadémia. W.
— Magyar nemzeti Muzeum. B. Kb.
— Königl. ungar. geologische Anstalt. 3. Kf. Ag. A. Kb.
— K. M. Termésszettudományos Társulat. 3.
— Magyar törtenelmi Társulat. 3.
— Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn. Kan.
— Ungar. Landesbibliothek im National-Museum. Kan.
— Naturwissenschaftliche Abtheilung des National-Museums. B.
— Société des sciences naturelles. B.
Budziszyn. Matica Serbska. 1. 2. Kp. Kh. Khs. Kl. Kj. B. Kb.
— Die naturwissenschaftliche Gesellschaft „Isis". A. Kb.
Buenos Aires. Universidad. B. Kb.
Buffalo. Society of natural sciences. B. Kb.
Buitenzorg (Jawa). Départment de l'agriculture. B. Kb.
Bytom. Redakcya „Katolika". W.
Cambridge (Anglia). University. B. Kb.
— (U. S. N. A. Massachusetts). Library of Harvard University. B. Kb.
— Museum of comparative Zoology. B.
Catania. Società degli spettroscopisti italiani. 3. B. Kb.
Charków. Uniwersytet. B. Kb.
Cherbourg. Société des Sciences naturelles. 3. Kf. B. Kb.

Chicago. Academy of Sciences. B. Kb.
— The Journal of geology. B.
Christiania. Académie des Sciences. W.
— Uniwersytet. B. Kb.
— Videnskabsselskabet. B. Kb.
— Norsk Folkenmuseum. B. Kb.
Cincinnati. The Lloyd Museum and Library. B. Kb.
Coimbra. Universidade. B. Kb.
Colima. Mex. Observatorio meteorologico y vulcanologico del Seminario. B.
Cordoba (Argentina). Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B. Kb.
Cöthen. Chemiker-Zeitung. A. Kb.
Czasław (Czechy). Musejni archeologický Spolek „Včela Časlavska". Kan. B.
Czernichów. Szkoła rolnicza. 3. Kf. Ag. Kan. Kb. B.
Czerniowce. Uniwersytet. W.
— Czytelnia polska. 2. Kan. B. Kb.
— Bukowiner Landes-Museum. Khs. B. Kb.
— Tow. akademików polskich „Ognisko". Kb.
Dobromil. Monastyr św. Onufrego. Kh.
Dorpat. Uniwersytet. 2. Kh. A. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. 3. Kf. A. Kb.
— Gelehrte estnische Gesellschaft. 1. 2. Kj. A. Kb.
— Redakcya „Uczenyja zapiski". 2.
Dublany. Akademia rolnicza. 3. Kf. Ag. B. Kb. Kan.
Dublin. Royal Irish Academy. B. Kb.
Edynburg. Royal Society. 1. 2. 3. Kf. Khs. Kl. Ag. Kj. B. Kb.
— Botanical Society. Kf. B. Kb.
Erlangen. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
Filadelfia. Academy of Natural Sciences. B. Kb.
— The American philosophical Society. 2. B. Kb.
Florencya. Accademia della Crusca. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale (Uffizzj). B. Kb.
— Società italiana d'antropologia. Kan. B. Kb
— Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento. B. Kb.

Florencya. Archivio storico italiano. B.
Frankfurt a/M. Seckenbergische naturforschende Gesellschaft. A. Kb.
Frankfurt a/O. Naturwissenschaftlicher Verein. 3. A. Kb.
Fryburg Bryzgowski. Biblioteka Uniwersytetu. A.
Fryburg Szwajcarski. Uniwersytet. W.
Gandawa. Uniwersytet. B. Kb.
Gdańsk. Naturforschende Gesellschaft. 3. A. Kb.
— Westpreussischer Geschichtsverein. Kh. B.
Genewa. Uniwersytet. B. Kb.
— Institut national genevois. 3. B. Kb.
— Société de physisque et d'histoire naturelle. B. Kb.
Genua. Uniwersytet. B. Kb.
— Società ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. Ag.
— Archivio di stato. B.
— Società di lettere e conversazioni scientifiche. B. Kb.
— Società ligura di storia patria. B.
Getynga. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
Giessen. Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Oberhessischer Geschichtsverein. A.
— Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde. A. Kb.
Glasgów. Uniwersytet. B. Kb.
Gothenburg. Kongl. Vetenskaps-och Vitterhetssambälet. B. Kb.
Graz. Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kb. Khs. Kp. Kl. Kj. A.
— Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark. A. Kb.
Greifswald. Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
Gryfia. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
Haarlem. Musée Teyler. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Hollandsche Maatschappij der Wettenschappen. 3. B. Kb.
Halle. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. A. Kb.
— Kais. Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher. 3. A. Kb.
Hamburg. Verein für naturwissenschaftliche Unterhaltung. Kf. A. Kb.
Harrisburg (N. America). Geological Survey of Pennsylvania. B. Kb.

Heidelberg. Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Naturhistorisch-medicinischer Verein. A. Kb.
Helsingfors. Sällskapet pro fauna et flora fennica. 3. Kf. B. Kb.
— Finska Vetenskaps-Societeten. B. Kb.
— Geografiska Föreningen. B. Kb.
Innsbruck. Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Ferdinandeum. 1. 2. 3. Ag. Kj. A. Kb.
Irkuck. Восточно-сибирскій Отдѣлъ имп. русск. географич. Общества B. Kb.
Ithaca (N. Y. U. S. N. A.). Cornell University. B.
— Journal of physical chemistry. B. Kb.
Jena. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Verein für thüringische Geschichte und Altertumskunde. Kh. A.
— Jenaische Gesellschaft für Medicin u. Naturwissenschaft. A. Kb.
Kassel. Verein für Naturkunde. 3. A. Kb.
— Botanisches Centralblatt. A. Kb.
Kazań. Uniwersytet. B. Kb.
— Société physico-mathématique à l'Université Impériale. 3. B. Kb.
— Redakcya „Uczenyja Zapiski" na Uniwersytecie. 1. Kj.
Kijów. Bibblioteka Uniwersytetu. W.
— Кіевское общество естевство-испытателей. 3.
— Redakcya „Kijewskaja Starina". 1. 2. Kj. Kan.
— Musée d'Antiquites et Beaux-Arts. Kan.
Kilonia. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein. 3. Kf. Ag. A. Kb.
— Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte. 2. Kh. A.
Klausenburg. Siebenbürgischer Museum-Verein. 3.
Knin (Dalmacya). Staro-Hrvatska-Prosvjeta. Khs. Kan.
Kopenhaga. K. Danske Videnskabernes Selskab. W.
— Société royale des antiquaires du Nord. Khs. B.
— Société d'histoire naturelle. B. Kb.
Kołomyja. Muzeum Pokuckie. W.
Kórnik. Biblioteka Kórnicka. W.
Kraków. Archiwum krajowe. Kh. Kp.

Kraków. Archiwum aktów dawnych m. Krakowa. Kh. Kp. Khs. Kl.
— Biblioteka XX. Czartoryskich. W.
— Biblioteka Ks. Misyonarzy. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj.
— Czytelnia alumnów książęco-biskupiego seminaryum. 2.
— C. k. Urząd górniczy okręgowy. Kf.
— Gabinet geologiczny U. J. 3. Kf. Ag. Kb.
— Gabinet historyi sztuki U. J. Khs.
— Redakcya „Przeglądu powszechnego". 1. 2. Kh. Kl. Kj.
— Seminaryum filologiczne słowiańskie U. J. 1. Kl. Kj. B.
— Seminaryum historyczne U. J. 2. Kh. Khs. Kp.
— Stowarzyszenie nauczycielek. Kl.
— Towarzystwo lekarskie krakowskie. 3. Kf. Kan. Kb.
— Towarzystwo numizmatyczne. Khs. Kan.
— Towarzystwo rolnicze. B. Kb.
— Towarzystwo tatrzańskie. Kf. Kb.
— Towarzystwo techniczno-przemysłowe. 3. Kf. B. Kb.
— Zakład kliniczny. 3. Kb.
— „Architekt". Kb.
— „Kronika farmaceutyczna". Kb.
— „Ogrodnictwo". Kb.
— „Okólnik Tow. rybackiego". Kb.
— „Postęp okulistyczny". Kb.
— Biblioteka uczniów prawa U. J. 2. Kh. Kp.
— „Krytyka". W.
— „Czas". Kl. Kb. B.
— „Głos Narodu". Kl. Kb. B.
— „Nowa Reforma". Kl. Kb. B.
— Zakład anatomii porównawczej. B.
— Szkoła przemysłowa. W.
— Kółko przyrodników U. J. 3. Ag. Kf.
— Gabinet mineralogiczny U. J. Ag.

Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Staatsarchiv. Kp. Khs.
— Altertumgesellschaft „Prussia". A. Kb.
— Physikalisch-ökonomische Gesellschaft. 3. A. Kb.
— Altpreussische Monatsschrift. A.

Lancaster. The physical Reviev. B. Kb.

Lausanne. Société Vaudoise des Sciences naturelles. Kf. B. Kb.
Lavrence (Kansas, U. S. A.). University of Kansas. B. Kb.
Leide. Rédaction des Archives d'étnographie. Kan. Kb.
— Universiteit. B. Kb.
Leoben. Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B. Kb.
— Towarzystwo akademickie „Czarnohora". Ag.
Liège. Uniwersytet. B. Kb.
— Société royale des sciences. B. Kb.
Lille. Société de Géographie. B.
Lima. Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B. Kb.
Linc. Verein der Techniker in Oberösterreich. A. Kb.
— Museum Francisco-Carolinum. 1. 2. 3. Ag. Kan. Khs. Kl. Kf. A.
Lipsk. K. Sächsische Gesellschaft der Wissenschafen. W.
— Museum für Völkerkunde. Kan. A. Kb.
— Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. 3. A. Kb.
— Akadem. Verein „Unitas". B. Kb.
— Literarisches Centralblatt. A. Kb.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
— Zoologischer Anzeiger. B.
— Zeitschrift für physikalische Chemie. B.
Lizbona. Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
— Direcçao dos trabalhos geologicos de Portugal. Kf. Ag. B. Kb.
— Real Observatorio astronomico. B. Kb.
Londyn. British Museum. W.
— British Museum of natural history. B. Kb.
— British Association for the Advancement of Science. B. Kb.
— Antropological Institute. Kan. B. Kb.
— Chemical Society. B. Kb.
— Geological Society of London. 3. B. Kb.
— Physical Society. B. Kb.
— Zoological Society. Kf. B. Kb.
— Royal astronomical Society. B. Kb.
— Royal botanic Society. B. Kb.
— Royal geographical Society. Kf.
— Royal Museum. B. Kb.
— Royal Society. 3. Kb.

Londyn. The Royal Institution of Great Britain. B. Kb.
— „Nature“. B.
— „The Atheneum“. B. Kb.
— „Science abstracts“· B. Kb.
Louvain. Université Catholique. 1. 2. 3. Kh. Ag. Kj. B. Kb.
— „La Cellule“. 3. B. Kb.
Löcse. Ungarischer Karpathen-Verein. Kf.
Lötzen. Literarische Gesellschaft „Masovia“. A. Kb.
Lubeka. Hansischer Geschichtsverein. 2. Kh. A.
Lublana. Rudolphinum. Kf. B. Kb.
Lucca. R. Accademia lucchese di scienze, lettere ed arti. B. Kb.
Lugdun. Bulletin historique du Diocèse de Lyon. B.
Lund. Uniwersytet. W.
— Société royale physiographique. B. Kb.
Lwów. Archiwum krajowe. W.
— Biblioteka c. k. Szkoły politechnicznej. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ossolińskich. W.
— Czytelnia Akademicka. B. Kb.
— Kółko historyków. 2.
— Krajowa szkoła gospodarstwa leśnego. 3. Ag. Kf. B. Kb.
— Czasopismo techniczne. Kb.
— „Hodowca drobiu“. Kb.
— „Łowiec“. Kb.
— „Przegląd weterynarski“. Kb.
— „Rolnik“. Kb.
— „Sylwan“. Kb.
— Redakcya „Dziennika polskiego“. B. Kl. Kb.
— Redakcya „Gazety lwowskiej“. Kl. B. Kb.
— Redakcya „Gazety Narodowej“. B. Kb.
— Redakcya „Kwartalnika historycznego“. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj. B.
— Redakcya „Muzeum“. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Redakcya „Przeglądu“. Kl.
— Redakcya „Przeglądu sądowego i administracyjnego“. 2.
— Szkoła weterynarska. 3. B. Kb.
— Towarzystwo ludoznawcze. Kf. Kan. Kb.

Lwów. Towarzystwo Bratniej Pomocy słuchaczów Politechniki. 2. 3. Kb.
— Towarzystwo naukowe im. Szewczenki. W.
— Towarzystwo prawnicze. Kb.
— Zakład fizyczny c. k. Uniwersytetu. 3. Kf. Kb.
— Галицко-русска Матица. B. Kb.
Madison (Wis. U. S. A.). Wisconsin Academy of Sciences, arts und letters. B. Kb.
Madryd. Real Academia de la historia. Kh. B.
— Commision del mapa geologico de España. B. Kb.
— Real Academia de ciencias morales y politicas. B.
— Sociedad Española de Historia natural. B. Kb.
— Universidad. B. Kb.
Marburg. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
Marsylia. Bibliothèque de la faculté des Sciences. B. Kb.
Medyolan. R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.
— Archivio storico lombardo. B.
— Archivio di Stato. B.
— Biblioteca Ambrosiana. B. Kb.
— Società storica lombarda. B.
Melbourne. The public library of Victoria. B. Kb.
Mexico. Academia Mexicana de ciencias exactas fisicas y naturales. B. Kb.
— Museo Nacional. B. Kb.
— Observatorio meteorologico-magnetico central. B. Kb.
— Sociedad cientifica „Antonio Alzate“. 3. B.
— Sociedad Mexicana de Historia natural. B. Kb.
Milwauke (Wis. U. S. A.). Public Museum. B. Kb.
Minneapolis (U. S. A.). Minnesota Academy of Natural Sciences. 3.
Missoula (Mont. U. S. A.). The University of Montana. B.
Mitawa. Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Khs. Kh. B.
Modena. R. Academia delle scienze, lettere ed arti. B. Kb.
— R. Deputazione di storia patria per le provincie dell'Emilia. B.
— Società dei naturalisti. B. Kb.
Monachium. Akademie der Wissenschaften. W.

Monachium. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Historische Kommission bei der Akademie der Wissenschaften. A.
— Sybel's historische Zeitschrift. A.
— Chemische Gesellschaft. A.
Montevideo. Museo Nacional. B. Kb.
Montreal (Kanada). Royal Society of Canada. B. Kb.
— Société de numismatique et d'archéologie. B.
Moskwa. Ces. moskiewskie Towarzystwo archeologiczne. 1. 2. Kb. Kl. Kj.
— Rédaction de „Uczenyja Zapiski". 1. 2. B. Kj. Kb.
— Muzeum Rumiancowa. B. Kb.
— Société Imp. des naturalistes. 3. B. Kb.
— Société d'antropologie. B.
— Observatoire magnétique ot météorologique. Kf.
— Rédaction de „Russkij Archiv". B.
— Етнограгнческій Отдѣлъ Пмпер. Общества любителей естествознанія, антропологіи и етнографіи. Kan. Kb.
— Московское психологическое Общество. B.
Mulhouse. Société industrielle de Mulhouse. B. Kb.
Münster i. W. Król. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst. 3. Khs. Kan. A. Kb.
Nancy. Académie de Stanislas. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Société des sciences. B. Kb.
Neapol. Academia di scienze morali e politiche. B.
— Academia delle scienze fisiche e matematische. 3. Kf. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale. B. Kb.
— Deputazione neapolitana di storia patria. B.
— R. Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— Società di storia patria. B.
— Stazione zoologica. 3. B. Kb.
Neuchâtel. Société de Géographie. B. Kb.
Nev Haven (U. S. A.). Yale psychological Laboratory. B. Kb.
New York. Academy of Sciences. B. Kb.
— Academy of Medicine. B. Kb.
— The American Museum of Natural history. 3. B. Kb.
— American Geographical Society. B.

New York. American Mathematical Society. B. Kb.
Nieżin. Istoriko-fiłołogiczeskij Institut Kniazia Bezborodko. 1. 2. B.
Nowy Sącz. Kollegium OO. Jezuitów. W.
Norymberga. Germanisches Nationalmuseum. 2. Kh. A. Kb.
Odessa. Uniwersytet. B. Kb.
— Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B. Kb.
Ó-Gyalla. Bibliothèque de l'observatoire météorologique et magnetique de l'Institut royale météorologique. Kf. B.
Ołomuniec. Selský archiv. B.
Omsk. Société géographique. B. Kb.
Opawa. Czeskie gimnazyum. W.
— K. Franz Josefs-Museum für Kunst und Gewerbe. B. Kb.
Oxford. University Museum. B. Kb.
— Bodleian Library. B. Kb.
Padwa. Academia di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— Società Veneto-Trentina di scienze naturali. 3. B. Kb.
Palermo. R. Accademia di Scienze, lettere e belle arti. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Circolo matematico. 3. B. Kb.
— Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
Para (Brazylia). Museu Paraense. B. Kb.
Parma. Deputazione di storia patria per le provincie di Parma e Piacenza. B.
Paryż. Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan. Ag. B.
— Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres. 1. Kl. Kj. B.
— Institut de France: Académie des Sciences morales et politiques. 2. Kh. Khs. Kb. B.
— Association française pour l'avancement des sciences. B. Kb.
— Biblioteka polska. W.
— Bibliothèque Nationale. B. Kb.
— École nationale des chartes. B.
— Gazette archéologique. B. Kb.
— Gazette des beaux-arts. B.
— Institut Pasteur. B. Kb.
— „La Nature". B. Kb.
— Ministère de l'instruction publique. W.

Paryż. Museum d'histoire naturelle. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Société nationale des Antiquaires de France. Khs.
— Société d'antropologie. Kan. B. Kb.
— Société astronomique. B. Kb.
— Société centrale d'horticulture. 3. Kf. B. Kb.
— Société entomologique de France. 3. Kf. B. Kb.
— Société géologique de France. 3. Kf. B. Kb.
— Société d'hisioire diplomatique. B.
— Société mathématique de France. B. Kb.
— Société française de physique. 3. B. Kb.
— Société zoologique de France. Kf. B. Kb.
— La Revue. B. Kb.
— Revue de deux mondes. B. Kb.
— Revue de la Science Nouvelle. B.
— Revue critique d'histoire et de littérature. A.
— Revue française. B. Kb.
— Revue générale des sciences pures et appliquées. B. Kb.
— Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.

Petersburg. Akademia nauk. W.
— Ces. biblioteka publiczna. W.
— Redakcya „Kraju". W.
— Rédaction du Journal du Ministére de l'instruction publique. 2. Kp. Kh. Khs. Kl.
— Uniwersytet. 1. 2. 3. Kf. Kh. Kj. Kl. B. Kb.
— Instytut medycyny doświadczalnej. 3. B. Kb.
— Археографическая Коммисія. 2. Kp. Kl. Khs. B. Kb.
— Общество любителей древней писменности. 1. Kl. Kj.
— Имп. Русск. Геогчаф. Общество. Kf. Kan. B.
— Физическое Общество. B. Kb.
— Антропологическое Общество. B. Kb.
— Ogród botaniczny. 3. Kf. B. Kb.
— Comité géologique. 3. Kf. Ag. B. Kh.
— Археологическіи Институтъ. Кап. В.
— Имп. минералогическое Общество. 3. B. Kb.
— Société de l'ancienne littérature. A.
— Rédaction de „Swêt". Kan.

Petersburg. Книжный Вѣстникъ. B.

— Observatoire physique central Nicolas. B. Kf.

— Société entomologique de Russie. 3. Kf.

Pietermaritzbourg. Government Geologist, Surveyor General's Office. B. Kb.

Pisa. R. Università. B. Kb.

— Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B. Kb.

— Reg. Scuola normale superiore. B. Kb.

— Biblioteca della Scuola Normale. B.

— Il Nuovo Cimento. B. Kb.

Podgórze. Przewodnik ceramiczny. Kb.

Pola. K. u. k. Marine- Technisches Comité. A. Kb.

Poznań. Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.

— „Dziennik Poznański". Kl. B. Kb.

— Königl. Staatsarchiv. A. Kh. Kp.

Praga. Akademia Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa. W.

— Česka společnost nauk. W.

— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. 3. B.

— Czeskie Archiwum ziemskie. Kh. Kp. B.

— Společnost přatel starožitnosti českych. Kan. Kh.

— Jednota českich matematiků. 3. B. Kb.

— Redakcya czasopisma „Krok". 1. 2. Kp. Kl. Kj. B.

— Redakcya „Listu filologickych. 1. Kl. Kj. B.

— Česki Lid". Kan.

— Český Časopis historycký. Kh.

— Historycký Seminář. Kh.

— „Véstnik slovanských starožitnosti". Kan. B. Kb.

— Narodopisné Muzeum česko-slovanské. Kan.

— „Slovanský Prehled". B. Kb.

— Časopis Lekařů českých. B. Kb.

— Lese- und Redehalle der deutschen Studenten. A. Kb.

— Museum Kralostvi Českeho. 1. 2. 3. Khs. Kh. Kan. B.

— Česka Společnost entomologicka. 3. Kf.

Preszburg. Orvos természettudomanyi Egyesület. B. Kb.

Princeton (N. Jersey U. S. A.). The American Journal of Archeology. B.

Przemyśl. Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza. 1. 2. Kl.

Przybram. Czytelnia polska akademików górniczych. Kf. Kb.
— Tow. ruskich akademików górniczych „Watra". Ag.
Raigern (pod Bernem mor.). Redakcya „Studien und Mittheilungen". B. Kb.
Rapperswil. Muzeum Narodowe. W.
Rio-Janeiro. Observatoire. 3. B. Kb.
Rjeka (Fiume). Naturwissenschaftlicher Club. B.
Rostock. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
Rovereto. J. R. Academia di scienze, lettere ed arti degli agiati. B. Kb.
Ryga. Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostseeprovinzen. Kp. Kh. Khs. A.
— Arconia. 3. B. Kb.
Rzym. Reale Accademia dei Lincei. W.
— Accademia di conferenze storico-giuridiche. Kp. Kh. B.
— Accademia pontificia dei nuovi Lincei. B. Kb.
— Archivio segretto della Santa Sede. Kh. B.
— Bibloteca Vaticana. 2. Kp. Kh. B.
— Biblioteca Casanatense. B. Kb.
— Biblioteca Vittorio Emmanuele. B. Kb.
— École de Rome. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— Rasegna delle scienze geologiche. Ag. B. Kb.
— „La Cultura". Rivista di scienze, lettere ed arti. B. Kb.
— R. Comitato geologico d'Italia. B. Kb.
— Specola Vaticana. 3.
— Società italiana d'antropologia. B. Kb.
— R. Società Romana di storia patria. Kl. Kp. Kh. Khs. B.
— Società geologica italiana. B. Kb.
— Società geografica italiana. B. Kb.
San Francisco. Academy of Sciences. B. Kb.
Santiago. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
San José. Museo Nacional. B. Kb.
Saint Louis (M. O. U. S.). Academy of Sciences. 3. B. Kb.
Sassari. Studi Sassaresi. B. Kb.
Schwerin. Verein für Meklenburgische Geschichte. Kh. A. Kb.
Sarajevo. Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegowinu. W.

Siena. R. Accademia dei fisiocratici. 3.
Soalheira (Portugalia). „Broteria“. B.
Spalato. Museo Archeologico. Khs.
Sredec (Sofia). Bułgarsko knižowno družestvo. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
Stanisławów. Filia „Proświty“. Kan.
Stockholm. Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. W.
— Geologiska Föreningen. Kf. Ag. B. Kb.
— Kongl. Vitterhets-Historie-och-Antikwitets-Akademien. B. Kb.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kj. Kl. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
— Société d'antropologie. A.
— Sv. Sällskapet för Antropologi och Geografi. B. Kb.
— Svenska Turistförennigen. B. Kb.
Strassburg. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Kommission für die geologische Landesuntersuchung von Elsass-Lothringen. 3. Kf. Ag. A. Kb.
— Société des Sciences, agriculture et arts de la Basse Alsace. B. Kb.
Sucha. Biblioteka Hr. Branickich. 1. 2. Kan. Khs. Kh. Kp. Kl.
Sydney. Australian Museum. B. Kb.
— Geological Survey of New-South-Wales. Departement of mines. 3. Ag. B. Kb.
— Royal Society of New-South-Wales. B. Kb.
— Australian Association for the advancement of science. B. Kb.
Tyflis. Commission archéologique. B
— Société archéologique. B.
Tylża. Tevynes Sargas. B.
Tôkyô. The imperial University. B. Kb.
Torino. R. Accademia delle Scienze. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Deputazione sopra gli studi di storia patria. B.
— Società di archeologia e belle arti. B. Kb.
— Revue des mathematiques. B.
Toronto (Kanada). The Canadian Institute. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
Toruń. Towarzystwo przyjaciół nauk. W.
— Towarzystwo naukowe. B. Kb.
— Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. Kh. Kl. A. Kb.

Toulouse. Académie des Sciences, belles-lettres et inscriptions. 1. 2. Kj. B. Kb.
— Société des sciences physiques et naturelles. B. Kb.
Troickosawsk (Syberya). Société géographique. B. Kb.
Tromsö (Norwegia). Museum. 3. Kf. B. Kb.
Trondjem. Kgl. norske Videnskabers Selskabs. B. Kb.
Tufts (U. S. A.). College Mass. B. Kb.
Turciansky Sv. Martin. Museálna Slovenska Spolecnost. 1. 2. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Redakce „Slovenskych Pohladov". 1. Kj. Kan. B. Kb.
Tybinga. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— „Der Naturforscher". A. Kb.
Upsala. Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Svenska Landsmaelen. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
— Société royale des Sciences. B. Kb.
Utrecht. Rijks-Universiteit. B. Kb.
— Institut royal météorologique. B. Kb.
Warszawa. Biblioteka Krasińskich. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ord. Zamoyskich. W.
— Czytelnia naukowa. 1. 2. 3. Kj.
— Komitet Kasy imienia Mianowskiego. W.
— Pracownia fizyczna. 3. Kf.
— „Przegląd filozoficzny". B.
— Redakcya „Biblioteki Warszawskiej". W.
— Redakcya „Gazety polskiej". Kl.
— Redakcya „Kuryera codziennego". Kl.
— Redakcya „Kuryera warszawskiego". Kl.
— Redakcya „Pamiętnika fizyograficznego". 3. Kf.
— Redakcya „Prac filologicznych". 1. Kj. Kl. Kan.
— Redakcya „Prac matematyczno-fizycznych". 3.
— Redakcya „Słowa". Kl.
— Redakcya „Słownika geograficznego". Kf. Kan.
— Redakcya „Wieku". Kl.
— Redakcya „Wisły". Kl. Kan.
— Redakcya „Wszechświata". 3. Kf.
— Tuwarzystwo lekarskie. 3.

Warszawa. Towarzystwo ogrodnicze. B. Kb.
— Ежегодникъ по геологіи и минералогіи Россіи. B.
— „Chemik polski". B. Kb.
— „Książka". W.
— „Gazeta lekarska". B.
— Centralna Stacya meteorologiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. 3. Kb. B. Rocznik.
— Biblioteka Instytutu politechnicznego. 3. B. Kb. Kf.
— Redakcya „Ginekologii". Kb.
— Redakcya „Farmacyi". Kb.
Washington. Antropological Society. B. Kb.
— Smithsonian Institution. W.
— Surgeon general's Office. 3. B. Kb.
— National Academy of Sciences. B. Kb.
— United States Bureau of Education. B. Kb.
— United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B. Kb.
Wenecya. Archivio di Stato. Kh. B.
— Biblioteca S. Marco. B. Kb.
— R. Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti. W.
— R. Deputazione di storia patria. B.
Wiedeń. K. Akademie der Wissenschaften. W.
— K. u. k. Kunsthistorisches Hofmuseum. Khs.
— Administrative Bibliothek des k. k. Ministeriums des Innern. W.
— K. k. Archiv der ehemaligen Hofkammer. W.
— Institut für österreichische Geschichtsforschung. 2. Kh. A.
— K. k. Haus- Hof- und Staatsarchiv. 2. Kh. A.
— Seminaryum filol. słowiańskiej. 1. 2. Kl. Kj. Kan. A.
— K. k. Naturhistorisches Hofmuseum. 3. Kf. Kan. A.
— K. k. Statistische Central-Kommision. W.
— K. k. Technische Hochschule. 3. Khs. Kf. Ag. A.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Geographisches Institut an der Universität. Kf. Ag. A. Kb.
— K. u. k. Militär-Geographisches Institut. Kf. Ag. A. Kb.
— K. k. österr. Gradmessung-Bureau. 3. Kf.
— K. k. Hofbibliothek. A.
— Ognisko. A. Kb.
— Oesterreichisch-ungarische Revue. A. Kb.

Wiedeń. Oesterr. Museum für Kunst und Industrie. A.
— Zoologisch-Botanische Gesellschaft. A. Kb.
— Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse. A. Kb.
— K. k. Centralkommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst und histor. Denkmale. A.
— Gesellschaft für Sammlung und Konservirung von Kunst- u. histor. Denkmälern zur Geschichte des Judenthums. A.
— K. k. Finanz-Ministerium. A. Kb.
— Zeitschrift für die landwirthtschaftlichen Versuchswesen in Oesterreich. A. Kb.
— K. k. Hochschule für Bodenkultur. A. Kb.
— Abgeordnetenhaus. A. Kb.
— K. k. Ministerium für Kultus und Unterricht. A. Kb.
— K. k. Geologische Reichsanstalt. 3. Kf. Ag. Kb.
— K. k. Naturhistor. Hofmuseum (Anthrop.-ethnograph. Abteilung). Kan. Kb. A.
— Museum für oesterr. Volkskunde. B. Kan.
Wiesbaden. Nassauischer Verein für Naturkunde. 3. A. Kb.
— Verein für nassauische Altertums- und Geschichtsforschung. 2. Kh. Kp. A. Kb.
Wilno. Wilenskaja Kommisja dla razbora drewnich aktów. Kh. Kl.
Wolfenbüttel. Herzogliche Bibliothek. A. Kb.
Wrocław. Schlesisches Museum für Kunstgewerbe u. Altertümer. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
— Seminaryum filologii słowiańskiej. 1. Kj. Kl. Kan. B.
— Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur. 3. Ag. B.
— Verein für die Geschichte und Altertum Schlesiens. 2. Kh. Khs. Kp. A. Kb.
— Verein für vaterländische Kultur Schlesiens. Kl. A. Kb.
Würzburg. Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.
Zagrzeb. Jugoslavenska Akademia znanosti. W.
— Hrvatsko naravoslowno družtwo. Kan. B. Kb.
— Hrvatsko archeologicko družtwo. Kan. B. Kb.
Zakopane. Muzeum Tatrzańskie im. Chałubińskiego. Kf. Ag. Khs. B.

Zgorzelice. Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften. 1. 2.
Khs. Kl. Kj. A. Kb.

Zürich. Naturforschende Gesellschaft. A. Kb.

— Biblioteka Uniwersytetu. A. Kb.

— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften. A. Kb.

— Schweizerisches Landesmuseum. B. Kb.

VII.

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW

W ROKU 1904.

(8 tablic).

Tablica I.

Zestawienie rachunków za rok 1904.

Fundusz obrotowy (wspólny).

PRZYCHÓD.

Preliminowano Szczegółowo K.	h.	Preliminowano Razem K.	h.	Przedmiot	Wpłynęło Szczegółowo K.	h.	Wpłynęło Razem K.	h.
				I. Dotacye.				
50000	—			Uposażenie ze Skarbu Państwa . . .				
70000	—			» z funduszu krajowego . .				
1000	—			Zasiłek gminy miasta Krakowa . . .				
		121000	—				121000	—
		13300	—	**II. Odsetki.**				
				Od funduszu żelaznego	9395	66		
				» » obrotowego	4150	67		
							13546	33
		2800	—	**III. Sprzedaż publikacyj.**				
				Od księgarni Spółki Wydawn. polsk.			4867	08
		1000	—	**IV. Dochody różne.**				
				V. Na cele Wydziału I i II.				
1000	—			Dochód z domu Wereszczyńskiego w Szczawnicy	1000	—		
362	—			Odsetki od funduszu Brodczakowej .	362	—		
1556	—			» » » Waltera . . .	1556	—		
		2918	—				2918	—
		141018	—	**Przewyżka dochod. nad prelim. wynosi K. 1313·41**			142331	41

ROZCHÓD.

Preliminowano Szczegółowo K.	h.	Preliminowano Razem K.	h.	Przedmiot	Wydano Szczegółowo K.	h.	Wydano Razem K.	h.	Wydano Kategorye K.	h.	Przekroczenie K.	h.	Oszczędność K.	h.
				I. Wydatki administracyjne.										
18000	—			1. Płace i wynagrodzenia . .			18266	50			266	50		
2516	—			2. Dyety			1822	06					693	94
2800	—			3. Kancelarya i ekspedycya:										
				Potrzeby kancelaryjne	579	14								
				Druki administracyjne	775	25								
				Litografowanie okólników . . .	240	—								
				Porta i frachty	1542	06								
				Oprawy ozdobne dla Najj. Pana itd.	234	—	3370	45			570	45		
1800	—			4. Opał i światło:										
				Oświetlenie	475	60								
				Zakupno węgli	1874	—	2349	60			549	60		
2000	—			5. Porządki domowe i wydatki nieprzewidziane:										
				Drobne wyd. na porządki domowe	517	78								
				Roboty stolarskie	16	50								
				» szklarskie	109	85								
				» ślusarskie	44	90								
				» blacharskie	78	—								
				Naprawy różne	162	50								
				Koszta prawne	250	—								
				Abonament telefonu	50	—								
				Wynagrodzenia dodatkowe . . .	295	—	1524	53					475	47
584	—	27700	—	6. Ciężary domowe			476	20	27809	34			107	80
											1386	55	1277	21
				II. Wydatki naukowe.										
1200	—			7. Biblioteka:										
				Zakupno książek	376	—								
				Oprawy	1008	—	1384	—			184	—		
700	—			8. Rocznik:										
				Druk			1095	41			395	41		
1000	—			9. Sprawozdania:										
				Biuletyn: Honorarya	239	72								
				» druk	1653	84								
				» rozsyłka	522	10								
				Sprawozdania (polskie) druk . .	1088	97	3504	63			2504	63		
2500	—			10. Biblioteka pisarzy polskich:										
				Honorarya	429	05								
				Druk	5481	85	5910	90			3410	90		
600	—			11. Subwencye na Przew. bibliograf.			600	—						
3600	—			12. » » dzieła obszerniej.			3600	—						
3600	—			13. » » Bibliografią pols.			3600	—						
1200	—			14. » » wydawn. przekładów pisarzy greckich i łacińskich									1200	—
1000	—			15. Dotacya funduszu im. Majera .			1000	—						
47418	—			16. » Wydziału I-go i II-go .			47418	—						
50500	—	113318	—	17. » » III-go . . .			50500	—	118612	94				
		141018	—						146422	28	7881	49	2477	21

Tablica II.

Zestawienie rachunków za rok 1904.

Fundusze Wydziałów.

WYDZIAŁ I i II.

Preliminowano Szczegółowo K.	h.	Preliminowano Razem K.	h.		Wydano K.	h.	Wydano K.	h.	Przekroczenie K.	h.	Oszczędzono K.	h.
8750	—											
363	—[5]	9113	—	1. **Publikacye Wydziału I.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	5333	13						
				Honorarya	2275	50						
				Rewizya językowa . . .	400	—						
				Druk i broszurowanie . .	4166	55	12175	18	3062	18		
8750	—											
400	—[3]			2. **Publikacye Wydziału II.**								
363	—[5]			Przekroczenie z 1903 r. . .	1446	20						
360	—[1]	9873	—	Honorarya	1319	—						
				Rewizya językowa . . .	400	—						
				Druk i broszurowanie . .	2182	09	5347	29			4525	71
		8018	—	3. **Komisya historyi sztuki.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	191	36						
				Honorarya	940	—						
				Wynagrodzenie Sekretarza	600	—						
				Reprodukcye i odpisy . .	1276	60	3007	96			5010	04
		3000	—	4. **Komisya literacka.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	1293	18						
				Druk i broszurowanie . .	51	75	1344	93			1655	07
9000	—											
2292	46[1]	11292	46	5. **Komisya historyczna.**								
				Koszta przepisywania . .	695	—						
				Honorarya	1000	—						
				Wynagr. Dyrekt. Wydawn.	800	—						
				Druk i reprodukcye . . .	4259	—	6754	—			4538	46
4000	—											
3453	—[1]	7453	—	6. **Komisya prawnicza.**								
				Honorarya	290	—						
				Koszta administracyjne . .	61	—						
				Druk	2268	—	2619	—			4834	—
		2700	—	7. **Komisya językowa.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	1068	27						
				Honorarya	1241	—						
				Sekretarz	200	—						
				Druk	1129	90	3639	17	939	17		
		1200	—	8. **Sekretarz Wydziału I.**			1200	—				
		1200	—	9. **Sekretarz Wydziału II.**			400	—			800	—
		400	—[4]	10. **Korekta.**			400	—				
		54249	46				36887	53	4001	35	21363	28

[1]) Z oszczędności z 1903 roku K. 6105·46.
[2]) W tem preliminowane K. 47418 — powyższe K. 6105·46 i z oszczęd. w wyd. wspól. K. 726·—.
[3]) Przeniesiono z dotacyi na korektę.
[4]) Resztę przeniesiono na dotacyę Publik. Wydz. II.
[5]) 1/4 oszczędności w wydatkach wspólnych 1903 roku.

WYDZIAŁ III.

Preliminowano Szczegółowo K.	h.	Preliminowano Razem K.	h.		Wydano K.	h.	Wydano K.	h.	Przekroczenie K.	h.	Oszczędzono K.	h.
29000	—											
500	—[1]	29500	—	1. **Publikacye Wydziału.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	15136	70						
				Honorarya	3482	50						
				Rewizya językowa . . .	600	—						
				Druk i broszurowanie . .	14030	65						
				Tablice i ryciny	1069	73	34319	58	4819	58		
		12500	—	2. **Komisya fizyograficzna.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	440	88						
				Wycieczki naukowe . . .	2054	—						
				Honorarya	240	—						
				Potrzeby sekcyi meteorologicznej	663	65						
				Druk »Sprawozdań« . . .	2060	21						
				Muzeum:								
				Zakupno przedmiotów muzealnych	376	33						
				Utrzymanie	1500	—						
				Porządkowanie	2500	—						
				Kustosz	800	—						
				Wynagrodzenie Sekretarza	600	—	11235	07			1264	93
7200	—[3]											
226	01[2]	7426	01	3. **Komisya antropologiczna.**								
				Przekroczenie z 1903 r. . .	1995	80						
				Honorarya	2091	04						
				Druk wydawnictw	1902	36						
				Tablice i rysunki	507	42						
				Muzeum:								
				Kustosz	920	—						
				Wynagrodzenie Sekretarza	400	—						
				Utrzymanie	372	83	8189	45	763	44		
		1200	—	4. **Sekretarz Wydziału III.** .			1200	—				
		600	—	5. **Korekta wydawnictw** . .			600	—				
		51226	01				55544	10	5583	02	1264	93

[1]) Część oszczędności na wydatkach wspólnych 1903 r.
[2]) Za resztę połowy oszczędności na wydatkach wspólnych.
[3]) W tem K. 3000·— prelim. z dotacyi Wydziału I i II.

Przekroczenie z końcem roku 1904	K.	h.
W wydatkach administracyjnych (wspólnych) .	109	34
» naukowych » .	6494	94
» Wydziału I i II	4001	35
» » III	5583	02
Razem . .	16188	65

Oszczędność z końcem roku 1904	K.	h.
W dochodach (nadwyżka nad preliminarz) . .	1313	41
W wydatkach naukowych (wspólnych) . . .	1200	—
» Wydziału I i II	21363	28
» » III	1264	93
Razem . .	25141	62

Tablica III.

Zestawienie rachunków za rok 1904.

Fundusze osobne.

Przedmiot	Pzychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.

I. Fundusze na wydawnictwa i badania naukowe.

1. Fundusz Atlasu geologicznego.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	10142	15	Druk i broszurowanie	—	—	4873	—
Subwencya krajowa za rok 1904	—	—	5000	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	10802	99
Narosłe odsetki	—	—	533	84					
			15675	99				15675	99

2. Fundusz Bełzy.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	12200	—	5240	67	Honorarya	—	—	3990	—
Kupony za 1904	—	—	487	20	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1869	64
Narosłe odsetki	—	—	131	77	oraz 4% oblig. poż. kraj. galic.	4400	—	—	—
					« 4% list. zast. galic. Banku hip.	3800	—	—	—
					« 4% « « « Tow. kred. ziemsk.	4000	—	—	—
	12200	—	5859	64		12200	—	5859	64

3. Fundusz Brodczakowej.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	9200	—	91	20	Wypłacono Komisyi historycznej	—	—	362	—
Kupony za 1904	—	—	366	40	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	95	60
					oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	8000	—	—	—
					« 4% obligacye poż. kraj. gal.	1000	—	—	—
					« 4% listy zast. galic. Banku hipot.	200	—	—	—
	9200	—	457	60		9200	—	457	60

4. Fundusz Edwarda Czabana.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	126400	—	13625	23	Wydano na druk i honorarya	—	—	4783	40
Kupony i narosłe odsetki	—	—	5555	90	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	14397	73
					oraz 4% listy zast. galic. Tow. kred. ziem.	126400	—	—	
	126400	—	19181	13		126400	—	19181	13

5. Fundusz Curzydły.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	81700	—	5380	36	Wydatki na wydawnictwa	—	—	2072	77
Kupony za 1904	—	—	3263	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	6767	44
Narosłe odsetki	—	—	196	85	oraz 4% listy Banku kraj. 56700·—	—	—	—	—
					« 4% « Tow. kred. ziem. 25000·—	81700	—	—	—
	81700	—	8840	21		81700	—	8840	21

6. Fundusz Ekspedycyi Rzymskiej.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	4360	22	Dyety i koszta podróży	—	—	7777	98
Otrzymane zasiłki	—	—	5180	86	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1812	48
Narosłe odsetki	—	—	49	38					
	—	—	9590	46		—	—	9590	46

7. Fundusz na inwentaryzacyę zabytków.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	498	80	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	518	72
Narosłe odsetki	—	—	19	92					
	—	—	518	72		—	—	518	72

8. Fundusz X. Jakubowskiego (II-gi).

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	20800	—	611	93	Wydano na wydawnictwa	—	—	200	—
Kupony za 1904	—	—	828	96	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1262	44
Narosłe odsetki	—	—	21	55	oraz 4% listy zast. galic. Tow. kred. ziem	15200	—	—	—
					« 4% « Banku krajowego	5600	—	—	—
	20800	—	1462	44		20800	—	1462	44

9. Fundusz na Katalog rękopisów.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Przeniesiono z nadzwycz. dotacyi państwowej	—	—	3582	07	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	3725	45
Narosłe odsetki	—	—	143	38					
	—	—	3725	45		—	—	3725	45

10. Fundusz Feliksa Sobańskiego.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Otrzymano 100 Akc. Bku ziems. w Poznaniu Marek	100000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia 1904 . . . . . Marek	100000	—	—	—
					w 100 Akc. Bku ziem. w Poznaniu	—	—	—	—

Tablica IV.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
11. Fundusz na wydawnictwo »Vaticana«.									
Pozostałość 1 stycznia 1904			14565	60	Pozostałość 31 grudnia 1904			15148	20
Narosłe odsetki			582	60					
			15148	20				15148	20
12. Fundusz Senatu akademickiego Uniwersytetu Jagiellońskiego.									
Pozostałość 1 stycznia 1904			4121	09	Wydano			1134	—
Złożone			634	78	Pozostałość 31 grudnia 1904			3765	51
Narosłe odsetki			143	64					
			4899	51				4899	51
13. Fundusz Konstantego Kmity.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	30000	—	674	65	Wydano na badania	—	—	300	—
Otrzymano za kupony w 1904	—	—	1200	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1613	96
Narosłe odsetki			39	31	oraz 4% listy galic. Banku hipot.	30000	—	—	—
	30000	—	1913	96		30000	—	1913	96
14. Fundusz im. Kolberga.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	3797	21	Wydano na wydawnictwa	—	—	574	70
Narosłe odsetki	—	—	139	97	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	3362	48
			3937	18				3937	18
15. Fundusz hr. Konstantego Przeździeckiego.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	4925	35	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	5122	35
Narosłe odsetki	—	—	197	—					
			5122	35				5122	35
16. Fundusz Waltera.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	40000	—	820	—	Wypłacono koszta	—	—	20	—
Otrzymano za kupony	—	—	1592	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	1556	—
					Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	836	—
					oraz 4% listy galic. Tow. kredyt. ziem.	40000	—	—	—
	40000	—	2412	—		40000	—	2412	—
17. Fundusz Bolesława Wołodkowicza.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	4075	53	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	5852	09
Złożono	—	—	1600	—					
Narosłe odsetki	—	—	176	56					
			5852	09				5852	09
18. Fundusz na wydawnictwo dzieł Kopernika.									
Awans z dniem 31 grudnia 1904	—	—	7749	96	Awans z dniem 1 stycznia 1904	—	—	7449	02
					Narosłe odsetki	—	—	300	94
			7749	96				7749	96
19. Fundusz Michała Zieleniewskiego.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	22494	64	2371	12	Wydano wylos. 4½% Listy Banku hipot.	4000	—	3291	07
Otrzymano za kupony	—	—	843	74	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	—	—
„ 4% Listy Banku hipotecznego	4000	—	76	21	oraz 4½% Listy Banku hipotecznego	16000	—	—	—
Narosłe procenta	101	47			„ 4% „ „ „	4000	—	—	—
Złożono na książeczkę różnicę z wylos. papierów	39	60			i 2 książeczki kasy oszcz. m. Krakowa	2635	71	—	—
	26635	71	3291	07		26635	71	3291	07

II. Fundusze na nagrody.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
1. Fundusz Augustynowicza.									
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	25202	70	Druk wydawnictw	—	—	1260	—
Narosłe odsetki	—	—	959	35	Poszukiwania archiwalne	—	—	2100	05
					Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	22802	—
			26162	05				26162	05
2. Fundusz konkursowy im. Ant. Czerwińskiego.									
Otrzymano			2530	—	Pozostałość 31 grudnia 1904			2589	20
Narosłe odsetki			59	20					
			2589	20				2589	20

Tablica V.

3. Fundusz Barczewskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	100891	04	4865	20	Wypłacono nagrody	—	—	4500	—
Kupony za 1904	—	—	4335	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	4700	20
					oraz $4^1/_2\%$ Listy Banku krajowego 60600·—	—	—	—	—
					» 4% » » » 40200·—	—	—	—	—
					i książeczka Galic. Kasy Oszczęd. 91·04	100891	04	—	—
	100891	04	9200	20		100891	04	9200	20

4. Fundusz Bieleckiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	3600	—	355	83	Wypłacono nagrody	—	—	720	—
Kupony za 1904	—	—	143	80	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	202	63
Wniesione przez Arcybractwo Miłosierdzia . . .	—	—	423	—	oraz 4% oblig. poż. kraj. galic.	2200	—	—	—
					» 4% listy galic. Banku hipot.	400	—	—	—
					» 4% » » Tow. kred. ziem. . . .	1000	—	—	—
	3600	—	922	63		3600	—	922	63

5. Fundusz X. Jakubowskiego (I-szy).

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	17600	—	1863	61	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	2580	13
Kupony za 1904	—	—	716	52	oraz $4^1/_2\%$ listy Banku krajowego	2600	—	—	—
					» 4% » galic. Tow. kred. ziem. . .	2400	—	—	—
					» 4% » » Banku krajowego . .	12600	—	—	—
	17600	—	2580	13		17600	—	2580	13

6. Fundusz X. Biskupa Krasińskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	20200	—	4079	96	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	4883	96
Kupony za 1904	—	—	804	—	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem. . . .	20000	—	—	—
					» 4% oblig. poż. kraj. galic.	200	—	—	—
	20200	—	4883	96		20200	—	4883	96

7. Fundusz Kretkowskiego (I-szy).

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	588	82	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	612	34
Narosłe odsetki	—	—	23	52					
	—	—	612	34		—	—	612	34

8. Fundusz Kretkowskiego II-gi.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	1390	76	—	—	Pozostałość 31 grudnia 1904				
Narosłe odsetki	56	16	—	—	Książeczka Kasy Oszczędności m. Krakowa .	1446	92	—	—
	1446	92	—	—		1446	92	—	—

9. Fundusz im. Kopernika.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	1200	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1400	—
Wniesione przez gminę m. Krakowa	—	—	200	—					
	—	—	1400	—		—	—	1400	—

10. Fundusz Lindego.

Przedmiot	rubli		Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	rubli		Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904 . . . rubli	5400	—	2424	53	307	53	Wydano z książeczki nagrody . . .			1711	12	1711	12
Kupony za 1904 . . . . »	—	—	60	83	648	94	Dopłacono przy wym. i wylos. listów.					37	04
Narosłe odsetki . . . . »	—	—	—	—	15	57	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—			—	—
Otrzymano z książeczki Kasy Oszczędności					1711	12	oraz 5% listy m. Warszawy . . .	5400	—			935	—
							» książeczka Kasy Oszczędności m. Krakowa			774	24	—	—
	5400	—	2485	36	2683	16		5400	—	2485	36	2683	16

11. Fundusz ks. Lubomirskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	14784	18	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	27840	17
Otrzymano od ks. Maryi Lubomirskiej	—	—	2000	—					
Narosłe odsetki	—	—	1055	99					
	—	—	27840	17		—	—	27840	17

12. Fundusz JExc Majera.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Uposażenie z funduszów Akademii	—	—	1000	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1000	—

13. Fundusz Radwańskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	660	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	686	20
Rata z funduszu obrotowego	—	—	26	20					
	—	—	686	20		—	—	686	20

Tablica VI.

14. Fundusz Warschauera.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	8000	—	5089	46	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	5590	78
Kupony za 1904	—	—	318	72	oraz 4% oblig. poż. kraj. galic.	400	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	182	60	« 4% listy galic. Banku hipot.	1200	—	—	—
					« 4% « « Tow. kred. ziem.	6400	—	—	—
	8000	—	5590	78		8000	—	5590	78

15. Fundusz A. Sz.

Przedmiot	Rubli		Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rubli		Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904 . . Rubli	12000	—	—	—	—	—	Wydano wyl. list m. Warszawy Rubli	1000	—	—	—	2515	26
Otrzymano 4% Listy Banku kraj.	—	—	2500	—	—	—	« na kupno walorów	495	—	—	—	100	—
« za wylos. list m. Warszawy	—	—	—	—	2523	67	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	—	—	8	41
Knpony za 1904	495	—	—	—	100	—	oraz 4½% Listy miasta Warszawy	—	—	—	—	—	—
							« 4% « Banku krajowego	11000	—	2500	—	—	—
Rubli	12495	—	2500	—	2623	67	Rubli	12495	—	2500	—	2623	67

III. Fundusze stypendyjne.

1. Fundusz Drybuszewskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	2805	02	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	2918	34
Narosłe odsetki	—	—	113	34					
	—	—	2918	34		—	—	2918	34

2. Fundusz Katarzyńskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	42800	—	1543	90	Wypłacone stypendya	—	—	1692	—
Kupony za 1904	—	—	1702	18	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1554	08
					oraz 4½% listy Banku krajowego	10000	—	—	—
					« 4% « galic. Tow. kred. ziem.	32200	—	—	—
					« 4½% « Banku hipot.	400	—	—	—
					« 4% oblig poż. kraj. galic.	200	—	—	—
	42800	—	3246	08		42800	—	3246	08

3. Fundusz Konarskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	16800	—	891	82	Wypłacone stypendya	—	—	648	—
Kupony za 1904	—	—	659	52	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	903	34
					oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	10400	—	—	—
					« 4½% « Banku krajowego	2000	—	—	—
					« 4% « galic. Banku hipot.	3400	—	—	—
					« 4% « « « krajowego	1000	—	—	—
	16800	—	1551	34		16800	—	1551	34

4. Fundusz im. Mickiewicza.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	41600	—	3158	27	Wypłacone stypendya	—	—	2224	—
Kupony za 1904	—	—	1655	68	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	2602	65
Narosłe odsetki	—	—	12	70	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	41600	—	—	—
	41600	—	4826	65		41600	—	4826	65

5. Fundusz Dra Pileckiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	60000	—	3820	16	Wypłacone stypendya	—	—	2400	—
Kupony za 1904	—	—	2393	20	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	3813	36
					oraz 4% oblig. poż. kraj. galic.	4000	—	—	—
					« 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	34000	—	—	—
					« 4% « « Banku hipot.	2000	—	—	—
					« 4% « « « krajowego	20000	—	—	—
	60000	—	6213	36		60000	—	6213	36

6. Fundusz Sawickiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	15500	—	494	32	Wypłacone stypendya	—	—	672	—
Kupony za 1904	—	—	676	49	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	498	81
					oraz 4½% listy Banku krajowego	11300	—	—	—
					« 4% « « «	4200	—	—	—
	15500	—	1170	81		15500	—	1170	81

7. Fundusz Antoniego Stachowskiego.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	24000	—	6863	42	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	7862	10
Kupony za 1904	—	—	955	20	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	24000	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	43	48					
	24000	—	7862	10		24000	—	7862	10

Tablica VII.

Przedmiot	Przychód Walory K.	h.	Przychód Gotówka K.	h.	Przedmiot	Rozchód Walory K.	h.	Rozchód Gotówka K.	h.

8. Fundusz Maryi Jankowskiej.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	50000	—	950	—	Wypłacono stypendya	—	—	900	—
Kupony za 1904	—	—	2000	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	5799	02
Otrzymano zaległe odsetki od zapisu		—	3666	05	oraz 4% listy galic. Banku krajowego	50000	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	82	97					
	50000	—	6699	02		50000	—	6699	02

9. Fundusz im. Wereszczyńskiego.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	3717	—	Wypłacono do rąk Dra Estreichera	—	—	240	—
Odsetki od skapitalizowanego funduszu	—	—	837	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	4314	—
	—	—	4554	—		—	—	4554	—

IV. Fundusze na cele humanitarno-naukowe.

1. Fundusz Liwskiego.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	51800	—	11866	61	Wypłacono p. Dubieckiemu	—	—	381	—
Kupony za 1904	—	—	2062	48	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	14029	25
Narosłe odsetki	—	—	481	16	oraz 4% listy galic. Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4% » « Tow. kredyt. ziemsk.	47600	—	—	—
					i 4% oblig. poż. kraj. galic.	800	—	—	—
	51800	—	14410	25		51800	—	14410	25

2. Fundusz im. Maryi Sienkiewiczowej.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	40000	—	1190	86	Wypłacono zapomogi	—	—	1600	—
Kupony za 1904	—	—	1592	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	1182	86
					oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziemsk.	40000	—	—	—
	40000	—	2782	86		40000	—	2782	86

V. Kwoty depozytowe.

1. Fundusz grobów królewskich.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	13447	14	214	26	Pozostałość 31 gr«dnia 1904	—	—	214	26
Narosłe odsetki	543	20	—		oraz 3 książeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	13990	34	—	—
	13990	34	214	26		13990	34	214	26

2. Fundusz budowy szpitala w Krynicy.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	19014	96	89	43	Pozostałość 31 grudnia 1904			93	03
Narosłe odsetki	768	16	3	60	oraz 3 książeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	19783	12	—	—
	19783	12	93	03		19783	12	93	03

3. Fundusz Niewiadomego.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	11369	—	Wydano	—	—	8807	36
Złożono	—	—	4000	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	6916	96
Narosłe odsetki	—	—	355	32					
	—	—	15724	32		—	—	15724	32

4. Fundusz szpitala w Szczawnicy.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	6070	41	4956	11	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	5154	31
Narosłe odsetki	245	16	198	20	oraz 3 książeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	6315	57	—	—
	6315	57	5154	31		6315	57	5154	31

5. Fundusz Szczawnicki.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Czynsz dzierżawny ze Szczawnicy	—	—	15318	—	Procent od pożyczki z funduszu żelaznego	—	—	7700	—
Narosłe odsetki	—	—	173	90	Inne procenta	—	—	876	80
Dochód ze sprzedaży wody	—	—	1631	82	Wydatki bieżące w roku 1904	—	—	4509	46
« z domu »Alma«	—	—	484	—	Pozostałość przeniesiona do rezerwy Szczawn.	—	—	4521	46
	—	—	17607	72		—	—	17607	72

6. Rezerwa Szczawnicka.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	—	—	50222	—	Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	56752	34
Przeniesiono z funduszu Szczawnickiego j. w.	—	—	4521	46					
Narosłe odsetki	—	—	2008	88					
	—	—	56752	34		—	—	56752	34

6. Fundusz Bolesława Rusieckiego.

Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.	Przedmiot	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	40000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia 1904:				
					4% renta złota węgierska	40000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—

Tablica VIII.

8. Fundusz L. G.

Przedmiot (Przychód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	71200	—	995	—
Złożono 2 akcye Länderbanku	800	—	—	—
Kupony za 1904	—	—	1990	—
	72000	—	2985	—

Przedmiot (Rozchód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Wypłacono kupony	—	—	1990	—
Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	995	—
oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	50000	—	—	—
„ 25 akcyj kol. Lwow.-Czerniow.	10000	—	—	—
„ 10 „ „ południowej	4000	—	—	—
„ 20 „ Länderbanku	8000	—	—	—
	72000	—	2985	—

9. Fundusz kaplicy w Szczawnicy.

Przedmiot (Przychód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	1014	40	—	—
Narosłe odsetki	40	96	—	—
	1055	36	—	—

Przedmiot (Rozchód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	—	—
1 książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	1055	36	—	—
	1055	36	—	—

10. Fundusz Mickiewiczowski w Szczawnicy.

Przedmiot (Przychód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	274	06	—	—
Narosłe odsetki	11	06	—	—
	285	12	—	—

Przedmiot (Rozchód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 31 grudnia 1904	285	12	—	—
1 książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	—	—	—	—
	285	12	—	—

11. Fundusz Józefa Grabia.

Przedmiot (Przychód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	133000	—	2412	09
Kupony za 1904	—	—	6477	75
Otrzymano z zapisu	—	—	47320	85
„ zakupione 4% listy Banku krajowego	50500	—	—	—
	183500	—	56210	69

Przedmiot (Rozchód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Wydano na kupno walorów	—	—	50236	20
Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	363	26
Wypłacono kupony	—	—	5611	23
Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	—	—
oraz 4% listy Banku hipotecznego	65000	—	—	—
» 8 akcyj Banku zidm. w Poznaniu	8000	—	—	—
» 4% listy galic. Banku krajowego	65500	—	—	—
» 4% listy Tow. kredyt. ziem.	45000	—	—	—
	183500	—	56210	69

Fundusz żelazny.

Przedmiot (Przychód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 1 stycznia 1904	69300	—	21855	93
W pożyczce Szczawnickiej	—	—	145332	88
Otrzymano 4 akcye Banku ziem. w Poznaniu	4000	—	—	—
	73300	—	167188	81

Przedmiot (Rozchód)	Walory K.	h.	Gotówka K.	h.
Pozostałość 31 grudnia 1904	—	—	23043	27
» w pożyczce Szczawnickiej	—	—	144145	54
oraz 4½% listy Banku krajowego	10200	—	—	—
» 4½% » » hipot. galic.	11000	—	—	—
» 4% oblig. poż. kraj. galic.	3000	—	—	—
» 4% listy zast. gal. Banku hipot.	10600	—	—	—
» 4% » » » kraj.	4300	—	—	—
» 4% » » » Tow. kredyt. ziem.	25200	—	—	—
» 4% renta węgierska koronowa	5000	—	—	—
» 4 akcye Banku ziem. w Poznaniu	4000	—	—	—
	73300	—	167188	81

W Krakowie, 6 marca 1905 r.

Śleczkowski w. r.
Podskarbi.

B. W. Antoniewicz w. r.
Rachmistrz.

Bolesław Ulanowski w. r.
Sekretarz Generalny.

Sprawdzono zgodność z księgami i dowodami kasowymi.

Browicz w r. ***L. Marchlewski w. r.*** ***Sternbach w. r.***